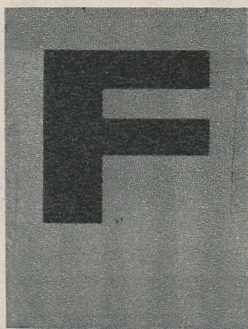

26
68

FLACĂRA

NUL XVII
R. (682)
IUNIE 1968

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deves

COPERTA NOASTRĂ

Mariella Petrescu, actriță a Teatrului „Lucia Sturdza-Bulandra”.

Fotografie de S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: Vlad MUȘATESCU

INTERVIU DE 5 MINUTE

Considerăm cu toții (și pe bună dreptate) că județul Brașov este una dintre cele mai importante baze turistice ale țării. Ne-am adresat tovarășului Nicolae Bozdog, președintele Colegiului O.N.T., rugîndu-l să ne vorbească despre perspectivele dezvoltării acestei importante baze turistice:

— Voi fi foarte scurt. În acest an județul Brașov va fi vizitat de peste 300 000 turiști români și străini. Sperăm să se simtă bine. Îndăguiți-mi acum să spun cîteva cuvinte despre investițiile care vor fi făcute aici între 1968 și 1970.

În cursul anului 1968 se vor da în folosință: două hoteluri la Predeal, unul la Clăbucet, cu o capacitate de 100 locuri de cazare, și un altul la Trei Brazi, cu o capacitate de 100 locuri. La Timișe va construi un motel prin reamenajarea unor construcții existente. Capacitatea: 44 locuri. La Poiana Brașov se vor da în funcțiune trei vile cu 10 apartamente. Campinguri vor fi construite la Timișul de Jos și Rîșnov. Tot în anul acesta se va termina extinderea restaurantului Capra Neagră, realizîndu-se un plus de 200 locuri. Sînt în curs de terminare: o secție de imbuteliere a vinului la Brașov pentru T.A.P.-Carpați, iar la Poiana Brașov un patinoar. Tot în 1968 vor începe lucrările pentru un teleferic cu cabine, care pleacă din stația de jos a telescaunului pe Kantzer.

În perioada 1969-1970 se va întocmi studiul tehnico-economic pentru echiparea completă a Poienii Brașov, prevăzîndu-se capacitățile de cazare pe care le poate prelua stațiunea, cu alimentația publică respectivă, amenajarea terenurilor de sport și agrement ale stațiunii, amenajarea pîrtilor de schi și bob și a trambulinelor. Astfel, Poiana Brașov va putea să devină o stațiune internațională din ce în ce mai modernă. Se mai prevede un teleferic la Timpa, lucrare pentru care studiile sînt înaintate, iar șantierul va putea fi atacat încă din acest an.

Mai este în studiu construirea unui teleferic (sau telescaun) la Bunloc. Pentru Poiana Brașov se examinează posibilitatea ca terenurile de schi să fie prevăzute și cu teleschiuri mobile. Tot aici se vor începe lucrările pentru două hoteluri amplasate în apropierea stației de teleferic, cu o capacitate totală de 350 locuri, un restaurant, o

braserie și un bar de noapte. Este în curs de avizare proiectul pentru un hotel de 220 locuri în Poiana Brașov. Aceste lucrări vor fi atacate la începutul anului viitor. Tot la începutul anului viitor se va trece la realizarea unui motel la Poiana Brașov. La Predeal se proiectează un nou hotel, lucrare care va fi dată în folosință în 1970.

— Se poate vorbi despre amenajarea și punerea în valoare de noi zone și obiective turistice?

— Da. În cursul anilor viitori se preconizează valorificarea turistică deplină a orașului Făgăraș și a împrejurimilor sale. Vechea cetate a Făgărașului este în curs de restaurare. În incinta ei va fi găzduit muzeul medieval al Făgărașului, iar din anul 1974, tot aici, va funcționa un hotel cu o capacitate de 100 locuri și un restaurant. Tot la Făgăraș se va construi, în 1971, un camping.

Făcînd o analiză a bazei materiale existente în județul Brașov și a planului de investiții prevăzut pînă în 1975, se observă tendința de a dezvolta în acest județ stațiunile de munte. Astfel, Poiana Brașov va fi dotată cu amenajări turistice de prim ordin, pentru a deveni o stațiune de munte modernă. O atenție deosebită se acordă Predealului, care va deveni și el un centru turistic și sportiv internațional cu pîrtii de schi și amenajări corespunzătoare.

Dată fiind tradiția turistică a județului, se remarcă existența unor condiții favorabile pentru dezvoltarea unor sate turistice de vacanță. Astfel, localitățile Șirnea și Zizin se bucură de o poziție geografică prielnică, fiind puncte de pornire pentru excursii pe diferite trasee în Munții Piatra Craiului și respectiv Ciucaș și Piatra Mare. Oamenii de prin părțile locului și-au construit case frumoase, sănătoase, care pot oferi celor dornici să-și petreacă vacanțele în aceste colțuri liniștite condiții de cazare deosebit de bune.

Consiliile populare comunale ar trebui să sprijine în mai mare măsură, mai organizat și cu multă imaginație acțiunile de amenajare și înfrumusețare a satelor care prezintă interes turistic.

Interviu consemnat de
Bazil DUNĂREANU

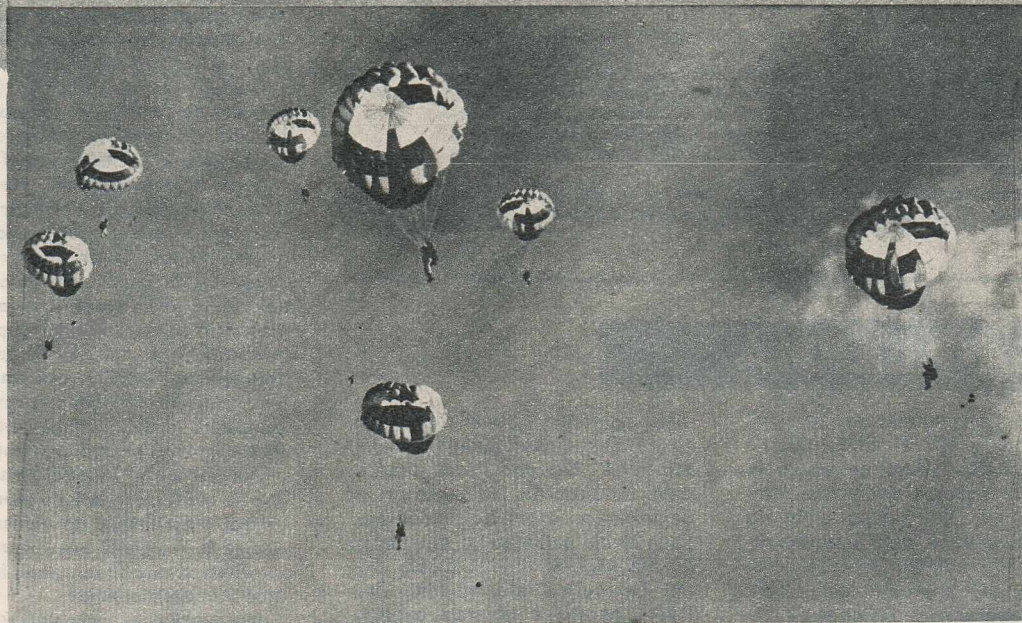

La Baia Mare un nou obiectiv industrial se afirmă în circuitul economic al țării: Combinatul chimico-metalurgic care cuprinde fabrici producătoare de oxizi de plumb, cupru, acid sulfuric.

Tehnică modernă la Centrul de cercetări forestiere de la Snagov: containere cu izotopi radioactivi servesc la efectuarea unor studii și cercetări de precizie.

ZIUA AVIAȚIEI

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedara-Deva

Ziua zburătorilor, a străjerilor din văzduh, a cutezătorilor și virtuoșilor, ziua acelor de azi prevestiți ieri de Traian Vuia și Aurél Vlaicu — Ziua aviației Republicii Socialiste România — a fost sărbătorită, în întreaga țară, cu entuziasmul și fastul de rigoare.

La București, elita aripilor românești, organizată într-un miting al Federației aeronautice române, a făcut o înălțătoare (și la propriu, și la figurat) demonstrație de cutezanță și măiestrie, transformînd cerul de deasupra Bucureștiului într-o arenă aeronautică de prima clasă. Demonstrația aeriană de la București, desfășurată sub ochii a sute de mii de iubitori ai zborurilor, a transmis celor prezenți pe aeroportul Băneasa sentimentul de îndreptățită mîndrie pentru măiestria «aeriană» a băieților și fetelor noastre, reprezentînd în același timp o caldă evocare a drumului parcurs de aviația românească de la început și pînă astăzi.

DESPRE HEMATOLOGIE, ÎN CÎTEVA CUVINTE

În ultima vreme, cercetătorii Centrului de hematologie din Capitală au reușit, grație unor metode noi și perfecționate de investigație, să precizeze diagnosticul și conduita de tratament în unele boli ale sîngelui ale căror cauze sînt mai puțin cunoscute. Ne-am adresat unor specialiști ai centrului care ne-au relatat:

V. Bratu, cercetător științific, biochimist: Tehnicile speciale (electroforeză, cromatografie, spectrofotometrie etc.) folosite în studiul sîngelui unor bolnavi cu diferite forme de anemii au permis să se pună în evidență unele anemii hemolitice necunoscute.

Astfel au fost descrise, pentru prima oară la noi, anemii hemolitice cauzate de hemoglobine patologice precum și un mare număr de cazuri ale unei alte categorii de boli ale sîngelui — talasemiile — despre care se afirma că apar cu totul sporadic în țara noastră.

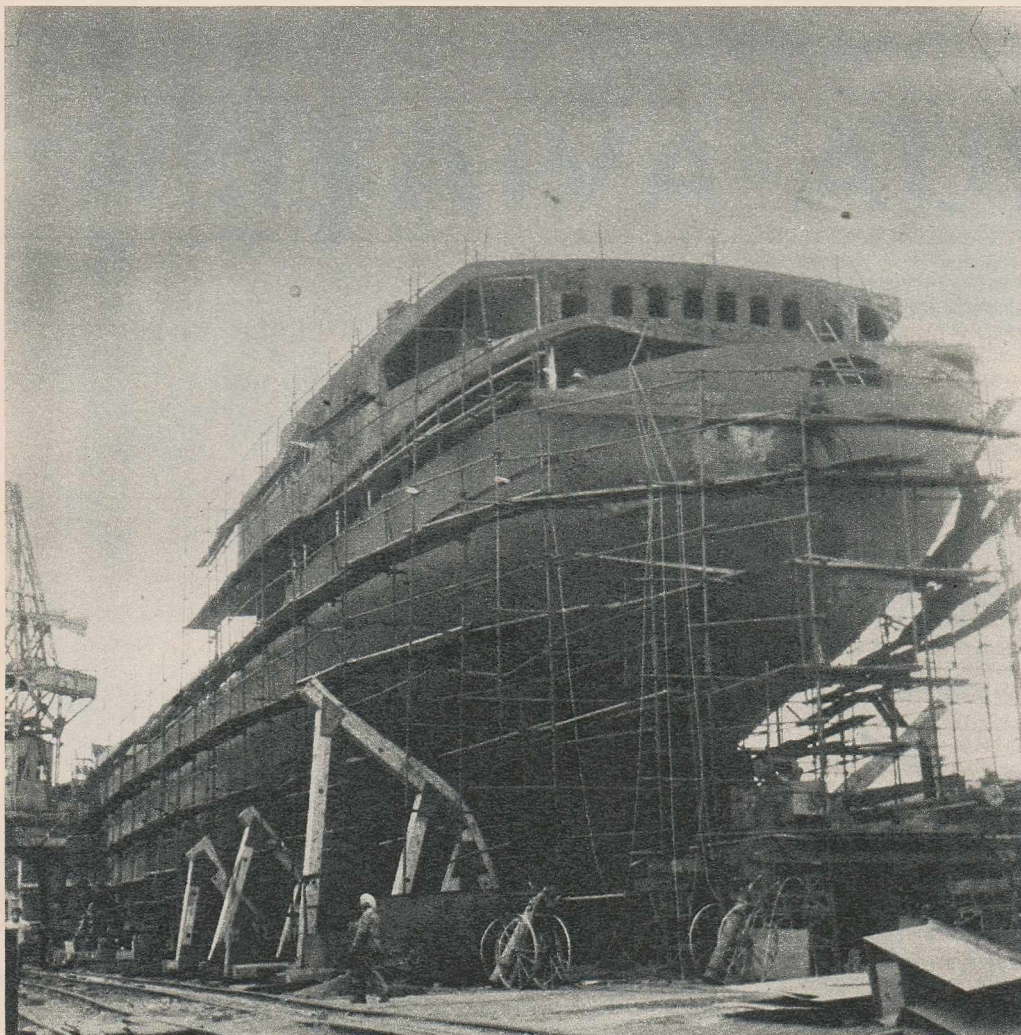
Semnalarea acestor forme de anemii are o deosebită importanță practică pentru diagnostic și tratament și o importanță medicosocială, dat fiind caracterul ereditar al acestora.

Dr. Constantin Predescu, șeful laboratorului de diagnostic al serviciului de boli de sînge: Deși aceste boli sînt grave ele pot fi tratate.

Principalul medicament pentru această categorie de suferinzi este sîngele de la donatori normali. Cu alte cuvinte acești oameni nu pot supraviețui decît prin darul semenilor lor generoși.

Acest sînge este necesar în cantitate mare. Nu este indicat ca un donator să dea în fiecare lună o cantitate de sînge; avem în schimb nevoie să creștem masa donatorilor la 300 000-400 000, astfel încît fiecare să doneze o dată pe an sau o dată la cîțiva ani.

Aș vrea să se considere cele de mai sus ca un apel la toți acei care înțeleg să participe direct la această operă colectivă de apărare a sănătății publice.

PRIMELE CARGOURI FRIGORIFICE. Peste scurtă vreme, industria noastră constructoare de nave va lansa un nou vapor. Este vorba de primul cargou frigorific — capul de serie a unei duzini de asemenea vase pe care șantierele navale de la Turnu-Severin urmează să le construiască în acești ani. Până acum, în țara noastră nu s-a construit un asemenea tip de navă. Deosebit de interesant în legătură cu aceste cargouri frigorifice este faptul că în construcția lor intervine un element nou: suprastructura realizată din aliaje metalice ușoare, respectiv din aluminiu. Noul cargou frigorific va avea o viteză de 20 km la oră (energia de propulsie fiind furnizată de un motor diesel de 2 250 CP) și va putea naviga între două alimentări cu combustibil, 5 500 km.

La construcția unui cargou frigorific, a cărui capacitate este de 2 000 tone, se utilizează 1 420 foi de tablă, circa 11 000 000 metri materiale de diverse profiluri, 25 km de cabluri electrice, 200 mc de chereste, 17 000 kg vopsele.

FALSĂ ALARMĂ

S-a învrăjbit o familie! Nu-și dau «bună-ziuă» și socot că au temeiuri să se urască. Fiecare oftează cu năduf: o viață de om tot nu-i de ajuns ca să-ți cunoști măcar rudele cele mai apropiate!

Buclucul a pornit de când soții Voineagu și-au cumpărat (de la stat) o locuință, pe strada Dobroteasa nr. 5. În fostul lor domiciliu (tot proprietate individuală veche) s-a mutat mama bătrână și soacra soțului. Mama și soacra au eliberat spațiul fratelui său, în casa bătrânească a mamei lor. La nici una dintre cele trei adrese, formele nu se încheiau. Se târăgăna emiterea ordinelor de repartiție, în chip cu totul misterios. Și atunci a intrat dihononia între mama bătrână și cea tină, care are o față, și între frate și soră, și între unchi și nepoată. Fiecare îl bănuia pe celălalt că vrea «să-i ia casa» și că uneltește, pe ascuns, minat de setea averii... În fapt, fiecare se afla pe locul și în spațiul său, nici unul nu stînjenea pe nimeni. Lipseau numai confirmările scrise. Atita tot.

Firul s-a încurcat la serviciul spațiului locativ al sectorului IV din Capitală. Ordinul de repartiție, care era solicitat de familia Voineagu, nici nu trebuia emis, în mod obligatoriu, dată fiind simplificarea formalităților, în cazul cumpărării, prin împrumut de la stat, a unui apartament. De unde să știe însă inspectorii de la spațiul locativ despre ce este vorba, dacă nu și-au aruncat ochii peste sus-numita cerere, timp de o lună, trei, cinci?

Tovarășul Petre Birzu, de pe str. Sfânta Vineri nr. 5, are pricini și mai vechi de răfuială cu același serviciu. Din 1966, adică de când, după moartea socrilor, și-a extins, fără dificultăți, spațiul ocupat la adresa amintită de el, soția și copilul său, elev în clasa a XI-a (domiciliul familiei Birzu pe str. Sfânta Vineri nr. 5 datează, dacă e să o luăm istoric, de 30 de ani!). Și cum vă spunea, omul plătește chirie, inclusiv pentru spațiul suplimentar prin extindere, dar for-

mele legale tot nu s-au rezolvat la serviciul spațiului locativ al sectorului IV. S-a dus Petre Birzu o dată, de două ori, de șapte ori și pe urmă a renunțat. Nu-l incomoda lipsa hirtiei solicitate și nici statul nu era păgubit, fiindcă plătea chiria. De curînd s-a adresat însă I.A.L. pentru eliberarea cantităților de lemne, conform cu spațiul ocupat. Aici a fost însă refuzat pe motiv că... extinderea nu figurează. Bietul om era bătut de necinste. I s-a spus, de la obraz, că vrea să obțină, ilegal, mai multe lemne...

Două necazuri sicitoare, din pricina aceluiași I.A.L., unde se perindă inspectorii ca într-o farsă: Gh. Potoroagă, N. Vasile, apoi Gh. Georgescu, după aceea Constantin Sandu... Cînd și cine să mai vadă cererile și întîmpinările cetățenilor? Alarma, în cele două cazuri relate, e falsă. Veritabil este numai sistemul pompieristic în care se lucrează la spațiul locativ al sectorului IV. Cînd se va încheia oare, aici, șirul «farselor»?

Tudor JIANU

Ca niște dumnezei, creați în serie, inventatorii diverselor sporturi au stabilit cadrul desfășurării viitoare a acestora după criterii care, o dată intrate prin repetiție în reflex, au și ieșit din zona interpretării stabilindu-se în cea fermă a indiscutabilului, pentru că... așa a fost de cînd se știe. În afara rarilor istorici care reamintesc uneori și cauzele, nimeni nu se mai întreabă, în prezent, de ce fotbalul se joacă timp de 90 de minute, cu o pauză la mijloc. Copilul, care se visează Eusebio trăgînd cu sete într-un ghemotoc de cîrpe sau într-o decăzută minge de tenis, știe că fotbalul se joacă 90 de minute (ultimul devenind, uneori, fatal, așa cum era să se întîmple și duminică la finala Cupei României dintre Dinamo și Rapid, prin bunăvoința arbitrilor Vasile Dumitrescu, gelos, probabil, pe celebritatea altor confrăți în ale fluieratului pe un teren de sport).

Dar cum viața nu încapă mereu în tiparele ce i s-au hărăzit cîndva, chiar dacă ele sînt respectate de regulă, fotbalul a început să se joace 120 de minute.

Ultimele săptămîni au cunoscut o avalanșă de astfel de meciuri: la Londra, la Florența, la Roma și la București.

Poate fi vorba de o echilibrare în calitate sau mediocritate (vorbim doar și despre soccerul nostru!) a echipelor? Mai puțin mă atrage o asemenea pistă, pentru o discuție, decît alta (și nu din motive subiective). Asistăm, cred, la un ascendent al disputelor cu caracter eliminatoriu, în detrimentul celor programate sistem turneu, în care, indiferent de rezultat, meciul se încheie în minutul 90 (dinadins nu scriu «ultimul» minut pentru că nu-l consider ca atare). Gustul public a înclinat spre acel gen de dispute sportive care sfîrșesc prin a avea un învingător. Meciul egal, rezultatul nedecis, sînt din ce în ce mai mult refuzate. Cînd o luptă s-a angajat, firesc ea trebuie să aibă un cîștigător. În sport nu totdeauna aceasta este posibil și rezultatul de egalitate este înscris de multe ori în foile de concurs ale multor discipline. Nu fac excepție decît prea puține: tenisul, scrima, voleiul, uneori, și boxul. De aceea, succesul este decis prea adeseori de o confruntare indirectă, ținînd de o anumită regularitate a performanței, dar și de lucruri mai piezișe, aparținînd culiselor.

Gustul victoriei, cucerită sub propriile priviri, nu poate fi egalat de satisfacțiile ulterioare provocate de statistică. Și parcă cele dintîi stau mai aproape de miezul ideii de sport decît celelalte, în ciuda faptului că sînt dominate în prezent.

Ce-ar fi dacă egalitatea, identică adeseori cu nulitatea (așa cum am avut atîtea prilejuri s-o constatăm), nu ar mai fi acceptată în sport decît acolo unde, într-adevăr, duelul nu este direct? La tir, concurenții pot obține același rezultat ca și la haltere, dar de ce să se accepte egalitatea la box sau în unele sporturi de echipă și să nu se recurgă la prelungiri pe perioade de timp fixate dinainte (ca la Cupa României la fotbal) sau la prelungiri pînă în momentul dereglării echilibrului consemnat la sfîrșitul spațiului de joc regulamentar (cum se prevedea, cîndva, la o serie de competiții încheiate, după trecerea timpului regulamentar de joc, în clipa în care una dintre echipe înscrise un punct).

Am mai asista în astfel de situații la «trageri de timp»? Dar la indiferență față de efortul coechipierului? Nu s-ar stirpi posibilitățile de eludare a sportivității și nu s-ar ajunge la o urgentă pensionare a arbitrilor lipsiți de personalitate și care se refugiază, în prezent, la atîtea sporturi, îndărătul deciziei nule?

Nu există, cred, primejdia unor lupte duse pînă la epuizare sau pînă la distrugerea fizică a adversarului, ca în copilăria sportului, deoarece sînt atîtea posibilități de limitare, tocmai prin regulamentul, a exceselor.

Se simte parcă tot mai mult necesitatea acelor minute care să separe calitatea, care să atribuie celui mai bun victoria; și acelor temute minute la care să se gîndească jucătorii și antrenorii lor încă dinainte de fluierul inaugural al partidelor, din necesitatea evitării, poate, a efortului suplimentar, atît fizic cît mai ales moral, toate aceste motive ducînd la un galop susținut de ambii combatanți dornici să ajungă la linia sosirii în timpul regulamentar și nu la suplicii minuterelor ținute în rezervă pentru astfel de eventualități.

Tocmai de aceea stărui asupra acestor minute și le consider necesare.

Nu știu dacă o asemenea idee se va fertiliza cîndva pe ogorul internațional al sportului, dar în grădina noastră tare bine i-ar sta, zic, fiindcă cele dintîi care nu i-ar rezista ar fi tocmai buruienile...

Em. VALERIU

Judetul Constanta nu e numai litoral...

Apele bătrînului Danubiu sînt pompate în lacuri de acumulare, de unde pornesc mai departe să fertilizeze ogoarele.

Reportaj de V. ARACHELIAN

Fotografii de Traian PROSAN

NITUL DE ARGINT

Am bătut într-o zi la poarta de fier a județului, dintr-un compartiment modern al unui tren remorcat de motoarele diesel-ului cu mii de cai putere, refăcînd un drum din urmă cu aproape nouă decenii, un drum care avea să intre în istoria durată pe aceste locuri. În noaptea aceea podul era scaldat în lumina pală a lunii, iar zgomotul cadent al trenului peste drumul de fier deschidea armonia unui dialog între două maluri, între două epoci, amplă respirație deschisă spre sugestii. Poate că într-o noapte asemănătoare, într-un poștalion purtat de cinci cai mărunți cu sînge iute, îndemnați interjectiv de vizitiul cu capul strîns într-o cealma, străbătea drumul înșesat de hîrtoape un tînăr inginer al cărui nume devenise deja renume în cercurile tehnice din țară și din Europa. Aici nu l-au întîmpinat decît malurile rîpoase între care torcea indiferentă, la timp și la oameni, Dunărea. Au urmat, din noaptea aceea, cinci ani de eforturi, uneori nefirești, pentru a face să prindă viață îndrăznețul proiect ce încolțise într-o noapte ca aceasta. Saligny era proiectantul, Saligny era directorul general al lucrărilor, Saligny era profesorul inginerilor

săi, toți crescuți în școala sa de drumuri și poduri, Saligny a fost aclamat cînd ultimul nit, ales simbolic de argint, a fost bătut în ziua de 14 septembrie 1895, în solemnele ritmuri ale salvelor de tun. Încă de atunci, poate chiar din ziua aceea, renumele lui Saligny, geniu ingineresc născut undeva în Moldova de jos, devenea un simbol al gîndirii tehnice românești ce se descoperea lumii printr-o monumentală ctitorie din fier și din beton.

Nu întîmplător memoria selectivă a oamenilor de aici i-a destinat acestui nume o existență legendară. Căci locurile care ți se deschid de cum treci podul de la Cernavoda sînt dominate în două coordonate esențiale de cultură (materială și spirituală) de numele său și de un altul tot atît de celebru aici, autorul «Tristelor», Ovidiu. Între ei, istoria cu acel ecou nestins în timp al lui «Io, Mircea Voievod», domn al Țării Românești pînă la marea cea mare.

PORTUL

Orașul are o istorie bimilenară; podul, îndrăzneța punte de oțel filigranat, nu e decît o secțiune în istoria locurilor care se stringe ca într-un evantai invers spre străvechiul oraș

Constanța, iar împrejurimile sale sînt rodul mării, fructul lor. Fertilizarea acestor locuri a fost însă dramatică, și mărturie ne șade destinul tragic al cetățeanului Sulmonei. Poetul însoritei Italiei a crezut, nu fără temei, din trirema care-l purta spre Pontul Euxin, că aici e capătul lumii; desigur că nici briza blîndă care se reîntoarce seara să înnopteze în stepă nu i-a alinat gîndul morții pe care și-l asocia sfîrșitului de geografie cunoscută la Roma. Dar orașul, Tomisul de odinioară, începea ascensiunea spre noi încă din acele vremi. Neguțătorii Eladei făceau un fructuos schimb comercial cu locuitorii Scythiei Minor. Orașul se așază temeinic pe negoși și dintotdeauna faima sa va fi în primul rînd comercială. De-abia timpurile moderne i-au dat Constanței dimensiunile pe care le binemeritase prin așezarea sa geografică.

Portul, prezenta gară a apelor trecută în toate hărțile de navigație maritimă, are însă o vîrstă modernă, cu o istorie inseparabil legată de construirea podului; destinul său e circumscris destinului României moderne. În 1895, cînd primele vase sub tricolorul românesc — *Medea* și *Meteorul* — pornesc spre apele îndee (Continuare în pag. 6).

părtate, portul avea un dig de piatră de 200 de metri, un chei de lemn, câteva magazine și cîteva kilometri de cale ferată. Modernizarea portului Constanța — ca și cel al Brăilei — e legată de numele lui Anghel Saligny, după ale cărui proiecte se trasează cheiurile de beton și uriașele paralelipede cărămizii ale silozurilor. Orașul evoluează într-un ritm alert mai ales în deceniul al treilea, dar portul actual, de întinderea unui oraș, este opera timpului socialist.

Vasele care-și așteaptă rîndul în bazinul exterior pentru operațiile portuare sînt de la un an la altul mai numeroase și de tonaje din ce în ce mai mari. În împingerea acestui flux continuu de trafic vine îndrăzneța operă de extindere a portului, începută la 1 decembrie 1964, cînd autobasculanta 52051 DB a aruncat în mare primele zece tone de piatră purtate cale de 30 km de la cariera Ovidiu, pe un drum de acces special afectat acestei cărăușii. Căci cele două diguri de larg vor necesita mutarea unui întreg munte în haosul mării: douăsprezece milioane tone de piatră și o sută douăzeci de mii de metri cubi de beton vor delimita uriașul port. La capătul acestui șantier, portul va putea deservi traficul anual a 23 000 000 tone de mărfuri, adică 230 000 vagoane, ceea ce înseamnă o garnitură lungă de 3 450 km cu vagoane de 10 tone. E o cifră care potențează tot atîta emoție omenească cît și datele extreme ale acestei istorii: acum două milenii, unul dintre marii poeți ai Romei, pe care l-a asimilat și cultura noastră, trimitea de aici *tristele* unui sufler urgisit să se stingă la capătul lumii; acum cîteva săptămîni tinărul comandant de cursă lungă Liviu Neguț și-a făcut faima de a fi primul oltean care a făcut de două ori inconjurul lumii. E un salt de geografie umană de la sfîrșitul unei civilizații în mijlocul celei mai moderne. Salt imposibil de a fi fost realizat fără dinamica vîrstă socialistă a țării.

LEGENDĂ ȘI AUR

Cu exact 70 de ani în urmă, profesorul Nicolae Filip a coroborat coordonatele legendei linii de aur, coordonatele climatice ale locurilor de aici aflate la buza umedă a mării, cu toamnele ei prelungi, cu iernile blînde, cu verile uscate, și a adus în sprijinul ipotezei, pe cale de a o construi, obiceiurile devenite rit ale pămîntului mioritic, cutreierat întotdeauna peste Dunăre, după Sfîntul Dumitru, de turmele mocânești. Logodna științei cu poezia a reconstituit, vie, palpabilă, legenda linii de aur, povestea adevărată a merinosului de Palas. O nouă generație de cercetători, condusă din 1924 de profesorul Nicolae Teodoreanu, a continuat experiența definirii unei rase superioare de oi dobrogene.

Din cele 1 000 de oi cu care reîncepe acțiunea de ameliorare, a căror producție de lînă nu depășea în medie 2,5 kg, profesorul reușește să selecționeze și să predea în 1948 doctorului Savu Timaru, succesorul său la conducerea stațiunii experimentale, 200 de exemplare de un tip total distinct, egalînd finețea lînii Rambouillet-ului franțuzesc, abundența carnală a merinosului german (în plus, cu un gust superior, datorită vegetației sărate de pe pășunile din preajma mării), producția ridicată de lapte și marea rezistență la mediu a oii ungurești. În cele două decenii, doctorul Savu Timaru, împreună cu colaboratorii, a reușit, prin riguroase selecții și aplicarea unei alimentații specializate noului tip creat, performanțe care au

făcut faima merinosului de Palas dincolo de granițele țării: o producție medie de lînă pe turmă în jur de 9,5 kg (producție care urcă la berbeci pînă la 20 kg), o finețe a firului (21 microni), o mare elasticitate și o lungime care satisfac exigențele cele mai înalte ale industriei țesăturilor fine. Astăzi, merinosul de Palas poate fi întîlnit, prin cele 15 000 de exemplare livrate unităților agrozootehnice, în multe colțuri ale țării: la C.A.P. Hărman și în nordul Ardealului, în Oltenia și la poalele munților, la Lovrin și în Prahova, în cîmpia Brăilei ca și a Bărăganului, dovedind astfel că străvechea pricepere și hărnicie a oamenilor este capabilă să reanime superior și cea mai infiorată, de poezie, legendă.

PLÎNGE VIA, PRIMĂVARA

Aflat pe aceeași latitudine cu teritoriile dintre Veneția și Livorno, Murfatlarul nu are, primăvara, nimic spectaculos. Aparent. Căci cei 2 000 de oameni, cîți lucrează la fermele întreprinderii, fac, risipiți în largile amfiteatre de piatră, muncă de migală pentru a hotărî soarta unei noi recolte de struguri și fructe. Ca într-un calendar hesiodic, operațiile primăverii pe întinsele vie se rezumă la legatul corzilor pe prima treaptă de susținere, stropitul pentru a doua oară a fiecărui butuc, altoirea etc., etc. Și totuși, dincolo de obișnuitele aparențe, în zilele în care am fost oaspeții județului se consuma un proces lăuntric de primă importanță a ceea ce va fi noua recoltă a vinurilor de la Murfatlar: plînsul viei, momentul labil cînd sevele pămîntului și ale calcărului dobrogean urcă pe butuci. Plînsul viei... Dintotdeauna podgoreanul a fost un poet, tot așa cum poezia nu a fost niciodată atributul băutorilor de apă. Plînge via primăvara, strălucind feciorelnică prin rubinele și briliantele strînse ciorchine toamna.

PĂMÎNTUL OAMENILOR

Pămîntul era sterp și era pustiu, plînea scoasă de aici mai dacă ajungea unei familii pînă la miezul iernii.

Atunci, Comana nu era decît un punct, sau poate nici atît, pe harta județului, sortit să împartă vitregia pămîntului și a timpului, dacă n-ar fi luminat și pe aceste meleaguri soarele alungător de bezne al socialismului. Iată un salt marcat de cifre semnificative nu numai pentru ceea ce a însemnat în viața comunei cooperativizarea și mecanizarea agriculturii sale, dar și la nivelul întregului județ. În 1950, la înființare, cooperativa cuprindea 72 de familii iar recoltele primului an erau de-a dreptul ridicole: 229 kg de grîu la hectar, 225 kg porumb, 320 kg floarea-soarelui, 93 litri de cap de vacă furajată și 0,9 kg lînă de oaie tunsă, pentru ca în media din ultimii doi ani recolta să fie de peste paisprezece ori la grîu, de douăzeci de ori mai mare la porumb, de peste șapte ori la floarea-soarelui, de peste douăzeci și cinci de ori la lapte, de aproape cinci ori la lînă de oaie tunsă. Paralel cu aceste producții a crescut și valoarea zilei de muncă de aproape șapte ori. Numai suma alocată anul trecut la fondul de acumulare, ca să ofer un alt exemplu, a fost de peste trei milioane două sute mii lei. Comana nu este nicidecum o excepție pe harta economică a județului. Producțiile agrozootehnice au dat posibilitate — în cadrul politicii naționale de industrializare și folosire judicioasă a forțelor de muncă, dusă cu consec-

vență de către partid — dezvoltării unei variate și moderne industrii a județului. E un flux tehnologic, aici, care vorbește de la sine despre politica economică profund științifică aplicată de partid în toate colțurile țării. Constanța nu mai e astăzi doar un port la mare sau rezidența caldelor nisipuri și răcoroaselor valuri ale vacanței, ci o bogată și specializată cămară a țării. De la Năvodari pleacă zilnic spre ogoare zeci de tone de superfosfați care se vor reîntoarce în hambare prin grîne. Pentru piinea cea de toate zilele, la Constanța a fost înălțat unul dintre cele mai moderne combinate de panificație. Pielele iau destinația fabricii de celuloză, devenind hirtie, lînă se metamorfozează în țesături fine la noul combinat de lînă integrată, laptele trece prin retortele altui mare combinat pe porțile căruia iese și celebrul cașcaval de

Dobrogea, legumele sînt industrializate la Ovidiu. Dar strugurii? Dar vinurile județului?

Dintr-un pămînt sterp și pustiu, oamenii au făcut în anii socialismului, aici, în acest colț de țară, un bogat grînar, un pămînt al oamenilor. Și perspectivele județului sînt dintre cele mai bogate.

În portul Constanța și șantierul său naval se fac investiții pentru construcții și modernizarea căror valoare se va ridica la sume importante. Uzina de superfosfați și acid sulfuric de la Năvodari, folosind cu o mai mare competență noile sale instalații, își va dubla pînă în 1972 producția de acid sulfuric și îngărășăminte. Medgidia, orașelul de odinioară, a cărui producție de azi valorează peste un miliard lei anual, va avea de asemeni o dezvoltare ascendentă. Fabrica de lînă integrată va ajunge la sfîrșitul cincina-

carnet de scriitor

de Aurel BARANGA

TEATRUL COPILOR

Am asistat, deunăzi, surprins și incintat, la un spectacol al elevilor, reprezentație care n-avea, dintr-o fericire justificînd rîndurile de față, nici caracter de spectacol festiv și care nici pecetea unei improvizații prematur cabotine nu purta.

De altminteri, cuvîntul înainte, programatic, al inițiativei preciza un punct de vedere deosebit de prețios: copiii urcați pe scenă n-au idealul de a se pregăti pentru o viitoare carieră artistică, preocuparea lor dezinteresată și entuziasată vizînd un țel unic, nobil: împărtășirea de la bucuriile artei, în vederea largirii orizontului lor intelectual. N-am pedala cu insistență pe argument dacă întreaga noastră mișcare artistică de amatori — evident stimabilă în întregul ei — n-ar suferi de o amenințare: tendința de a copia formele de expresie ale artei profesionale. Or, marea merit, caratul superior al acestei mișcări, trebuie să fie asigurat, dimpotrivă, de un profund coeficient de spontaneitate originală, de ingenuitate nesimulată. Nefericirea face, și atîtea concursuri și festivaluri stau mărturie a faptului care urmează, că numeroși instructori și metodiști în sarcina cărora cade îndrumarea artistică a echipelor n-au ca țel relevarea elementelor proprii co-

lectivelor pe care le conduc, ci și-au formulat un ideal — detestabil și facil — din imitarea servilă a vedetelor oficiale. Te duci să vezi o echipă oltenească sau oșană și te pomenești cu un pseudo-Biban, un similibiric sau cu un alter-Spătăru. Și în dirijarea formațiilor de jocuri s-a semnalat în ultima vreme o tendință de «stilizare» excesivă, împinsă pînă la o sterilizare tristă.

Cu atît mai prețioasă deci mi se pare inițiativa copiilor văzuți, care «nu vor să joace teatru», înțelegîndu-se prin formulă o lăudabilă fugă din fața unui cabotinism găunos, ci năzuie să cunoască fascinanta plăcere a slujirii frumosului de dragul lui, ca un complement al instrucției școlare, ca încă un element, fertil și stimabil, al educației. Spectacolul de care vorbesc a avut darul să convină și prin seriozitate, și prin talent. E un început ce mi se pare fericit, demn de un salut și de urarea fierbinte de a fi continuat. Un teatru al copiilor, ferit de ispitele semnalate mai sus, constituie o preocupare nobilă a unui tineret dornic să-și formuleze o perspectivă de civilizație superioară, dominată de atribuțiile generozității și ale entuziasmului creator, real și concret.

În 1970 Fabrica de lină integrată va produce 6 500 000 m de stofă.

... dar este și litoral

nite și la Eforie-Sud, unde ritmului de melc cu care înaintează construcția restaurantului cantină, situat în noul complex de hoteluri, i se adaugă neajunsurile provocate de constructor în executarea reparațiilor capitale. La Mamaia, situații de acest gen sînt, ca și în anul trecut, prezente.

Problema nu este de loc minoră, atît prin existența, și în timpul sezonului, a unor zone de șantier în plină stațiune cît și prin pierderile pe care le provoacă acestea asupra planului de beneficii. Căci litoralul este nu numai în contextul economiei județului o mare și complexă întreprindere comercială în care neajunsurile, altundeva mai ușor recuperabile, se traduc aici în pierderi de încasări care nu pot fi compensate în cele patru luni de sezon marin ale anului.

Printre elementele care coroborează la realizarea beneficiilor — ceea ce înseamnă în egală măsură și confortul și buna găzduire a oaspeților — în afara spațiului de cazare trebuie amintit aportul diverselor servicii suplimentare, care contribuie la organizarea sejourului fiecărui turist, necesară a fi mai variată și pe un spectru larg de activități, care să satisfacă toate gusturile. S-au făcut, mai ales în ultimii doi-trei ani, progrese — trebuie spus, modeste — în această valorificare a posibilităților existente: rețeaua de deservire a fost oarecum diversificată, gama diferitelor jocuri distractive îmbogățită cu un număr sporit de jocuri mecanice, ofertele pentru excursii au cunoscut o lărgire a numărului de trasee — în Delta, la Murfatlar, la Cetatea Hîstria, Adamclisi, la București, pe Valea Prahovei, în nordul Moldovei, în alte zone cu o mare valoare etnografică și folclorică din țară, în străinătate cu vaporul, avionul, autocarul, la Istanbul, Cairo, Beirut, pe litoralul bulgăresc. Noutățile, care înseamnă, din punctul de vedere al oaspeților, posibilități mai largi de agrement sînt însă depărte de a fi epuizate. Ritmul general al construcțiilor, implicînd creșterea an de an a capacităților de cazare, ar trebui să genereze mici industrii auxiliare cu caracter permanent. Posibilitățile naturale trebuie incluse, printr-o mai bogată fantezie și spirit gospodăresc, în circuitul turistic. La Mamaia, lacul Siutghiol și împrejurimile sale au avut pînă acum parte de o neînțeleasă zgîrcenie a fanteziei comerciale, ca și lacul Techirghiol, folosit astăzi în exclusivitate numai pentru băile de nămol, deși o mică flotilă de ambarcații — bărci cu rame, biciclete acvatice, veliere — n-ar fi necesitat investiții pentru amenajări costisitoare, în schimb ar fi îmbogățit posibilitățile de agrement ale turiștilor. Totuși, dacă vrem să fim «la nivel mondial», și altminteri nu se poate nici în turism, unde sînt schiul nautic și pistele de călărie, pentru care există, aici, condiții pe care ni le-ar putea invidia orice plajă din lume? Pe de altă parte, o modă nenorocită a restaurantelor gigant s-a dovedit profund păgubitoare pentru rețeaua comercială. Totuși nici pînă acum eforturile de diversificare a rețelei cu unități specializate, amenajate nu cu fantezia trasă la indigo, ci în unicate și pentru toate gusturile și pungile, nu sînt la nivelul posibilităților.

Vacanța mai înseamnă și disponibilități afective și de timp pentru cultură. În acest program manifestărilor culturale se anunță mai atractiv și mai variat decît în anul trecut. Pe primul plan se află manifestări prestigioase, unele dintre ele intrate în tradiție: între 23 și 30 iunie, Festivalul internațional al filmului de

lului să producă anual 6,5 milioane metri de stofă. Pămînturile județului vor beneficia de cel mai mare sistem de irigații din țară, cuprinzînd 170 000 hectare. Dimensiunile viitoare ale județului își găsesc măsura în înfăptuirile prezente. Un exemplu: numai pentru dezvoltarea economică și social-culturală a municipiului Constanța s-a alocat anul trecut, din bugetul statului, o sumă cu mult mai mare decît în anii precedenți. În același an producția industrială a Constanței a fost de trei ori mai mare decît în 1960. Dar în 1970? Dar în 1975?

...DAR ESTE ȘI LITORAL

Am revenit la începutul acestei luni, o dată cu primul grup masiv de turiști, la malul mării, căci județul Constanța înseamnă și litoralul cu toate miracolele sale naturale, cu toate împlinirile făptuite de oamenii săi, care au înălțat aici, de-a lungul celor 70 km cît măsoară latura țărîmului românesc de la Mamaia la Vama Veche, un strălucitor colier arhitectonic, care primește nobiliar și innobilează sub soarele și apa sa tîmăduitoare oameni din cele patru zări ale lumii. Patru luni pe an, aici e rezidența

vacanței, cu binefăcătoarea ei seducție a copilariei uitate în fiecare dintre noi.

Anii au impus aici turistului să redescopere de fiecare dată litoralul redimensionat, atît în capacitatea sa de găzduire cît și în complexul de posibilități pe care-l oferă distracțiile zilnice și nocturne. Nici ediția de anul acesta nu va face abstracție de la această regulă bine stabilită, mai ales că numărul oaspeților e deja cota la o cifră impresionantă: peste 2 100 000 de zile/turist, ceea ce înseamnă o creștere a afluenței de aproximativ 20 la sută. Cu alte cuvinte, la cinci turiști prezenți în anul trecut, aici, se va mai adăuga încă unul. Creșterea dovedește matematic seducția pe care o exercită litoralul românesc, de la un an la altul mai puternică, asupra turismului intern și internațional.

Mamaia se va îmbogăți cu o nouă salbă hotelieră: Riviera, Astoria, Metropol, Minerva, Majestic, Mercur; Mangalia se va redimensiona cu un alt grup de hoteluri de 9 și 14 niveluri și, la fel ca la Mamaia, și Eforie-Sud se va îmbogăți cu un grup de case pentru vacanță, realizate la I.C.L. Bacău. În toate stațiunile vor funcționa numeroase unități de desfacere rapidă, snack-baruri modern utilizate, ca și o serie de unități specializate pe deliciale bucătăriei orien-

tale: chebap, cafea la nisip, fisticuri, patiserie etc.

Peste tot, începînd cu specialiștii spațiilor verzi și terminînd cu cei în arta culinară, grijiturile prilejuite de marele carnaval al vacanței estivale au ajuns la limita de sus, de unde constanta prezenței lor este o elementară obligație de gazdă. Excepție fac însă, ca și în alte situații, constructorii. Într-o zonă de continuă efervescență arhitectonică e firesc ca procesul de construcție să continue și pe timpul verii — în special în locuri care nu incomodează odihna sezonisților. Dar lucrurile nu se prezintă astăzi chiar așa. Astfel, în centrul Mangaliei se află în construcție un restaurant cu autoservire de o modernă soluție și frumusețe tehnică. Forma aerodinamică a construcției, betonul și oțelul folosite aproape în exclusivitate vor face localul printre cele mai frumoase de pe litoral. Numai că, deși termenul final a fost fixat la o lună după începerea oficială a sezonului, ritmul este încă lent și cu șanse mici de a se încadra în programarea calendaristică. În aceeași situație se găsesc și lucrările pieței centrale din stațiune, cu același termen de predare beneficiarului, dar cu șanse mult mai reduse de a fi dat la timp în folosință. Exemple de acest fel pot fi înfil-

(Continuare în pag. 8).

... dar este și litoral

animație, între 26 august și 2 septembrie, Festivalul național de muzică ușoară și, în plus, o noutate: cinci spectacole organizate cu participarea laureaților «Cerbului de aur» de la Brașov. De-a lungul celor patru luni de vacanță estivală, litoralul va fi gazda altor 450 de spectacole susținute de formații profesioniste și de amatori, din rîndul cărora se detașează prezența valoroaselor trupe ale Teatrului Național «Ion Luca Caragiale», ale Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra», ale teatrelor bucureștene de operă și operetă, ale ansamblurilor folclorice printre care «Ciocîrlia» etc. Dar și în această direcție fantezia responsabililor lucrează cu îndigoul. Or, în turism, dacă n-ai idei e mai bine să te lași de meserie sau să te faci regizor la Buftea.

Am transcris, dintre însemnările prilejuite de călătoria noastră spre litoral, câteva probleme de un real interes turistic care vor fi soluționate — în bună parte — încă în actualul sezon. Frumusețea vacanței pe litoral e însă intraductibilă în frazele unui reportaj. De aceea, veniți să vedeți! Litoralul vă așteaptă.

**Histria —
vestigiile ale u-
nei civilizații
milenare.**

**La început de
iunie, pe li-
toral.**

FLACĂRA - ALBUM

«O amintire prietenească» de
cunoscutul cântăreț și actor
film Jean-Claude Pascal.

Jean-Claude Pascal
"FLACĂRA"
cu o domnișoară
de Pascal *

de Lucian PINTILIE

REVIZUIREA UNUI MIT (II)

Rațiuni de paginație care mă depășesc au făcut ca primul meu articol din seria «Revizuirea unui mit» să rămână cu paragraful final suspendat într-o oarecare neclaritate. Să încercăm deci un record elementar al ideilor. Spuneam în articolul trecut că stadiul actual al luptei dintre cele două aspirații: teatrul conștiință și teatrul drog este un stadiu de expectativă, de echilibru, de suspendare temporară a ostilităților. E adevărat că «Tango» face săli pline, dar «Heidelbergul de altădată» nu se lasă mai prejos. (Asta spuneam, și acum continui.) Ar fi un infantilism stupid să ne imaginăm publicul ca un riu de șobolani curgând orb și liniștit spre «Elena din Troia», cîrmind brusc, ca în povestea lui Grimm, cîrmind brusc să zicem spre «Nepotul lui Rameau», fascinați de inflexiunile flautului intelectual al lui Esrig.

Tenacele bombardament electronic de care vorbeam nu urmărește să schimbe integral conștiința publicului; el urmărește s-o disocieze; s-o stratifice; să-i determine apartenența — să determine în public capacitatea de alegere; formă superioară, calitativă, a libertății sale.

*

În Franța, la Rochefort — în grațiosul orașel al domnișoarelor din Rochefort, altminteri un orașel mizerabil de provincie, cu o mentalitate provincială conservată la nivelul secolului al XIX-lea — am avut câteva discuții pasionate și adinci — mai mult decît atîta, *competente* — despre Forman, Polanski, Bergman, despre cinematograful contemporan. Cu farmacistul orașului, personaj absolut flaubertian prin ansamblul său de ticuri, am avut o foarte nuanțată și fină discuție despre criteriul timpului și al memoriei la Resnais. Explicația acestei adeziuni era foarte simplă. În Rochefort exista un cineclub — și o sală «d'art et essai» — așa cum există sute în întreaga Franță. Acest public fusese smuls dintr-un plăcut și aromitor secol XIX, redat circuitului contemporan, la un voltaj de înaltă tensiune. Este absolut uluitor ce forme monstruoase chiar poate provoca pasiunea pentru cultură — cinematografică în cazul citat. Fanatismul noțiunilor, categoriilor, curentelor, poate deveni uneori chiar o tumoare care blochează spiritul. Aici este o formă extremă, de pasionalitate dementă, pe care numai cinematograful o cunoaște. Există goddardiene cu care nu sfătuiesc pe nimeni să se întîlnească noaptea pe străzile Parisului — dacă au avut ziua discuții contradictorii cu ei. Bertoluci, în «Prima della rivoluzione», construiește un astfel de posedat care noaptea visează travellinguri în loc de femei — iar ziua te pune jos pe trotuar pentru a-ți vorbi gîfîit de noțiunea de panoramic ca o noțiune morală. Personal am — ca de altfel și Bertoluci în filmul său — o imensă tandrețe pentru aceste forme comice, exaltate, care confirmă însă spaîma față de gîndirea mediocră, prezența unei aspirații spre alt nivel de conștiință. În această repulsie față de mediocritate, concepută ca o condiție normală a spiritului nostru, în această sete sălbatică și panicată de aventuri intelectuale, există fără îndoială o puternică colorație bovarică. Există aici fără îndoială posibilitatea unui soi de parvenitism intelec-

tual, bizuit pe snobism. Nu văd absolut nimic de-gradant în acest snobism. Snobismul, cînd nu e păcat originar, blestem congenital, adică prostie iremediabilă, nu e nimic altceva decît un inel fluid, o stare de trecere în formația spirituală a celui care aspiră spre noi criterii mai nobile. Snobii reprezintă o categorie care acționează inconștient și hipnotic, avînd în același timp orgoliul, cel mai adesea obraznic, al unei conștiințe vii, vibrante — dar, oricum, hipnotic sau lucid, ei acționează, cel mai adesea, în numele unor modele superioare artistice. Există un snobism bergmanian, altul antonionian, care au contribuit imens la răspîndirea și înțelegerea operelor lor. Snobii pretind că posedă înțelegerea unei opere superioare — cel mai adesea sînt foarte departe de această înțelegere — dar, oricum, aspiră, și această aspirație creează un climat favorabil operei; un climat de răspîndire. Foarte multe prostii îngheață pe buze din panica pe care snobismul o dă de a nu parea demodat. Personal nu mă interesează căile prin care se reduce coeficientul de prostie din viața noastră artistică. Cu siguranță că snobismul nu e calea cea mai morală, dar dacă se dovedește, măcar uneori, eu aș stima-o, din cînd în cînd.

Dincolo de aceste aspecte comice, bovarice, absolut reale și încîntător utile, există o mare frumusețe și noblețe a aspirației publicului spre alte rațiuni de existență ale artei. Am vorbit de publicul din Rochefort smuls unei înțelegeri moarte și redat unei înțelegeri vii. O singură cinematecă, la noi, nu este evident suficient, dar a contribuit imens la această clarificare a adeziunii, apartenenței publicului.

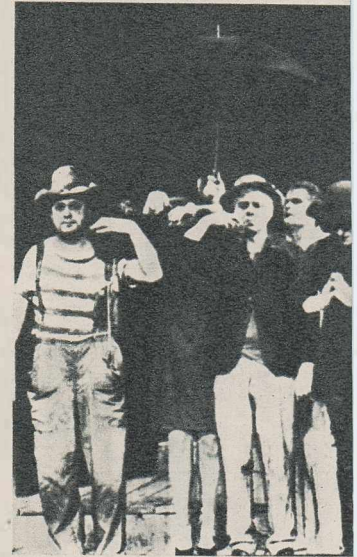
În acest public este creată astăzi perspectiva acestei necesare disocieri; există o linie foarte fină care schițează zonele de demarcație; frîngerea, ruperea, nu s-a produs încă. Noile suprastructuri administrative trebuie să țină neapărat seama de această nouă realitate ivită: publicul nu mai este o categorie abstractă; pe diferite temeuri, care merită mai mult sau mai puțin stima noastră, el este în mod obiectiv organizat, stratificat, după aspirațiile sale estetice. Poate există o ierarhie a acestor aspirații, iar eu personal înclin numai spre unele dintre ele — dar ele, oricum, există și trebuie satisfăcute. Este absolut condamnat cînd în numele unei categorii de spectatori se exercită represiuni, constrîngeri, asupra celorlalți. Este absolut condamnat cînd un grup de spectatori plictisiți, iritați de «Aventura» lui Antonioni, cer prin scrisori adresate în dreapta și în stînga interzicerea filmului pentru alte categorii de spectatori.

Această realitate a stratificării publicului, a dreptului de a conviețui pașnic al fiecărei categorii, netirizată, neconstrînsă de cealaltă prin snobism sau trogloditism, repune, cred eu, în cu totul alta perspectivă problema profilelor teatrelor, a numărului lor, și în special a sălilor de teatru, a caracteristicilor lor tehnice și spirituale, repune (și despre asta doresc a discuta mai apăsător, pentru că doresc a discuta în primul rînd despre un anume soi de public), repune problema sălilor mici.

(Va urma)

• Oare aș fi putut trăi și altfel? este întrebarea la care încearcă să răspundă eroul piesei lui Max Frisch «Autobiografie». Concluzia care se desprinde: un om cinstit nu are decît un singur drum, cel drept lată o imagine din spectacolul prezentat pe scena teatrului din Zürich.

• La Deutsche Theater din Berlin, regizorul Friedo Solters a pus în scenă piesa lui Ariano Saussuna «Testamentul ciinelui», inspirată din folclorul brazilian.

• «Romeo și Julieta», pe scena Teatrului Național Popular din Paris, în noua viziune regizorală a lui M. Cacoyannis, a stîrnit reacții contradictorii. «Un spectacol novator», spun unii critici, «un răsunător insucces», spun alții, cei mai mulți — se pare. Iată o scenă din spectacolul pe care cunoscutul regizor grec l-a dorit fără tradiționala poleială romantică.

de Lucian RAICU

TIBERIU UTAN: CLIFE

Lipsa contrafacerii, sinceritatea emoției, organicitatea fiecărei piese în parte, a fiecărei «clipe», dar și a întregului pe care fluxul acestora îl recompune, sînt imediat vizibile în noua carte a lui Tiberiu Utan. Încît impresia mai generală rămîne a unui produs autentic sau a unui amestec de soiuri naturale. Amestec tonic, reconfortant, chiar și atunci cînd în compoziția sa intră și puțină cicută. Poeziile au, mai toate, o margine de tăcere, care le amplifică rezonanța în interior după ce s-a stins și ecoul sonor al ultimului vers, ele continuă să existe și dincolo de materia verbală indeobște nepretențioasă în care s-au intrupat.

Un dar, de loc comun, de-a se plasa exact la punctul de intersecție al cuvîntului cu sugestia conținutului nerostit, al sentimentului cu «ideea» surprinzătoare, aptă să-i deschidă o perspectivă de adîncime: «Ce-a fost n-a fost. Pădurea și vechea mînăstire./ Vocile noastre stinse în neștire./ Nici aerul, nici noi nu ne-am opus./ Cine-a învins și cine-a fost supus/ din doi/ nu știm/ nici noi (...). Ce s-a-nîmplat nu s-a-nîmplat/ ce-am blestemat n-am blestemat/ și-a fost păcat ce-am binecuvîntat/ Ce înțeleg nu înțeleg/ M-am rupt în două și-am rămas întreg» (*Ce-a fost n-a fost*). Ce e remarcabil aici? Aerul enigmatic al unei situații aparent determinate, umbra misterioasă, nepremeditată, care se naște din încercarea de a reconstitui lucrurile cît mai obiectiv, cît mai detașat cu putință, pornirea de a se confesa a poetului, reprimată în avîntul ei de o stare de perplexitate esențial lirică, de o *mirare* împietrită, extatică, în fața necunoscutului. Vom regăsi acest ton de evlavioasă surprindere, de elevată interogație, care se confundă, într-o anume accepție, cu starea de poezie, în *Ecce homo*: «Mă voi ruga de blîndul septembrie/ să rămînă cu noi/ să nu pornească singur spre păduri/ nici unul dintre noi nu știe drumul/ și-i grea povara strelor din cer/ și sabia de aur a speranței./ Fratele timp de multă vreme zace/ cu fruntea în cununi de maci și spini./ Ar vrea să doarmă nu poate să doarmă/ ar vrea să moară nu poate să moară/ nici să trăiască». Lucrurile sînt surprinse chiar în punctul *critic* al dialecticii lor, cînd, întunecîndu-se în fața cunoașterii logice, se deschid contemplației interioare într-o perspectivă a tainelor fecunde, revelatoare. Abia în acest punct, la acest nivel *secund* al existenței lor, ele devin miracol, capabile așadar să spună ceva poetului. Înfiorarea produsă de fața lor nevăzută se traduce la Tiberiu Utan într-un sentiment elegiac, într-un *murmur* evocator care învăluie obiectul (fie și atunci cînd acesta se oferă privirii prezente) în straturi dense de pătrunzătoare nostalgie. Receptarea obiectului se face mai ales pe această cale, în stare să-i dea o atmosferă proprie, un sunet vechi, înfundat, de o consistență specifică, evidentă în atîtea poezii reprezentative, altele însă absente; atunci apar facilitățile, rezultat al unei excesive încredere în sentimentul, altfel autentic, dar de o tonalitate minoră (*Păpădie*); nici înclinația spre anecdotoc nu e fericit valorificată (*Sadoveanu*).

De la sine înțeles că și în sfera morală poetul manifestă predilecție pentru lucrurile așezate temeinic, verificate de timp, trecute prin examenul marilor încercări, în consecința cărora capătă același aer de «vechime», de certitudine îndelung filtrată, o «patină» etică, dacă se poate spune așa, rezultat al unei insistente șlefuirii sufletești și al unui prea plin de vitalitate, a cărui imagine negativă, răsturnată, tinde să o reprezinte *Copacul fără păsări*: «Dureros răsucit./ Braț de schilod medieval, peste coapsele unei tinere/ .../. Unic, copac fără păsări, numele tău/ nu mi-l mai amintesc».

Directitatea exaltărilor morale sau, dimpotrivă, a imprecățiilor, întîmpină însă, în ceea ce poetul are specific și esențial, o rezistență de ordin psihologic sau, și mai în adîncime, se estompează în ceea ce realitate poetică originală (semnalată la început) care e a miracolului, a ingenuității întrebătoare: «Gladiatorul învins./ ridică brațul./ Urletul publicului/ Ochii învingătorului./ trufașa privire-ndreptată/ spre loja din care/ i se va face un semn.../ Și n-am înțeles niciodată/ care din doi sînt eu» (*Învîgător și învins*).

Rafinamentul senzațiilor interioare, din adevărul complicat al cărora poetul înțelege că nu poate sacrifica registrul bogat al afectivității, nuanțează în chip adecvat programul etic al liricii lui Tiberiu Utan. Sensibilitatea la valorile morale se convertește de altfel nu o dată în percepție a esteticului, într-un cult al frumuseții pure, totuna cu plenitudinea, cu muzicala armonie a sufletului, precum în *Bocetul* — de o tulburătoare simplitate — la mormîntul Mariei Tănase: «Cum treceam printre morminte/ a-nceput iarba să cînte./ Întrebai iarba: Ce ai/ de ai prins, firule, grai?/ Mi-a răspuns: Nu mai călca/ peste rădăcina mea./ Pui sămînță omenească/ și vrei altceva să crească/ decît doină românească/ decît doină românească?»

„AMPRENTA“ VIRUSURILOR

O nouă tehnică de analiză promite identificarea virusurilor și bacteriilor cu o rapiditate ce ține de domeniul științifico-fantasticului

Dacă cineva ar sugera ca virusurile să fie identificate după «amprente» pe care le lasă, desigur că ați considerat ideea cel puțin năstrușnică. Amprenta unei particule minuscule, care ea însăși nu poate fi detectată decît cu ajutorul celor mai puternice microscopice electronice?! Chiar și un scriitor de romane științifico-fantastice s-ar simți descurajat... Și totuși tocmai cuvîntul «amprentă» a fost pronunțat nu demult la un simpozion științific internațional, care a reunit o serie de eminenți biologi și inframicrobiologi.

Desigur, este vorba de o amprență de un fel deosebit, pe măsura acestor particule aflate la granița dintre lumea vie și cea nevie, asupra cărora se apleacă cu neabătut interes atît medicul cît și biologul.

Noua tehnică a fost descrisă de chimistul inginer John Gould, șeful laboratorului de electronică din Syracuse al companiei General Electric. Experiențele au dovedit posibilă identificarea unor virusuri individuale prin analiza substanțelor chimice create prin interacțiunea dintre aceste particule și celulele vii din organism.

Pe această cale a fost, de pildă, descoperită prezența unor virusuri în singele unor cai, cu opt zile înainte ca infecția propriu-zisă pe care ele o anunțau să fi apărut! Experiențe similare au fost întreprinse și la universitățile Cornell și Syracuse, cu rezultate încurajatoare. De altfel trebuie subliniat că aceeași tehnică a fost folosită cu succes în ultimii doi ani și asupra bacteriilor.

«Zigzaguri» specifice
Cercetătorii au introdus în

țesuturi bacterii și virusuri cunoscute, apoi au extras substanțele chimice apărute acolo și le-au transformat în stare gazoasă. Gazul a fost trecut printr-un material absorbant, unde moleculele diverselor substanțe au dat naștere unor desene, mai precis unor «zigzaguri» specifice, în funcție de natura substanței, deci și a virusului sau a bacteriei respective, obligate a-și lăsa astfel «amprenta». Această metodă de analiză, cunoscută sub numele de cromatografie, se utilizează în mod curent în laboratoare, dar, după cum a subliniat Gould, este prima dată că ea servește la identificarea bacteriilor și virusurilor. În acest mod — a adăugat el — anumite bacterii pot fi detectate doar după patru ore, și în unele cazuri doar după 20 de minute după pătrunderea în organismul respectiv.

Cercetările se găsesc abia la început și ele vor continua într-un ritm susținut pentru a răspunde la o serie de semne de întrebare. Nu se cunoaște încă formula exactă a substanțelor chimice care, în cromatograf, evidențiază prezența unor sau altora din virusuri și bacterii. În plus, cercetătorii își propun să extindă și la om experiențele, făcute pînă în prezent doar pe animale.

Abia cînd se va cunoaște rezultatul final se vor putea aprecia în ansamblul lor, eficiența și perspectivele noii metode, care însă se anunță plină de promisiuni, oferind posibilitatea — deocamdată teoretică — de a stabili dacă un organism a fost infectat sau nu de anumite virusuri sau bacterii concomitent cu producerea «invaziei».

Cercetări românești: gripa, «detectată» după doar zece minute de la infectare

Trebuie relevat că în această direcție se desfășoară cercetări fructuoase și în cadrul Institutului de Inframicrobiologie al Academiei. Despre rezultatele obținute l-am rugat să vorbească cititorilor «Flacării» pe tov. doctor docent Radu Portocală. Iată ce ne-a declarat d-sa: — Orice agent infecțios —

ziuni, dereglări metabolice, sinteze aberante și, în ultimă instanță, prin generarea în cantitate impresionantă a virusului identic cu cel infectant.

Tehnicile moderne, precise și de mare finețe permit să se pună în evidență unele dintre modificările ce survin în interiorul celulei în timpul proceselor infecțioase. Se poate astfel detecta apariția unor compuși chimici noi, în timp ce aceia care există în mod normal suferă unele transformări fizico-chimice.

Este important de subliniat că aceste procese biochimice au loc într-un timp relativ scurt, care debutează o dată cu infectarea celulei. În acest sens noi am reușit să dovedim că în timpul infecției experimentale cu virusul gripal, primele modificări fizico-chimice celulare pot fi detectate după zece minute.

Mai puțin studiate și deci mai puțin cunoscute sînt însă modificările fizico-chimice celulare produse de infecție cu un anumit tip de virus, și deci identificarea specifică a infecției.

— Ce credeți despre cercetările de la Syracuse?

— Noua tehnică utilizată de John Gould, prin aplicarea unei metode cunoscute la studiul virusurilor, este, pentru motivele mai sus-arătate, interesantă. Ea dovedește posibilitatea identificării prezenței unor virusuri într-un anumit organism, cu mult înainte ca altă metodă să o permită, tocmai datorită detectării perturbărilor de metabolism de care vorbeam mai sus.

Utilizînd cromatografia în gaz, metodă întrebuințată în mod curent și la noi în țară în laboratoarele de chimie organică, autorul american a avut ideea de a studia comparativ substanțele chimice apărute în urma infecției cu diferite virusuri, constatînd astfel că fiecare virus studiat a lăsat o anumită «amprență» în celulă. Este evident că, în acest caz, s-au produs unele substanțe specifice virusului infectant, pe care cromatografia în gaz a reușit să le pună în evidență — a încheiat dr. docent Radu Portocală.

Datorită sensibilității remarcabile a metodei, cromatografia în gaz aplicată la studiul virusurilor reprezintă, așadar, un nou instrument de investigație pus la îndemîna inframicrobiologilor, care va permite obținerea de noi date asupra mecanismului intim al infecției celulare.

L. NIȚESCU

sentimentul continuității

Nimic mai normal, mai de la sine înțeles, decât milenara succesiune neîntreruptă a generațiilor și continua confruntare între ele. Fiecare reinventează la rîndul ei viața și fiecare are mai întâi impresia că descoperă pentru prima oară în lume adevăruri nesesizate de înaintași și se teme mai târziu că generația următoare nu va fi niciodată destul de înțeleaptă pentru a învăța din experiența ei. În societățile armonioase, sănătos structurate, conflictul generațiilor ia forma unei simple crize de creștere, mereu înnoită și mereu depășită firesc în procesul dezvoltării. A da un sens pozitiv acestei crize de creștere, a crea condiții prielnice comprehensiunii mutuale și transmiterii experienței de viață de la o generație la alta este una dintre misiunile cele mai nobile. Televiziunea participă la îndeplinirea ei cu un succes crescînd.

Sarcina e delicată. Aici, orice notă falsă, orice abateri de la adevăr sau încercare de înfrumusețare a lui nu numai că anihilează efectul urmărit, dar duce la obținerea unui efect contrar. În numele acestei realități psihologice elementare am stăruit întotdeauna pentru eliminarea din programe a «discuțiilor» moralizatoare pe bază de scenariu disimulat. Tineretul are oroare de măsliuri și, pentru că generozitatea și idealismul caracteristice vârstei sale sînt dublate de o intransigență pe măsura lor, refuză hotărît surogatele.

Cu puțină răbdare, în orice școală, în orice facultate pot fi găsiți adolescenți care știu să gîndească la fel de pătrunzător și să vorbească la fel de nuanțat ca fetița (înfinit superioară din punct de vedere moral și intelectual părinților ei) prezentată de «Transfocatorul» de la 12 iunie. Întîlnirile dintre foști și actuali elevi ai unor licee au corespuns într-o măsură variabilă deciziunilor formulate mai sus. Dar marea revelație în ceea ce privește forța de convingere a televiziunii, puterea ei de a emoționa au constituit-o emisiunile consacrate ștafetei pe care generația de la Bumbești-Livezeni o predă brigadierilor din vara lui 1968. Am ascultat mai întîi o discuție între doi dintre tinerii entuziaști ai anului 1948: regizorul Pavel Constantinescu, fost comandant de brigadă la Bumbești-Livezeni, și telereporterul Alexandru Stare, fost, se pare, simplu lucrător pe șantier. Amîndoi se bucurau atît de sincer și de evident că au prilejul să-și amintească împreună acele zile de elan și totală dăruire și să fie martorii reeditării experienței lor, încît adeziunea telespectatorilor la sentimentele lor era de neînălțurat. L-am revăzut pe Pavel Constantinescu la un Club XX. Parcă mai puțin tulburat de evocarea tumultuoasei tinereți a generației sale, și în schimb pătruns de responsabilitatea implicată în actul transmiterii experienței.

Decalajul dintre generații? Există, dar e mai curînd un decalaj între condițiile începuturilor și cele ale anilor împlinirii. În timp ce Pavel Constantinescu vorbea despre datoria de a-ți depăși sensibilitățile în numele unei cauze care se cere slujită fără preget, de a munci din răsputeri pentru că știi că ceea ce faci este necesar, o elevă de liceu, viitoare brigadieră, exprima întrecaga lipsă de griji a generației ei: «În cele două săptămîni petrecute pe șantier vom munci, desigur, dar vom face și nenumărate excursii, vom avea în fiecare seară un foc de tabără, vom pregăti serbări...» Bineînțeles, altfel era la Bumbești și altfel va fi la Comarnic. Nu va fi nici atît de greu cum își amintește regizorul, nici atît de ușor cum își imaginează școlărița. Peste ceea ce s-a schimbat în cele două decenii, generațiile își dau mina. E oare contagios spiritul de abnegație? Cred că da, cel puțin pentru tineri care, astăzi, nu sînt în fond nici mai blazați, nici mai cinici decît cei de ieri. Poate doar ceva mai răsfațați.

Invitîndu-i pe pionierii aviației românești într-un șir continuu al generațiilor — de la camaradul lui Aurel Vlaicu pînă la constructorii de avioane de azi — Cristian Țopescu a realizat și el un lucru extraordinar: a insufla tinerilor aeromodeliști și viitorii zburători sentimentul continuității, al participării la o tradiție valoroasă și prețuită.

Felicia ANTIP

N.R. Unele considerente cu referire la aparatura tehnică, conținute în electronica din numărul nostru trecut, enunțate pe baza unor comunicări eliptice ale televiziunii, s-au dovedit nefundate la o verificare mai temeinică

Redacția noastră regretă de a fi publicat critici nedrepte la adresa colegilor și prietenilor noștri din colectivul televiziunii.

CE A ÎNSEMNAT 1848 PENTRU ȚĂRILE ROMÂNE

de Gelu NEAMȚU
de la Institutul de istorie al Academiei,
filiala din Cluj

Revoluția de la 1848 din Moldova, Țara Românească și Transilvania a izvorît din condițiile și necesitățile interne, ca urmare a nedreptății și asupririi îndurate de popor veacuri de-a rîndul, dar prin conținutul ei, ca și prin forțele sociale participante, se încadrează în concertul revoluțiilor europene de la mijlocul secolului trecut.

Deși despărțite din punct de vedere politic, cele trei țări românești s-au regăsit la 1848 pe platforma comună pe care le-o dădea conștiința națională în plin avînt, conștiința că și pentru români a răsărit soarele libertății naționale și al dreptății sociale.

CERINȚE APROAPE IDENTICE

Programele revoluționare din 1848 conțineau în sine cerințe aproape identice: desființarea obligațiunilor feudale, împrăștierea țăranilor cu pămînt (cu sau fără despăgubire), desființarea privilegiilor boierești sau nobiliare, egalitatea cetățenilor în fața legii, adunări legiuitoare alese de popor, libertatea întrunirilor și a tiparului. Acestea toate le găsim într-o formulare sau alta în cele 16 puncte de la Blaj, în programul expus la Islaz sau în Dorințele partidei naționale în Moldova.

Cerința de a se înlătura orînduirea feudală și îndruma societatea românească pe făgașul dezvoltării capitaliste imprimă revoluției de la 1848 un caracter burghezo-democratic, cu un conținut profund progresist. Dar pe lîngă revendicările enumerate, și voința de unire a poporului român s-a exprimat în cele mai diverse chipuri în cadrul programelor revoluției și mai adesea în afara lor.

Patruzeci de mii de țărani cereau pe Cîmpia Libertății de la Blaj: «Să ne unim cu Țara!»; programul oficial al Comitetului revoluționar moldovean elaborat de Mihail Kogălniceanu — «Dorințele partidei naționale în Moldova» — reclama unirea Moldovei cu Țara Românească, aceasta fiind «cheia bolții, fără care s-ar prăbuși tot edificiul național»; revoluționarii munteni au acționat și ei în favoarea Unirii.

Ideea de unire statală și independentă înflorea acum, în 1848, în toată amploarea, iar mai târziu și-a dat roadele.

Nutreau pe atunci aspirații de unire și germanii, italienii, polonezii și popoarele mai dezvoltate din Imperiul habsburgic. Era o renaștere ce cuprinsese tot ce era copt în Europa pentru aceasta. La fel și în țările române. Desigur, realizarea aspirațiilor a variat de la țară la țară, înfăptuindu-se doar atunci cînd împrejurările politice au permis-o.

1848... UNIREA... INDEPENDENȚA NAȚIONALĂ

Nicolae Bălcescu prevedea o viitoare revoluție, care va fi o revoluție națională. Și într-adevăr, Unirea Moldovei cu Țara Românească la 1859 își are filiația directă în programele și aspirațiile pașoptiste.

Așa cum au remarcat Marx și Engels, anul 1859, crearea statului național România, a însemnat următorul pas viguros înainte. Era actul întregii națiuni române, așa cum afirma Mihail Kogălniceanu, și el a constituit o irezistibilă forță de atracție și pentru românii din Transilvania. Unirea nu a constituit însă numai primul pas pe calea înfăptuirii statului unitar român, ci a deschis larg porțile reformelor, ștergerii rămășițelor feudale, înnoirilor.

Se pregătește după Unire, cu febrilitate, independența României. Aspirație prezentă și ea la 1848, căci după cum mărturisește Nicolae Bălcescu, în inima fiecărui român stătea de pe atunci înscrisă «mîntuirea de orice domnire străină prin unitatea națională».

După realizarea unității, a urmat cîștigarea independenței cu armele în mîini, la 1877, și este profund semnificativ faptul că peste munți, din Transilvania, treceau atît ajutoare materiale, cît și voluntari care voiau să apere onoarea steagului românesc, pe care-l considerau drept propriul lor steag. Înălțătorea jertfă a poporului și a celor mai buni fii ai săi, care au știut să lupte cu eroism și să înscrie astfel România în rîndul statelor moderne, egale în drepturi și suverane, a avut o importanță copleșitoare și în realizarea altui mare act istoric, desăvîrșirea, în 1918, a unității naționale.

În noul cadru național și social creat după desăvîrșirea unității naționale, proletariatul român, maturizîndu-se, își constituie partidul său de avangardă, Partidul Comunist Român, continuator al celor mai glorioase tradiții de luptă. Au loc marile bătălii de clasă, culminînd cu insurecția națională de la 23 August 1944, care deschide poporului nostru o eră revoluționară nouă, iar în prima etapă a acesteia are loc desăvîrșirea revoluției burghezo-democratice, cu înfăptuirea deplină a idealurilor de la 1848.

Acum, în condițiile desăvîrșirii construcției socialismului, ale înfloririi națiunii socialiste, evocarea evenimentelor și oamenilor de la 1848 capătă înțelesuri profunde, semnificînd cînstirea de către constructorii societății socialiste a celor care au pus, primii, temeliiile României moderne.

Imaginea acestui grup de revoluționari bucureșteni evocă sugestiv «generația de la 1848», atmosfera vremii, idealurile generoase ale pașoptiștilor.

GENERATIA DE LA 1848

Figuri mai cunoscute și mai puțin cunoscute

de doctor docent N. CORIVAN de la Institutul de istorie al Academiei, filiala din Iași

Evenimentele revoluționare de la 1848 din țările române reprezintă o pagină eroică în istoria frământată a poporului nostru. În fruntea luptei pentru cucerirea libertăților democratice au stat elementele cele mai înaintate ale intelectualității noastre, care au înțeles că numai prin mijlocirea unor prefaceri revoluționare se poate deschide calea progresului.

La rîndul lor, masele largi populare, exploatate și oprimate, erau interesate în cel mai înalt grad în doborîrea feudalismului. Țăranii dependenți cereau abolirea clăcășiei și improprierea, iar meseriașii și muncitorii — libertăți economice, sociale și politice. Masele au participat din plin la revoluție, contribuind la radicalizarea mișcării; ele au fost conduse la luptă de cei mai luminați reprezentanți ai așa-numitei generații de la 1848, un Bălcescu, un Kogălniceanu, un Alecsandri, de oameni ca George Barițiu, Avram Iancu, Simion Bărnuțiu, Al. Golescu, C.A. Rosetti, însușești de cele mai înaintate idei pentru vremea lor, sincer legați de popor, ale cărui interese le-au slujit cu energie și devotament.

Scriitorii din acea vreme nu se mai mulțumeau să constate comunitatea de limbă dintre cele trei țări române, ci au făurit din aceasta o armă de luptă pentru unirea politică. Ei au dat mișcării literare și științifice din cele trei țări române o direcție unică, un suflu nou, menite să întărească comunitatea culturală și să pregătească spiritele pentru unitatea națională.

Caracteristic pentru intelectualitatea română de la 1848 este imbinarea acțiunii culturale cu cea politică, dusă de pe poziții democrat-revoluționare, și încercarea de a uni eforturile intelectualității progresiste din toate țările române. Intelectualii români din Transilvania, în frunte cu George Barițiu, Timotei Cipariu, se orientează, începînd cu al patrulea deceniu al secolului al XIX-lea, tot mai mult spre Principate, luînd parte la acțiunea societăților cu scopuri culturale și politice.

Atît Bălcescu cit și Kogălniceanu s-au pronunțat de la început nu numai pentru înlăturarea completă a raporturilor feudale dintre moșieri și țărani, pentru desființarea iobăgiei, ci au militat și pentru independența națională și pentru unirea tuturor românilor.

Pașoptiștii nu și-au pierdut încrederea în revoluție nici atunci cînd după înăbușirea ei reacțiunea domnea în Europa, inclusiv în Principate. Exilați, ei au avut permanent viziunea realizării scopurilor lor, continuînd să lupte pentru îndeplinirea marilor deziderate ale poporului. Încrăzători în dreptatea revendicărilor lor, ei au reușit să înfăptuiască mai tîrziu — într-o măsură mai mare sau mai mică — programul social-politic pentru care au suferit ani mulți de exil.

Alături de conducători s-au aflat o serie de tineri entuziaști, cu vederi înaintate, care au fost «secondanții» capilor mișcării de la 1848. Ca urmare a reprimării revoluției ei au avut de suferit

ani de-a rîndul. Vom menționa aci cîteva dintre aceste figuri, tocmai fiindcă sînt mai puțin cunoscute publicului larg.

ZAHARIA MOLDOVANU — O VIAȚĂ ZBUCIUMATĂ ÎN SLUJBA REVOLUȚIEI

Unul dintre principalii organizatori ai acțiunii insurecționale din martie 1848 de la Iași a fost Zaharia Moldovanu. Se știe că în ziua de 29 martie conducătorii revoluției hotărîseră, în urma refuzului lui Mihail Sturdza de a primi «ponturile» (programul) prezentate de delegația trimisă la dînsul, ca a doua zi să se adune o mare mulțime care să pornească în frunte cu mitropolitul la domn. Zaharia Moldovanu a reușit să recruteze oameni din rîndurile meseriașilor și muncitorilor în vederea acestei acțiuni, spunîndu-le că mișcarea are drept țintă să proclame republica. Tot el a strîns și arme pe care le-a depus în casa lui Lupu Baș.

O dată cu reprimarea mișcării, și Zaharia Moldovanu a fost arestat, în casa lui Mavrocordat. Grupul de revoluționari a fost trimis sub escortă la Galați, de unde urma să fie expedit peste Dunăre cu bărcile. Iată însă că în drum spre Măcin, stîrnindu-se o furtună, deținuții au fost nevoiți să se abată la Brăila. Aci, Zaharia Moldovanu împreună cu Epureanu, Alexandru

(Continuare în pag. 14)

Cuza, Canta, N. Rosetti reușesc să fugă de sub paza soldaților și să se refugieze la locuința consulului britanic de acolo, Cunningham. Apoi, cu pașaport austriac, el trece în Transilvania, pe drum întâlnindu-se cu C. Negri și Al. Russo.

La 3 mai îl întâlnim, împreună cu alți moldoveni, la marea adunare de la Blaj, iar peste câteva zile — la Brașov, unde iscălește «Prințiipiile noastre pentru reformarea patriei», cel mai înaintat program din timpul revoluțiilor de la 1848 din țările române.

În timpul exilului, Zaharia Moldovanu rămâne strâns legat de grupul revoluționarilor emigrați, de care-l uneau aceleași aspirații pentru cucerirea libertăților democratice.

UN «ADMINISTRATOR DE JUDEȚ» PROGRESIST: SCARLAT TURNAVITU

Unul dintre luptătorii înflăcărați care și-a câștigat prețuirea conducătorilor revoluției din Țara Românească datorită convingerilor sale democratice a fost Scarlat Turnavitu. Bucurându-se de încrederea guvernului provizoriu, el este numit administratorul județului Râmnicu-Sărat, în care calitate desfășoară o intensă activitate patriotică revoluționară, fiind considerat ca unul dintre pilonii regimului în provincie.

După înfrângerea revoluției, Turnavitu este căutat cu înverșunare de autorități. Deși se ascundea în casa francezului Calcagno, în Focșani, el este arestat la 16 septembrie, pus în fiare și întemnițat împreună cu Zăgănescu, subcirmuitorul județului Râmnicu-Sărat.

La judecată, principalele puncte de acuzare — reflectând astfel atitudinea patriotică a «pîritului» — așa cum reies din jurnalul Înaltei Curți Criminalicești din 17 iunie 1849, erau: «Netăgăduita disprețuire ce hrănește împotriva Regulamentului în asistarea sa cu caracter de cîrmuitor la arderea lui» și «stăruirea sa în nepocăință în urmări răzvrătitoare... Drept pedeapsă i se retrage rangul de pitar și este trimis pe timp de șase ani la «munca Giurgiului».

Turnavitu a fost unul dintre luptătorii care a suferit cel mai mult de pe urma prigoanei regimului reacționar. În 1850 el se află încă în închisoare și în luna august a aceluiași an, cînd toți arestații din timpul revoluției, din temnița de la Mărgineni, erau iertați, numai Scarlat Turnavitu și C. Zaman sînt trimiși la schitul Berca din județul Buzău. Libertatea și-o recîștigă abia la 7 martie 1851.

PROFESORUL AARON FLORIAN, «PĂRTAȘ ÎN FAPTELE REVOLUȚIONARE»

Un cărturar progresist care a luptat pentru aplicarea constituției revoluționare de la 1848 a fost profesorul Aaron Florian. El vine de timpuriu din Transilvania în Țara Românească, fiind chemat de Dinicu Golescu pentru înființarea unei școli la moșia sa din Argeș, iar mai tîrziu predă la Colegiul Sfîntul Sava, devenind unul dintre elementele proeminente din învățămînt.

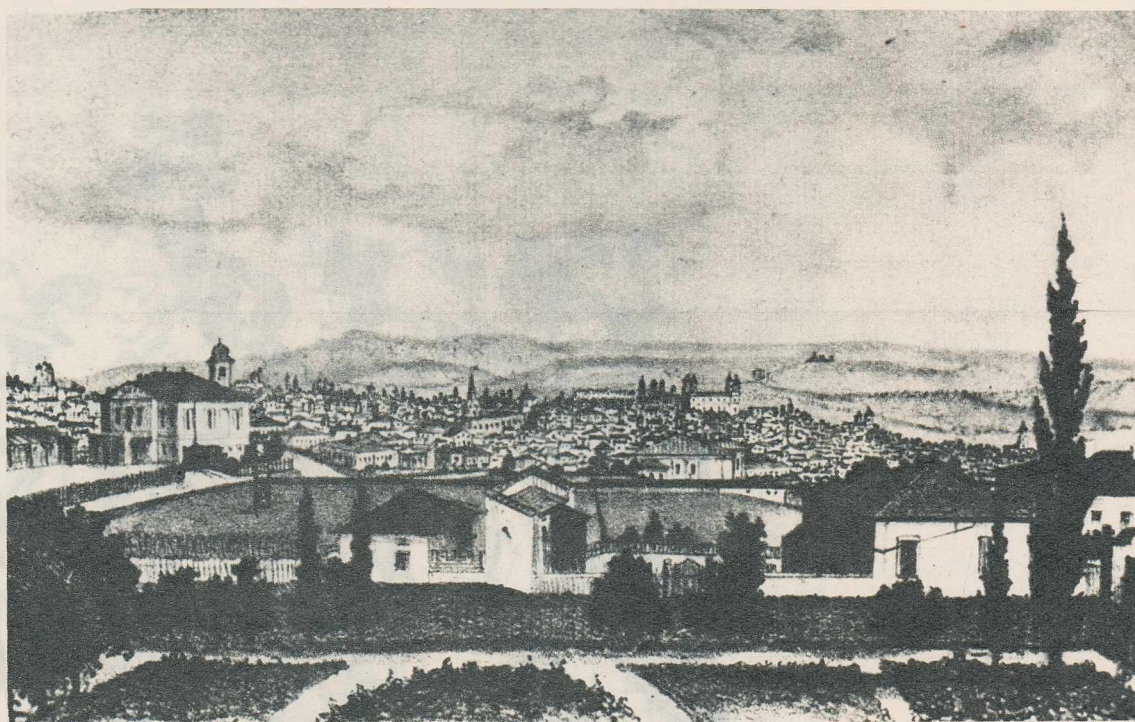
Aaron Florian participă la marea adunare de la Blaj, apoi se întoarce la București, unde i se încredințează sarcini de răspundere. Astfel, în calitate de administrator al județului Ilfov, el activează cu stăruință pentru aplicarea constituției și consolidarea noilor orînduiri.

Aaron Florian a contribuit la readucerea la București a guvernului provizoriu care, la sfîrșitul lui iunie, datorită unor zvonuri false, lansate de reacțiune, privitoare la așa-zisa intrare în țară a trupelor turcești și rusești, plecase din București. Masele populare, constatînd falsitatea știrilor, răstoarnă căimăcămia reacționară și creează un guvern interimar cu elemente democratice, avînd în frunte pe I. Cîmpineanu. Noua conducere, cunoscînd atașamentul lui Florian față de revoluție, îl trimite la Rucăr, locul de refugiu al guvernului, pentru a determina reîntoarcerea lui în Capitală.

La cererea lui Gh. Magheru, nemulțumit de opoziția pe care o făcea regimului revoluționar administratorul ținutului Dolj, Filășanu, profesorul Florian este trimis la Craiova în acest post. Pătruns de conștiința datoriei și însuflețit de patriotism, el are mult de luptat împotriva intrigilor locale. Tot timpul, de altfel, el a lucrat în strînsă colaborare cu Magheru.

După intrarea trupelor turcești în țară, Aaron Florian sprijină acțiunea lui Magheru de a se organiza rezistența în Oltenia. După reprimarea revoluției el pleacă la Sibiu, și la 28 septembrie este numit secretar al «Comitetului român al nației române din Transilvania». Aci lucrează pînă la ocuparea Sibiului de către trupele generalului Bem, cînd se vede silit să se refugieze în Țara Românească.

În mai 1849, Aaron Florian este arestat și închis la Văcărești, comisia de cercetare considerînd-l «părtaș în faptele revoluționare precum și la arderea Regulamentului în oraș la Craiova». Acuzatul a fost însă expulzat ca supus austriac, și nu s-a putut întoarce decît după publicarea amnistiei, astfel încît în 1857-1858 funcționează din nou ca profesor la Sfîntul Sava, ocupînd impor-

Iașiul anului 1848 au fost teatrul unei acțiuni insurecționale la organizarea căreia a jucat un rol de seamă Zaharia Moldovanu.

Boicea Radian (stînga) a însoțit pe Gh. Magheru (dreapta) în toată regiunea muntoasă a Olteniei, de la Turnu-Severin pînă la Râmnicu-Vilcea, într-un moment de grea cumpănă pentru revoluție.

tante posturi școlare.

Aaron Florian a fost unul dintre cărturarii cei mai atașați cauzei revoluției, un luptător înflăcărat pentru idealurile ei.

BOICEA RADIAN, SECRETARUL LUI GH. MAGHERU

Puțini dintre cititori vor fi auzit de Boicea Radian, care făcea parte din rîndurile negustorimii mărunte din Oltenia.

Evenimentele revoluționare, care îl surprind ca «scriitor» la poliția din Craiova, găsesc în el, de la început, un adept entuziast. Datorită sincerității convingerilor sale, Boicea Radian este mult apreciat de Magheru și devine secretarul său. În această calitate îl însoțește pe conducătorul revoluționar, în vara anului 1848, în toată regiunea muntoasă a Olteniei, de la Turnu-Severin pînă la Râmnicu-Vilcea. Boicea Radian a contribuit, de altfel, direct la organizarea taberei lui Magheru de la Cîmpul lui Traian.

Ravagiile holerei, care cereseră o parte dintre membrii familiei lui, îl determină să părăsească tabăra și să se ducă la Craiova.

Aci, Aaron Florian îi încredințează postul de secretar la Sfatul orașenesc din Craiova, unde rămîne pînă în ziua arestării, la 26 octombrie 1848. «Capul de acuzare»: o înverșunată activitate revoluționară...

Boicea Radian a trăit pînă în 1873, ocupînd înalte posturi în magistratură și dînd dovadă de o mare integritate. Dar tot timpul el a arătat un profund interes pentru soarta țărănilor, rămînînd pînă la sfîrșitul vieții un sincer democrat.

Toți acești reprezentanți entuziaști, sinceri, înflăcărați ai generației de la 1848 au luptat și au suferit pentru cauza revoluției. Dar abia după un veac de frămîntări și răscoale țărănești, după un veac de lupte ale maselor largi, ale muncitorimii, ale intelectualității progresiste, idealurile înaintate ale revoluționarilor de la 1848 aveau să-și găsească realizarea integrală și apoi depășirea. Libertățile democratice, dreptatea socială pentru care au luptat și pătimit cei mai curajoși exponenți ai generației de la 1848 au fost înfăptuite în zilele noastre într-o lume nouă, într-o lume unde nu mai există exploatarea omului de către om, în societatea socialistă.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● Orga electronică... de buzunar este ultima realizare miniaturizată a tehnicii moderne. Măsoară exact 19 cm în lungime, 11 cm în înălțime, 3,8 cm în lățime și a fost construită de o firmă britanică. Clapele ei sînt atinse cu vârful unui stilet, iar sunetele scoase sînt, după avizul melomanilor, clare și melodioase, așa încît, cuplată la un amplificator, e imposibil s-o distingi de o orgă obișnuită.

● Pentru a controla și regla bunul mers al ceasurilor publice din diferite puncte ale globului, un orologiu electronic în greutate de 85 kg va călători cu avionul prin toată lumea.

● Căile ferate din R.F.A Germaniei au scos în vânzare cincizeci de gări de pe un traseu al cărui trafic a fost suspendat ca nerentabil.

Deocamdată au fost vîndute doar două: una va fi transformată în muzeu, cealaltă în hotel turistic.

● Cel mai original Zoo se află la Paris. Nu e o simplă grădină zoologică, ci mai curînd un azil pentru pui de animale părăsiți. Amatorii pot găsi aici cățeluși, pisicuțe și chiar maimuțe minore.

● În Finlanda s-au pus în circulație, pentru turiști, sănii-taxi trase, bineînțeles, de reni. Pentru o sumă modestă, amatorii de călătorii originale pot parcurge 50 kilometri prin zăpezile polare.

● Numărul pacheboturilor flotei comerciale franceze a scăzut vertiginos. Dacă în 1939 erau în serviciu 146, azi nu mai circulă decît 43. De vină e concurența avioanelor, care acaparează din ce în ce mai mult călătorii pe distanțe mari. Fenomenul se repetă și cu flota comercială a altor țări.

● Pe distanța dintre aeroportul internațional Kennedy și New York se experimentează un autobuz care poate circula și pe șosea și pe șine de cale ferată. Se speră ca astfel să se reducă durata de parcurgere a acestui traseu, de la 90 minute la 40 minute.

UIMITOAREA MISS HONEYWELL

Mai rar o cameristă atît de îndemnică, de punctuală și de respectuoasă ca miss Honeywell. Fata-robot este «fiica» lui «Honeywell Controls Limited Computer Control Division» (o firmă producătoare de computere și instalații de automatizare) și îi uluiește pe vizitatorii unei recente expoziții de specialitate deschise la «Olympia» din Londra. Printre numeroase alte avantaje, bona-robot îl prezintă și pe acela că nu trezește geloziiile soțiilor.

CĂTELUS CU PĂRUL CRET...

Tînăra Carlyne Harmar (20 de ani) a părăsit de bunăvoie atracțiile vieții dintr-o metropolă ca Londra și s-a retras la țară pentru a-și ajuta părinții, renumiți crescători de cîini. «Specialitatea casei» o constituie rasele de cîini miniaturizate. Că tînerei Carlyne îi place meseria, nu e nici o îndoială: e suficient să privim fotografia de față.

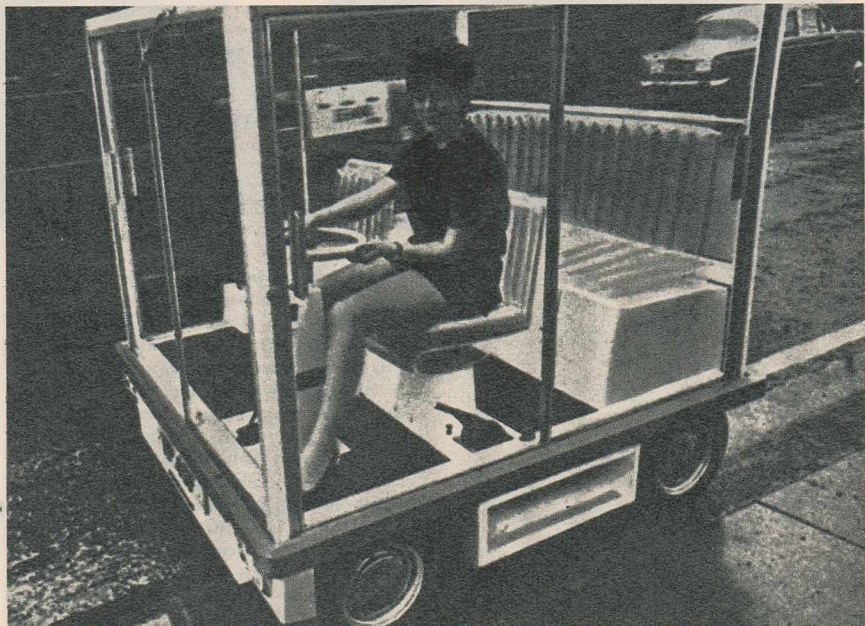

Moda «mini» continuă să se afle în actualitate. De data asta nu ne referim la fusta tînerei din fotografie, ci la «mini-automobilul» cu caroserie complet transparentă, care și-a făcut apariția (se pare, cu succes!) în Anglia.

COLIERUL DE PERLE

...auzite la ora de istorie

- «Inimosul rege Henric al VIII-lea, care își ucidea în aceeași măsură nevestele și supușii...»
- «Abraham Lincoln s-a născut într-o colibă de lemn pe care a construit-o chiar el.»
- «Pe vremea vechilor egipteni era foarte greu să ajungi împărat. Pentru asta trebuia să fii mai întii faraon.»
- «În perioada matriarhatului, copiii se nășteau numai din mame.»
- «Ciclopul avea doar un singur ochi, pentru că pe celălalt i-l-a scos Ulise.»
- «Generalul primi două răni grave: una la picior și cealaltă la Waterloo.»
- «Filozoful Empedocle s-a sinucis aruncîndu-se în vulcanul Etna, descoperind astfel incinerarea.»
- «Romanii își petreceau viața mai mult în războaie, după cum se vede și din filmele de pe vremea aceea.»

O imagine «emblemă» pentru piastica elegantă a spectacolului «My Fair Lady»

«My fair Lady»

de Sanda FAUR
Fotografii de
S. MENDREA

E veselă viața în piețele Londrei, mai ales când acestea s-au mutat pe scenă a Operei.

Cine spunea că opereta se stinge de bătrânețe? Că această strălucitoare doamnă de altădată, ce vrăjea inimile în «Drei-Viertel Takt», nu mai reușește azi decît să ne îndușeze, duioșia tristă pe care o încerci în fața ridurilor văduvelor vesele, a povestioarelor desuete și a frunzelor ofilite din pădurea vieneză? Cine spunea că la operetă se vorbește cu tremolo în voce? Pofțiți-l la «My Fair Lady». Această sălbăticiune devenită «frumoasa mea lady», pe care o știți din «Pygmalionul» lui Shaw, a irupt în sala de pe Splai cu coșul ei de florăreasă, cu țipetele ei nearticulate și a scuturat-o din amorțire pe bătrîna doamnă, operînd asupra ei un «lifting» miraculos. Umorul acidulat al lui Shaw a măturat dulcemișările și hazul gros;

muzica lui Frederick Loewe a arătat că nu numai valsul rezistă la operetă și a impus ritmurile moderne; iar furiile (vorbitel!) ale profesorului Higgins și chinurile lecții (vorbite!) de fonetică ale Elizei, și toată povestea acestui Pygmalion îndrăgostit de Galatea lui au dovedit că actorii de la operetă pot vorbi — firesc! — pe scenă, se pot mișca — firesc! — în scenă, că pot nu numai cînta arii fixați lângă arlecchinul din stînga, ci pot face teatru muzical, teatru modern de calitate!

«My Fair Lady» înseamnă mai mult decît un spectacol de succes: într-un fel, ea ni i-a restituit pe artiștii noștri de operetă, ne-a arătat măsura lor, ne-a demonstrat că atunci cînd ferestrele sînt larg deschise spre un repertoriu

neanchilozat, aerul proaspăt năvălește în toate ungherele, scuturînd praful, răscolind și învîrînd totul.

«My Fair Lady» a ajuns la noi după ce s-a plimbat, de-a lungul unui deceniu, pe multe scene ale lumii, după ce și-a consacrat triumful și pe peliculă, într-un film de mare răsună cu Audrey Hepburn și Rex Harrison în rolurile principale. Și totuși a ajuns la fel de proaspăt ca în prima zi.

Pe coperta programului de sală, un Higgins în frac și joben manevrează, prin sfori de marionetă, pe sălbatica florăreasă; și mica metaforă plastică ar fi limpede, dacă graficianul, pu-

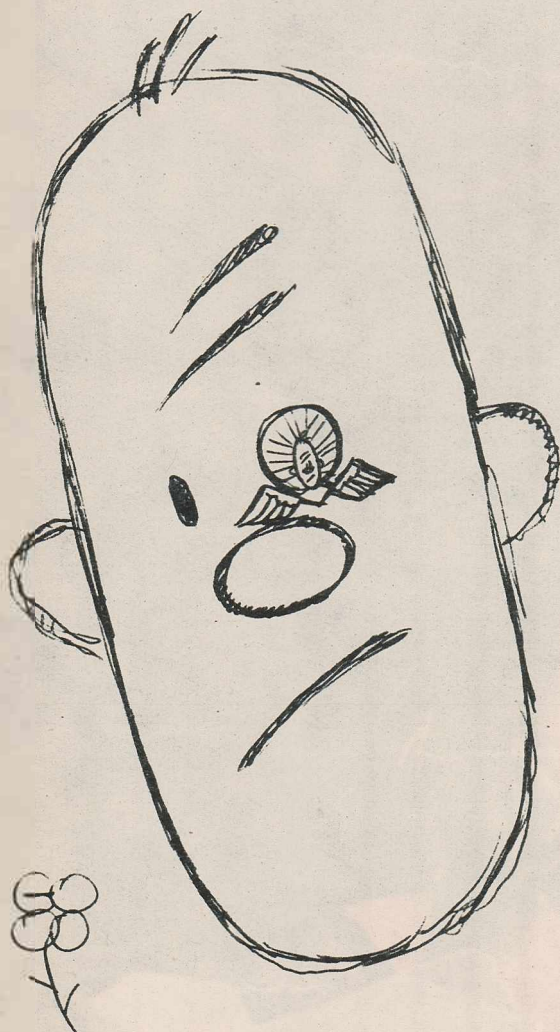
(Continuare în pag. 12)

După ce se pare, profesorul Higgins (Ion Dacian) e încă nemulțumit de progresele în materie de fonetică ale Elizei (Cleopatra Melidoneanu). Dar regizorul Dacian nu are, desigur, ce-i reproșa tinerei primadone...

al doilea festival internațional al filmului de animație – mamaia 1968

Omulețul lui Gopo într-o înfățișare nouă, plină de tîlc: cea din filmul «Sancta Simplicitas».

«Pe fir», filmul lui Constantin Mustețea, deapănă, și la propriu și la figurat, cu o remarcabilă măiestrie un mini-basm.

Printre «cele 8 nume care au schimbat fața cinematografului de animație», revista Cinema'65, într-un număr special, îl amintește și pe Bretislav Pojar, pe care festivalul nostru îl onorează cu o expoziție. În fotografie: o imagine din «Leul și cîntecul», «operă unică, perfectă, memorabilă și istorică».

Miine se deschide la Mamaia cea de-a II-a ediție a întrecerii celor mai buni artiști ai animației din lumea întreagă. Fantezia fără hotare, pusă în slujba celor mai scumpe idei ale omului, va fi din nou stăpînă, timp de șase zile, peste serile litoralului. Ce e nou în universul miraculos al animației de la Mamaia '66 și Annecy '67 incoace? Vom ști în ceasurile următoare. Pînă atunci, cîteva date informative:

- Cele peste 160 de filme de scurt și lung-metraj (are și animația superproducțiile ei), realizate în 25 de țări, vor fi apreciate de un juriu internațional din care fac parte: John Halas (Anglia), Robert Veral (Canada), Bretislav Pojar (R.S. Cehoslovacă), Joji Kuri (Japonia), Fedor Hitruk (U.R.S.S.), Florian Potra, președintele juriului, și Marin Sorescu.

- Se vor acorda 5 premii mari «ex aequo», precum și alte premii și mențiuni speciale.

- Selecția românească cuprinde următoarele noi creații ale Studioului Animafilm: Sancta Simplicitas (Ion Popescu-Gopo), Pe fir (Constantin Mustețea), Valul (Sabin Bălașa), Poveste pe geamul înghețat (Angela Buzilă), Plimbarea lui Esop (Geta Brătescu).

- Printre oaspeții de seamă ai festivalului se vor afla: Pierre Barbin (Franța), directorul festivalurilor de la Tours și Annecy, secretar general al A.S.I.F.A. (Asociația internațională a filmului de animație); Vinicio Beretta (Elveția), critic cinematografic, secretar general al FIPRESCI; Ezio Gagliardo (Italia), regizor și producător, directorul casei de filme «Corona Cinematografica», membru în consiliul de administrație al A.S.I.F.A.; Rostislav Iurenev (U.R.S.S.), critic cinematografic; Matolczy György (Ungaria), directorul studioului «Hungarofilm»; Herbert Kossower (S.U.A.), regizor și producător, președintele pentru Coasta de Est al A.S.I.F.A.; Paul Grimault (Franța), regizor și producător, membru în consiliul de administrație al A.S.I.F.A.; Pierre Wildenstein (Franța), reprezentantul casei «Cineaștii asociați»; Hans Grümer (R.D.G.), director al studioului de filme de animație; Tzoung Hua (R.D. Vietnam), directorul studioului de filme de animație din Hanoi. Si-au mai anunțat participarea creatorii: Ivan Ivanov Vanno (U.R.S.S.), Daniel Szczechura și Witold Gierz (R.P. Polonă), Katya Georgy (R.D.G.).

- Hors-concours va fi prezentată o selecție din realizările animației românești din cursul anilor 1965—1968, precum și o retrospectivă Ion Popescu-Gopo.

- În timpul festivalului, Mamaia și Constanța vor găzdui trei expoziții: una dedicată filmului românesc de animație, iar celelalte două eminentilor realizatori Bretislav Pojar (Cehoslovacia) și Joji Kuri (Japonia).

„My Fair Lady“

desigur pe glume, n-ar fi inventat și un soi de Sf. Petru cu aripi și chelie care, ascuns după un nor, trage, la rîndul său, sforile marionetei Higgins. De fapt, e evident că nu intervenția vreunei puteri supranaturale a dus la reușita spectacolului, ci faptul foarte vizibil că aici s-a consumat gîndire și o foarte pămînteană și sfîntă sudoare omenească. Michel Boyle, tînărul coregraf englez care a montat pe multe scene acest «musical» (și care, după cum mărturisește cîștit același program, semnează nu numai coregrafia ci și *mișcarea în scenă*), l-a mișcat într-adevăr, în sensul cel mai curat al cuvîntului, pe interpreți: a urnit corul și corpul de balet, cărora le-a dat logică, expresie, firesc, ritm, care aveau, în sfîrșit, ceva de făcut în scenă și o făceau cu convingere; a mișcat, scuturîndu-le de convențional și de automatisme, personajele comice, și să vedeți cum dansează și cîntă, cu ce haz, proaspăt și nerutinizat, Nae Roman (Doolittle), și Dușan Bugarin, și Nelu Marinescu, și cită naturalele scenice au George Groner, Tamara Buciuceanu, Cornel Finăteanu, Denise Vrancea, și cit de firesc se încheagă atmosfera din piețele și mahalalele Londrei, și cit de elegant-țepăn e high-life-ul londonez în acea excelentă scenă «ca-la-fotograf», petrecută la curse. Toată această plastică a mișcării este completată cu plastica de o eleganță desăvîrșită a costumației (Elena Agapie-Stanciu), care dă spectacolului un cadru mai personal decît reușesc decorurile arh. Ștefan Norris, încă tributare, pe alocuri, unui bătrînesc conformism «operetistic».

Privit dinafara sa, spectacolul te cucerește: cînd ajungi însă în miezul său fierbinte de gînduri, de trăiri, el te convinge. La operetă, lucrul acesta se petrece cam rar. Să-i dăm deci lui Dacian ceea ce e al lui Dacian: el semnează direcția de scenă, el a lucrat cu interpreții pe nuanțe, pe trăiri, pe sinceritate, pe gradații, ca «la teatru» (și asta înseamnă, se știe, mult mai mult decît «ca la operetă»). Dacian a lucrat, în primul rînd, cu Dacian, și din colaborarea aceasta fără compromisuri a rezultat un Higgins la fel de fermecător cînd cîntă și cînd vorbește, mai puțin dur și mișogin cum l-am cunoscut din alte versiuni scenice, mai uman și, poate, cu o picătură de umor inteligent în plus. Și iată-ne ajunși în fața unui alt succes actoricesc al spectacolului, cel al Cleopatrei Melidoneanu. Eliza ei înaintează încet, fără opinteli, în miraculosul drum al florăresei către lady. Scenă cu scenă ea face cite un pas înainte și noi o credem, li credem exasperările, tenacitatea și dragostea nemărturisită pentru Higgins. Dar o credem mai puțin în postura de lady: distincția ei e încă destul de evident confectionată.

Cine spunea că opereta se stinge de bătrînețe? Pofțiți-l la «My Fair Lady» și va recunoaște, cu mina pe inimă, că a greșit. Aceasta comportă însă un risc, un mare risc, pentru teatru din Splai: nimeni, nici măcar pensionarele care-l iubesc pe Ion Dacian încă din tinerete, nu va mai putea suporta, la operetă, spectacolele dulcege și săltărețe care făceau deliciile părinților noștri cînd erau logodiți. Căci «My Fair Lady» e un spectacol care obligă...

PENTRU ELEVI

În urmă cu câțiva vreme, la restaurantul «București» din Cluj s-a inaugurat prima pensiune pentru elevi, în cadrul căreia s-au introdus și abonamente săptămânale cu prețuri reduse. Rezultatele obținute fiind considerate satisfăcătoare, s-a trecut la organizarea a încă două pensiuni similare: în cartierul Gheorghieni și în cartierul Grigorescu. N-ar fi rău ca și alte I.A.P.L. din țară să se «molipsească» de acest exemplu.

ÎN MIJLOCUL DUNĂRII

Un original restaurant de sezon s-a inaugurat la Giurgiu. E vorba de un restaurant plutitor, amenajat pe un ponton platformă, cu o suprafață utilă de servite a consumatorilor de peste 200 mp, ancorat în apropierea malului Dunării. Specialitatea casei, bineînțeles, pescăria.

MERCUR URCĂ ÎN BAROMETRUL TRANZACȚIILOR

Întreprinderea de stat de comerț exterior «Mercur» și-a îndeplinit în mai puțin de cinci luni planul pe întregul an. Creată pentru a realiza tranzacții comerciale nevalutare, I.S.C.E. «Mercur» oferă firmelor de peste hotare produse românești ca schimb pentru alte mărfuri de larg consum de care are nevoie piața noastră comercială. Numai în patru luni și jumătate «Mercur» a realizat un volum de afaceri de peste 153 milioane lei valută, depășind cu aproape un sfert valoarea totală a tranzacțiilor încheiate în întreg anul 1967.

«BINE-AȚI VENIT!»

Urarea va putea fi curînd adresată primilor oaspeți ai noului complex turistic din Slănic-Prahova. În curs de finisare, complexul va dispune de un hotel modern, restaurant, braserie-bar, grădină de vară și pistă betonată pentru parcare automobilelor.

Tot în județul Prahova, la Mătăsaru, pe Valea Ialomiței, a început construirea unui complex turistic format din: hotel, restaurant, cofetărie, pistă de parcare și atelier de întreținere auto.

STRÎNGERI DE MÎNĂ

Peste 14 000 sticle de ulei de floarea-soarelui produs de I.S. «Valea Roșie» (valoare: 99 000 lei); 5 400 cutii cu

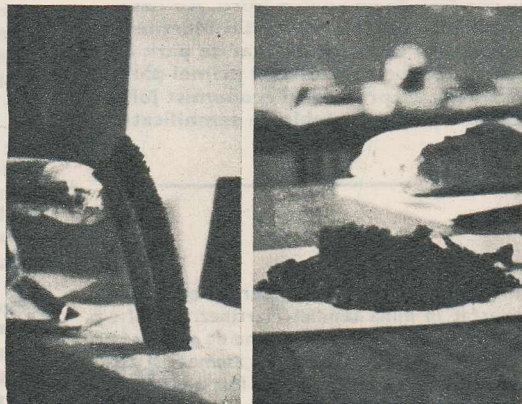
spaghete cu ouă, de la Trustul de panificație-Banat (20 000 lei); 4 680 borcane de gem de gutui fabricat la Întreprinderea bucureșteană «Fulgerul» (21 000 lei); 8 000 borcane de gem asortat de la fabrica «Dunărea» din Tulcea (peste 43 000 lei); 18 000 borcane cremă de morcovi produsă de fabrica «Munca» din Constanța (peste 31 000 lei); 21 125 cutii pastă tomate de la Fabrica de conserve Zagna-Vădeni (120 000 lei) — iată o serie de mărfuri livrate de unele întreprinderi din industria alimentară și refuzate de I.C.R.A.-București, ca necorespunzătoare calitativ. Și aceasta numai în decurs de câteva luni!

Fabricilor respective, cuvenitele «felicități»!

SPĂLAȚI PARCHETELE NUMAI CU «ODOL»!

Dacă vă cumpărați o perie de parchet «Gospodina», produsă de fabrica «Viitorul» din Oradea (lei 10,40

**Peria de parchet înainte...
...și după întrebuințare.**

N.I.I. nr. 21288/67), puteți s-o folosiți fără grijă cu condiția să frecăți parchetele numai cu apă de gură, praf de dinți, fulgi de săpun sau ceai. Să nu încercați însă cu petrosin sau cu alte derivate petroliere, deoarece în acest caz mineral frumoași dumneavoastră perii din masă plastică (?) verde se va dezagrega subit, transformîndu-se într-o grămăjoară de splendide granule de culoarea smaraldului. Recomandăm gospodinilor să se ferească de aceste perii, iar întreprinderilor comerciale să le adune din unități și să le expedieze contra ramburs la Oradea.

RESTAURANTUL

MIORITA

**PE
MALUL
LACULUI
HERĂSTRĂU,
ÎNTR-UN
COLȚ
DE O RARĂ
FRUMUSEȚE,
VĂ
INVITĂM
SĂ
PETRECEȚI
O SEARĂ
LA
GRĂDINA-
RESTAURANT
«MIORIȚA»**

Telefon 17.10.95.

DESPRE ADAS (III)

Continuăm să informăm cititorii noștri cu privire la unele forme de asigurări practicate de ADAS. Pentru astăzi, interlocutorul nostru este tovarășul MARIN RECE, director al Direcției asigurării de persoane din Direcția generală ADAS.

RED.: Despre ce categorii de asigurări dorii să vorbiți?

M.R.: Mai întâi, se impune o precizare: Administrația Asigurărilor de Stat practică în prezent 12 feluri de asigurări de persoane. Acestea pot fi grupate în: asigurări mixte de viață, asigurări de accidente, asigurări de deces, asigurări de rentă și cu termen fix.

RED.: Vă propunem să ne oprim, în cadrul acestei convorbiri, asupra asigurărilor mixte de viață.

M.R.: Caracteristica acestor asigurări constă în faptul că suma prevăzută în contractul de asigurare se plătește oricum de ADAS. Pentru o mai bună înțelegere este necesar să menționez că suma asigurată se plătește:

- în caz de invaliditate permanentă parțială sau totală (ca urmare a unui accident) sau de deces al asiguratului (din orice cauză);
- în caz de amortizare la tragerile ce se organizează lunar;
- la expirarea asigurării.

Aceasta înseamnă că asigurările mixte de viață constituie nu numai o măsură de prevedere, ci și una de economisire planificată.

Cele de mai sus sînt valabile pentru toate cele patru feluri de asigurări mixte de viață pe care ADAS le pune la dispoziția cetățenilor. LA ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ obișnuită ele se regăsesc întocmai; celelalte feluri au și unele particularități.

RED.: Care sînt celelalte asigurări mixte de viață ce pot fi încheiate la ADAS și ce particularități prezintă ele?

M.R.: ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ ȘI SUPPLEMENTARĂ DE ACCIDENTE — a cărei particularitate constă în faptul că în cazul decesului sau al invalidității permanente, survenite ca urmare a unui accident, se plătește de 5 ori suma asigurată corespunzătoare. ASIGURAREA FAMILIALĂ MIXTĂ DE VIAȚĂ — prin care se poate asigura întreaga familie — și ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ CU PENSIE PENTRU URMAȘI — care permite să se asigure, pe lângă o sumă de cel puțin 12 000 de lei, și o pensie lunară pentru urmași. Desigur, fiecare dintre aceste asigurări răspunde unor anumite necesități, unor preferințe ale cetățenilor.

Primele de asigurare, pentru oricare dintre asigurările menționate, sînt convenabile. Ele constituie un argument în plus pentru ca cetățenii să se adreseze unităților ADAS sau organelor de teren (inspectori, agenți etc.), în vederea încheierii asigurării preferate.

rebeliunea din puerto santos (II)

În mica republică latino-americană Puerto Santos, unde se află instalat regimul de dictatură militară al lui Martinez, izbucnește o rebeliune. Este vorba de grupuri liberale conduse de un anume Miro. Ambasadorul american în capitala republicii avertizează Washingtonul de iminența căderii regimului Martinez, în cazul că nu primește urgent sprijinul guvernului Statelor Unite. Ajutorul este promis, dar se pare că lucrurile sînt prea avansate pentru a fi oprită căderea dictatorului. Iată, pe scurt, rezumatul primei părți (apărute în numărul 24) a romanului cu cheie scris de fostul diplomat american, profesorul economist John Kenneth Galbraith. Reproducem în cele ce urmează continuarea acestui roman deosebit de semnificativ pentru moravurile existente în viața politică americană.

Regimul de dictatură al lui Martinez luase ființă într-o noapte de beție. Era cam prin 1932 — unul dintre cei mai grei ani ai marii depresiuni economice. Puerto Santos era condus de un avocat, Roberto Pagal, ales printr-un scrutin electoral aproape onest. Pagal avea de făcut față unor probleme care ar fi pus la grea încercare chiar și un geniu politic. Veniturile aduse de plantațiile de zahăr erau derizorii. Prețurile ce se obțineau pentru excelenta cafea produsă în țară erau la limita acceptabilului, și asta numai datorită faptului că Brazilia nu arunca pe piață toată producția sa de cafea, reprezentînd cea mai mare parte a producției mondiale. Vitele nu mai găseau plasament în străinătate. Din cauza reducerii pieței bananelor, «United Fruit Company» începuse să-și închidă filialele din Puerto Santos.

Încă beat după un chef monstru, tînărul maior Martinez, în vîrstă de treizeci de ani, a pătruns împreună cu alți nouă ofițeri în palat, ale cărui intrări au fost apoi blocate, din ordinul comandantului gărzii, de unul dintre tovarășii de băutură ai lui Martinez. Înarmați cu arme găsite în arsenalul gărzii palatului, ei l-au arestat pe președintele Pagal și l-au forțat să-și semneze demisia. Mai ingenios — și probabil mai treaz în acel moment decît prietenii săi — maiorul Martinez a luat textul demisiei și s-a dus să-l citească la radio. La sfîrșitul lecturii s-a autoproclamat președinte provizoriu, a anunțat suspendarea constituției și dizolvarea congresului și a avertizat că orice fel de rezistență, indiferent din ce parte ar veni, va primi o ripostă fermă. A doua zi Martinez a primit vizita ambasadorului american. Președintele provizoriu a făcut o excelentă impresie ambasadorului, mai ales că acum nu mai păstra nici cea mai mică urmă a chefului din ajun. Președintele i-a declarat ambasadorului că nu are cîtuși de puțin intenția să adopte o atitudine tolerantă față de tendințele de stînga ce s-au manifestat sub fosta administrație. În același timp, a precizat că el consideră că guvernul are doar un caracter provizoriu; de îndată ce rezistența va fi eliminată și reinstaurată stabilitatea economică, va trece la organizarea alegerilor. Cîteva zile după această convorbire, secretarul de stat al Statelor Unite, Stimson, a anunțat recunoașterea noului regim, iar președintele Hoover a trimis un mesaj în care își exprima încrederea în noua administrație Martinez, adăugînd convingerea sa personală că prosperitatea țării va fi înfăptuită foarte curînd.

În concepția administrației Martinez principiul că viața merită să fie trăită era profund înrădăcinat. Acționînd în strictă conformitate cu acest principiu, dictatorul și-a propus de la bun început să-și însușească, pentru sine și familia sa, tot ce putea concura la asigurarea unei vieți bune. În anii celui de-al doilea război mondial și după aceea, o parte considerabilă din banii adunați de trezoreria statului s-au scurs în seifurile personale ale lui Martinez. Între 1940 și 1960, cele mai bune plantații de trestie de

zahăr, precum și cele cinci întreprinderi prelucrătoare existente au intrat în mîna familiei Martinez. La fel s-a întîmplat și cu cafeaua. Cele mai mari ferme de vite au fost cumpărate de agenți ai președintelui, de asemeni și zăcămintele de bauxită, a căror concesiune a fost cedată ulterior reprezentanților unor firme canadiene. Familia Martinez a ajuns să stăpînească multe din terenurile de construcție ale țării, cea mai mare companie de transporturi și, cu ajutorul unor societăți intermediare, monopolul asupra importului celor mai renumite mărci de automobile din America și Europa, țigărilor, whisky-ului, materialelor de construcție, filmelor, produselor farmaceutice. Foarte puține dintre bogățiile țării rămăseseră în afara familiei Martinez.

Juan, fiul favorit al președintelui, studia la Universitatea din Michigan, ca urmare a unui bacșiș deghizat sub forma unei burse acordate de o mare firmă petrolieră americană. Compania căpătase în schimb dreptul de a participa la activitatea unei societăți comerciale conduse de Jaime Martinez, fratele mai tînăr al președintelui.

Într-o după-amiază, profesorul August Schmitz își ținea la Universitatea din Michigan cursul despre dezvoltarea constituțională și politică. În timpul expunerii sale de două ore, el s-a oprit pe îndelete asupra rolului pe care l-a jucat personal în elaborarea constituției din Baden-Württemberg, în timp ce se afla în Germania sub comanda lui John McCloy. Nedîndu-și seama că pierde auditoriul din mîină, profesorul Schmitz a abordat problema influenței «revoluției marilor așteptări» și a altor revoluții asupra stabilității regimurilor constituționale. A ținut să sublinieze insuccesele stîngii. Un student ridică mîna. Nimeni nu-și putea aminti să-l fi văzut pe acesta punînd vreodată o întrebare. Era Juan Martinez, fiul dictatorului din Puerto Santos.

— Considerați, domnule, că noua stîngă ar putea avea succes acolo unde vechea stîngă a înregistrat insuccese?

Auditoriul acordă foarte puțină atenție răspunsului lui Schmitz. Excesiv de informat asupra trecutului, profesorul era mai puțin la curent cu problemele prezentului. Era pur și simplu incapabil să ia în serios noua stîngă, mișcarea studenților pentru democrație și alte diferite organizații de acest gen. De fapt, abia dacă știa despre ce este vorba. Aruncă o privire asupra studenților și răspunde: — În ultimă instanță, cred că putem conta pe victoria spiritului liber și să vă spun de ce...

Dar studenții încetaseră să-l mai asculte cu mult înainte ca el să fi terminat.

În timp ce la Puerto Santos rebeliunea atingea punctul culminant, la Washington toată lumea se afla în ședințe. Reuniunile începuseră imediat după prînz, în urma primirii telegramelor lui Pethwick. Nimeni nu-i subaprecia caracterul urgent. A avut loc în primul rînd o reuniune importantă a șefilor militari cu cei ai CIA, pentru a elabora

planul de acțiune în cazul unei încercări comuniste de cucerire a puterii. Reprezentanții mai multor departamente s-au reunit în biroul lui Campbell pentru a pune la punct un fel de plan-pachet destinat salvării regimului Martinez. La ora cinci s-a anunțat că președintele este gata să-i primească în seara aceea. Pe baza acestor elemente, Worth Campbell aprobă trimiterea unei telegrame către Pethwick, cerîndu-i să dea asigurări lui Martinez că Washingtonul va răspunde satisfăcător problemelor ridicate de el. În aproximativ 24 de ore se putea aștepta ceva concret în această direcție.

Worth Campbell o chemă la telefon pe soția lui. Îi era cu neputință să vină acasă la cină. Era aproape șapte cînd Campbell părăsi aerul condiționat al Departamentului de stat pentru a pătrunde în atmosfera toridă a orașului. Luă un taxi și dădu adresa celui mai bun restaurant din apropierea Casei Albe — «The Occidental».

Există oameni de a căror importanță chelnerii își dau seama imediat. Sînt alții, nevoiți în mod invariabil să ia masa avînd în nas ușa WC-ului. Worth Campbell făcea parte din a doua categorie. Chelnerul luă comanda. Worth Campbell nu era omul care să acorde importanță unor asemenea detalii. Mîntea lui era plină de evenimentele din acea după-amiază. Întîlnirea cu militarii merse bine. Ei stabiliseră de mult cine era dușmanul, așa că nu existau motive să aibă rezerve. Unele dintre propunerile lor fuseseră destul de brutale. Treaba lor era însă să propună. Ei misiunea civililor era tocmai a-i modera și a lua hotărîri.

Încercătura a început la a doua reuniune, cînd unul dintre reprezentanții A.I.D. (Administrația ajutorului pentru dezvoltarea industrială) a pus sub semnul întrebării însăși ideea sprijinirii lui Martinez.

— Nu mă consider o autoritate în problemele acestei țări — spusese el — dar am senzația că nu obținem prea mult de pe urma investițiilor noastre. Credem noi oare că Martinez este o soluție rentabilă?

Worth Campbell considera că reușește să-l identifice pe liberalul care-și camufleze ideile de stînga sub limbajul brutal al omului de afaceri, și cele spuse de acesta în continuare îl dăduseră de gol:

— Dacă există cumva acolo vreun program real destinat cetățeanului simplu, ceva care să reflecte telurile sociale ale Alianței pentru progres, eu n-am reușit încă s-o văd. Eu m-aș pronunța împotriva sprijinirii lui Martinez.

Fața lui Bill O'Donnell exprima satisfacție și, înainte ca Worth Campbell să poată răspunde, reprezentantul Agenției de informații a Statelor Unite (U.S.I.A.) luă poziție: «Cum putem oare privi în mod serios sprijinirea unui om ca Martinez? Asta ar reprezenta o desconsiderare totală a tot ceea ce predicăm noi în America Latină despre libertate sau onestitate elementară în viața guvernamentală». Un avocat mai tînăr, care era prezent numai pentru a-și spune părerea în legătură cu problema cotelor de zahăr, dădea entuziasmat din cap. Din nou, desigur, Bill O'Donnell se arătă plăcut impresionat. Pentru o clipă Worth Campbell ajunsese să se întrebe dacă nu cumva toți aceștia se înțeleseseră în prealabil. În cele din urmă, ajunsese la concluzia că ei nu ar fi avut nici măcar timpul necesar pentru a se pune de acord, dar decise să acționeze cu hotărîre pentru a pune capăt unor tendințe lipsite de sens.

— Există, probabil, în Puerto Santos, oameni mai buni decît Martinez. Nici mie nu-mi place acest guvern. Dar Martinez se află instalat la conducere. Cei care ne-ar putea servi interesele mai bine n-au nici o putere și nici măcar nu știm cine sînt.

Secretarul de stat adjunct își plimbă încet privirile deasupra întregii asistențe, înainte de a da glas concluziilor sale: «Nimeni în această țară nu poate să-mi indice numele vreunui om pe care noi l-am putea sprijini, avînd certitudinea că ar ajunge la putere, și pentru a cărui comportare, o dată ajuns la putere, ar putea garanta. Noi nu știm ce fel de oameni doresc să preia puterea. În aceste condiții ce avem de făcut? Vă spun, domnilor, după părerea mea trebuie să fim practici. Trebuie să-l sprijinim pe Martinez».

Era un discurs bun, deși probabil nu el atîrnase decisiv în balanță. Pe treptele birocrăției, cîștigătoare poate fi poziția superiorului, întărită de o anume certitudine, siguranță de sine în maniere. Worth Campbell era în posesia ambelor atuuri. După ce el și-a spus cuvîntul, cei prezenți s-au și apucat de lucru.

Casa Albă își dezvăluie în mod diferit personalitatea, în funcție de ușa prin care pătrunde vizitatorul. În fiecare zi mii de turiști intră prin aripa răsăriteană. Pentru ei Casa Albă apare ca un ansamblu de săli mari, coridoare, camere impresionante cu portretele lui Lincoln, străjuite de reprezentanți ai serviciului secret în uniforme albastre.

Pentru cei care, ca Worth Campbell și secretarul Departamentului de stat, intră prin aripa apuseană, Casa Albă este un loc de muncă grea, oficială. Ea se desfășoară fie în spașiosul birou oval al președintelui, fie în sala mai sobră a cabinetului. Și aci, oricine ia cuvîntul este conștient de faptul că spusese sale ar putea într-o zi să facă

parte din istorie. Activitatea se desfășoară și în camere de lucru mai mici, la etajul superior sau în diferitele birouri mai modeste ale ajutoarelor președintelui. În aceste camere oamenii discută mai liber, fără prea multe rezerve. Aci diversele idei devin propuneri, propunerile se transformă în planuri, planurile sint sintetizate și definite și ajung să devină în cele din urmă discursuri prezidențiale, mesaje către Congres, proiecte de legi, comunicate de presă, ordine prezidențiale, instrucțiuni către ambasadori și generali care acționează la mari depărtări. Chiar și la Washington se înțelege numai parțial cât de multă putere conferă acest proces acelor cițiva care sint capabili să transpună gîndurile în cuvinte, în fața unor colegi prezentaibili, inteligenți, dar necultivați.

Cele două înalte oficialități părăseau tocmai o asemenea ședință de lucru. Mai înainte, în cursul serii, avusese loc o reuniune la președinte. La sfîrșitul ei, cei prezenți rămăseseră în continuare să consenmeze rezultatele pe ceea ce la Washington se numește « hîrtie » și să dea o formulare finală mesajului prezidențial de sprijin ce urma să fie adresat lui Martinez. Secretarul de stat putea foarte bine să se ducă acasă mai devreme. Desigur însă că secretarul de stat adjunct trebuia să rămînă pînă la sfîrșit. La fel au procedat și ceilalți.

S-a căzut de acord asupra textului unei scrisori în termeni fermi.

— Crezi că-și va atinge scopul?

Întrebarea fusese pusă de secretarul adjunct de stat și avea mai mult un caracter de rutină

— Ei bine, este un fel de plan-pachet. Pentru moment, singurul lucru pe care-l putem face este să întreținem dialogul cu Martinez, să-i consolidăm apărarea și moralul său.

— Cîtă încredere se poate avea în Pethwick? Secretarul adjunct de stat vorbea aproape în șoaptă. Nu există subiect mai intens discutat la Washington decît competența celei de-a treia persoane.

— Nu este un amator, are multă experiență și știe împotriva cui luptăm.

— Să sperăm că totul va ieși bine. Cîteodată mă gîndesc că de fapt pentru asta sintem plătiți. Ai cu ce să mergi acasă, Worth?

— Mi-au pus la dispoziție o mașină a Casei Albe; dar trebuie să-i transmit toate astea lui Pethwick. Mă așteaptă băieții.

Bill O'Donnell și Symes Jones, ajutorul secretarului de stat adjunct, așteptau în anticamera acestuia din urmă. De îndată ce-și zări oamenii, Campbell întrebă:

— Aveți ceva de la Pethwick?

— Numai o confirmare în legătură cu ultimul mesaj pe care l-am trimis — răspunse Bill O'Donnell. CIA a primit o informație fulger de la omul pe care l-au trimis la fața

locului. Luptele par să se fi redus și orașul este relativ calm.

— Avem un fel de plan-pachet — spuse secretarul de stat adjunct, aruncînd pe masă un plic. Este apropiat de ceea ce am propus noi, cu unele reduceri. 10 milioane pentru noul buget, aceeași sumă pentru noi arme. Consilierii militari, intensificarea antrenării unităților lor armate în tactica antiinsurecțională, cîteva elicoptere pentru mai multă mobilitate. În sfîrșit, o scrisoare de sprijin personal în termeni fermi, adresată de președinte lui Martinez. Iar Pentagonul pune la punct un nou plan alternativ.

— Cum ai caracteriza reacția președintelui? Symes Jones făcea în felul ăsta exerciții în vederea însușirii stilului profesional obișnuit în aceste locuri.

— N-aș putea spune că era prea fericit.

— Care consideri că sint principalele sale rezerve?

— Bani. Oamenii lui i-au făcut o prezentare destul de negativă despre Martinez, deși nu s-ar putea spune că este mai rea decît o merită.

— Nu sint deplin lămurit ce înseamnă un nou plan alternativ. Remarca aparține tot lui Symes Jones.

— Aviația a prezentat după reuniunea noastră de după-amiază un document, arătînd că în cazul în care comuniștii ar fi în situația de a prelua puterea, drumurile și căile de aprovizionare folosite de insurgenți ar putea fi blocate prin atacuri aeriene.

— Dumnezeu! — exclamă O'Donnell — pot ei să deosebească de la înălțimea enormă la care zboară un insurgent de un loial?

Worth Campbell răspunse sever:

— Aviația a studiat și restudiat misiunea care-i revine în operațiunile antiinsurecționale. Ea a ajuns la concluzia că bombardamentele trebuie să fie imbinare cu un efort intens pentru a cîștiga mințile și inimile poporului. După o clipă, continuă pe un ton mai neutru: să asigurăm transmiterea acestui program lui Pethwick. Cînd Martinez va afla că a sosit ceva de la Washington, probabil că-l va convoca imediat pe Pethwick la o întîlnire.

— Excelență! Excelență! Vreau să vă comunic ceva urgent.

Glasul care urma unui ciocănit violent pătrunse prin ușa dormitorului Mariei, trezindu-l pe președinte. Martinez aruncă o privire Mariei. Dormea adînc. Obișnuia să bea zdravăn, dar era o femeie bună și loială. Iși puse papucii, căutîndu-și grăbit tunică.

— Excelență! Excelență!

Se simțea o anumită nerăbdare în glasul generalului Perez. Președintele deschise ușa dormitorului, intrînd în camera alăturată.

— Excelență, mă tem că nu avem prea mult timp de pierdut. A fost proclamat un armistițiu. De aceea focul a încetat acum o oră. Una dintre obligațiile acordului este

informarea părții adverse asupra locului unde vă aflați dumneavoastră.

Undeva, în străfundurile minții, președintele începu să înțeleagă că sosise mult temutul moment.

— Mă duc la ambasada Argentinei.

— Excelență, nu vă puteți asuma riscul unei călătorii cu automobilul. Singura șansă este ambasada Paraguayului. O luăm prin aleea din spatele casei și pătrundem direct în grădina lor.

Președintele începu să-și încheie tunică.

— Consider, excelență, că nu ar fi înțelept să plecați îmbrăcat în uniformă. Aveți bani?

— Da, am bani.

Cei doi oameni o luară spre bucătărie, de acolo pătrunseră în grădina și printr-o alee îngustă ajunseră în grădina unei case mici, în ușa căreia președintele începu să ciocăneasă. În acel moment, Perez spuse:

— Excelență, nu vă însoțesc mai departe. Datoria mea este să fiu acolo unde e țara. Și, în plus, astăzi a avut loc un exod considerabil spre diferite ambasade. Mi s-a spus că ambasada Paraguayului mai are liber doar un singur pat.

Ușa ambasadei se deschise și, o dată cu aceasta, ceea ce în mod exagerat fusese numit era lui Martinez, se închise.

«Secret

Cu urgență. Difuzare limitată.

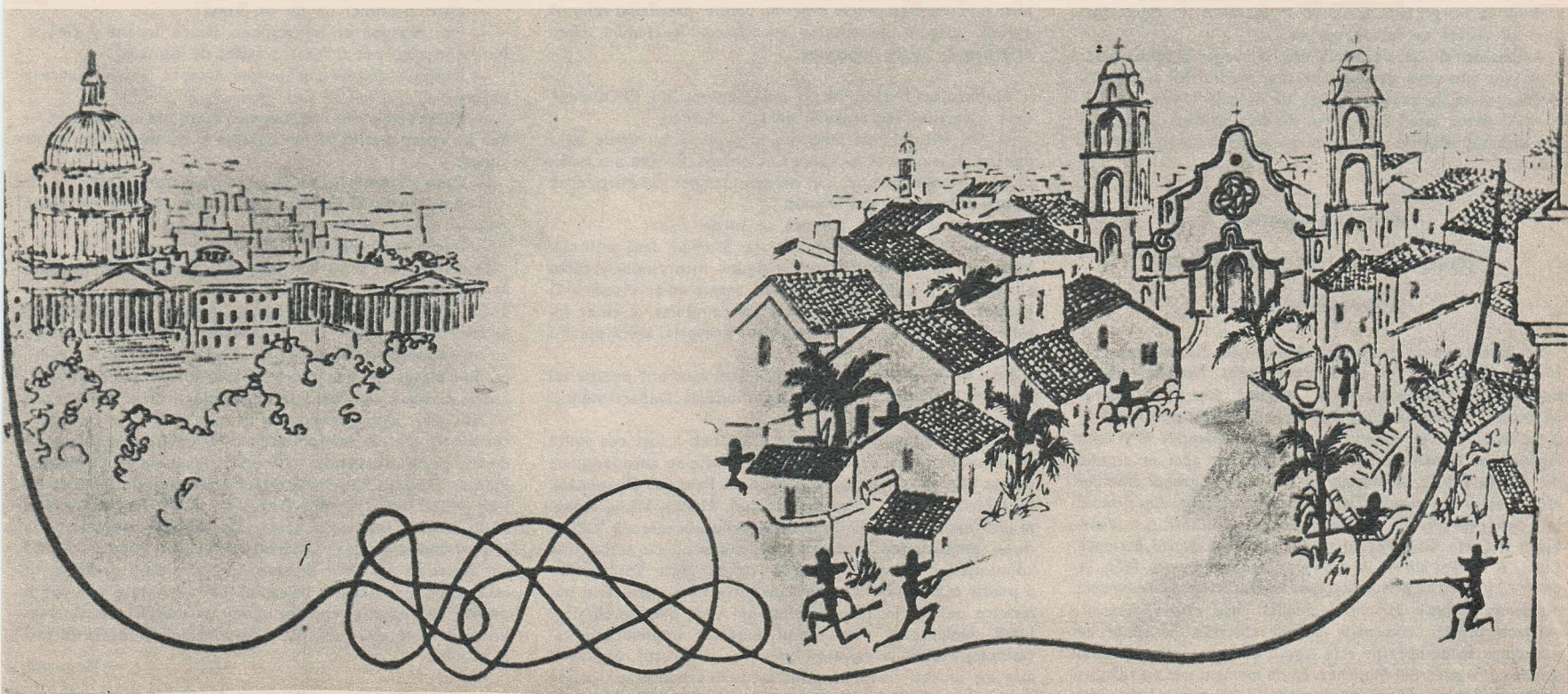
Secretarului de stat, Washington

Consider înrăutățirea pozițiilor aci. Stop. Căutat întîlnire cu Martinez pentru a-l informa de ajutorul acordat. Stop. Nu a venit la întîlnire. Stop. Personalul de serviciu al palatului dezorientat. Stop. Nu pot afla locul unde se află președintele. Stop. La întoarcere la ambasadă înconjurat de vagabonzi care au smuls steagul de pe automobilul ambasadorului. Stop. Au aruncat cu pietre și zarzavaturi. Stop. Cred că mașina poate fi reparată aci. Stop. Intenționez să protestez energic mîine. Stop. Dispariția împușcăturilor înseamnă că forțele lui Martinez au controlul situației. Stop. Nu poate fi exclusă totuși o evoluție contrară. Stop. Consider atacul la care am fost supus o dovadă a necesității urgente a unui program de sprijin puternic pentru Martinez.

Pethwick»

Căderea lui Martinez nu reprezenta un prea mare succes al politicii externe americane. La conferința de presă de la ora prînzului, purtătorul de cuvînt al Departamentului de stat, William Henry McWilliams jr., a fost întrebant: — Bill, ce se știe despre Martinez?

(Continuare în pag. 22)

— Departamentul urmărește îndeaproape situația de cîtva timp. Eram desigur informați că administrația Martinez a fost supusă unui atac din partea anumitor elemente din această țară.

— Dar ce e cu acest Miro?

— Deocamdată nu pot face nici un comentariu.

— Nu poți să ne spui ceva mai neoficial?

— Cred că vă pot spune în modul cel mai strict neoficial că noi am nutrit dintotdeauna rezerve față de unele persoane ce par să se afle în spatele lui Miro.

— A avut loc vreo ședință azi dimineață la Casa Albă?

— Oricum informație în această privință trebuie să vină de acolo.

— Îl vom recunoaște pe Miro?

— Nu pot face nici un comentariu.

— Oare asta... cum îl cheamă? — Pethwick. va fi rechemat?

— Ambasadorul Pethwick se înapoiază la Washington pentru consultări.

— Este adevărat că el v-a informat că Martinez este capabil să facă ușor față furtunii?

— Cred că el a urmărit foarte îndeaproape situația. Mai mult decît atît nu pot afirma nimic.

— Adică vrei să spui că a fost luat prin surprindere?

— V-am spus că nu am nici un comentariu de făcut.

— Se știe ce s-a întîmplat cu Martinez?

— Sîntem informați că i s-a acordat azil la ambasada argentiniană.

— Se spune că un anume Aragon ar fi în spatele lui Miro.

— Și noi sîntem informați în acest sens, dar nu am nici un comentariu de făcut.

În ziua aceea, în biroul secretarului de stat adjunct Worthing Campbell au avut loc mai multe reuniuni, dar numai două dintre ele au afectat intrucitva cursul istoriei. La prima au participat William O'Donnell și ambasadorul american pe lângă Organizația Statelor Americane. Ambasadorul avea în spate o lungă carieră politică și publică. Rezultatele ei, precum și situația sa materială confortabilă, îndreptăteau binemeritul respect de care se bucura. O caracteristică a lui era că, pe măsură ce îmbătrînea, nu-și pierdea nimic din aptitudinea de a fi favorabil schimbărilor. Dacă o politică i se părea greșită, propunea revizuirea ei, indiferent de consecințe.

— Cred — spuse el — că ar trebui să-l recunoaștem pe Miro cît mai repede. Martinez nu a făcut niciodată nimic bun pentru nimeni, cu excepția propriei sale persoane și a citorva sute de femei. Presupun că Miro a ajuns la o înțelegere cu armata și, fără sprijinul nostru, acordul nu va avea durabilitate.

Secretarul de stat adjunct se aplecă înainte și sublinie:

— Cred că ai dreptate în ce privește tranzacția și posibilitățile lui Miro de a se menține fără ajutorul nostru. Cred că a fost o hotărîre înțeleaptă cea luată azi dimineață ca, în ciuda presiunilor, să nu trimitem trupe și avioane. Armata lor este intactă. Ea nu va tolera preluarea puterii de către comuniști. Așa că putem aștepta. Nu cred că trebuie să ne grăbim să venim în ajutorul lui Miro. Mai bine să vedem ce fel de om este.

Ambasadorul își permise încă o singură observație:

— Știi cite ceva despre familia și mediul lui și cred că el dorește să fie prietenos față de Statele Unite.

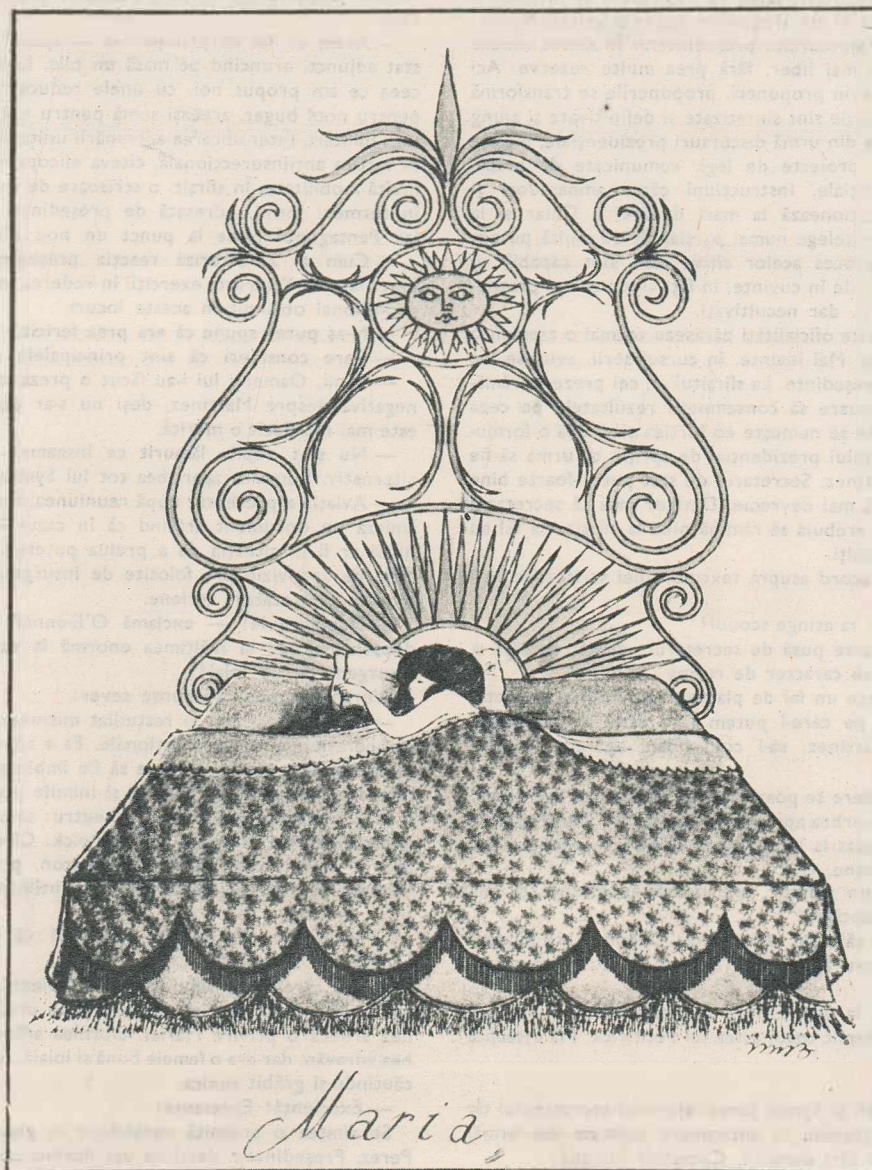
— Ai văzut asta? Secretarul de stat adjunct flutură în fața ambasadorului o foaie de hîrtie galbenă, scoasă dintr-un dosar.

«Detalii biografice

JOSE MARIA MIRO-SANCHEZ

Strict confidential

S-a născut într-un mic orășel, Buenavista, Puerto Santos, la 16 mai 1932. Este fiul unui fermier bogat. Numele tatălui: Roberto Miro. Numele mamei: Sanchez. Și-a făcut studiile la Școala catolică (iezuită) din Flores și la Academia militară a republicii. Nu se cunoaște ca în anii studenției să fi avut legături cu elemente radicale. S-a angajat apoi în armata din Puerto Santos. A început să activeze în grupul tinerilor ofițeri ostili regimului. Demis sau demisionat din armată la o dată neprecizată. A părăsit țara și a călătorit prin Venezuela și Costa Rica. Posibil să fi vizitat în această perioadă Cuba. A studiat un an la Universitatea din Puerto Rico. Se crede că în această perioadă a avut legături strînse cu elemente dizidente, inclusiv comuniști, catolici, foști ofițeri, liberali, emigrați politici, comuniști, inclusiv caștriști. Se spune că atitudinea sa de opoziție este legată de exproprierea tatălui său de către guvernul Martinez. La un moment dat s-a reîntors la Puerto Santos alăturîndu-se mișcării subversive îndreptate

împotriva lui Martinez, ulterior asumîndu-și conducerea ei. Numeroase mandate de arestare pe adresa sa. Și-a afirmat hotărîrea de a folosi violența pentru a-l răsturna pe Martinez. Martinez l-a declarat de mai multe ori comunist. Se crede că ar fi asociat cu un anume Aragon, identificat drept comunist. A anunțat un amplu program politic, prevăzînd reformă agrară, alegeri, dezvoltarea economică, învățămînt liber, prietenie cu toate națiunile).

Ambasadorul dădu hîrtia mai departe lui O'Donnell, care o restituî secretarului de stat adjunct.

— Am văzut-o; de fapt, am furnizat și eu unele date pentru alcătuirea ei — spuse O'Donnell. Pentru a o folosi ca un argument în sprijinul nerecunoașterii lui Miro, cred că are prea multă apă chioară.

Secretarul de stat adjunct se înroși ușor:

— Nu cred că lucrurile stau așa. Și chiar dacă ar fi așa, ar trebui să fim foarte, foarte siguri. Întorcîndu-se către ambasador, adăugă: cred că-ți dai seama ce-ar însemna să greșim, adică să sprijinim acolo un comunist, și ce ar însemna asta pentru cei care au făcut greșeala, adică pentru administrație.

Este foarte posibil ca tocmai în acel moment poziția lui Campbell față de Miro, cum se spune la Departamentul de stat, să se fi înăspriț.

Cea de-a doua întîlnire a lui Campbell a fost cea avută cu un mare ziarist, care în articolele sale se autodenumea «acest reporter». În Santo Domingo, Panama, Guatemala, Indonezia, Ghana, Vietnamul de sud, Macau, Hong Kong, la Universitatea Berkeley, în cercurile liberale ale Vaticanului, pretutindeni unde a fost el a descoperit activitatea comuniștilor. În toate cazurile, cu excepția Vaticanului a prezis o preluare a puterii de către comuniști. Din nefericire pentru el, un asemenea om care prezice sfîrșitul lumii declanșează mecanismul destinat împiedicării catastrofei. Astfel, el salvează omenirea cu prețul reputației sale de profet. În ciuda unui asemenea handicap, «acest reporter» își etala zilnic îngrijorarea în 147 de ziare.

— Cît de aproape sînt de preluare?

Cei doi vorbeau în limbajul prescurtat, folosit de veteranii acestui război.

— Nu știm. Cîțiva dintre cei aflați în spatele lui Miro nu prea arată bine.

— Miro e atunci un fel de firmă?

* — Mai degrabă un instrument. Poate decent și cinstit. Noi știm cum pot fi folosiți astfel de oameni.

— Desigur. Așadar, ne putem aștepta la o preluare a puterii?

— Nu prezic nimic — spuse secretarul de stat adjunct — dar s-a creat o situație periculoasă și nu ne putem asuma riscuri.

— Cred că America nu va accepta o nouă Cubă.

— Am căutat să explic acest punct de vedere toată ziua — spuse secretarul de stat adjunct.

— Poate aș putea să-ți dau o mîna de ajutor.

Marele reporter se îndreptă spre mașina care-l aștepta în fața intrării.

Cel puțin încă o oficialitate a căutat în acea zi să intre în legătură cu presa. Bill O'Donnell a avut o convorbire cu un reporter care pleca a doua zi spre Flores. Cu toate că nu-i plăcea să recunoască că este un om prudent și cu toate că nu exista nici un regulament care să interzică oficialităților Departamentului de stat să discute cu reporterii, convorbirea telefonică pe care a avut-o părea destul de rezervată: «Joe Hurd va fi însărcinatul nostru cu afaceri. Este un om bun, bine informat, cu simț politic, ceea ce nu s-ar putea spune despre Pethwick. Joe a fost totdeauna sursa mea de informare acolo. Transmite-i cele mai calde și confidențiale salutări. Sărmanul, a dus-o greu în ultimii ani și are și un ulcer deschis. Joe consideră că Miro nu este comunist. Aceasta înseamnă că rapoartele sale vor fi privite cu rezervă, cum se spune la noi. Caută să tragi propriile tale concluzii dacă, bineînțeles, meseria ta ți-o permite».

(Va urma)

desene de N.M. BODECKER

de Teodor MAZILU

O INSCRIPȚIE DE NEÎNȚELES

Prin magazine și frizerii întâlnim adeseori inscripții greu de înțeles. Ele se refuză înțelegerii noastre mai anevoie decât abstracțiile lui Kant. Există o asemenea inscripție care în aparență pare simplă ca bună-ziuă, dar care, de fapt, ascunde o mare taină — dacă nu a sufletului omenesc, cel puțin a comerțului omenesc. Inscripția cu pricina este următoarea: «Unitate cu deservire exemplară». Deci există o unitate cu totul specială unde ți se dau garanții că ospătarul n-o să te dea pe ușă afară. Logica ne spune că toate unitățile ar trebui să asigure o deservire exemplară, nu unele anume create în acest scop, ca niște muzee singulare. Când intri într-un magazin te aștepți numai la o deservire exemplară, nu la una așa și așa. Dacă magazinele unde ți se asigură deservirea exemplară sînt tot atît de rare ca niște temple de artă, ar trebui ca și în celelalte magazine să apară inscripțiile de rigoare: «Aici se asigură o deservire așa și așa», «Onorata clientelă este asigurată că nu va fi dată afară». Altele trebuie să aibă curajul să mărturisească adevărul, oricît de crud ar fi acel adevăr: «Aici nu se asigură o deservire exemplară», «Aici ospătarii noștri sînt obraznici...»

N-am înțeles niciodată aceste oaze ale comerțului perfect. N-am înțeles cum de se pot împărți unitățile comerciale în unități în care clientul e primit cu plecăciuni pînă la pămînt și în altele în care este pur și simplu dat afară. Deservirea exemplară, care este de fapt obligația elementară, devine astfel un eveniment cu totul și cu totul ieșit din comun. Așa se ajunge că păstrăm pînă la adînci bătrîneți amintiri despre ospătarii care s-au purtat frumos cu noi. Așa se face că ajungem să ținem minte pînă-n ceasul morții chipul de neuitat al unei vinzătoare care n-a ridicat tonul. Așa se face că povestim și altora evenimentul, cu totul senzațional, sublim și de neînțeles, despre vinzătoarea care nu s-a înghesuit să ia bacșiș... Așa se vor naște legende și balade despre vinzătorii care pur și simplu își fac meseria, se vor naște cîntece nemuritoare despre ospătarii care-și văd de treabă și nimic mai mult.

● Teatrul Alpha din Paris a reluat piesa lui Samuel Beckett «Sfîrșitul jocului» în regia lui Roger Blin, care și-a asumat și rolul principal. La prima reprezentare, piesa a fost apreciată ca o denunțare a pericolului unui război atomic și ca un poem al permanenței reinnoiri a vieții.

● Între 13 și 18 mai, «Paul Taylor Dance Company» a prezentat la Paris șase spectacole. În repertoriul cunoscutei trupe americane de balet modern: o viziune nouă a «Infernului» lui Dante și trei piese inedite.

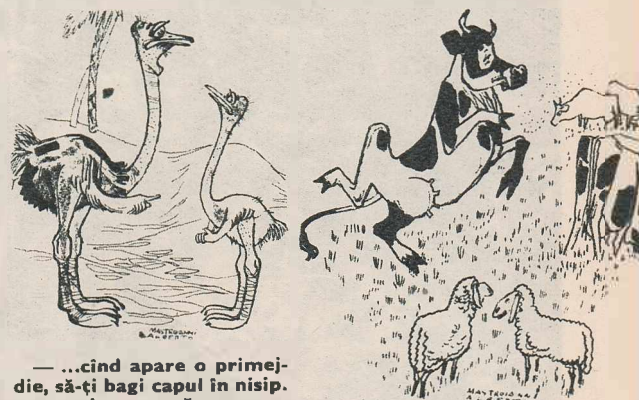

● «Funny Girl», un spectacol muzical care evocă viața unei celebre artiste de revistă din anii 1920, s-a impus ca unul dintre cele mai mari succese de pe Broadway. Requizorul William Wyler a transpus recent piesa pentru ecran. Ca și în spectacolul muzical, Barbra Streisand deține rolul principal, avîndu-l de astă dată ca partener pe Omar Sharif.

ZOO-Mastroianni

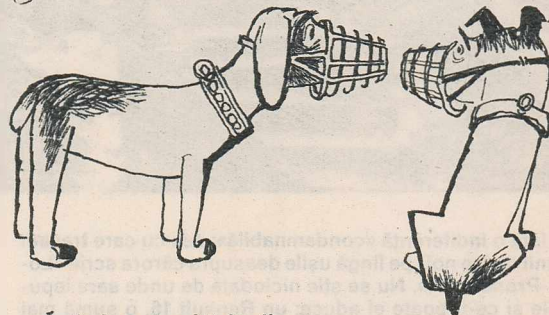
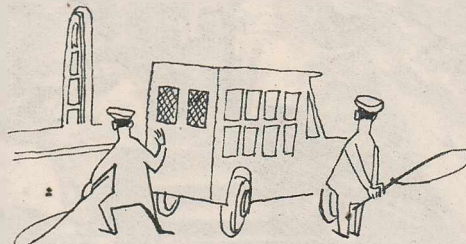
În Italia, și nu numai în Italia, numele de Mastroianni este celebru nu numai datorită cunoscutei vedete de cinema, ci și unui nu mai puțin celebru caricaturist. Revista ilustrată italiană de mare tiraj «L'Europeo» îi publică în fiecare număr cîte două caricaturi, iar alte mari reviste ilustrate occidentale îi reproduc lucrările, ducînd departe fama talentatului artist. Cititorul nostru va observa desigur că cele două caricaturi de Mastroianni, reproduse în numărul de față al «Flacării», au, toate, ca eroi, animale. Mastroianni nu desenează decît animale, el este un autentic fabulist care se exprimă grafic. În oricare din clinii, pisicile, găinile, girafele lui Mastroianni pot fi recunoscute tipuri umane în diverse ipostaze.

Nădăjdum că publicului românesc cunoștința cu Mastroianni îi va fi plăcută.

— ...cînd apare o primejdie, să-ți bagi capul în nisip.
— ...și pe urmă cum am să-mi amintesc unde l-am pus?

— A băut lapte bătut și...

— Aștia fac o treabă de ciine...

— Unde e mititelul?
— Nenorocire! Am fost buzunărită...

▲ O plimbare prin Moscova e de neconceput fără să urci pe colina Lomonosov, care oferă o perspectivă unică asupra orașului.

▼ Pădurea seculară de tisă și cimișir — unul dintre punctele de atracție turistică ale orașului Soci.

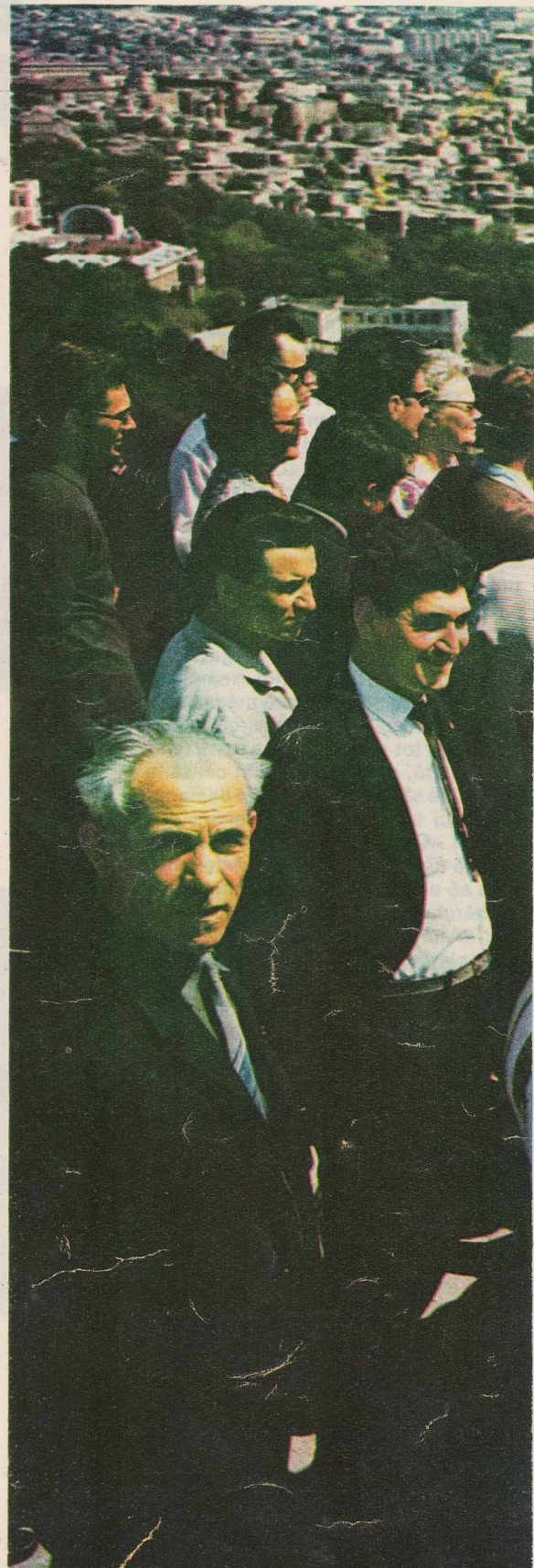
prin lume, cu loto- prono- sport

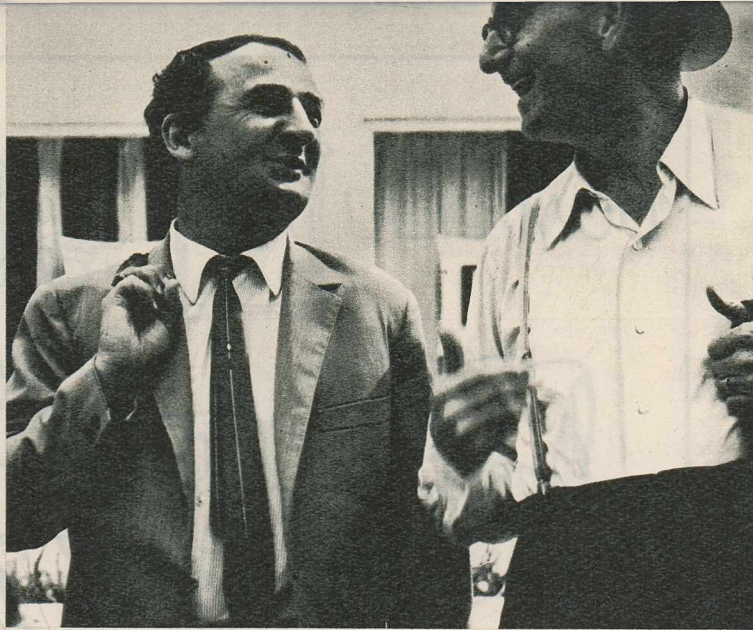
Iată o indiferență «condamnabilă»: cea cu care trecem (unii dintre noi) pe lângă ușile deasupra cărora scrie «Loto-Pronosport». Nu se știe niciodată de unde sare iepurele și ce-ți poate el aduce: un Renault 16, o sumă mai mult decît frumusecică ori o călătorie prin lume. Fără doar și poate, mașina ispitește pe mulți și stîrnește multe invidii, dar și o excursie căzută din cer îți poate stîrni o tonă de încredere în propriul tău noroc. Mai ales cînd invitația «Loto-Pronosportului» ne oferă perspectiva unei cunoștințe cu capitalele europene. Am însoțit recent un grup de 31 de turiști aparte. 31 de oameni cărora le-a suris norocul la tragerea specială a Anului nou. Am străbătut împreună mii de kilometri, de la Moscova la Odessa, lăsînd în urmă ținuturi de intensă frumusețe și cultură; Azerbaidjan, Țara aurului negru și a aurului alb, Armenia, Georgia, litoralul Mării Negre, orașelul petrolștilor din Baku, construit în mijlocul mării, pe estacade, asemenea unei cetăți din filmele științifico-fantastice, se înscriu puternic în memorie. Erevanul, unul dintre orașele cele mai vechi de pe glob, ne-a întîmpinat cu obrazul său mereu proaspăt: clădirile, construite din tuf mul-

ticolor, fac ca oriunde ți-ai arunca ochii să ai impresia că privești un tablou de curînd terminat. Pe bulevardul Rustaveli din Tbilisi ne-am plimbat ca pe Magheru... Poate și pentru faptul că eram constituiți într-o adevărată familie, cea a «norocoșilor». Lîngă Soci ne-am înfundat într-o vestită rezervație caucaziană, «păduricea de tisă și cimișir», cu arbori cotropiți de liane, după legea junglei; am uitat cu totul că la numai 20 de km se răsfața în voie vegetația subtropicală, cu palmieri și magnolii. În ultima etapă a călătoriei noastre am avut ambiția să ne plimbăm pe «scara din Odessa», cea care a dat naștere uneia dintre cele mai celebre secvențe din istoria cinematografului. Am immortalizat-o și noi, cu aparatele noastre, încercînd să ghicim cam din ce unghiuri o fi filmat Eisenstein. Desigur, tot traseul merita să fie prins pe peliculă. Ne-am mulțumit cu cîteva imagini, care n-am vrea să aibă alt merit decît acela de a vă stîrni dorința călătoriilor și pofta de a juca la Loto-Pronosport, care vi le oferă!

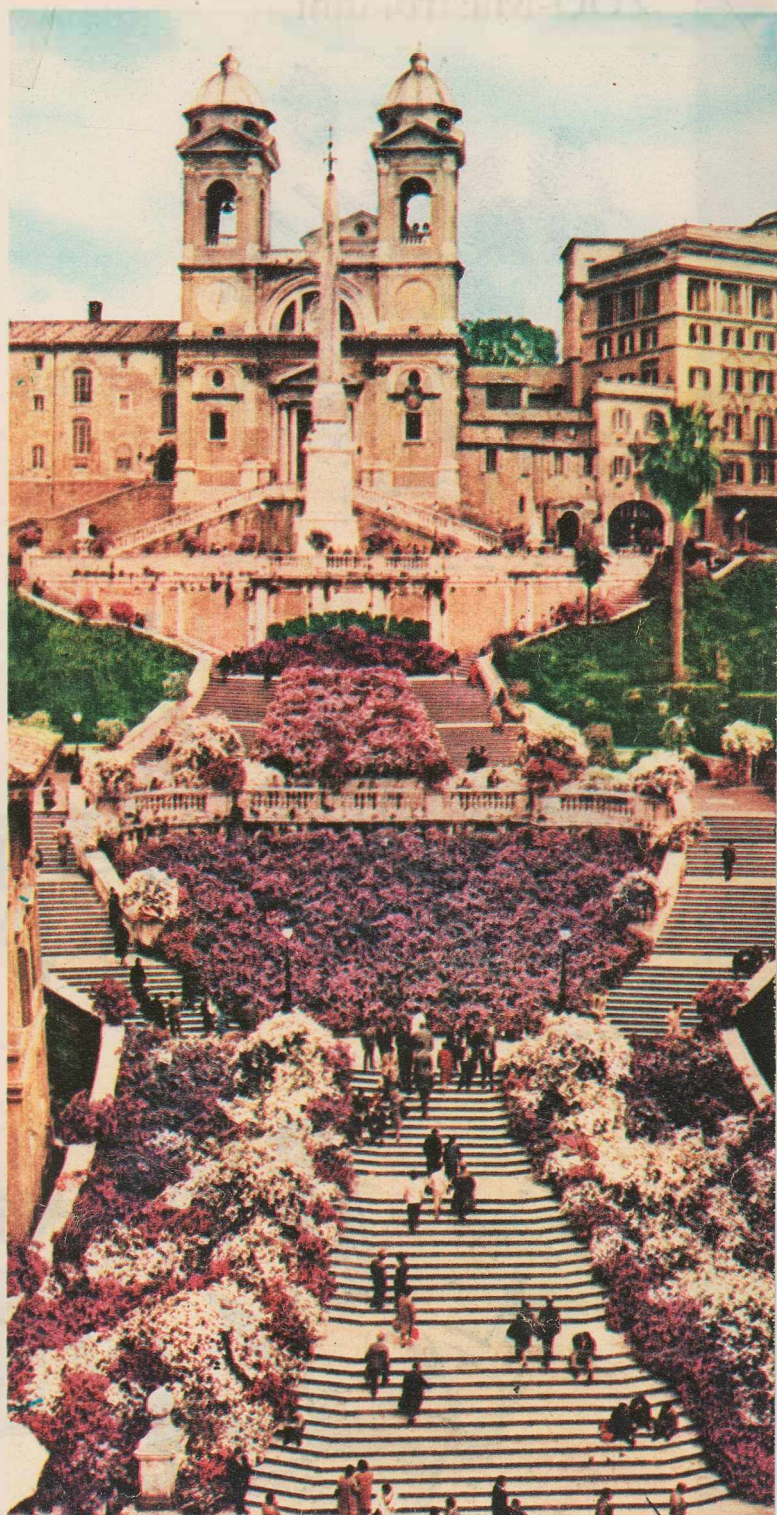
Elena GHERA

◀ Turistul este, prin excelență, un om vesel. Ceea ce își propune să demonstreze și acest instantaneu fotografic.

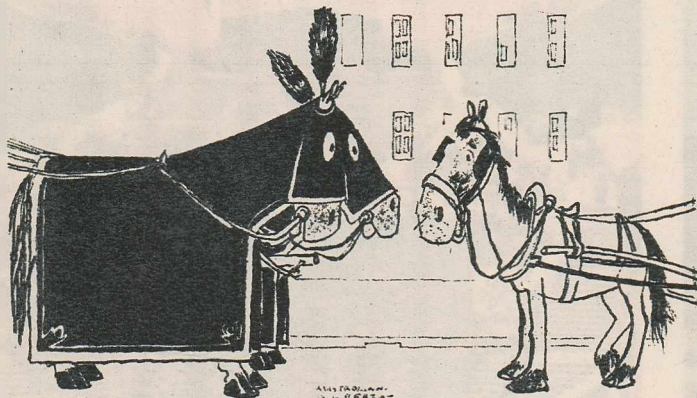
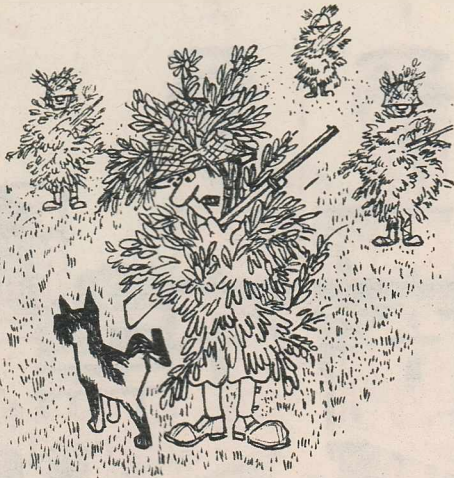
▲ Vă amintiți de filmul italian «Fetele din piața Spaniei»? Dacă norocul vă suride, veți putea urca monumentalele trepte spre biserică Trinita dei Monti din sus-pomenita piață a Romei, cheltuind nici mai mult, nici mai puțin, decât un bilet de Loto.

▲ Baku — orașul aurului negru. Așa este denumit acest important centru al economiei sovietice.

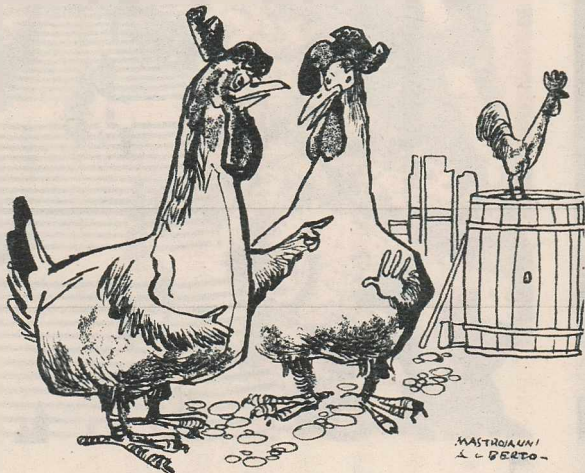

varietăți

ZOO-Mastroianni

— La ce croitor îți lucrezi?...

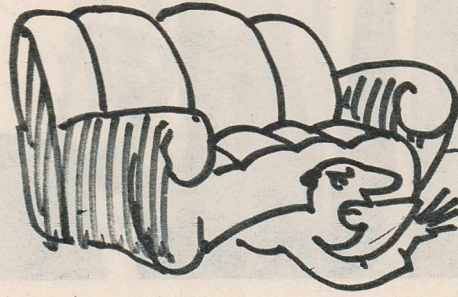
— Niciodată nu greșește. La 5 fix se scoală.
— Păi cred și eu! E un cocoș elvețian de mare precizie.

— Acum vă las... Mă așteaptă o duduie dragută să ne fotografiem...

LA DOMICILIU

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) La domiciliu — Pentru hainele musafirilor (pl.). 2) Mobile odihnitoare — Cameră de zi. 3) Strâns legate de casa părintească — Amor nesfârșit! 4) Pasăre de curte — Case! — Producător de in (od.). 5) Refren — La telefon — Nicu Micu. 6) Apare! — Ochii caselor. 7) Vas de pământ — Pare! 8) Cu ea — Merge ceas. 9) Identitatea casei — Lampă... de doi poli. 10) E un vițel (dim.) — Se scutură bine și se pune jos. 11) Fetele dintr-o casă a lui Schubert — Stau în casă (fam.). 12) În viață — Căși peste căși — Titlu (abr.).

VERTICAL: 1) Casă în bloc. 2) «Alimentară» la domiciliu — Apucați. 3) A pune pe foc — Ochii leliței. 4) Verbul musafirului în fața ușii — Mușcata din fereastră... 5) Articol de la «Romarta»! — Casa de economii și consemnațiuni — Înrațit (Mold.). 6) Întreprindere industrială de stat — Prejudecată despre soacră 7) La fereastră — Pere! 8) Mobilă în perete (pl.) — Scărița... — Doboară tot în cale (inv.). 9) Pune... mâna — În casă. 10) Avânt — Reconstruit. 11) Se găsesc în bibliotecă — Chipuri cioplite. 12) Bloc-turn — Prin preajma casei.

Victor STĂNICĂ

Dezlegarea jocului «LA ȘTRAND», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ȘTRANDURI — APA. 2) TAUTU — TOMOZEI. 3) A — BĂNEASA — ARS. 4) TRIST — NISIP — T. 5) IEN — AN — IUS — RA. 6) UNIT — DB — RAZA. 7) NOIAN — ARIN — CI. 8) II — LABIȘ — OSOS. 9) RBA — AA — USCAT. 10) V — AZI — TEI — URR. 11) ABR — AR — STELEA. 12) RĂCORITOARE — T. 13) ACASĂ — INTERNE.

ȘANTIERUL NAVAL GIURGIU

CONSTRUIEȘTE:

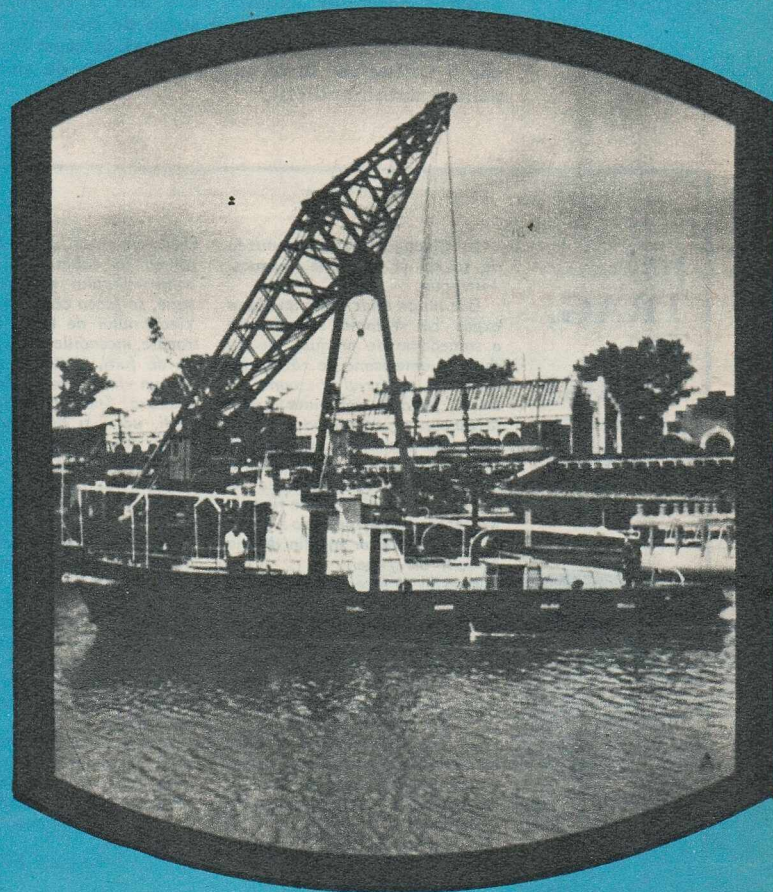
- Remorchere fluviale de 500 CP și de 150 CP
- Complete șleपुरi de 900 tone
- Șalupe fluviale
- Hidrobuze de 70 și 80 locuri
- Tancuri fluviale
- Stații plutitoare de pompare
- Docuri de 200 tone
- Pontoane-dormitor de 24 și 42 locuri
- Pontoane de acostare

REPARĂ:

Orice tip de navă fluvială

EXECUTĂ:

Piese de schimb pentru motoarele și agregatele navelor fluviale

DARESSALAAM Potrivit relatărilor ziarului «Ngurumo», guvernul rasist sud-african al lui Vorster recrutează mercenari pentru a-i trimite în ajutorul regimului rasist rhodesian al lui Smith în lupta împotriva mișcării de eliberare. Același ziar precizează că 362 persoane au și fost recrutate și au început instruirea.

GENEVA A fost terminată construcția noului aeroport de la Cointrin — fost sătuleț, la 4 km de orașul de pe malul Lemanelui. Cel mai modern aeroport din Europa este rodul muncii de șase ani a zeci de arhitecți, ingineri și 122 întreprinderi și cuprinde: o nouă aerogară, spații de staționare, un sediu al radiodifuziunii elvețiene, trei aeroporturi-satelit, destinate degajării traficului central etc. Informarea călătorilor se face prin afișaj telecomandat pe 42 panouri; 4 ascensoare de 10 persoane și 9 scări rulante.

BRASILIA 80% din copiii brazilieni nu reușesc să termine patru clase elementare — relevă «Jornal do Brasil». Din cauza situației materiale grele numărul celor care își continuă studiile în cursul secundar inferior este infim, iar dintre cei ce încep un an școlar numai o treime îl duc până la capăt.

ROMA Mașini electronice care pot identifica un înscris fals au fost instalate la noua agenție Roma-Eur a Băncii din Roma. Asemenea aparate urmează a fi instalate și la agențiile din Milano, Torino etc.

BONN Presa citează statistici care arată că dacă până în 1961, — respectiv în anii «boomului economic» — exodul savanților vest-germani, îndeosebi spre Statele Unite, scăzuse, ultimii ani au marcat o creștere îngrijorătoare. Se așteaptă că din 1966 ministerul federal al cercetării științifice acordă ajutor financiar savanților dornici să se reîntoarcă în țară.

TOKYO Japonia a hotărât suspendarea relațiilor comerciale cu Rhodesia și interzicerea intrării pe teritoriul ei a turiștilor cu pașapoarte rhodesiene. Au fost suspendate relațiile consulare dintre cele două țări și întrerupte zborurile dintre Tokyo și Salisbury.

ADDIS ABEBA Date dramatice evidențiate în raportul secretarului Comitetului O.N.U. pentru planificare și dezvoltare: în ritmul actual, Africa va atinge abia peste 270 ani (în 2238) nivelul de trai pe cap de locuitor din țările dezvoltate mediu și peste 340 ani (după anul 2300!) cel al țărilor puternic industrializate.

LONDRA La începutul anului 1970 «Independent Television Authority» și stațiile B.B.C. vor începe simultan transmisiunile de televiziune în culori. Inițial, numărul spectatorilor va fi de 29 000 000. După un an se scontează pe cifra impresionantă de 44 000 000.

BUDAPESTA Trustul petrolier «Shell», care are o reprezentanță în Ungaria, va instala încă 10 stații de benzină de-a lungul principalelor sosele ale țării. În total, în acest sezon turistic vor fi amenajate 50 de asemenea puncte de aprovizionare pentru automobilisti.

Dosarele procesului — 70 000 pagini; actul de acuzare — 972 pagini.

AACHEN

TREI FORMULE — O TRAGEDIE

Correspondență specială de la Sanda CRISTIAN

Unsprezece ani după punerea în vânzare pe piața liberă a tranchilizantului Contergan și a altor medicamente având la bază thalidomida, șapte ani după retragerea lor de pe piață în unele țări și de la începerea anchetei, justiția vest-germană este chemată să se pronunțe asupra vinovăției firmei de medicamente «Grünenthal» din Stolberg — proprietar Hermann Wirtz. Acesta, de altfel, nu apare pe banca acuzărilor la Alsdorf (lingă Aachen), deoarece a fost operat de curînd (nu s-a precizat încă necesitatea urgenței acestei operații). Cei nouă acuzați, printre care și șeful laboratorului de cercetări științifice al sus-zisei firme, sînt chemați să răspundă pentru crimă prin imprudență, leziuni corporale și infracțiuni la legea medicamentelor. În aceste trei formule, justiția vest-germană a înglobat tragedia cumplită a mii și mii de familii din 20 de țări.

Deschizînd dosarul acuzației, Curtea a chemat la bară, prima dintre cei 400 de martori citați, o femeie de 72 de ani, Catherina Aesdecker, care, la sfatul medicului său, a luat timp de un an și jumătate thalidomidă, pentru combaterea hipertensiunii arteriale. Cu toate că a întrerupt tratamentul de circa șapte ani, ea continuă să prezinte, ca de altfel multe alte persoane care au făcut această cură, grave tulburări nervoase, miinile și picioarele i-au rămas anchilozate. Potrivit actualei legislații federale germane, avocații inculpaților pot cere imediat a典ierea unor experți; în cazul acestei prime martore, expertul a declarat că... fenomenele se pot datora aterosclerozei și nu efectelor thalidomidei.

Am relatat această primă fază a procesului, ca să introduc cititorii în atmosfera de lînceală și tergiversări în care se desfășoară lucrările, punînd parcă voit o barieră-tampon între cauză și efect. Cînd principalul efect al thalidomidei a fost nașterea a mii de copii phocomeli (cu membre de focă) —

numai în R.F.G. s-au înregistrat circa 3 500 copii cu malformații, și există numeroși părinți care n-au vrut să facă publică drama familiei lor — cînd se apreciază că în diferite alte țări, Anglia, Suedia, Elveția etc., circa 10 000 de copii suferă de malformații și alte tulburări datorate unor medicamente preparate pe baza aceleiași thalidomide, dinamica dezbaterilor procesului este considerată de membrii familiilor lovite — reprezentate de 233 reclamanți constituiți ca parte civilă — și de presă, cu totul insuficientă și necorespunzătoare.

Încerc să fac aprecieri cît mai obiective. Dar în sala tribunalului și îndeosebi pe culoare, la hotelurile unde locuiesc membrii familiilor reclamante, avocații, experții, martorii, ziariștii (în număr de peste 200) se simte din ce în ce mai mult că aspectul de tragedie umană este acoperit, înăbușit de tergiversările justiției care, în dorința, poate, de a atinge perfecțiunea procedurală, neglijează esențialul.

Întreaga desfășurare a lucrărilor este privită de altfel cu scepticism. Lucru explicabil — afirmă observatorii — de vreme ce în caz că justiția va hotărî că firma producătoare este vinovată de acuzațiile ce i se aduc, atît respectiva firmă cît și societatea de asigurări care a anunțat că o va susține vor suferi un uriaș crah.

În lumina acestui fapt nu sînt lipsite de semnificație revelațiile ziarului «Die Welt» din Hamburg, care în numărul său din 10 iunie anunța că, puțin înaintea deschiderii procesului, o serie de importante documente acuzatoare în procesul thalidomidei au fost furate de la profesorul Horst Frenkel din Frankfurt pe Main — unul dintre primii medici vest-germani care a atras atenția asupra nocivității Conterganului și care avea în acest sens o amplă documentare, compusă din circa 10 000 de fișe.

SOFIA

LA ORIZONT: FESTIVALUL

Correspondență specială de la Gh. IEVA

O clădire nouă, cu cinci etaje, cu tencuială roșie-cărămizie, de pe strada Rakovski 134 din capitala bulgară atrage atenția trecătorilor. Pe fațada ei au fost fixate inscripții luminoase: «Al IX-lea Festival mondial al tîne-

retului și studenților, 1968 — Sofia» și «Solidaritate, pace, prietenie». Clădirea adăpostește statul major, internațional și național, de pregătire a festivalului. O scurtă vizită făcută zilele trecute ne-a dezvăluit activitatea

EU TRAG, TU TRAGI, EL TRAGE

La Chicago există un muzeu de știință și industrie. Frumos. Instructiv.

Dar nu de mult acest muzeu a expus cu reclamă și tam-tam o sumedenie de produse ale industriei americane de război folosite pe teritoriul Vietnamului. De la pistoale automate pînă la tancuri și aruncătoare de rachete «Dragon». De la puști mitraliere pînă la bombardierul B-52. La care se adăuga un fel de regie artistică și scene filmate «la fața locului», menite a-l transporta pe vizitator în plin deliriu și delir al crimei.

Fără să știe că muzeul atrăgea mulți curioși. Mai ales copii. Iar pentru ca micul Bob să se amuze din belșug i se oferea o armă, la alegere, cu care trăgea în neștire pînă-și consuma «eroic» guma de mestecat. Jocul cu mitraliera, de pildă, era foarte nostim. Micului Bob îi plac nespuse de mult rafalele. După ce descărca banda de gloanțe secerînd cîteva duzini de «inamici» care cutezaseră să-și apere țara, puștilor se simtea în muzeu ca Genghis-han în cortul său trușaf. Culmea plă-

cerii era însă alta. Te așezai comod în cabina de pilotaj a bombardierului și, ca prin minune, se făcea că zbori deasupra Vietnamului de nord. Explosiile trucate, incendiile, coloanele imense de fum, toate te scufundau într-un virtej euforic. Ai, ce viață grozavă! Spulberii orașe, poduri, școli, ucizi și bei limonadă din craniile de om. Micul Bob părăsea incinta muzeului gata să dea foc întregii lumi...

Părinții, îngrijorați, au adresat proteste autorităților de la Washington. Unii au demonstrat în fața muzeului. Ziarul «Chicago Sun Times» a exclamat: «Este un mod de a educa... îngrozitor!» În cele din urmă directorul muzeului s-a văzut nevoit să închidă expoziția. Dar un general fălas declara: «Copiii trebuie să știe că soldații americani trage».

Asta o știe de fapt toată lumea. Trag și soldații, trag și civilii. Trag, trag, trag. Pe cînd citeam relatarea despre ingenioasa expoziție, senatorul Robert Kennedy mai trăia!

Eugen FRUNZĂ

Franța în fața urnelor

de Silviu BRUCAN

La 23 iunie are loc primul tur de scrutin în alegerile legislative din Franța. Fiind de ales în total 467 de deputați, primul tur va desemna, în mod definitiv, aleși pe candidații care vor întruni majoritatea absolută a voturilor exprimate, urmînd ca la al doilea tur, din 30 iunie, să fie aleși restul deputaților pe baza majorității relative.

Astăzi s-a încheiat cea mai scurtă campanie electorală din istoria Franței, dar și cea mai netă, mai articulată, în privința opțiunilor care stau în fața alegătorului. Departele noi gîndul de a subaprecia capacitatea proverbială a burgheziei franceze de a se travesti în cele mai neverosimile veșminte politice și de a lansa cele mai amăgitoare perdele de fum în jurul interpușilor ei mai mult sau mai puțin măturșiți, gata să joace roluri de dreapta sau de stînga cu aceeași dezinvoltură și putere de identificare. Dar fapt este că momentele de ascuțire a contradicțiilor sociale sînt mai puțin propice acestor exerciții de mistificare politică; o mișcare socială de asemenea ampoare ca aceea care s-a desfășurat recent în Franța silește pe cei mai diferiți reprezentanți politici ai marelui capital să-și părăsească rolurile episodice și să se alinieze pentru «a salva republica». Tixier-Vignancour, redutabilul reprezentant al dreptei la fastele alegeri prezidențiale, s-a grăbit să se alătore gaullismului, după cum René Capitant, reprezentant al «aripei de stînga», a acceptat postul de ministru al justiției.

Polarizarea forțelor politice este consecința logică a tensiunii sociale. Gaullismul, care în «timpuri normale» ocupa centrul vieții politice franceze, își caută reazem mai larg. Deși premierul Pompidou anunța lărgirea bazei U.D.R. «prin candidații noi care vin de la stînga ca și de la dreapta», presa franceză semnaleză doar pe cei din urmă, inclusiv generalii care se opuseseră independenței Algeriei. De altfel, insistența aproape exclusivă cu care U.D.R. atacă comunismul în programul său electoral oferă și platforma de raliere a acestor forțe. Scoaterea de la naftalină a vechii gogorite urmărește desigur și atragerea tuturor celor care votează «cu frică»: mici burghezi, elemente nehotărîte, confuze, speriate de caracterul violent al mișcărilor sociale. În ce privește pretenția U.D.R.-ului de a reprezenta o «a treia cale»

strategii electorale ai celei de-a cincea Republici nu se așteaptă să le aducă prea multe voturi, deoarece francezul este și el destul de sofisticat.

La stînga, Partidul Comunist Francez se prezintă la primul tur de scrutin cu programul și candidații proprii. Puternicele mișcări greve și demonstrații populare care au cerut reforme economice și universitare radicale au arătat o dată mai mult că Partidul Comunist este o forță politică de primă importanță în Franța, o forță fără de care asemenea reforme sînt de neconceput. La al doilea tur, conform acordului încheiat de comuniști cu Federația Stîngii Democratice și Socialiste (F.G.D.S.), ambele forțe vor susține candidatul stîngii cel mai bine plasat pentru a înfrînge candidatul pro-guvernamental. Scopul pactului este înfrîngerea candidaților gaulliști. În afara acestui obiectiv electoral, propunerea Partidului Comunist de a elabora în comun cu federația un program de guvernare pentru o coaliție a întregii stîngi n-a găsit încă înțelegerea convenită la conducerea federației.

Bătălia principală se dă deci între U.D.R. și forțele de stînga: în cadrul fiecăruia se manifestă însă tendințe centrifuge sau ambiții personale. La U.D.R., care desfășoară o campanie pe două linii — anticomunism și reforme promise sau mai bine-zis impuse de mase — Giscard d'Estaing cu republicanii săi independenți țin să se delimiteze mai ferm ca altădată. La stînga, Mitterand și Mendès France militează pentru înfrîngerea gaullismului mai mult pe plan politic decît programatic, ceea ce — ei înțeleg prea bine — nu se poate realiza fără comuniști. Dar și în conducerea federației se fac resimțite manevre de izolare a comuniștilor.

Presiunea extrem de puternică pe care mișcările sociale au exercitat-o asupra vieții politice a impus în campania electorală un accent aproape exclusiv asupra marilor probleme interne ale Franței. Orientarea externă, care a fost în ultimii zece ani factorul popular al politicii gaulliste, nu constituie un motiv ascuțit de controversă politică electorală.

febrilă care se desfășoară aci. Pînă la deschiderea oficială a întîlnirii tineretului lumii — 28 iulie a.c. — a mai rămas puțin. Pe coridoare, un permanent du-te-vino. Zeci și zeci de tineri discută aprins în bulgară, rusă, franceză, engleză, spaniolă. Peste 150 de colaboratori, traducători, pictori, membri ai unor comisii pe probleme lucrează aici de dimineața și pînă seara tîrziu. Zecile de cutii poștale sînt pline pînă la refuz de corespondență. Se definitivează ultimele amănunte în legătură cu programul, primirea și cazarea celor 15 000 de delegați din 123 de țări ale lumii, a 7 000 de oaspeți de peste hotare. Fără a ține seama de turiștii individuali al căror număr este apreciat la 60 000—70 000.

O adevărată armată — circa 1 000 de ziaristi, fotoreporteri, operatori ai radioului și televiziunii vor fi prezenți la Sofia. În cartierul Lozenetz se construiește special pentru ei hotelul «Hemus», cea mai înaltă clădire din oraș. Zilele trecute a apărut și primul număr al ziarului «Festivalul», într-un mare tiraj, în limbile bulgară, rusă, engleză și franceză. În timpul festivalului, el va apărea zilnic. Au început să se editeze diferite ghiduri, dicționare, hărți, albume, timbre, programe ale festivalului; sînt, de asemenea, pregătite suveniruri.

Intensele pregătiri pe care le face țara gazdă pot fi remarcate nu numai în activitatea febrilă care se desfășoară în clădirea de pe

strada Rakovski, ci și în întreaga țară. Sofia a început să-și pregătească haine de sărbătoare. La unul dintre obiectivele principale, stadionul «Vasil Levski», locul unde se va desfășura deschiderea oficială a festivalului și a altor manifestări cultural-artistice și sportive, renovările sînt de acum aproape terminate. După mărirea capacității sale, zilele acestea a avut loc darea în folosință a noii instalații de iluminat a terenului și a pistei, precum și alte lucrări. În plină construcție se află și orașelul festivalului, cu cele zece blocuri ale sale și cinci restaurante, sala de sport din Parcul Libertății, două internate pentru grupurile sportive, cîteva noi hoteluri, restaurante, terenuri acoperite pentru tenis, bazine de înot etc. Se repară și se reconstruiesc bazele existente — este vorba de cele peste 200 de diferite săli, de teatru, cinema, cămine culturale etc., care vor fi folosite în timpul festivalului. Pentru cei veniți cu autoturisme sînt prevăzute locuri de parcare pentru 1 100 autobuze sau 6 500 de autoturisme. Bulevardul Vitoșa, unul dintre cele mai frumoase ale orașului, va fi transformat într-o magistrală comercială model.

«Bulgaria și Sofia — a declarat Ivan Panev, prim-secretar al C.C. al U.T.C.D., ministru pentru problemele tineretului — vor acorda Festivalului tineretului nu numai numele lor, dar și ospitalitatea lor».

LONDRA

PENTRU O REALĂ EGALITATE

Corespondență specială de la Gordon SCHAFFER

Sindicatul muncitorilor și funcționarilor municipali — unul dintre cele mai mari din Marea Britanie — a înscris recent în programul său revendicativ lupta pentru o salarizare egală a femeilor prestînd aceleași munci cu bărbații. De asemeni, a luat ființă «Organizația locuitoarelor din orașe», care la un recent congres a elaborat un proiect de lege preconizînd eliminarea politicii de discriminare a femeii, practică în industrie, învățămînt și viața politico-socială, proiect ce urmează să fie prezentat în Parlament. La rîndul său, raportul anual al Consiliului național pentru drepturi civile arată: «Este necesar să se creeze o situație de reală egalitate a femeilor în domeniul învățămîntului, al salarizării și pregătirii profesionale. Există încă diferențieri în ce privește dreptul la tucelă și dreptul la proprietate; sistemul de salarizare și de impozite este cu totul inegal. Femeia nu are încă posibilitatea de a desfășura o bogată activitate politică și socială, de a participa din plin la viața economică».

Anul acesta, an al luptei pentru drepturile omului, ridică și în fața numeroase organizații britanice sarcina de a lupta pentru ca guvernul să ratifice convenția nr. 111 din 1958 a Organizației Internaționale a Muncii, care stabilește o deplină egalitate în muncă și salarizare a femeii și bărbatului. În ciuda faptului că această convenție a fost semnată și

de Anglia, guvernele care s-au succedat la putere au evitat să rezolve situația femeii engleze.

Un studiu statistic întreprins de Comitetul femeilor laburiste a arătat că numai 5 la sută din femeile care lucrează ocupă un post administrativ superior, că în ciuda evidentei lipse de cadre medicale cu calificare superioară, numai 5 la sută din medicii britanici sînt femei. Cit despre salarizare, se spune limpede: «Forța de muncă feminină este folosită în mod abuziv». Este atinsă și problema acută a lipsei creșelor și căminelor. În timpul războiului, cînd munca femeii era o necesitate stringentă, creșele și căminele apăruseră pe tot cuprinsul țării. Apoi însă, «din motive de economie» au fost închise, fiind înlocuite de așa-numite «cămine particulare» cu prețuri exorbitante. «Multe femei — se arată în încheierea studiului amintit — sînt amenințate de completa lipsă de mijloace, de nesiguranță. Orice discuție despre egalitate este pur și simplu o farsă atîta timp cît 4 milioane de femei muncesc pentru mai puțin de 5 șilingi pe oră» (reprezentînd o salarizare insuficientă pentru întreținerea unei persoane — n.n.).

Faptele sînt cu atît mai grave cu cît ele sînt dezvăluite de un organ subordonat Partidului Laburist și care, ca atare, evită criticile prea ascuțite la adresa guvernului.

Frankfurt pe Main. Aspect de la una dintre demonstrațiile de protest care continuă să aibă loc în R.F.G. Impotrirea așa-numitei «legislații excepționale», în virtutea căreia autoritățile vest-germane capătă imputernicirea de a decreta «starea excepțională» ori de cîte ori vor considera că există un «pericol intern sau extern», aducînd astfel o gravă atingere drepturilor cetățenești prevăzute de constituție.

TEMĂ ELECTORALĂ I

«Deși deplîng moartea violentă a președintelui Kennedy și a pastorului Martin Luther King, țin să subliniez că asasinatul este cu desăvîrsire străin moravurilor politice ale Statelor Unite».

Hubert HUMPHREY
vicepreședintele S.U.A.

(Dintr-un discurs electoral ținut la Dodland — Carolina de Sud — cu 44 de ore înainte de aten-tatul împotriva lui Robert Kennedy.)

TEMĂ ELECTORALĂ II

«Dacă ritmul actual al criminalității se menține, numărul violurilor, atacurilor înar-mate și asasinatelor se va dubla pînă la sfîrșitul lui 1972».

Richard NIXON
fost vicepreședinte al S.U.A., candidat la inves-titura republicană

(Dintr-un recent discurs electoral)

TEMĂ ELECTORALĂ III

Paradoxul la Nelson Rockefeller (guver-natorul statului New York — n.r.) este faptul că el are mai curînd șansa de a cîștiga în alegerile prezidențiale din S.U.A., decît de a obține investitura de candidat al propriu-lui său partid republican.

James RESTON
(«New York Times»)

GATA-GATA SĂ SE SCUFUNDE

«Mă simt exact ca un paralic care se află în largul mării, la bordul unei corăbii cu pinze, pe trei sferturi scufundată în apă și gata-gata să se dea cu totul la fund».

Tran Van HUONG
noul prim-ministru saigonez

(Dintr-o declarație făcută agenției «Associated Press».)

ȘI CINEMATOGRAFIA

«Am creat acest film («Față-n față», care rulează în prezent la Paris — n. tr.) după demisia lui Papandreu, în semn de protest împotriva loviturii de stat în urma căreia au venit la putere cei de dreapta. În prezent, filmul este interzis în Grecia... Sint profund convins că cinematografia are datoria să lupte pentru libertăți civile, democratice și este-tice... Intenționez să realizez acum un film care să reprezinte o versiune modernă a tragediei «Agamemnon» de Eschil, pentru că în această tragedie este vorba de acapara-re ilegală a puterii».

Robert MANTULIS
regizor grec, în exil după lovitura din aprilie 1967

CLASAMENTE

Un miliard — un miliard și jumătate dolari. Aceasta e averea pe care — potrivit unui «clasament» al celor mai mari businessmen americani publicat în revista «Life» — o dețin în S.U.A. doar două persoane: Paul Getty, în vîrstă de 75 ani, despre care se vorbește destul de des în presa occiden-tală, nu atît pentru afacerile sale petroliere, cît mai ales pentru mon-denitățile sale (el trăiește în Anglia), și Howard Hughes — businessman în domeniul industriei aviatice și al industriei construcțoare de mașini — dar mai ales atotstăpînitor al orașului jocurilor de noroc — Las Vegas. În rîndul celor cu averi între 500 milioane-1 miliard, dintre numele mai cunoscute în lumea de afaceri din S.U.A. este inclusă familia Mellonilor. Clasificare înșelătoare — destinată mai mult fiscalu-american. Pentru că, luați la un loc, membrii acestei familii, ale cărei interese sint legate de bănci, industria metalurgică, petrolieră etc. — Ailsa Mellon Bruce (66 ani), Paul Mellon (60 ani), Richard King Mellon (68 ani) — totalizează o avere ce întrece chiar cifra de un miliard și jumătate dolari.

Un alt mare magnat al petrolului, de astă dată din Texas, este H.L. Hunt (79 ani) — avere: 500 milioane-1 miliard. Dar tot în același tabel, puțin mai jos, printre cei cu averi între 300 și 500 milioane, întîlnim numele fiului său, N. Bunker Hunt, în vîrstă de 42 ani. Alfred I. Du Pont, nume binecunoscut în industria chimică — inclusiv ramificațiile ei mai puțin pașnice — este trecut în categoria celor posedînd aproximativ 200-300 milioane dolari, adăugîndu-i-se însă Lamont Du Pont (62 ani) și Henry B. Du Pont (69 ani), trecuți printre cei cu 150-200 milioane. Tot în categoria celor cu o avere de 200-300 milioane întîlnim numele șefului «clanului Kennedy» — Joseph Kennedy, în vîrstă de 79 ani. Și, de asemeni — prin aceeași operație de segmentare ca în cazul Mellonilor — numele Rockefellerilor (Abby, David, John, Lawrence, Nelson, Winthrop). În sfîrșit, printre «cei mici», posedînd averi personale de 150-200 milioane dolari, sint trecuți trei membri ai renumitei familii din Detroit — Ford (numele spune totul) — Benson Ford, Josephine Ford, William Ford. Iată aci însă și două nume a căror rezonanță e mai puțin legată de lumea de afaceri: artistul Bob Hope (64 ani) și cimoscutul «columnist» Arthur Hays Sulzberger, în prezent editorul lui «New York Times».

Iată bogăția Americii — pare că vrea să exclame, plină de mîndrie, revista «Life». Într-adevăr, aceasta e o față a Americii. A Americii citorva sute. Dar Statele Unite cunosc și o altă față. O relevă aceeași presă americană — e drept, cu mai puțină mîndrie — publicînd consta-tările «Comisiei cetățenești de anchetă asupra foametei și subnutriției în S.U.A.». «Foametea cronică și subnutriția au luat aspecte teribile în Statele Unite» — afirmă raportul amintitei comisii, care a făcut investigații în 256 districte din 20 state americane. 50% din populația celor 256 districte — afirmă comisia — trăiește în stare de sărăcie, indicele mortalității în rîndul acestora fiind dublu față de media națio-nală și deosebit de ridicat mai ales la copii. «Este revoltător — sub-liniază raportul — cînd afli că o mie de persoane nu au de mîncare nimic, la nici o masă, zile întregi, într-o țară bogată. Dar noi afirmăm că în America această cifră e de mai multe milioane, iar situația merge spre tot mai rău». Cum se obișnuiește a se spune, comentariile nu-și mai au rostul.

I. CIOARĂ

Caraghiosul Van Schil

Pînă azi știam că pentru a-ți cîștiga pîinea cea de toate zilele e nevoie, de nenumărate ori, să-ți schimbi caracterul cu care ai copilărit și ai crescut. Nu e un păcat prea mare și de multe ori e spre binele tău. Tot omul se dezvoltă, pîinea — ca și munca — educă. Mai neplăcut e să-ți schimbi caracterul după felul pîinii pentru care asuzi: să fii brav pentru o pîine neagră și laș cînd e vorba de una albă și pufoasă. Sint unii care, preferînd intermediara, a-doptă un caracter intermediar. Și mai neplăcut e să-ți schimbi opiniile pentru o pîine — dar și asta s-a mai întîmplat și nimeni nu a murit dintr-o opinie azi albă, miine neagră. Dar ce s-a întîmplat în turul ciclist al Italiei e cam fără pre-cedent: un semen de-al nostru, bel-gianul pe două roți Van Schil, ca să-și cîștige existența, a ajuns ca la contro-lul antidoping să-și schimbe un produs foarte intim al ființei sale — mai intim poate decît multe opinii; omul s-a dat după un paravan și în loc să aducă ceea ce trebuia să aducă, și care-i aparține numai lui (conform definiției lui Sancho Panza: «Stăpîne, urmează să faci o operație în care nimeni nu te poate înlocui...»), a încercat un subterfugiu

CRONICA DE TREI SECADE

și a golit o fiolă cu un lichid străin în eprubeta de control. Întîmplarea asta caraghioasă vesteste că în lupta pentru piine, pentru cițiva dolari în plus — lucrurile merg prea departe, pînă la caraghioslic, adică pînă la dramă. Așa caraghioasă cum e, pătania nu mă face să rid prosteste, nici să roșesc purită-nește. În fața lui Van Schil, tac, bag bine la cap și mă rog mie însumi — ajută-mă, prietene, sa-mi cîștig pîinea de fiecare zi fără să-mi pierd sufletul, gîndurile și — Doamne, iartă-mă! — produsele intime!

Evidențele

«Uimitor — spune un gînditor englez — nu e că două trenuri se ciocnesc, ci faptul că milioane de trenuri trec unele pe lîngă altele fără să se ciocneas-că... Filozoful voia astfel să reabili-teze evidența, evidențele cărora noi le dăm cu piciorul ca niște proști terori-zați de catastrofe și formidabil. Viața și

COMPUTER

● Gloria cărbunelui apune în Anglia. De la 300 de milioane tone în 1913, producția a scăzut succesiv la 231 milioane în 1938, la 219 milioane în 1958, la 176 milioane în 1966. În 1968 datele statistice indică: scădere continuă.

● În întreaga Iugoslavie s-au construit în 1966-1967 un număr de 266 000 apartamente. Planul inițial e depășit cu 10%.

● Beneficiile companiilor aviatice internaționale au realizat în 1967 încă un salt: 1 065 milioane de dolari. Totalul încasărilor a crescut cu 14%, atîngînd cifra de 12 515 000 000 dolari.

● Potrivit datelor furnizate de «International Financial Statistics», buletinul organizației Fondul Monetar Internațional, în primul trimestru al anului 1968 principalele țări industriale capitaliste (S.U.A., Anglia, Japonia, Cana-da) au înregistrat pierderi de rezerve monetare în va-loare de 2 000 000 000 dolari. Practic, aceasta reprezintă lichidarea rezervelor de dolari realizate anul trecut în semestrul doi.

● Premierul suedez Erlander a denunțat pericolul «con-centrării puterii în mîinile marelui capital». Cifrele arată că în 1963, în Suedia, 100 din cele 13 000 întreprinderi existente produceau 50% din volumul producției. Astăzi doar 40 de concerne dețin controlul asupra economiei naționale, realizînd nu mai puțin de 40% din producția totală. 15 familii și două mari bănci, reprezentînd 17 «gru-puri de putere», dispun laolaltă de un capital de peste 1 600 000 000 coroane.

● Tîrgul de la Brno '68: suprafața totală de expunere — 87 000 mp. Zilnic, 40 000 de vizitatori.

● 5 000 de cetățeni spanioli trec zilnic linia de demar-cație pentru a lucra în Gibraltar.

● La mică distanță de paralela 81, la mai puțin de 1 000 km de Polul Nord, funcționează cel mai mare ob-servator arctic: «Drujnaia». Stația arctică sovietică studiază razele cosmice, cîmpul magnetic terestru, aurora boreală. De aci sint lansate rachete meteorologice.

● Din buletinul M.T.I. (Agenția telegrafică ungară): «900 000 000 dolari — traficul comercial cu țările capita-liste. După recente statistici, în 1967 țările capitaliste dez-voltate au pîtruns în traficul comercial al Ungariei în pro-porție de 26%. Numai valoarea tranzacțiilor cu țările Pie-ței comune reprezintă 450 000 000 dolari».

lighioanele ei par că-i dau ascultare a-cestui domn Chesterton, înfățișînd în ultima vreme o suită de evidențe stră-lucitoare ca un colier de perle. Două avioane se ciocnesc în zbor și nu se înregistrează nici o victimă, nici un accident de proporții. Icarus trece ca un nebun pe lîngă Terra și, simultan, oamenii urmăresc la televizoare un film cu o escroacă frumoasă intitulat: «A-rita timp cit voi trăi...». Cum altfel să se numească un film, cînd un bandit de asteroid nu-ți cade în cap? La Lon-dra, furgonul cu asasinul lui King e escortat de o sută de polițiști — o pază și mai severă decît cea necesară pentru gangsterii trenului poștal. E evident astfel că hold-up-ul secolului nu a fost cea mai gravă netrebnicie de pe acest pămînt. În sfîrșit, în țara cu 200 de milioane arme de foc la 200 de milioane de locuitori — la numai o săptămîină de la asasinarea lui Robert Kennedy — un copil se naște la un spital din Broo-oklyn (New York) cu un glonte în stomac. Cu ce altceva să se nască? E clar ca lumina zilei — și încet-încet va trebui să ne obișnuim cu jocul evidențelor, asa cum am intrat pînă-n gît în jocul apa-pențelor, al dragostei, morții și întîm-plării și ce-o mai fi și ce s-o mai găsi...

Radu COSAȘU

carte

● La Editura științifică au început să apară (**Opere I**) scrierile lui D. Gusti, proeminentă personalitate — recunoscută și peste hotare — în domeniul cercetărilor sociologice. Studiu introductiv de conf. univ. Ovidiu Bădina. Texte stabilite, comentarii, note de O. Bădina și O. Neamțu.

● Truman Capote: **Cu sînge rece**. O carte de faimă universală. Faptul divers ridicat la altitudinile artei printr-o formulă, proprie autorului, a romanului «non-fictiv», formulă care în ordinea narativului folosește «toate tehnicile artei fictive», dar care respectă «exactitatea faptelor». Prezentare și traducere de Const. Popescu (Colecția Biblioteca pentru toți).

● Se află în librăria **Romanul lui Eminescu** (Lucașăru, Nirvana, Carmen Saeculare) de Cezar Petrescu. Cuvînt înainte de Cezar Petrescu, postfață de Mihai Gafița (Editura pentru literatură).

● Basarab Nicolescu: **Cosmologia «Jocului secund»**. O carte bine primită de critică și rapid consumată de public, în care tinărul critic și matematician investighează universul poetic al lui Ion Barbu cu instrumente matematice în scopul (realizat) ca lectorii să-și apropie personalitatea poetului «în totalitatea ei», avîndu-se în vedere că activitatea științifică valoroasă a autorului **Jocului secund** nu putea rămîne «fără profunde implicații pe planul general spiritual» (Editura pentru literatură).

BASARAB NICOLESCU

ION BARBU

Cosmologia «Jocului secund»

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut: **Faust** de Goethe în traducerea lui Lucian Blaga. Prefață de Tudor Vianu.

● Tot în B.P.T., romanul **Leviathan** de Julien Greene. Traducere din limba franceză și prefață de excelentul Modest Morariu.

● Noi cărți de poezie: **Din ochiul ciclonului** de George Dan, **Mînie și marmură** de Crișu Dascălu, **Versuri** de Cătălin Ciolca.

cinema

Semnele stagiunii estivale se arată din plin. Ele se numesc:

● **Vicontețe plătește polița**. Cinematografuli li era greu să mai supra-viețuiască — în lupta cu televiziunea — fără acest viconte care încearcă să facă față amintirii noastre despre Sfințitul și Baronul. Să notăm deci încă un detectiv particular, simpatic de altfel, care aspiră la nemurire. Și să mai notăm ceva: nu se mai poate trăi fără carate. Cel puțin așa ne învață cele mai noi filme de aventuri. Regia — Maurice Cloche. Interpreți: Kerwin Mathews, Sylvia Sorrente, Jean Lanne, Fernando Rey, Franco Fabrizzi, Folco Lulli, Maria Latour.

Maria Latour

● **Prin Kurdistanul sălbatic** («prin» este contribuția traducătorilor). Karl May transpus pe ecran fără milă și fără nici un pic de pasiune, de către o echipă somnoroasă. Regia — F.J. Gottlieb. În distribuție: Lex Barker, Marie Versini, Ralf Wolter, Gustavo Rojo, Werner Peters.

● **Inimă nebună... nebună de legat** («Cuore matto...»). După «invazia Gianni Morandi», învazia compatriotului său cu nume americanizat Little Tony (ne întrebăm cu groază dacă nu cumva i s-a ecranizat tot repertoriul, atât de lipsit de personalitate). Tot inconsistent și tot penibil pe alocuri ca și «Ea va ride». Regia — Mario Amandola. În alte roluri: Eleonora Brown, Ferruccio Amandola, Lucio Flauto. După cum vedeți, tot vedete de mina I.

● Două documentare-anchete ce nu trebuie pierdute: «**Urșul**» (realizat de Alexandru Boiangiu și Mihai Stoian, autorii «Cazului D») și **Invenția** (Gabriel Barta și Mihai Stoian). Pătrunzătoare, la obiect, decupînd cu autenticitate realitatea, aceste două noi producții ale Studioului «Sahia» ne îndreptățesc să cerem cit mai multe creații asemănătoare.

● **Mari cineaști pe ecranele noastre**: Alain Resnais («Hiroshima, dragostea mea»), Howard Hawks («El Dorado»), Akira Kurosawa («Cei șapte samurai»), Jacques Demy («Domnișoarele din Rochefort»).

● **Marele cineast spaniol Luis Buñuel** și-a anunțat un nou film, «multimul» după mărturisirea sa. Este vorba de «**Calea laptelui**», inspirat de unele probleme acute ale contemporaneității.

disc

● Dacă reușiți să găsiți recitalul înregistrat pe disc al lui Nicolae Scăcăreanu, veți putea asculta în cele mai bune condiții arii din opere interpretate de unul dintre cei mai admirabili cîntăreți ai scenei lirice românești. De la cunoscuta arie a lui Leporello din «Don Juan» («Madamina»), «Calomniat» lui Don Basilio din «Bărbierul din Sevilla», aria lui Daland din «Olandezul zburător», monologul lui Pogner din «Maestri cîntăreți din Nürnberg», aria lui Nilakantha din «Lakmé», aria lui Susaniin, a lui Gremidin din «Evgheeni Oneghin» și pînă la testamentul lui Boris din «Boris Godunov», parcurgeți aproape întreaga istorie a muzicii de operă, vă întîlniți cu Mozart, Rossini, Wagner, Delibes, Glinka, Ceaikovski și Musorgski. Orchestra de studio a Radioteleviziunii, condusă de Constantin Bobescu și de tinărul Ludovic Bacî, asigură calitatea necesară succesului pe deplin meritat al acestui disc (ECE-0347).

● «Concertul pentru violoncel și orchestră în do major», capodopera lui Haydn regăsită la Biblioteca Națională din Praga, în interpretarea solistului român Radu Aldulescu și a șefului de orchestră belgian René Defosse, în fruntea orchestrei simfonice a Filarmōnicii «George Enescu», ne uimește prin prospețimea inspirației și dezlănțuirea plină de vitalitate a construcției (ECE-321/1).

● «Concertul pentru violoncel și orchestră în si bemol major» de Luigi Boccherini ne anare de astă dată sub o

nouă înfățișare; ne aflăm în fața versiunii originale a concertului, cunoscut pînă acum la noi numai în prelucrarea lui Grützmacher, care și-a permis intervenții personale frizînd, după unii, arbitrarul. Radu Aldulescu, de astă dată împreună cu Mircea Basarab, ne transmit spontaneitatea și melodicitatea conținute de concertul lui Boccherini (ECE-328/2).

plastică

● **Expoziția școlilor populare de artă** — o manifestare artistică devenită tradițională și de o rezonanță tot mai amplă. Sculpturi și lucrări de grafică, tapiserii și panouri ceramice sau de metal bătut, o gamă largă de obiecte și vase, servicii și figurine decorative, multe de un cert gust și realizare, vin să confirme talente autentice. În pictură, amatorii au încetat să mai fie niște «naivi», cu toate că farmecul acestui gen nu e ocolit (M. Ţone — «Compoziție» etc.). Ei aspiră spre tehnici și maniere pe care mentorii din-țoideana ai artei le impun prin prezența lor puternică (Parcel Herăstrău, pavilioanele A și B).

● **Iosif Constantin** — sculptură. Lemnul, material tradițional pentru artistul popular, a sedus o mare parte din generația de tineri sculptori. Iosif Constantin e unul dintre aceștia. El nu dimensionează obiectele casnice creînd ansambluri, nu iscă din noaptea densă a fibrei chipuri, ci acceptînd volumul primar al materiei, îl prelucreează creînd spații și dîndu-i forme epice monumentale («Dans»), «Chema-rea cerbului» etc.). El modelează cu sensibilitate portrete, de astă dată din ciment («Creangă», «Horea») sau tenczează raporturi spațiale insolite. La această primă expoziție personală artistul prezintă 18 lucrări (Galeriile de artă, bd. Magheru nr. 20).

● **Lascăr Viorel**, un nume prea puțin cunoscut în plastica noastră. Eșul lui Petru Comarnescu (Editura «Meridian») vine să reabiliteze memoria și arta acestei personalități, care și-a desfășurat activitatea la München, în anii de mari înnoiri ale artei moderne (1900-1918), fiind unul dintre primii expresioniști români, «nobil reprezentant al unui umanism modern... un inventator de forme noi plastice, încărcate de sentimente și idei ce-și păstrează și azi acuitatea și semnificația».

teatru

● **Anul revoluționar 1848** este oglîndit în teatrele bucureștene prin spectacolul **Fotografii mișcate**, două piese într-un act de Ilie Păunescu, regizate de Dan Nasta. Pe cînd va intra oare în repertoriul bucureștean și **Bălcescu** de Camil Petrescu? Între Topaze și Heidelberg, Naționalul a uitat de 1848.

Toma Caragiu

● **Un teatru care nu cunoaște vacanță: teatrul la microfon**. Și în săptămîna care urmează ne putem întîlni, pe calea undelor, cu vocea citorva dintre actorii noștri preferați: Eugenia Popovici, Tamara Buciuceanu,

Gheorghe Dinică, Dumitru Furdui, Dem Rădulescu, Neamțu Ottonel («Nunta de pomină»), o comedioară de Arkanov și Gorin, Carmen Stănescu și Toma Caragiu (comedia «Arkanda» de Andrej Nowițky); Silvia Dumitrescu-Timică, Raluca Zamfirescu și Radu Beligan («Idolul și Ion Anapoda» de G.M. Zamfirescu); Liliana Tomescu, Tatiana Iekel, Ionescu Gion, Constantin Codrescu («Viraj periculos» de J.B. Priestley).

● La Sibiu se joacă Ștefan cel Tânăr de Iosif Vulcan — cunoscutul om de cultură ardelean și întemeietorul revistei «Familia» din secolul trecut. Piesa, jucată prima dată în 1892 (cu Aristizza Romanescu, Nottara, Brezeanu), se inspiră din domnia lui Ștefăniță-vodă, cu rezolvări romantice-naive, dar cu elocință dramatică. Regizoarea Ariana Stoica a compus un spectacol inegal, cu Mircea Hindoreanu, Ion Ghișe, Costel Rădulescu, Adina Rațiu.

● **Din jale se intrupează Electra**, cunoscuta dramă a lui O'Neill, pe scena Teatrului de stat din Oradea. Drama familiei Mannon se desfășoară în excelentul cadru scenografic al lui Paul Bortnovski și în regia lui I. Farkas. Spectacolul consemnează creația remarcabilă a tinerei interprete Ildiko Vitalyos.

● **Poveștile reginei de Navarra de Scribe** — o piesă nesemnificativă — a atras și Teatrul de stat din Brașov, care a montat totuși un spectacol cursiv, semnat de regizorul Eugen Ban. Decorul: Jules Perahim. Cîteva compoziții pot fi citate: Ion Jugureanu, C. Voinea Delast, Dan Săndulescu, Bucur Stan.

● **Alt spectacol «colorat»**, Doamna nevăzută de Calderon de la Barca, la Sibiu, într-o regie (Ariana Stoica) bazată cu succes pe efectele «commediei dell'arte». Joacă: Avram Bessoiu, Paul Mocanu, C. Stănescu, Ovidiu Stoichiță.

televiziune

O să ne abatem oarecum de la rosturile exclusive ale acestei rubrici (de a face recomandări din program) pentru a pune, celor în drept, două întrebări întru dumirirea noastră și a multor telespectatori. Mai întîi: este oare cu nepuțință ca emisiunile să fie încadrate în timpul propus? A ajuns un lucru rarism să deschizi televizorul la o anumită oră și să afli emisiunea programată. Foarte supărător pentru telespectatorii care — pe drept cuvînt — vor să-și chivernisească bine timpul destinat televizorului! În al doilea rînd: chestiunea titrării filmelor părea definitiv rezolvată. De ce atunci mai sîntem siliți adesea să renunțăm la un film, uneori bun, pentru că titlurile sînt total ilizibile?

● Și acum să trecem la ale noastre: **DUMINICĂ 23 Iunie**. Telemagazinul duminical Zigzag începe cu o oră mai tîrziu ca de obicei. Foarte bine! Omul mai trebuie să și doarmă. Realizatorii emisiunii ne anunță că s-au întors de la Mamaia cu forțe proaspete și ne făgăduiesc un program bun. Să dea Dumnezeu. (15.15) ● Sezonul fotbalistic se tot prelungește. N-avem nimic de obiectat dacă-i vorba, mai ales, de o întîlnire Cehoslovacia-Brazilia (17.50) ● O veselă peliculă englezescă: «Pirați cu fuste», în care avem de-a face nu cu lupi, ci cu «dupoic de mare» (21.00) ● Programul II ne rezervă o Seară de teatru cu «Bătrînele și marea» de Ianis Ritsos (21.00).

LUNI 24 Iunie. Televiziunea — o emisiune consecvent bună. Urmăriți tema «Geneza scrisului» (20.45) ● Pe așful emisiunii Teatrul universal contemporan: «Mariana Pineda» de Federico Garcia Lorca (Simona Bondoc, Elena Sereda, Eugenia Bostnecanu, Ion Marinescu, Gheorghe Cozorici, Al. Repan, Paul Avram ș.a.) (21.20).

MARȚI 25 Iunie. Filmul sovietic, verificat pe marile ecrane: «Ciocîrlia» (20.45).

MIERCURI 26 Iunie. Trei bunți interpreți de muzică populară: Maria Pietraru, Ion Văduva, Emil Gavriș (20.00) ● Televiziunea anunță filmul «Clô de la 5 la 7» de Agnès Varda.

Maria Pietraru

reprezentantă de seamă a «Noului val» al cinematografului francez (21.15) ● (O posibilă retransmisie de la Belgrad a meciului de fotbal Iugoslavia-Brazilia.

JOI 27 Iunie. O emisiune sportivă... răcoritoare: meciul de polo pe apă Dinamo-Steaua (18.30) ● **Teleglob** își extinde investigațiile. Titlul noii emisiuni: «Pe urmele lui Columb și Vasco da Gama» (21.35) ● **Parada vedetelor**: Caterina Caselli (22.00) ● Pe programul II, un film documentar cu un titlu atractiv: «Întîmplare neobișnuită în Mato Grosso» (20.00).

VINERI 28 Iunie. Încă o rubrică de bună țînuță: **Cărți și autori**. Vom fi martorii unei discuții despre romanul «Intrusul» între autorul cărții, Marin Preda, și criticul literar Georgeț Horodincă (20.45) ● «Omul cu rîcșă», admirabilul film japonez, cu actorul mult apreciat Toshiro Mifune (21.15).

SÎMBĂTĂ 29 Iunie. Surpriza «pour la bonne bouche» a programului săptămînal: «Festivalul de muzică ușoară de la Veneția»: Caterina Valente, Petula Clark, Dalida, Sylvie Vartan, Sandie Shaw, Alain Barrière, Claude François, Mina, Adriano Celentano, Ornella Vanoni, Milva, Caterina Caselli, Rita Pavone, Gigliola Cinquetti, Gianni Morandi și mulți alții (21.00).

Gianni Morandi

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul nr. 25 din 23 iunie 1968

I. Cehoslovacia	—	Brazilia	2
II. Bologna	—	Inter	x
III. Milan	—	Torino	1
IV. Foggia	—	Palermo	x
V. Genoa	—	Messina	1
VI. Livorno	—	Catania	x
VII. Modena	—	Venezia	x
VIII. Potenza	—	Reggina	x
IX. Monza	—	Lecco	1
X. Novara	—	Catanzaro	1
XI. Perugia	—	Bari	x
XII. Reggina	—	Lazio	1
XIII. Verona	—	Padova	1

b u m b a c ș i r

susai

florida

aristita

EXCELENT

MAESTRIE

ezeriș

mișa

toscana

CREPOLIN

IMPRIMROC

astrid

nanet

calipso

DENISE

ASTRIDA

flori, culori și sărbătoare
toate adunate în țesături
minunate colorate

CONDUCĂTORII DE PARTID ȘI DE STAT AU VIZITAT CENTRUL DE PERFECȚIONARE A PREGĂTIRII CADRELOR DE CONDUCERE DIN ÎNTREPRINDERI

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdet, Maxim Berghianu, Petre Lupu, Manea Mănescu și Dumitru Popa, a făcut o vizită la Centrul de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi de la Otopeni.

Această nouă instituție, rezultată din aplicarea ansamblului de măsuri stabilite de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a P.C.R., în vederea ridicării nivelului general al eficienței activității economice, are menirea să contribuie la perfecționarea conducerii activității economice în raport cu stadiul actual și perspectivele de dezvoltare ale economiei naționale.

După cum se știe centrul de la Otopeni a fost organizat pe baza unei convenții între guvernul român, Programul Națiunilor Unite pentru dezvoltare (P.N.U.D.) și Organizația Internațională a Muncii.

Vizita, discuțiile purtate cu specialiștii și experții centrului au relevat deosebită atenție pe care o acordă conducerea partidului și statului continuei îmbunătățiri a activității întreprinderilor, promovării metodelor moderne de organizare și conducere menite să asigure ridicarea eficienței economiei noastre și creșterea nivelului de trai al poporului.

ESENȚA

«Prin tot ce facem urmărim să asigurăm condiții pentru promovarea a tot ce este mai valoros în societatea noastră, pentru afirmarea nestingerită a tuturor capacităților umane, pentru punerea pe primul plan, ca suprem criteriu de apreciere a omului, a muncii și creației entuziaste închinată societății, patriei».

Din cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Plenara C.C. al P.C.R. din 19 iunie 1968.

În filozofia noastră despre viață, înțelegînd prin aceasta nu concluziile teoretice pe care le acceptăm, ci ceea ce fiecare dintre noi gîndește, fără citate, că trebuie să fie viața sa și a celor din jurul său, noțiuni ca umanismul socialist, dreptate și echitate socială, norme socialiste de conviețuire, sînt atît de permanent prezente, încît am impresia — poate că greșesc, deși nu cred — că le socotim de la sine înțese, și, tocmai de aceea, le discutăm prea puțin. De fapt conținutul concret și consecințele pentru fiecare dintre noi, a unor noțiuni ca etica socialistă au și trebuie să aibă în realitatea preocupărilor noastre cotidiene o extindere la fel de largă ca și conținutul concret și consecințele pentru fiecare dintre noi a organizării științifice a producției și muncii.

Revoluția politică pe care am realizat-o, o consolidăm și o perfecționăm, s-a desfășurat și se continuă în țara noastră, într-o epocă în care lumea civilizată trăiește cea mai formidabilă revoluție tehnico-științifică din istorie.

Într-o astfel de epocă, romantismul revoluționar este inutil fără calculul matematic, puritatea conținutului este gratuită fără organizare științifică, dreptatea însăși se leagă direct de productivitatea muncii, iar viitorul luminos, în numele căruia ne băteam cu reacțiunea în 1946 depinde în mod hotărît de planificare riguroasă, de metodă, de eficiență tehnică și economică. Cu condiția, tot atît de hotărîtoare, ca nimic să nu fie știrbit nici din romantismul revoluționar, nici din puritatea conștiințelor, ca dreptatea să fie evident legată de posibilitățile reale ale stadiului concret în care se află societatea și ca viitorul să fie atît de luminos, egal luminos, pentru toți.

Din acest unghi se explică sentimentul general de profundă satisfacție cu care a fost întîmpinată, în opinia noastră publică, rezolvarea, în plenara din 19 iunie, de către Comitetul Central al partidului, a unor probleme deosebit de importante legate de sistemul retribuției în societatea noastră, precum și măsurile privind introducerea controlului social asupra averilor și raționalizarea cheltuielilor valutare necomerciale.

Pentru că, dincolo de problema concretă a, să zicem, disproporțiilor, a veniturilor excesive ale unor persoane, anomalii care totuși nu amenințau bazele materiale ale societății noastre, se ridică probleme etice care angajează și prezentul, și viitorul.

Printre foarte puținele mele calități se numără inaderența totală la sentimentul de invidie. Am avut prilejul să vizitez țări în care pentru început am invidiat eficiența structurilor industriale, competitivitatea tehnică, metodele științifice de organizare. Și totuși în aceste țări, cu magazine opulente, mașini pină și pe trotuare, vacanțe în Spania și televiziune în culori, viața e urîtă pentru că e nedreaptă și viitorul e înnegurat prin egalitatea celor mulți în nesiguranță.

Iată de ce cred că, atunci cînd secretarul general al Comitetului Central al partidului nostru vorbește despre «continua purificare morală a vieții sociale», aceasta se referă la esența superiorității socialismului asupra capitalismului.

Cine crede că, în țara noastră, revoluția s-a făcut pentru a i se obține, lui însuși, cite un curcan umplut cu nuci pe săptămîină, se înșală. Construim o uzină de automobile pentru că vrem mașini personale pentru cît mai mulți oameni ai muncii. Dar socialismul e ceva incomparabil mai important, mai frumos și mai omenesc decît frigider și televizor în rate, Renault și concediu anual plătit, fie și la Nișipurile de Aur: socialismul este societatea în care fericirea — drept și obligație a tuturor — se cîștigă printr-un efort superb și inteligent de solidaritate umană în acțiune.

Eugen MANDRIC

EVOCAREA ANULUI REVOLUȚIONAR 1848

În mari adunări populare, pe cîmpia de la Islaz și în orașele Sf. Gheorghe și Lugoj, în prezența unor conducători de partid și de stat, zeci de mii de oameni ai muncii au participat la evocarea unui eveniment memorabil din istoria țării — Revoluția din 1848. Tovarășii Paul Niculescu-Mizil la Islaz și Janos Fazekas la Sf. Gheorghe au rostit ample cuvîntări.

Patruzeci de mii de locuitori ai Teleormanului și ai județelor din vecinătate, urmașii ai luptătorilor de la 1848, s-au adunat pe cîmpia de la întîlnirea Oltului cu Dunărea pentru a cinsti, pe pămîntul Islazului, memoria înaintașilor.

Semnalul victorios al revoluției pașoptiste muntene, moment de cocitură spre istoria modernă a patriei, evenimentul de la Islaz a fost sărbătorit printr-o evocare de mari proporții. Zeci de mii de stră-strănepoți ai celor care au așezat Islazul în istoria noastră au participat cu însuflețire la manifestarea desfășurată sub cerul roșu al amurgului. Două mii de ani de istorie, pină la 1848, și după aceea, pină la noi, în zilele revoluției socialiste, sînt pline de episoade ero-

(Continuare în pag. 4)

Ca și acum 120 de ani, participanții la adunare salută Proclamația.

EVOCAREA ANULUI REVOLUȚIONAR 1848

ice ale îndelungatei lupte pentru libertate și neatîrnare duse de poporul din cele trei țări române, Muntenia, Moldova și Transilvania. Cîtă dreptate avea Nicolae Bălcescu afirmînd că «Revoluția europeană a fost doar ocazia, iar nu cauza revoluției române, cauza ei se pierde în zilele veacurilor. Uneltitorii ei sînt 18 veacuri de trude, suferințe și lucrare a poporului român asupra lui însuși».

De cealaltă parte a munților, la Sf. Gheorghe, mii și mii de locuitori din satele județelor Covasna și Harghita s-au adunat în Piața Libertății pentru a aduce și ei prinos de recunoștință celor ce au înscris o pagină glorioasă în zbciumata istorie a patriei în urmă cu 120 de ani cînd obidiții de altădată, români și secui, locuitori ai acestor plaiuri, s-au strîns sub stindardul revoluției în lupta pentru dobîndirea libertății naționale și sociale.

SPORT

PILULA

Perioada romantică a sportului a fost depășită, urmîndu-i altele, pînă la cea de azi, cînd nici campionul nu mai satisface exigențele și cînd asistăm la nașterea super-campionului. Limitele capacității fizice ale omului, considerate maxime, au fost de mult spulberate. Performanța a devenit o noțiune din ce în ce mai complexă, iar în prezent ea domină viața arenei sportive. Activizarea acestui cuvînt, pătuns nu demult în vocabularul universal, a creat o stare paroxistică, obsesională. Marile competiții și, mai ales, cele internaționale suprasolicită rezultatul maximal de fiecare dată. Confruntările în care cununa de lauri era țelul suprem și adeseori unică răsplată, au rămas în file de istorie, lupta sportivă de azi fiind încărcată cu semnificații complementare dintre care cele pecuniare și politice cîntăresc poate cel mai mult.

Acesta este contextul în care a apărut suportul cel mai insidios și făgurnic al sportivului: pilula.

Pregătită în retorta morală o vreme, pilula a parcurs rapid drumul de la miraj la realitate. De la acele vorbe șoptite de acum 15—20 de ani «a luat CEVA» și pînă la trista listă a produselor farmaceutice administrate azi, așadar, la doping, calea nu a fost așa de lungă. Ceea ce altădată știau doar inițiații, știe astăzi orice începător în ale sportului. Semnalul de alarmă s-a tras însă prea tîrziu. A trebuit ca dopingul să facă victime printre cei mai buni sportivi, pentru ca forurile de resort (ajungînd chiar pînă la O.N.U.) să înceapă luarea de măsuri. Aceeași lume care se înfioară și condamnă comerțul cu stupefiante, născut și rămas în faza de clandestinitate, a acceptat, ani de zile, noul comerț al produselor drogante, la lumina zilei.

Recent, încheiatul Giro (turul ciclist al Italiei) s-a soldat cu o listă uluitoare (prin valoarea sportivă a celor aflați pe ea) de rutieri care au recurs la doping. Declarațiile lor stîrnesc nedumerire și stupeoare, deoarece ele resping acuzațiile susținute de rigoarea științifică a analizelor. Înseamnă că ei sînt de două ori, dacă nu de trei ori, victime: ale directorilor tehnici, ale medicamentului în sine și ale inocenței.

Și dintre sportivii români cîțiva au fost găsiți în aceeași culpă. Ne întrebăm dacă nu cumva situația lor nu este similară cu cea a cicliștilor eliminați din II Giro? De ce să se creadă mai lesne în culpabilitatea sportivilor și mai puțin în cea a antrenorilor, managerilor, directorilor tehnici, președinților de cluburi sau cum le-om mai zice celor care compun anturajul (din ce în ce mai interesat) al mișcării sportive?

Olimpiada de la Mexic este aproape și ea va coincide cu cea mai directă confruntare a sportului cu dopingul.

Este absolut necesar ca cei care ne vor reprezenta țara să nu cadă pe acest cîmp de bătaie, lipsit de glorie. De aceea, măsurile se cer a fi luate de pe acum și rezultatele lor să fie publice.

Cineva îmi spunea, cîndva, cu o tristețe pe care o înțeleg deplin, că ultimul război, cu cortegiul său funebru de cea mai neagră amintire, a grăbit totuși nașterea penicilinei.

Oricît de crud ni s-ar părea războiul declarat azi stupefiantelor vieții sportive, să-l ducem cu curaj, din prima zi, spre a-i micșora proporțiile, spre a-i smulge cît mai multe posibile victime.

Em. VALERIU

fotocomentariu

Așa arată, văzută de sus, «Piața mare» din București, această vitrină a agriculturii ilfovene. Să coborîm însă jos, printre oameni și gherete, și să vedem care a fost efectul aplicării recentelor măsuri de îmbunătățire a aprovizionării.

GHÉRASIMA TONCEANU, țesătoare: «Introducerea mercurialelor, sau mai bine-zis reintroducerea lor, e cît se poate de oportună. Nu poate fi admis la infinit criteriul «bunului plac» în stabilirea prețurilor».

IOANA AVRAM, gospodină: «... Și totuși, nu toate produsele de sezon din rafturi (sau de sub teșchele) sînt înscrise în mercurial. De ce? Cine își poate permite să nu respecte în continuare dispozițiile date și, fiindcă e vorba de prețuri, cu ce preț?»

ALEXANDRU CAZACU, funcționar: «Stai și te crucești văzînd comercianți care lovesc în interesele comerțului și în propriile lor interese: nu vînd roșiile de 4 lei pentru că nu le-au terminat pe cele de 5,50! Clientul se încăpățînează (acesta să fie singurul drept?), nu mai cumpără nimic și pierd toți cei interesați. Ar trebui sancționată prin lege și prostia!»

ILIE GAGEA, economist: «În ultimul timp, reapăruseră intermediarii de tot felul, care trăiesc din

speculă. Brigăzile mobile ale miliției economice ar trebui să fie mai mobile iar spiritul populației — mai combativ. Nu-i uităm însă nici pe aceia care, vînzîndu-le acestora sau cumpărînd de la ei mărfuri, îi susțin».

VICTOR STOICESCU, lăcătuș-mecanic: «La numai cîteva zile nu se pot constata rezultate spectaculoase. Dar măsurile luate se dovedesc eficiente; piața a început să fie aprovizionată; «dansul» prețurilor a fost stăvilit.

LA ANIVERSAREA REVISTELOR „Ūj Élet” și „Igaz Szó”

S-au împlinit, recent, zece ani de cînd la Tîrgu Mureș a apărut primul număr al revistei literare și culturale, «Ūj Élet».

În acest deceniu, «Ūj Élet» îmbogățindu-și conținutul, multiplicîndu-și, perfecționîndu-și genurile publicistice, îmbunătățindu-și prezentarea grafică, a ogîndit cu pasiune marile realizări ale constructorilor socialismului din țara noastră, succesele repurtate de întregul popor prin transpunerea în viață a politicii partidului nostru.

Propagînd ideile umanismului socialist, «Ūj Élet» a militat consecvent pentru formarea conștiinței socialiste, a contribuit la întărirea prieteniei de nezdrunclat dintre oamenii muncii români, maghiari și de alte naționalități, înfrățîți întru același ideal de înflorire a patriei, România socialistă.

Întîmpinînd cu caldă inimă aniversarea stimatei noastre consore, îi urăm totodată noi succese în viitoarea ei activitate.

Salutăm cu vie satisfacție aniversarea celor cincisprezece ani de existență a revistei «Igaz Szó» din Tîrgu Mureș, periodic în limba maghiară al Uniunii scriitorilor din Republica Socialistă România.

În frontul nostru literar, «Igaz Szó» a adus o substanțială contribuție la dezvoltarea noii noastre literaturi. Extrăgîndu-și seva creației din terenul fertil al realităților socialiste, literatura promovată în paginile revistei — rod al generațiilor diferențiate ca vîrstă, dar nu și ca spirit — a înfățișat de atîtea ori în imagini artistice convingătoare și emoționante aspecte semnificative ale construcției socialismului în România.

Urăm tuturor aceluia care se ostenesc pentru scoaterea frumoasei reviste «Igaz Szó» un drum de cît mai spornice rezultate.

Colectivul redacțional al revistei «Flacăra»

Instantaneu:

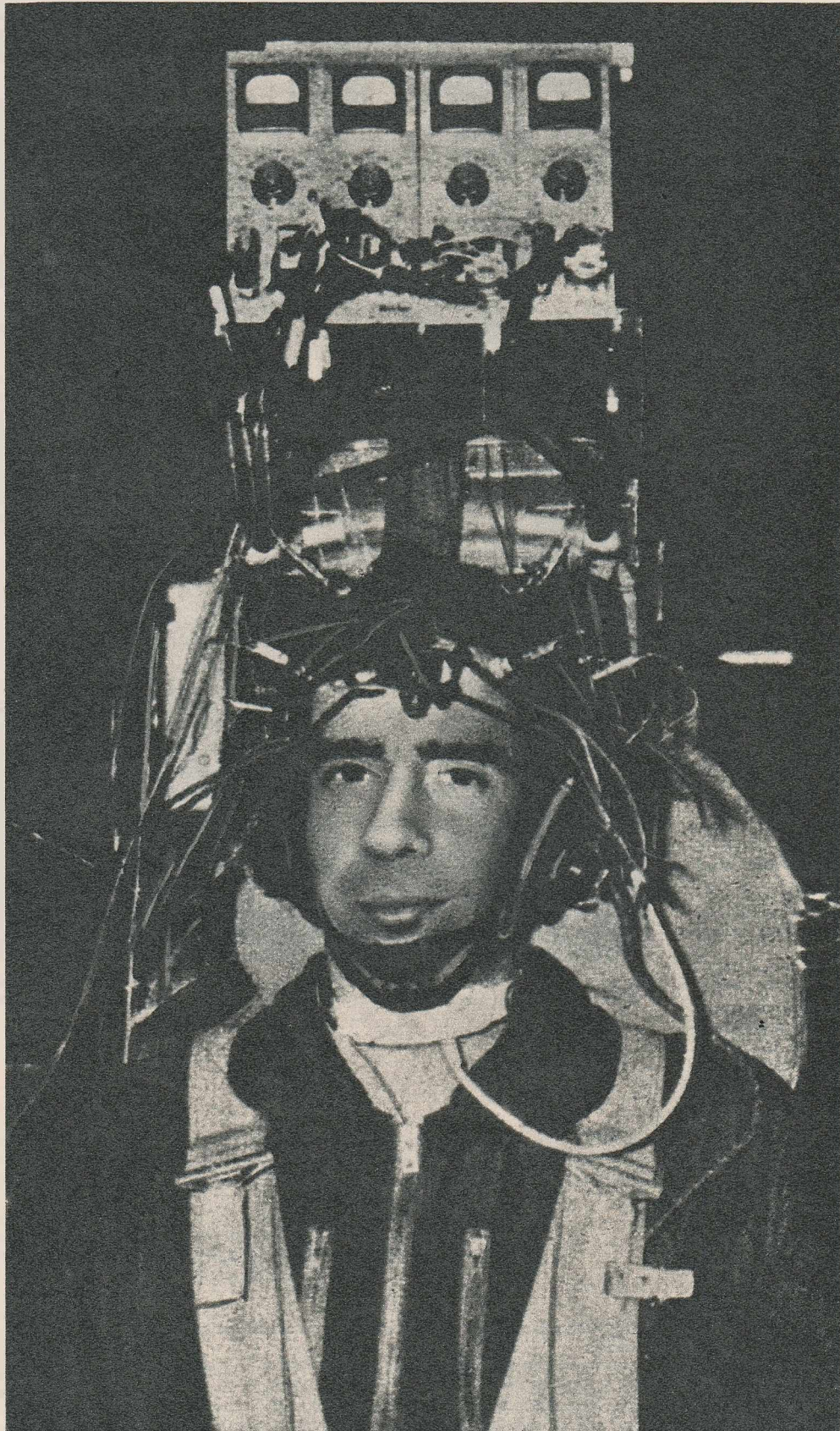
CU MICROBUZUL ÎN JURUL PĂMÎNTULUI

Zilele acestea au trecut prin București doi tineri din Japonia, care fac ocolul pămîntului la bordul unui microbuz.

Cei doi tineri — Konj Kuvobora și Tosh Ikatsu Mogukzi — și-au început călătoria de la Tokyo la data de 4 februarie 1968 străbătînd, de atunci, un traseu care cuprinde orașele Singapore, New Delhi, statul Kuweit, Istanbul și Sofia. De la București echipajul s-a îndreptat spre Belgrad, urmînd să străbată alte țări ale Europei. Călătoria va dura doi ani.

ÎN CURÎND — MEDICI ELECTRONICI

Acad.
prof. dr. docent
GR. BENETATO:

**COLABORA-
TORII
NOȘTRI —
INGINERII
ELECTRO-
NIȘTI“**

Metodele electronice permit nu numai determinarea unui diagnostic, ci și studierea și supravegherea de la distanță a proceselor vitale din organism.

Preocupați de asigurarea unei orientări moderne a cercărilor de fiziologie din țara noastră, în planul de cercetare al institutului nostru de fiziologie normală și patologică figurează și o serie de teme legate de comportarea organismului în condiții variate. Aceste studii au devenit posibile datorită metodelor electronice de telemetrie, și ele ne-au permis urmărirea omului în condiții cât mai apropiate de cele existente în mod normal în timpul exercitării profesiei: la piloți — chiar în timpul zborului, la mecanicii de locomotivă —

Bioradiotelemetria a permis specialiștilor de la Institutul de fiziologie normală și patologică al Academiei Republicii Socialiste România să urmărească comportarea piloților chiar în timpul zborului, și a mecanicilor C.F.R. — pe locomotivă, surprinzând astfel pe viu modificările fiziologice, starea de tensiune emoțională și rezistența organismului la efortul fizic și psihic.

Profesor
dr. docent
P. VANCEA
membru
corespondent
al Academiei

**GÎNDIREA
CREATOARE
SE DEȘFĂ-
ȘOARĂ
ÎN AFARA
MAȘINII...**

...dar calculatorul electronic ușurează munca în domeniul cel mai spinos al medicinei — diagnosticul

Mașina electronică nu se substituie, desigur, specialistului, dar îi ușurează munca în domeniul cel mai spinos al medicinei: diagnosticul. Dificultatea decurge din faptul că obiectul medicinei este cea mai complicată formă a vieții, organismul uman. Or, de un diagnostic exact depinde însăși eficacitatea terapiei instituite, tratamentul *causal* — și nu cel simptomatic — constituind țelul medicinei curative moderne.

Mașinile electronice au o «memorie» prodigioasă, practic ne-

O vizită la o clinică medicală modernă. Medicul de gardă seamănă cu un dispacher de la o centrală automată care, de la «tabloul de comandă» din camera sa, poate supraveghea de la distanță pe toți bolnavii din secție.

Cum este posibil acest lucru? Fiecare bolnav este prevăzut cu aparate electronice minuscule care înregistrează pulsul, tensiunea arterială, temperatura, respirația. Aceste date, transformate în impulsuri electrice, sînt transmise postului central de la biroul medicului de gardă unde se înscriu sub forma unor parametri. Este de ajuns ca medicul să apese pe un buton pentru a obține de la un pat la altul informații precise despre starea bolnavului. La pacienții în stare mai gravă electrozii înregistrează și transmit, la intervale de timp stabilite de medic, electrocardiograma, electroencefalograma sau alte «imagini» ale unor organe vitale. În funcție de datele aflate pe această cale, el poate declanșa, tot automat, aparatul de respirație artificială, de reanimare cardiacă sau de transfuzie.

În sfîrșit, fiecare bolnav are posibilitatea să comunice verbal cu medicul cu ajutorul unui microtelefon atașat lîngă perna sa. Medicul de gardă, la rîndul său, poate sfătui pacienții sau da îndrumări surorilor și infirmierelor printr-un sistem de interfon aflat în cabina sa.

Sistemul pe care l-am descris în linii mari a fost introdus de acum într-o serie de spitale moderne și în mod special în secțiile cu bolnavi gravi, în secțiile de reanimare și terapie intensivă, care reclamă o supraveghere centralizată și constantă ca, de pildă la Spitalul Nord din Marsilia și Azilul din Strasbourg. Aparate similare de telediagnostic pot funcționa și pe ambulanțele sanitare, transmițînd spitalului prin radio simptomele bolnavului, «activitatea electrică» a inimii, creierului, mușchilor și date despre alte funcții biologice.

CENTRALA DE DIAGNOSTIC

Alte cercetări privind introducerea automatizării în medicină se orientează spre folosirea calculatoarelor electronice pentru îmbunătățirea diagnosticului medical. S-a constatat că în «memoria» celui mai modest calculator se pot păstra detaliile a nenumărate cazuri; în orice caz în număr mult mai mare decît le întâlnește un medic în cursul întregii sale cariere. Teoretic, un șir de mașini legate în lanț pot păstra în memoria lor istoricul tuturor bolilor pacienților care trec prin spitalele unei țări întregi. Inginerii și medicii care lucrează în acest domeniu precizează că în următorii 10-20 de ani va fi posibil ca orice medic să se adreseze prin telefon «centralei de diagnostic» pentru a obține confirmări asupra unor afecțiuni presupuse pe baza simptomelor constatate la un bolnav.

Astfel, cel puțin medicii care lucrează în spital vor fi în măsură să utilizeze, prin intermediul telexului, memoria mașinilor de calcul fără a-și părăsi cabinetele în care lucrează. La cîteva centre medicale britanice s-a început colectarea datelor necesare pentru alcătuirea «arhivei patologice». La complexul spitalicesc din Birmingham, care deservește cinci milioane de oameni, s-a început stringerea de informații asupra antecedentelor patologice, pe fișe perforate, de la 400 000 pacienți.

La spitalul din Boston (S.U.A.) o mașină electronică întocmește foaia de observație a bolnavului. Pe o fișă specială pacienții notează numele, vîrsta, sexul, profesia, antecedentele medicale și răspunde prin *da* sau *nu* la întrebări privind simptomele pe care le prezintă. «Robotul-medical» prelucrează aceste date și furnizează într-un timp record un diagnostic preliminar sau, cum îl numesc specialiștii, profilul patologic al pacientului.

Pe baza acestui «profil», medicul știe încă înainte de a examina bolnavul în ce sens trebuie să-și orienteze investigațiile și ce analize sînt necesare.

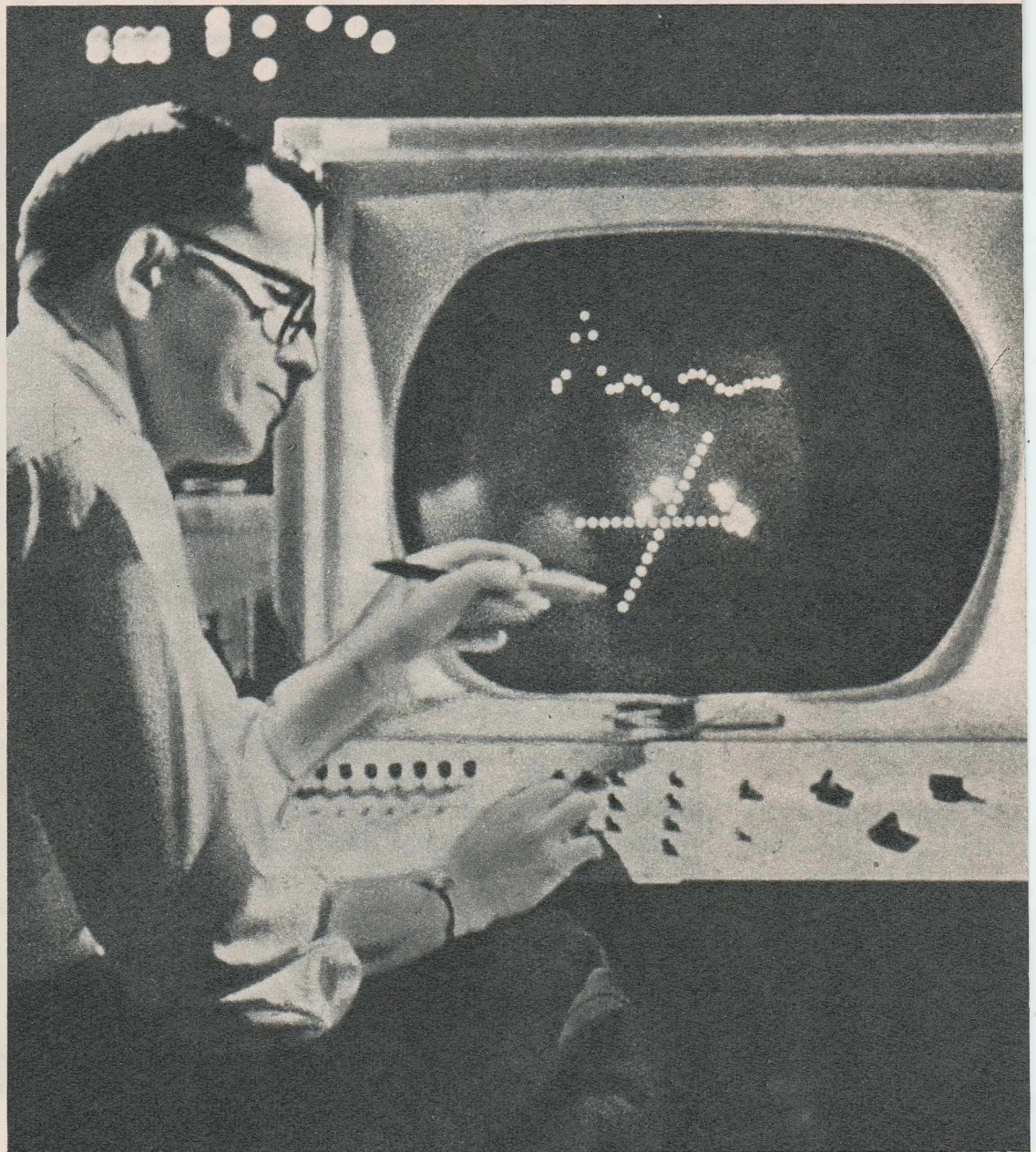
DEPISTAREA ELECTRONICĂ A CANCERULUI?

Diferite tipuri de medici electronici funcționează de acum în diverse centre spitalicesci. La Institutul de cercetări matematice de pe lîngă Academia de științe maghiară a fost realizat un robot care stabilește gradul de însăntoșire a bolnavului de tuberculoză și capacitatea de muncă a acestuia. În mod obișnuit compararea datelor diagnostice, a declarațiilor bolnavului, a probelor funcționale și a radiografiilor și analizelor, depinde de opinia subiectivă a medicului. Erorile posibile sînt înlăturate prin analiza electronică a peste 8 000 date inițiale de către mașina numită «electroclarificator», care efectuează toate aceste operații în timpul cel mai scurt și elaborează un diagnostic final obiectiv și competent.

O originală «combină medicală» funcționează la spitalul din Novosibirsk (U.R.S.S.). Ea efectuează 12 electrocardiograme și stabilește viteza respirației, cantitatea oxigenului inspirat și a bioxidului de carbon, și trepidația corpului la fiecare bătaie a inimii.

Un calculator electronic menit depistării în masă a cancerului a fost construit în Anglia. Aparatul, înzestrat cu o memorie prodigioasă, va primi și analiza informațiile recepționate prin fotografierea microscopică a celulelor din corpul omului.

Unii specialiști emit ipoteza că peste cîțiva ani va fi posibilă depistarea tumorilor maligne în fază vindecabilă prin analiza

Calculatorul electronic, după ce primește «datele pacientului, furnizează instantaneu «concluziile». Cu aceasta rolul său s-a terminat; are cuvîntul Omul, specialistul care interpretează concluziile mașinii.

automată a fotografiilor celulare. Se presupune că depistarea va fi tot atît de simplă ca cea a leziunilor tuberculoase prin micro-radiografiere. Dar aceasta este o problemă a viitorului...

«ROBOTUL BIOCHIMIC» — O JUMĂTATE DE MILION DE ANALIZE ÎN CINCI ZILE

Automatizarea a pătruns și în lumea laboratoarelor de analize medicale.

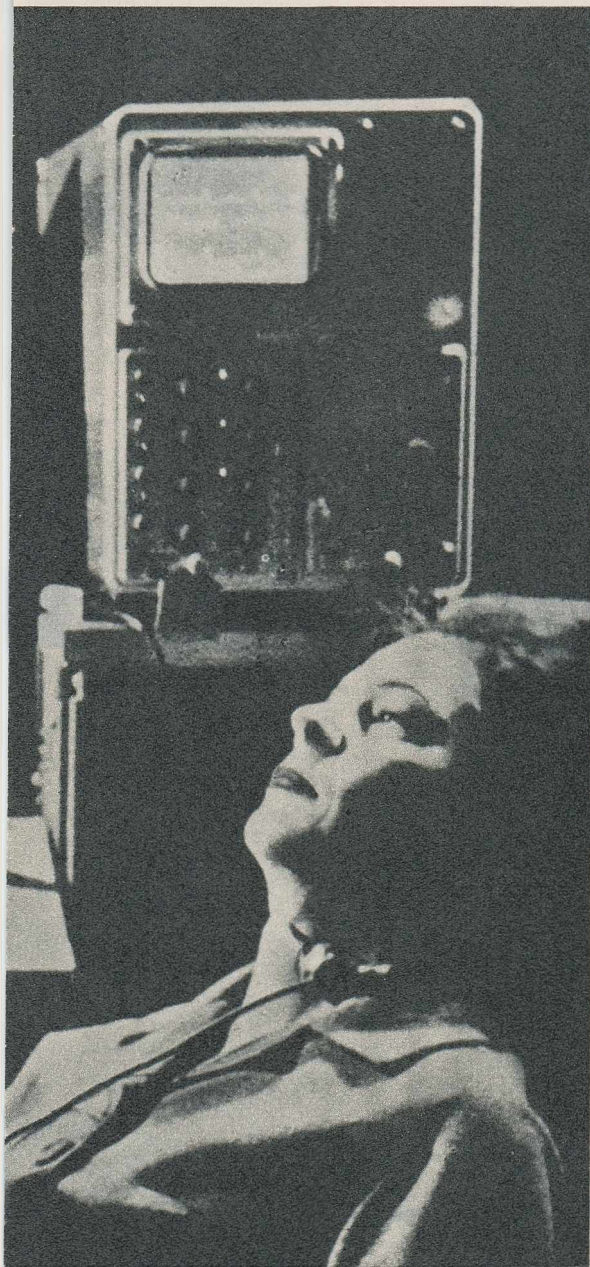
În laboratoarele societății americane «General Electric» a fost pusă la punct o mașină de diagnostic bacteriologic: 32 de culturi microbiene din flora «curentă» pot fi identificate și analizate rapid. Doi medici suedezi au realizat un aparat care poate efectua analize deosebit de precise ale sîngelui, serului sanguin, urinei, lichidului cefalorahidian. Instalația trebuie alimentată și gîlîtă manual; în rest, toate operațiile decurg automat. Acest «robot biochimic», denumit Autochemist, a fost experimentat într-o regiune cu 100 000 locuitori, realizîndu-se jumătate milion de analize în cinci zile!

În țara noastră, automatizarea își croiește și ea drum în instituțiile medicale. Numeroase instrumente ușurează în acest mod investigațiile, precizarea diagnosticului și intervențiile de toate felurile. Astfel, inima este studiată prin vectocardiograf, angiocardiofraf, balisticocardiograf și stereocardiograf, pe lîngă cunoscutele electrocardiografe. Creierul poate fi investigat cu aparate

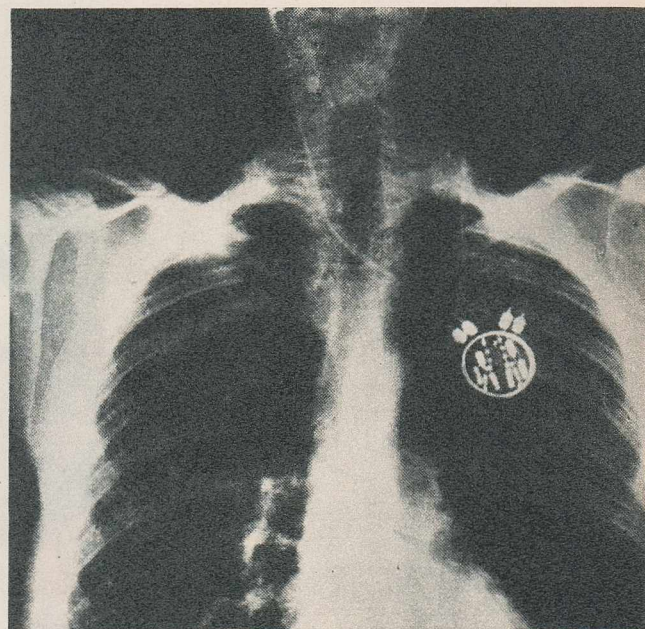
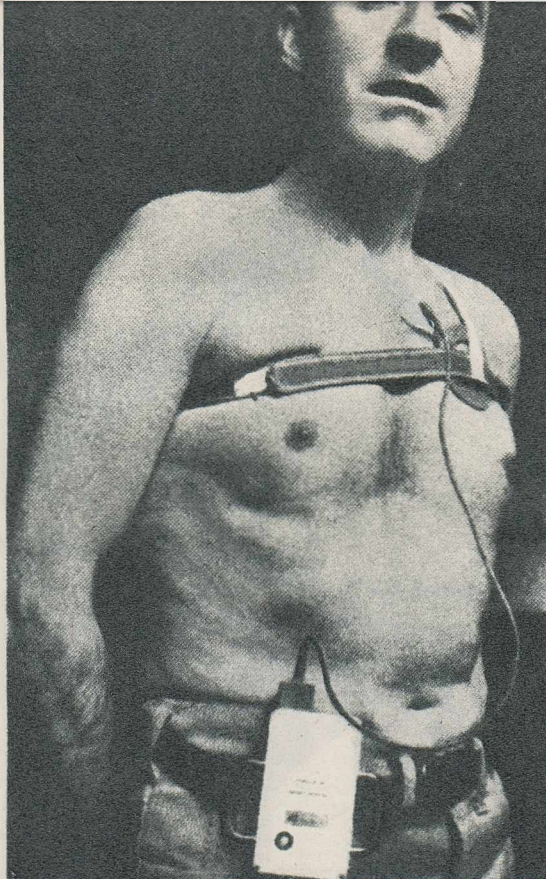
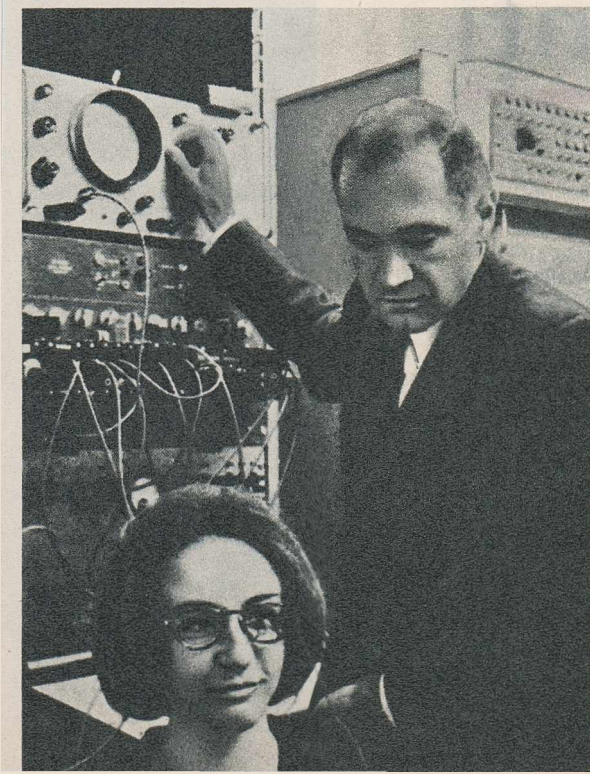
electronice perfecționate care culeg 72 curenți biologici *simult* din diferite puncte ale scoarței cerebrale. Aparate de telediagnostic funcționează la Institutul de fiziologie normală și patologic al Academiei.

În domeniul chirurgiei, aparate de anestezie automată, instalații electronice pentru înlocuirea temporară a inimii și plămînilor sau «automate de cusut», care economisesc chirurgilor ore de muncă încordată, funcționează în numeroase clinici. Pentru blocurile chirurgicale, industria de aparatură medicală din țara noastră a realizat instalații automate de sterilizare, aparate de anestezie în circuit închis care permit reglarea amestecului de gaze (oxigen, protoxid de azot, ciclopropan etc.) în orice proporții, după cerințe. Oxigenatorul slujește la administrarea oxigenului bolnavilor, debitul fiind reglat și măsurat după nevoie între 1 și 12 litri pe minut; cronaximetrul românesc este un aparat electronic utilizat în diagnosticul paralizărilor nervoase și musculare.

Mașinile și aparatele electronice nu vor înlocui, desigur niciodată medicul. Acționînd după dorința și la comanda lui cu rapiditatea ce le este caracteristică, ele îl vor elibera de operații stereotipe și migăloase, lăsîndu-i mai mult timp pentru gîndire și creație. Calculatoarele electronice vor permite în același timp reducerea personalului paramedical, degrevarea sarcinilor acestuia și crearea unor condiții superioare de diagnostic și tratament. Iată de ce ele reprezintă un fenomen progresist în medicina contemporană.

Starea ochiului acestei paciente este analizată de un calculator electronic.

Radioreceptorul minuscul și microelectrozii apar clar în această radiografie a bolnavului de angină pectorală. Rezultatele sînt spectaculoase... dar deocamdată doar la scară experimentală.

Medicina electronică? Iată-o în acțiune!

Dispariția durerii la o simplă apăsare pe buton... Iată în adevăr o realizare evidențind, o dată mai mult, cât de vastă, și în același timp cât de strîns legată de viața cotidiană, este revoluția în electronică ce se desfășoară pe tăcute sub ochii noștri. Și aceasta cu atît mai mult cu cît, în cazul de față, este vorba de una din durerile cele mai sfișietoare cunoscute medicinei și anume, cele cauzate de angina pectorală.

Se știe că în această boală, arterele coronare îngustate prin depunerea de plăci aterosclerotice nu mai lasă să curgă sîngele cu debitul normal. În această situație, orice efort fizic, de pildă urcarea unei scări, o emoție sau chiar simplul contact cu frigul pot produce dureri atroce, o senzație de apăsare și sufocare care durează uneori zeci de minute în șir.

Bolnavilor li se recomandă evitarea eforturilor și a emoțiilor (ceea ce, firește, nu este totdeauna ușor de realizat...) și li se prescriu medicamente, care măresc afluxul de sînge oxigenat spre inimă și, în același timp, fac să diminueze nevoia de oxigen a fibrei musculare miocardice. Din păcate, în cazurile grave arterele coronare sînt prea îngustate de plăcile aterosclerotice și nu se poate realiza dilatarea lor eficientă prin administrarea de medicamente.

PRINTR-O SIMPLĂ APĂSARE PE BUTON

Recent, un grup de specialiști de la Institutul național de cardiologie al S.U.A. din Bethesda, statul Maryland, lucrînd sub îndrumarea doctorilor Eugene și Nina Braunwald, a pus la punct un dispozitiv care oprește durerea *printr-o simplă apăsare pe buton*.

Cercetătorii și-au îndreptat atenția asupra sinusurilor arterei carotide (zone așa-numite reflexogene formate dintr-o aglomerație de celule nervoase și localizate pe ambele părți ale gîtului). Ei au stabilit corelația exactă dintre volumul de oxigen necesitat de inimă, pe de o parte, și ritmul bătăilor cardiace, starea mușchiului cardiac și presiunea în cavitățile ventriculare (camerele de pompă ale inimii), pe de altă parte. Se știa, totodată, că sinusurile carotide sînt acelea care trimit impulsuri nervoase centripete, grăbind sau încetinind ritmul bătăilor cardiace și în general activitatea mușchiului inimii, și contractînd sau dilatănd, după nevoie, vasele sanguine.

Dacă presiunea singelui tinde să scadă — de pildă, cînd ne ridicăm brusc în picioare — impulsurile nervoase sosite pe această cale grăbesc ritmul și «alura cardiacă». Dimpotrivă, atunci cînd tensiunea crește, sinusurile carotide comandă neuroreflex încetinirea ritmului cardiac. Or — și acesta este elementul principal — reducerea ritmului și activității inimii implică și micșorarea consumului de oxigen. Deoarece s-a constatat că atunci

cînd tensiunea crește impulsurile nervoase sosite din sinusurile carotidiene sporesc în intensitate, tocmai pentru a încetini activitatea cardiacă, echipa din Bethesda a emis părerea că stimularea electrică artificială a zonelor reflexogene mai sus-menționate ar putea oferi bolnavilor de angină o soluție terapeutică eficientă.

Stimulatorul electronic folosit este destul de complicat și, firește, trebuie introdus în prealabil în corpul pacientului printr-o intervenție chirurgicală. Microelectrozii sînt fixați în zonele reflexogene carotidiene și conectați prin fire cu un radioreceptor miniatural plasat sub piele.

Bolnavul poartă în buzunarul de la vestă, pe cît posibil deasupra radioreceptorului, o bobină de inducție legată printr-un fir electric obișnuit de o baterie fixată de centură. La apariția durerii precordiale, pacientul apasă pe un buton și într-un răstimp extrem de scurt impulsul electric generat de baterie ajunge în bobină, de aici la radioreceptor, care la rîndul lui îl retransmite electrozilor. Sinusurile astfel stimulate reduc pe cale neuroreflexă activitatea cardiacă și permit astfel atenuarea pînă la dispariția a durerii cardiace!

BOLNAVUL... MERGE PE BICICLETĂ

Primele experiențe «pe viu» au fost încununete de succes. Unul din pacienți, un artist în vîrstă de 54 de ani, poartă aparatul de zece luni. El este capabil în prezent să meargă 40 de minute pe bicicletă. Înainte, doar după cîteva minute, o durere chinătoare îl obliga să înceteze orice efort.

Dr. Eugene Braunwald a declarat că stimulatorul este preferabil medicamentelor vasodilatatoare coronariene întrucît el oprește durerea instantaneu și nu dă naștere la efecte secundare negative.

Ingeniosul dispozitiv se folosește deocamdată doar experimental. Costul lui este de altfel extrem de ridicat și producerea în serie, deci procurarea pe piață la un preț accesibil, rămîne o problemă a viitorului. El deschide însă perspective îmbucurătoare milioanei de bolnavi de angină pectorală, încadrîndu-se, după cum spuneam la început, în revoluția pe care electronica o înfăptuiește în medicină și în alte domenii ale științei, cu efect direct asupra vieții de zi cu zi.

Din nefericire, stimulatorul electronic nu aduce și nu este menit să aducă un remediu bolii vasculare coronariene ale cărei manifestări dureroase exterioare le combate cu eficiență. El rămîne un procedeu paliativ și nu un tratament radical. De aceea problema profilaxiei și a tratamentului aterosclerozei, încă nesatisfăcător rezolvată, continuă a fi una dintre problemele medicale fundamentale ale veacului nostru.

Soveja. O arhitectură și un port pitoresc fac faima acestei comune vrâncene. Aici a fost exilat în anul 1849 Alecu Russo și tot aici a descoperit el capodopera literaturii populare: «Miorița».

călătorie nouă:

VRANCEA- țara celor șapte munți

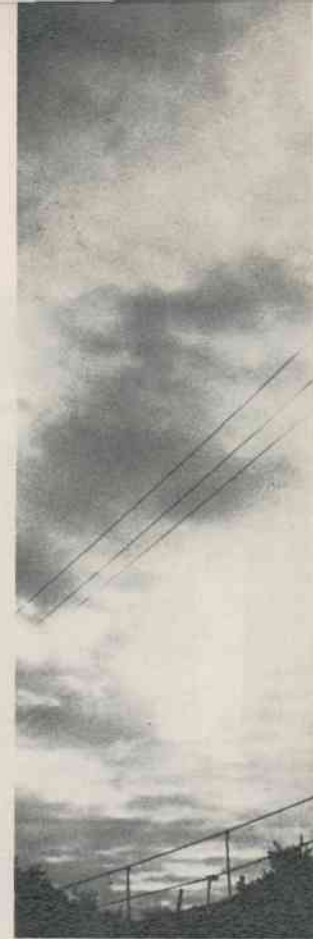
de C. BOZBICI

În vest munții care odinioară erau îmbrăcați în haina verde a pădurilor, cu ferigi care acumulează răcoare, cu postate de zmeură, paradis pentru urșii iubitori de dulceața sălbaticului arbust, cu riuri tenace și repezi în care visează păstrăvii și, la acei păstrăvi, pescarii, cu văi adinci și plaiuri întinse care mai păstrează drumurile transhumanțelor și ecoul de demultelor tălângi. Aici mai este încă epicentrul trecutelor seisme și al celor viitoare, locul marilor și tainicilor mișcări tectonice, supravegheate zi și noapte de acele seismografe. Apoi, ca o urmare firească, înălțimile coboară, din vest spre est, transformându-se în dealuri domoale, și din terasă în terasă se naște cîmpia, cea a Focșanilor, cea a Siretului, cu soluri fertile... A-

ceasta e Vrancea, pămînt al unei sfinte trinități agreste: pădurea, via și grîul. Acesta este pămîntul pe care l-a cîntat poate și Russo: «Verzi sînt dealurile tale, frumoase pădurile și dumbrăvile spînzurate pe coastele dealurilor, limpede și senin ceriu tău; munții se înalță trufași în văzduh; riurile, ca briile pestrițe, ocolesc cîmpurile; nopțile tale încîntă auzul, ziua farmecă văzutul...»

SPRE NOI DIMENSIUNI

Noua împărțire administrativ-teritorială, care a făcut din ținutul Vrancei un județ armonios alcătuit, a dinamizat întreaga activitate economică și socială. Se manifestă din ce în ce mai mult participarea maselor la rezol-

varea problemelor vieții sociale, la conducerea treburilor obștești.

Pornind de la particularitățile județului în care se întâlnesc toate formele de relief, de la existența unui mare număr de comune și de sate dispersate pe o arie largă, s-a făcut un amplu studiu în vederea unei noi delimitări a comunelor, la care au participat economiști și ingineri, profesori și geografi, reprezentanți ai organizațiilor de masă și activiști de partid. Astfel s-a definitivat în aceste săptămâni organizarea a 59 de comune (față de 91 existente pînă acum), cu o medie de 4 864 de locuitori (față de circa 3 000), suprafața acestora crescînd de la circa 5 000 ha la 7 800 ha. Sînt premisele unor viitoare dezvoltări economice.

Discuții mai aprinse au comportat denumirile unor comune. Propunîndu-se schimbarea numelui satului Dragosloveni în Soveja, au intervenit argumentele tradiției. Soveja este numele sub care sînt cunoscute împreună două comune: Dragosloveni și Rucăreni. Într-o scrisoare, G. Geană, cercetător științific la Centrul de cercetări antropologice al Academiei, scria comisiei județene: «...denumirile celor două sate — Dragosloveni și Rucăreni — sînt corelative,

ele semnificînd numai împreună istoria atît de interesantă a oamenilor de pe aceste meleaguri, începînd chiar de la origini, știindu-se indeoște că sovejenii sînt veniți de la Rucăr și Dragoslavele din Muscel».

Drumurile istoriei ne duc astfel spre izvoarele numelor, ca să știm cine sîntem și de unde venim. Demult, ciobanii din Țara Birsei porneau cu saricile, măgarii și oile lor în lungi transhumațe. Unii s-au oprit cu timpul pe malurile Șușiței, în niște poienițe, și-au așezat stinele la răcoarea pădurilor de brazi și au întemeiat comuna Cîmpuri. Țăranii iobagi din Muscel care au fugit de pe moșii și-au găsit loc de odihnă și libertate tot în acești munți. Migrînd, ei au întemeiat Rucărenii și Dragoslavele, au adus cu ei portul, obiceiurile, cîntecele și spiritul implacabil al libertății, s-au numit răzeși și Matei Basarab, ca să-i aibă drept sprijin la restriște, a zidit aici o mănăstire (1645), semn că nu i-a uitat.

LEGENDE

Vrancea a dăruit literaturii române capodopere sa nemuritoare: Miorița, o cantilenă
(Continuare în pag. 10)

▲ Pod pe valea Nărujei.

▼ Munții Vrancei sînt renumiți prin frumusețile lor. Poieni și păduri alternează cu văi și rluri repezi.

VRANCEA – ȚARA CELOR ȘAPTE MUNȚI

a spiritualității românești, descoperită de Alecu Russo în exilul său la Soveja.

Vrancea ne-a dăruit inspirate legende, care încep cu popasul lui Ștefan cel Mare în codrii aceia generoși, la casa Tudorei Vrîncioaia, mamă a șapte copii, pe care bătrîna îi va trimite să adune plăeșii risipiți prin văile tăcute ca să întregească oștirea voievodului și să învingă dușmanul. Tot legenda îi atribuie domnitorului aceste cuvinte: «Iată, voi sînteți șapte frați, iar în Vrancea sînt șapte munți. Ai voștri să fie în veci cu văi, ponoare și tot ce se află acolo. Întoarceți-vă dar înapoi în codrii voștri și să-i stăpîniți sănătoși din neam în neam; iar mamei voastre duceți-i multă sănătate din partea voievodului Ștefan care, la vreme de strîmtoare, a găsit la casa ei pat pentru odihnă și brațe voinicești de luptă». Și de atunci — se spune — datează cele șapte sate: Negrilești, Spulber, Brisești, Bordești, Păulești, Spinești și Nistorești, purtînd numele celor șapte feciori ai Vrîncioaiei.

VRANCEA: O PRIVIRE SPRE VIITOR

O analiză complexă și lucidă întreprinsă de organele de partid și de stat a dus la constatări edificatoare. Din punct de vedere economic Vrancea are actualmente un nivel mai scăzut comparativ cu alte județe cu o structură teritorială și bogății similare. Luîndu-se drept an comparativ 1966 — anul unui amplu recensămînt — se constată că la o pondere de 1,8% din populația țării, județul deține numai 0,9% din producția globală industrială, 0,8% din numărul salariaților din industrie, 1,4% din producția de grîu (la 1,7% din suprafața agricolă a țării), 1,6% din efectivele de bovine etc. Cu toată dezvoltarea însemnată a viticulturii, producția globală agricolă pe locuitor se situează sub media pe țară. Nivelul de dezvoltare relativ scăzut al județului se reflectă și în gradul nesatisfăcător de urbanizare, ponderea populației orășenești fiind numai de 19,4% față de 38,2% proporția medie pe țară, iar cel mai important oraș — Focșani — are doar 35 000 de locuitori.

Proporțiile sînt în net dezacord cu posibilitățile potențiale. Județul Vrancea dispune de un important fond agricol (342 000 ha suprafață agricolă dintre care 148,4 mii ha teren arabil, 26,6 mii ha vii, adică 10,5% din suprafața de vii a țării), de unul forestier de loc neglijabil (37,6% din suprafața județului), la acestea adăugîndu-se resursele naturale.

Există deci un decalaj care trebuie recuperat. Industrializarea va fi fără îndoială motorul care va dinamiza economia județului pe teritoriul căruia sînt în curs de construcție sau de amplasare importante fabrici și uzine.

Agricultura concurează din plin la dezvoltarea viitoare a economiei județului. Dar pentru obținerea unor producții de cereale sporite și stabile se impune extinderea imediată și pe scară largă a irigațiilor. Apa rămîne una dintre problemele majore ale acestei regiuni care nu e lipsită de riuri: Milcov, Putna, Zăbala etc. dar care în ani mai secetoși, ca acesta, prezintă spectacolul dezolant al unor albi secate. Un studiu al regimului de precipitații în perioada 1921-1955 atestă un nivel scăzut în această zonă de deal și cîmpie: 550 mm anual față de 680 mm medie pe țară.

Viticultura rămîne sectorul forte al județului, celebritatea podgoriilor sale fiind a-

▲
Viticultura rămîne unul dintre sectoarele forte ale județului, celebritatea podgoriilor sale fiind atestată încă din vechime.

►
Focșani: vechiul centru comercial al orașului. Străzile aduc aminte de măruntul comerț de altădată...

testată de documente încă din vechime. Pe vremea lui Ștefan cel Mare podgoria Odobești era o concurență temută a Cotnariilor prin marea cantitate de vinuri pe care o producea. Județul deține și astăzi primul loc pe țară în producția de struguri, depășind substanțial producția medie pe țară. (Podgoria Odobești: 5 968 kg/ha, podgoria Pânciu: 6 300 kg/ha.) Dar acestea sînt doar cifre medii întrecute la rîndul lor de producții record (1967) ca cele de la C.A.P.-Timboești: 8 983 kg/ha, C.A.P.-Gugești: 9 636 kg/ha sau C.A.P.-Movilița: 11 230 kg/ha etc. Stațiunea experimentală viticolă de la Odobești urmărește pe mai multe planuri conservarea și dezvoltarea viilor, acest important fond economic.

— Printre preocupările noastre actuale — ne-a spus cercetătorul ing. Brăguță Grigore

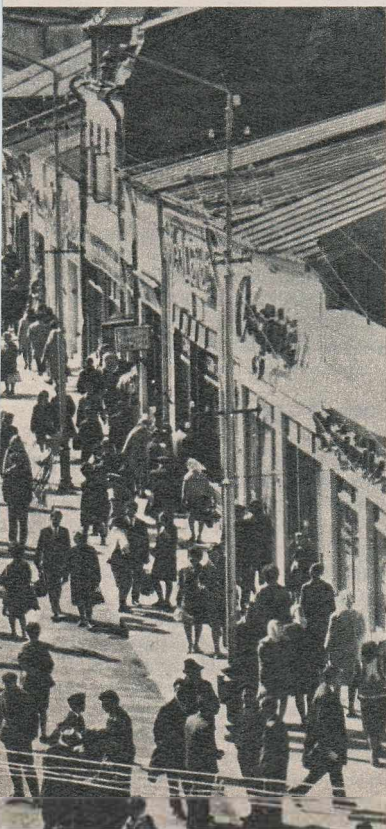
— este tipizarea și obținerea de partizi mari de vinuri. În podgorie au existat mai mult de 100 de soiuri de struguri, unele valoroase, altele mai puțin și unele slabe. Stațiunea a selecționat cîteva soiuri de bază productive și de bună calitate care să formeze sortimentul podgoriei: Galbenă de Odobești, Fetească de Ardeal, Riesling italian etc. Trebuie să aflăm care din aceste soiuri asigură singure un vin bun, și să stabilim proporțiile ideale între acestea pentru menținerea unei constante a calității an de an.

«VIN' LA MILCOV CU GRĂBIRE...»

Curios cum un oraș ca Focșani, centru al multor evenimente istorice, situat într-o regiune bogată, a rămas o așezare fără prea

▲
Vrancea dispune de un fond forestier important: pe o treime din suprafața județului se întind păduri.

mare importanță economică. Străzile aduc aminte de un mărunț comerț defunct; casele, cu rare excepții, nu depășesc două nivele. Nici timpul n-a fost prea blînd cu orașul. Prădat și ars adesea de-a lungul timpului, pustiit de ciumă (1829), zgduid de cutremure Focșanii au renăscut de fiecare dată încet și pașnic, au tentat adesea și o afirmare administrativă ca pe vremea lui Constantin Cantemir cînd pe ulițele sale se plimba, plămă-

dîndu-si marea sa cronică, Miron Costin, staroste de Putna, sau aproape cu două secole mai tîrziu, datorită poziției sale, cînd a devenit — fără precedent în istorie! — reședința a două județe, a Putnei moldovenești și a Slam-Rîmnicului muntenesc. Evenimentele care au precedat Unirea i-au dat strălucire în epocă, aici fiind găzduită Comisia centrală. Printre aceste ziduri și-a purtat melancoliile pe-atunci poetul Grigore Alexandrescu și

lucidul Mihail Kogălniceanu. Este epoca în care orașul și riul care-i scaldă marginile — Milcovul — intră în istorie și legendă:

«Vin' la Milcov cu grăbire
Să-l secăm dintr-o sorbire...»

Este vremea care va deschide orașului ne-bănuite perspective culturale datorită unor buni și venerabili cetățeni ai săi, ca artistul Ion Lupescu sosit prin 1870 cu o trupă al cărui suflor, Vasile Conta, va deveni unul dintre spiritele strălucite ale națiunii. Ion Lupescu va dura un teatru, va aduce de la Milano cîțiva artiști printre care se va afla și un tînăr, Lucio Vecchi, marele animator al vieții muzicale focșănene din acel sfîrșit de secol, nu lipsit de strălucire, cînd orașul avea o societate filarmonică de renume. Apoi, cînd toți acești bătrîni entuziaști vor fi doborîți de apusul vieții, va apărea insolitul om care a fost Gheorghe Pastia, maiorul, moșier ciudat, care vinde pe rînd totul ca să construiască în Focșani unul dintre cele mai frumoase teatre din țară, urmărindu-i pe schele înălțarea, mîncînd alături cu zidari și dulgheri, și pe care donîndu-l municipalității n-are decît o singură dorință: «...iar pentru ca în realitate să-și ajungă menirea (teatrul — n.n.) ce-i destinez, executorii testamentului care și conducerea lui culturală nu va îngădui să se prezinte pe scena lui decît spectacole ce vor crede serioase și morale cu condiția să îndeplinească un scop cultural, educativ și național...».

Azi Focșani nu este decît un popas pentru turnee, cu toate că pînă în 1963 avea o filarmonică la pupitrul căreia au mînuit bagheta dirijori renumiți. Ea a fost mutată însă la Galați din rațiuni care azi ni se par inexplicabile. Stimularea vieții artistice preocupă torurile județene dar ambițiile ni se par minime.

— În situația în care ne aflăm acum — ne mărturisește Liviu Braica, directorul Casei de creație a județului Vrancea — înființarea unui teatru de estradă se impune cu necesitate. În concepția noastră teatrul de varietăți ar trebui să aibă două secții: de estradă și de folclor. Zona Vrancei este posesoarea unui bogat tezaur folcloric, literar și muzical. O asemenea unitate artistică va beneficia de largi posibilități de valorificare a fondului artistic popular. Cadre artistice avem. Mă gîndesc numai la instrumentiștii cu experiență care au rămas în orașul nostru după mutarea filarmonicii la Galați. În sfîrșit, trebuie să mai amintesc că în componența județului există în afară de Focșani alte patru orașe care sînt lipsite de viață artistică proprie, de unde se va impune ca teatrul de varietăți pe care-l preconizăm să creeze și aici stagii permanente...»

O estradă nu satisface totuși multitudinea gusturilor și aspirațiilor culturale ale unei populații care are exemplul unei tradiții muzicale și al unei vieți teatrale de care își amintesc cu melancolie cei mai vîrstnici.

Noua împărțire administrativ-teritorială a dinamizat, după cum se poate constata, toate forțele. Aspirațiile merită și trebuie susținute, Focșanii zilelor noastre se află în fața unui nou imperativ: modernizarea. Reședința de județ, cu o industrie în plină dezvoltare, orașul va cunoaște o amplă creștere a populației. Planurile de sistematizare anunță importante lucrări edilitare.

Viața modernă înlătură treptat vestigiile trecutului și pe aceste pămînturi și așezări.

Fotografii de Sorin DAN (color)
și Gh. AMUZA (alb-negru)

trei într-o arcă, fără a mai socoti și... șopîrla

Interesul și sentimentul de satisfacție cu care oamenii muncii din țara noastră au primit măsurile Plenarei C.C. al P.C.R. din 19 iunie, măsuri care se referă la apărarea consecventă a avutului obștesc, la prevenirea și sancționarea faptelor care duc la acumularea ilicită de bunuri materiale, exprimă adevărată deplină a poporului nostru la politica de continuă întărire a economiei țării pe care o duce Partidul Comunist Român. Numeroase luări de poziții exprimate public arată dezaprobarea legitimă a cetățenilor cinstiți față de actele de nesocotire a legalității socialiste, de însușire nejustificată de bunuri și valori materiale în dauna avutului obștesc și individual, față de toți cei care încalcă principiul de bază al retribuției muncii după calitatea și cantitatea sa.

Relatăm în paginile de față un caz penal ales la întâmplare, încercînd să răspundem la întrebarea: oare o răspundere morală pentru delictele comise în acest caz nu revine și colectivului de muncă în care s-au comis faptele?

— Vă rog să țineți cont că m-am «oprit» la numai 20 000 de lei!

Punct. Atît a avut de spus în apărarea sa Bogdănescu Mircea, fiul lui Traian și al Margaretei, în vîrstă de 38 ani.

Era inculpat pentru escrocarea unui număr mare de cetățeni, pînă la limita sumei la care a catadixit să se «oprească». Dosarul mai cuprindea și o colecție bogată de aite «mărunțișuri»: delapidare, abuz în serviciu, fals, speculă. Toate, în împrejurări legate de funcția sa de calculator la I.G.O.-Urziceni.

Impertinență? Cinism?

Procurorul spune că Mircea Bogdănescu și-a mărturisit, în particular, regretul că nu a înșelat cu cel puțin 40 000 lei.

Tipul e un fel de jurist-amator. Cînd trebuie să facă un fapt penal, îl calculează ca un șahist, cîntărind riscurile, analizînd posibila încadrare în drept, pregătindu-și alibiurile.

— Vițelul l-am tăiat ca să pregătim și noi o gustare la serviciu. Pulpă dreaptă din față i-am dat-o șefului-contabil.

Cade pe gânduri. Abia mai tîrziu voi înțelege legătura ascunsă cu ideea următoare:

— Să vedeți că peste vreo două săptămîni vine și frati-miu pe-ai ci.

— Tot...?

— Da, tot arestat...

Nefericită faimă! Așa cum există familii de violoniști celebri, familii de gauchos sau de acrobați la trapez, există, din păcate, și familii de infractori.

— El a fost fraier. S-a băgat prea mult în avutul obștesc. De fapt, l-a mîncat Cristache.

— Cristache?

— Da, contabilul-șef. Ehe, cite știu eu despre ăsta! Tenebroasele relații dintre infractori... Și ciudata lor psihologie cine o pătrunde pe deplin?

Am încercat să ne apropiem de subtextul acestor cazuri participînd la judecarea «fratelui», desfășurată în prezența tuturor salariaților unității.

URMĂTORUL PERSONAJ DIN ARCĂ

Bogdănescu al II-lea, zis Ioan Nicolae, s-a «urcat» pe banca acuzaților la Urziceni, în anul 1968, prin delapidarea — în numai trei luni și două zile — a sumei de 22 953 lei. Și cincisprezece bani. Casier, el primea diferite taxe datorate întreprinderii de gospodărie orășenească, pe care și le însușea. Rupea ori înlocuia chitanțele, modifica înscririle ori, pur și simplu, încasa pe bază de... nimic.

Cum a fost posibilă o asemenea activitate sub ochii conducerii, ai unui întreg birou de contabilitate, ai atîtor altor salariați?

Demascat fiind, toată lumea a sărit să explice: «Era un bețiv fără pereche! Pleca ore întregi la circumă în timpul programului! Pînă și cu prilejul descoperirii fraudei a absentat zile întregi, nu s-a prezentat la revizori decît beat!» Nu a lipsit nici scuza răsflată: «I-am atras atenția, ba, chiar în repetate rînduri, l-am criticat, i-am dat instrucțiuni scrise! Însă... după cum se vede (vai!)... fără rezultat».

Dar de ce a fost angajat și menținut în funcție un casier bețiv? Cînd Nicolae Bogdănescu a solicitat postul, și conducerea întreprinderii i l-a oferit, nevasta acestuia, Victoria Bogdănescu, a telefonat de îndată directorului, implorînd să nu i se încredințeze soțului ei mînuirea banilor statului. Ea, care-l cunoștea cel mai bine, îi semnala viciul, avertizînd cu disperare că o asemenea angajare înseamnă fraudă gata făcută.

Ce au gândit cei din conducerea unității? Vezi fila 152 a dosarului: «S-a cunoscut că... are viciul beției... însă dato-

rită asigurării date (de ursul venit la stup) că poate face față acestei munci, și a angajamentului lui că se va lăsa de beție plus faptul că n-avea antecedente penale, s-a ajuns la concluzia să fie numit casier». Ei da, așa mai merge, dacă și-a luat și angajamentul!...

De neînchipuit! Cum să mai ai încredere în oameni? Că era bețiv notoriu, mai treacă-meargă, dar să nu fie odrașlă de hoț și totuși să fure? După o asemenea «surpriză», conducerea I.G.O.-Urziceni nu-și va reveni, fără îndoială, multă vreme, cel puțin în componența ei actuală...

ÎN SFÎRȘIT, ȘOPÎRLA

Al treilea personaj, Maria Conn-Tabacu, nu are importanță decît pentru privirea și surîsul disprețuitor aruncate martorului mult așteptat: Vasile Cristache. Altfel, în cartea de(z)onoarei întreprinderii figurează ca o mărunță delapidatoare și autoare a unui tot atît de mărunț abuz în serviciu. O ciupercă în plus pe terenul prielnic al haosului financiar-contabil de la I.G.O.-Urziceni. Despre ea se vorbește însă că era muza finanțată de cei doi mari infractori, și se mai vorbește că tot ce i se poate reproșa, deocamdată, nu-i decît un aperitiv.

Mă rog, pentru noi prezintă interes mina amintită. Expresia inculpatei privindu-și fostul șef cred că poate fi asemănată numai cu a elefantului care, minunîndu-se cît de mic e șoarecele pe lîngă el, a auzit justificarea acestuia: — Da, dar eu am avut și scarlatină...

De fapt, ce poate fi mai rușinos pentru un contabil, în raport cu un gestionar hoț, decît să apară ca martor în fața completului de judecată? Pentru că acesta este Vasile Cristache, mult pomenitul șef-contabil: principalul răspunzător pentru crearea climatului infrațional.

Omul folosește un argument ce se întoarce împotriva lui ca un bumerang prost minuit. Inițial, spune el, Nicolae Bogdănescu s-a comportat ireproșabil. S-a «stricat» numai în ultimele luni. Dar, exact în aceste luni, ai devenit dumneata, domnule Cristache, contabil-șef la I.G.O.-Urziceni! Exact în aceste luni, dumneata, domnule contabil-șef, trebuia să organizezi riguroasa circulație a imprimatelor cu regim special, pentru a asigura tocmai integritatea, deplina siguranță de folosire a carnetelor-chitanțiere, conform prevederilor regulamentului operațiunilor de casă. Ai încredințat sarcina contabilului Enache Constantin.

Cum a înțeles subalternul dumitale direct să-și îndeplinească îndatorirea? Cum înțelege el vina pe care o aveți împreună?

— Lipsa mea este că nu la toate chitanțele s-a pus pe ultima pagină ștampila...

Asta era, ștampila!

Ce poate aștepta mai mult un infractor decît atitudinea de gură-cască, lăsatul pe tînjeală al celor care-l controlează, subestimarea de către înșiși aceștia a normelor legale menite să asigure corecta mînuire a avutului obștesc?

Enache Constantin recunoaște că nici nu numerota carnetele-chitanțiere, lăsînd această obligație la latitudinea... celui păzit, a casierului, sau altor salariați.

— De ce n-ai observat la timp acest lucru Constantin Enache? De ce nu ai observat Vasile Cristache?

Și, mai ales, de cîte ori ai făcut verificarea casei, pe care legea o impune inopinativ și cel puțin lunar, domnule șef-contabil? De două ori și de mîntuială. Nu s-au întocmit acte constatatoare, s-au făcut simple mențiuni pe registrul de casă, și acelea inexacte sau de rea-credință. La 31 octombrie 1967 Vasile Cristache menționează, într-o rezoluție, că soldul faptic al casieriei corespunde cu cel scriptic: 82,10 lei. Ban pe ban. Ulterior, vîzînd că gogoșa e prea

umflată, a modificat toate calculele aceluia registru pînă la fila corespunzătoare zilei de 4 noiembrie, calculînd o lipsă de 400 lei, pe care o lichidează în final printr-o preținsă reținere de la cel vinovat. A doua «verificare» poartă data de 24 noiembrie 1967. Pînă la acel moment Nicolae Bogdănescu «suflesc» peste 4 000 de lei. Constatarea domnului Cristache: plus 14 lei.

DAR DE CE «ȘOPÎRLĂ»?

Pentru că Lacerta agilis, din ordinul saurianilor — popular, «șopîrlă» — are ciudata proprietate ca, atunci cînd e urmărită, să-și abandoneze coada. Fuge practic nevătămată, așteptînd să-i crească o nouă terminație, numai bună de sacrificat într-o altă urmărire.

Aceasta era impresia lăsată de Vasile Cristache cînd depunea ca martor la proces:

— Ați dat dispoziție ca activitatea de casier să fie efectuată de mai mulți salariați, la întâmplare, după cum inculpatul era sau nu prezent la serviciu? Cunoașteți că în asemenea împrejurări s-au comis o parte din fraude, nemai-recunoscîndu-se cine a încasat și cine și-a însușit banii?

— Nu am dat o asemenea dispoziție, nu am permis asemenea obiceiuri. Dar cunoșteam că așa se întîmplă. Le-am interzis categoric această practică, spunîndu-le că...

lăcă totuși o fac, să obțină contrasemnătură.

Halal fermitate! Tot atât de «categoric», domnul șef Cristache dădea instrucțiuni casierului, însă pe de altă parte îi strecura așa-zise referate pentru avansuri spre leontare, primind bani pentru sumele înscrise în ele. Acele erau voit imperfecte, un fel de chitanțe de mână pentru casier care, dându-i banii, uita, atent să-i înregistreze ca plățiți. Cristache Vasile se spală pe mâini ca Pilat din Pont: «Eu nu cunosc de ce casierul nu a înregistrat sumele. Era treaba lui, eu nu am nici o vină!»

— Bine-bine, dar despre faptul că la 21 decembrie 1967, verificând registrul de casă, vizînd fiecare operațiune, ați sărit tocmai peste desfășurarea C.E.C.-ului 753 999 din care Bogdănescu își însușise 3 000 de lei, ce aveți de spus, domnule Cristache? Dar despre faptul că, în general, conținutul casierului era primit de contabilitate fără o verificare propriu-zisă a actelor justificative? Oare practica de a vă «împrumuta» sistematic cu sume de bani de la subalterni nu a fost de natură a submina prestigiul domniei voastre de contabil-șef? Mai este de mirare că Nicolae Bogdănescu afirma față de toți salariații că, dacă îl mai prinde pe «tovarășul șef» prin casierie, îi sparge capul?

La 28 noiembrie 1967 șopîrila noastră a vizat dispoziția de livrare a unei sobe, nr. 346. Cumpărătoarea reală era cetățeană Maria Stingă, dar, conform obiceiului pămîntu-

lui de la I.G.O.-Urziceni, un solicitant obținea foarte greu cahle de teracotă dacă nu avea un «sfînt» cît de mic printre salariații unității.

De păstrarea «tradiției» s-a îngrijit personal tovarășul director Constantin Neagu, care aproba cererile pe care cetățenii trebuiau să i le facă în acest sens. Vă întrebăm, în paranteză, tovarășe director, ce rost mai aveau aceste cereri, în plină campanie de combatere a formalismului, decît de a se acoperi faptul că plăcile se distribuiau pe sprînceană? Doar ca să vă compromiteți modificînd uneori cu mîna dv. numele solicitantului, așa cum ați făcut în cazul Gheorghe Dimcea?

Dar să revenim la Maria Stingă. «Sfînta» ei a fost mai mică în grad, cuvioasa Vasilica Popescu, îngrijitoare. Aceasta primise de la adevărata cumpărătoare circa 1 300 lei pentru a achita integral soba. Pe numele ei s-au întocmit formele. Dar depune numai 842 lei, și nu înainte ci după livrarea cahlelor, adică la 4 decembrie 1967, iar restul abia la 11 ianuarie anul curent, după începerea reviziei. Existau indicii că banii au fost dați contabilului-șef. Cum s-a apărut Cristache? Prin declarația de ultim moment a cuvioasei Vasilica, ce recunoaște că ar fi fost în posesia întregii sume dar, văzîndu-se în bani, a cheltuit în zece zile 400 lei; descoperindu-se dintr-o dată atât de risipitoare, a implorat pe Vasile Cristache să-i păstreze restul de circa

88 lei. Acest monument de cumpărare a acceptat, după lungi insistențe, să-i facă binele de a-i asigura banii pe care, vezi Doamne, o femeie simplă nu se simțea în stare să și-i țină.

Bursa împrumuturilor contabil-casier-alți salariați era vastă la I.G.O.-Urziceni. Să fim înțeleși, nu avem nimic împotriva ajutorării între colegi la locul de muncă. Dar cazurile noastre prea sînt cusute cu ață albă și firele prea duc către Bogdănescu și Cristache; salariul casierului, care mai era și bețiv, prea apare ca un izvor nesecat. Apoi, năravul acesta al «păstrării» banilor te miri cui, prea des se constată. Nu-i așa, Mihai Bogasievici, salariat ce dețineai, împreună cu întregul colectiv, răspunderea morală a tolerării celor trei infractori condamnați în ultima lună din rîndurile voastre? De ce ați depus casierului banii primiți de la cetățeanul Traian Papa, acceptînd să nu vi se elibereze chitanță?

La unul din controalele făcute de pe cal, Vasile Cristache a găsit un plus în casă de circa 800 lei. Nu i-a evidențiat. Explicația: a crezut motivarea casierului că banii reprezintă un rest din salariu, nedus acasă.

Lacerta agilis.

ȘOPÎRLELE SÎNT BEȚIVE

Cu ochii apoși, cu obrajii puhavi dar ușor rozați, ca după baie, Vasile Cristache își bițuie răspunsurile privind în tavan. Întrebările pe care i le adresează inculpatul se izbesc de nerecunoașteri, dar frapează prin caracterul lor direct:

— Cine-mi dădea dispoziție să las chitanțierele cînd eram trimis după vin, ca să se bea la serviciu?

— Nu-i adevărat.

Vin alți salariați și confirmă: frecvent, în casierie, se consumau băuturi în orele de program. Nu știm cine plătea? Participa și contabilul-șef. Dar și în dosarul celui-lalt Bogdănescu s-au amintit asemenea «five-o'clock-uri». Ce părere aveți, tovarășe director? Hotărîrea din 10 mai 1967 privind folosirea eficientă a orelor de muncă nu este aplicabilă și la I.G.O.-Urziceni? Ori aparatul administrativ vă este supranumerar?

Să recapitulăm: cînd Nicolae Bogdănescu nu era la cîrciumă, bea în casierie. Cînd nu bea nici în casierie, era trimis de cei din conducere să le cumpere lemne ori să le facă alte servicii personale. În timpul ce-i mai rămînea din orele de program, delapidă. Asta zicem și noi eficientă!

CÎND ARCA A LUAT APĂ...

...șopîrlele au răsuflat ușurate. În boxă — principalul vinovat, cel care, conform legii, răspunde penal de însușirea pentru el ori pentru altul. Ceilalți consideră că alerta a trecut. Iar ca să împăcăm conștiințele, hai să ne clătim cu apă de ploaie ușor frapată în autocritică.

— Nu contabilul-șef, eu, directorul, am făcut propunerea de a se angaja casierul Bogdănescu. Din acest punct de vedere eu îmi asum toată răspunderea și mă declar vinovat în fața instanței.

Vasile Cristache a fost mai necruțător:

— Consider că nu este permis nici unei persoane, indiferent cît ar fi de înrăit sau orice ar avea pe suflet, să-și bată joc de el și de familia sa și să fure prin metodele pe care Bogdănescu le-a folosit pentru însușirea sumei de 20 000 lei.

Deasupra oratorului, un bec de plafon clipește emoționat de atîta patos. Îl crede. Din toată sala, doar el îl crede.

Mircea RADU

AGFA L ISS

9

un reporter talentat

Nu dintr-o înclinație specială către problemele pedagogiei muzicale am ținut să nu cumva să pierd discuția despre «tradiția enesciană a școlii muzicale românești». Primele două reportaje aduse de Catinca Ralea după călătoria în Anglia fuseseră însă atât de deosebite de ceea ce realizează îndeobște trimișii televiziunii în deplasare peste hotare, încât aveam certitudinea că și sub acest titlu — nu deosebit de tentant — se ascunde ceva original și valoros. Pentru că atât plimbarea cu aparatul de filmat prin Londra cât și interviul cu Henry Moore s-au înscris între creațiile remarcabile ale televiziunii române. A prezenta, cu discreție ironică, Londra cărților poștale ilustrate și a clișeeilor literare și reportericești, a strecura printre ele o colorată informație inedită, nu este o performanță la îndemina oricui. Reporterul se preface doar a descoperi o dată cu noi un oraș pe care îl cunoaște prea bine și îl îndrăgește, ceea ce îi permite să distribuie cu mină sigură accentele, să dozeze just efectele.

Pentru orice trebuie să ai talent. Chiar și pentru a călători. Nu poate fi un bun reporter cel ce consideră că a înregistra pe peliculă fenomenele sugestive întâlnite în drum, a povesti și altora prin cuvânt și imagine ce ai văzut, e o corvoadă care strică plăcerea voiajului. Catinca Ralea ne-a demonstrat că știe să se bucure împreună cu noi de ceea ce întâlnește și că știe să aleagă esențialul din tot ce ne-ar putea arăta. E agreabil să ai un tovarăș de drum inteligent, cult, spiritual. Aceasta a fost senzația cu care ne-am despărțit de emisiunea «Teleglob» consacrată Londrei.

A urmat Henry Moore. Era evident că și marele sculptor gustă discuția cu o interlocutoare atât de avizată, care știe ce și cum să-l întrebe pentru a-i oferi prilejul de a-și expune opiniile despre artă, despre trecutul și perspectivele ei. L-am văzut deci pe Moore la el în atelier, am văzut cum sînt implantate și se desfășoară statuile lui pe imensa peluză înconjurătoare, ne-a spus cum lucrează, de ce nu agreează expozițiile, și multe altele. În antologia televiziunii noastre, pagina Henry Moore va rămîne ca una dintre cele mai prețioase. A fost excelentă ideea de a o include în «Teleenciclopedie». E de altfel de dorit ca în cadrul schimburilor cu alte societăți de televiziune, acest interviu memorabil să fie oferit spre vizionare și telespectatorilor din diverse țări străine.

Iată, așadar, de ce am suportat cu stoicism, într-o seară de duminică, plictiseala inerentă vizionării unui reportaj plat, superficial, «de serviciu» despre niște frumoase văi din Țara Românească: așteptam a treia surpriză semnată Catinca Ralea. Și n-am fost dezamăgită. Am făcut cunoștință cu o distinsă doamnă în vîrstă, soția fostului magnat al presei britanice, Cecil King, și totodată una dintre animatoarele școlii muzicale engleze. E agreabil să auzi elogii despre învățămîntul muzical din România din partea unei personalități competente, chiar și atunci cînd aprecierea verbală nu este întărită de dovezi concrete. Dar doamna Cecil King a făcut mult mai mult: atât a fost de impresionată de metodele de predare ale profesorului Iftinchi care, în bună tradiție enesciană, imprimă elevilor săi nu o virtuozitate stearpă, nu doar o tehnică impecabilă, dincolo de care simțămîntul artistic rămîne în umbră, ci înțelegerea profundă și nuanțată a muzicii, încît și-a trimis propriul fiu adoptiv să studieze vioara la București. Iată un certificat calificat primit de conservatorul bucureștean. Reportera Catinca Ralea a știut s-o caute și s-o găsească la Londra pe semnatara lui și a determinat-o să ne împărtășească amintiri și gânduri dintre cele mai interesante. Înapoiată la București, s-a adresat tînărului student de origine singaporeză, care în numai cîteva luni a învățat foarte bine românește, și, în completarea interviului de la Londra, ni l-a prezentat.

Un reporter talentat, ingenios, cultivat, poate face, așadar, pentru televiziune mai mult decît... Dar să nu birfim pe nimeni.

Felicia ANTIP

fugă pe portativele filmului muzical

de Nina CASSIAN

Dicționarele cinematografice nu șovăie a numi creația lui Robert Wise, «West side story», una dintre capodoperele filmului muzical. Noi le credem pe cuvînt.

Ce se înțelege prin film muzical? Comedia muzicală? Comedia muzical-coregrafică? Opera filmată? Opereta? Baletul? Fantezia muzicală modernă? Filmarea biografiilor romănate ale compozitorilor sau interpretelor celebri? Filmul în care muzica joacă un rol dominant sau foarte important? «Show»-ul, adică revista? Filmul scris spe-

cial pentru o vedetă muzicală? Compoziția cinematografică bazată pe «song»-uri?

Simpla notare a principalelor realizări în toate aceste genuri poate compune o enciclopedie.

De aceea, titlul articolului de față trebuie

(Continuare în pag. 16)

Avalanșa de muzică, dans și culoare din «Domnișoarele din Rochefort» poartă totuși și semnele unei oboseli a lui Jacques Demy (în fotografie, surorile Catherine Deneuve și Françoise Dorléac).

Tommy Steele, simpatica vedetă a multor filme muzicale engleze actuale. Imaginea noastră îl prezintă în filmul lui Stanley Donen «Half a sixpence».

luat ad litteram: «fugă» adică «goană», și nicidecum acea formă muzicală strictă și austeră care epuizează motivul ales.

MOTIVUL VEDETEI

Bucălată, buclată, cu gropițe-n obrăjori, știind să joace, să cînte, să danseze step și să facă acrobații. Shirley Temple a fost vedeta a zeci de filme duiioase, optimiste, ușoare, idilice, agreabile, filistine sau neverosimile. Pe parcursul unui ceas și ceva de proiecție se petreceau patru scene vesele, una tristă și un happy-end, răsunau circa trei cîntece, se prezentau circa două momente coregrafice și toți spectatorii se pretau de bunăvoie acestui joc sumar și încântător.

La o vîrstă mai dificilă, adolescența Deanna Durbin, pe subiecte aproximativ similar lucrate, cînta cu «vocea ei de aur», se întrecea în zburdălnicii și năstrușnicii, ca pe vremuri Franciska Gál. (Ce ciudat! Astăzi spunem: «ca pe vremuri, Deanna Durbin» vorbind despre alte vedete...)

Se cuvine să facem aci o plecăciune pentru marele cuplu-minune Ginger Rogers-Fred Astaire, artiști compleți, scaldînd în virtuozitate și spirit simplista canava a scenariilor-tip în care figurau adesea.

Cîntece, dansuri și surisuri fără moarte ne-a lăsat acest cuplu, fără îndoială întiul în ierarhia valorilor, dar nu-i uităm nici pe Jeanette McDonald și Nelson Eddy (oh, Rosemarie! ah, Tarantella!), pereche românțioasă, cu poveștile lor incredibile dar unanim acceptate.

De o tristețe accentuată — la propriu, dar mai ales, estetic — mi s-au părut singeroasele și sfișietoarele melodrame cu Tino Rossi în registru brun, și tot dulcege, deși mai cu bun-simț, anumite filme cu Bing Crosby în registru blond. (Ulterior, acesta din urmă s-a depășit renunțînd la poza, edulcorată; astăzi, urmașul lui, firește în stilul de interpretare modern, ar putea fi considerat Elvis Presley.)

Și au existat și alți idoli — n-o putem omite pe fascinanta Marlene — și, oricît ne-am distanța de facilitatea unor procedee de stas-urile și strass-urile acestor producții, vom gusta mereu parfumul, ca al vinurilor vechi, al unor seducătoare.

MOTIVE MELODICE

Țineți minte «Cheek to cheek»? Nu e nevoie să aveți 40 de ani și să-l fi auzit cîntat de Fred Astaire. El se cîntă și azi și se va mai cînta și miine, laolaltă cu «The Continental», cu «Chattanooga-choo-choo», «Begin the Beguine», «Night and day», «Marinella», «Cîntînd în ploaie», cu atîtea altele create de Gershwin, Irving Berlin, Cole Porter, Jérôme Kern, Georges Auric, Michel Legrand. Vom mai fredona «Două inimi într-un vals» al lui Robert Stolz, alături de melodiile lui Bernstein din «West side story» și chiar delicioasele cîntece din desenele animate ale lui Disney și din «Vrăjitorul din Oz», pentru că în alb și negru, în color, în peliculă de animație etc., filmul a fost și este cea mai puternică rampă de lansare a șlagărelor. Și cea mai spectaculoasă desigur, astfel de filme fiind, de obicei, însoțite de iast, feerie, exultanță a retinei.

TIMBRE NOI

Ca în orice gen, fie el oricît de constituit, se găsesc și pentru filmele muzicale soluțiile de înnoire care să spargă unele convenții, să le înlocuiască sau pur și simplu să le dea o altă așezare în pagină.

În «Umbrelele din Cherbourg», de pildă, șocul de a auzi fraze uzuale, în simplitatea lor cotidiană, puse pe melodii suave și subtile, de o certă penetrație emoțională și evitînd pe muchie de cuțit parodia posibilă sau ridicolul, situează acest film la limita de sus a divertismentului. (Venind «plasate», «Domnișoarele din Rochefort», în ciuda calităților de cizelură vizuală, nu evită vodevilul mediocru.)

O comedie muzicală ieșită din comun, cu elemente burlești, fără adjuvante luxoase, dar cuceritoare prin originalitate și explozie vitală, a fost «Toată lumea ride, cîntă și dansează» cu Liubov Orlova.

În «My Fair Lady», cu al său Pygmalion, Shaw devine «show», dovedindu-se cu acest, prilej faptul că de transformist și jongler pe care cinematograful o are printre altele — după cum «Romeo și Julieta», într-una dintre variantele ei moderne, ține a fișul la Paris, de ani de zile, în exclusivitate, sub numele dramei muzical-coregrafice «West side story».

Cu totul speciale rămîn cele două filme germane «Copiii minune» și «Rosemarie», satire macabre cu inserturi muzicale de tipul «song»-urilor, stînd sub concepția pe care a lansat-o, ducînd-o pînă la genialitate, Bertolt Brecht.

Din păcate, nu înnoirea creatoare, ci pretextul ușuratic, ingeniozitatea de suprafață, improvizăția fără alegreță caracterizează recenta comedie muzicală românească «Împușcături pe portativ», dintre care unele doar nimeresc la țintă, ceea ce ne face să ne amintim că nici «Dragostea la zero grade» nu ne-a ținut de cald.

▲ «Porgy și Bess» (autor — Otto Preminger), încă una din creațiile peste care nu putem trece atunci cînd vorbim de filmul muzical modern. Interpreta principală — regretata actriță de culoare Dorothy Dandridge.

prin «Valsul nemuritor», constituie totuși o excepție datorită caracterului accesibil al facturii muzicale) sînt făcuți eroi de film în mod jenant; viața lor personală, așa cum e îmbrățișată în aceste filme, fiind mai totdeauna de o mediocritate psihică imposibilă în raport cu creația lor.

În sfîrșit, presupun că astfel de producții sînt totuși necesare și nu neg dreptul la viață cinematografică unor Caruso, Melba, Darclée, dar deocamdată mă bucur că Bach cel mare a rămas neatins, așteptîndu-și, poate, regizorul congenial.

Să recunoaștem însă că merită să se bucure de succes cel puțin acele cîteva arii celebre, cîntate cu o înaltă calificare, chiar cînd unii actori sînt puși doar să facă figurație pe celebrele voci.

Un motiv de regret este și că, în cazurile de mai sus, se vorbește de filme «serioase», spre deosebire de lejera comedie muzicală — ceea ce mărește confuzia. Comedia muzicală are cînslea de a se recomanda drept ceea ce este, fără să aibă pretenția creionării unor sentimente profunde și drame ale creației.

LAITMOTIVE

Fragmentul «În vîgăuna Regelui Muntelui» din «Peer Gynt» al lui Grieg a fost ales pentru a crea reflexul a două psihologii morbide: o dată în «M» (Mörder), însoțind tentația de a ucide a lui Peter Lorre, altă dată în «Inamicul femeilor» cu Basil Rathbone în rolul unui «Barbă albastră» contemporan. Motivul pregnant și sumbru care se întinde pînă la paroxism corespunde perfect impulsurilor patologice pe care e menit să le potențeze.

Amintiți-vă de asemeni, forța cu care fragmentele din Concertul pentru pian de Rahmaninov transfigurează întîmplările atic de reduse epic din «Scurtă întîlnire» sau rolul emoțional al Concertului pentru pian de Grieg în neuitatul «Intermezzo» cu Leslie Howard și Ingrid Bergman.

Partituri scrise special pentru anumite filme au devenit singele lor afectiv, înlăturarea lor fiind de neconceput (ca, recent, în «Un bărbat și o femeie»).

Într-un film aparte, poate uitat, «Drumul spre stele», cu David Niven în rolul unui aviator traumatizat, o țesătură muzicală bazată pe octave paralele, sugerînd vidul sau doar pustietatea, constituia reperul abstragerii, al lunecării lui în moarte.

Iată deci cît de proteică este prezența muzicii în arta filmului. Putem considera de aceea ca un act de autonomie decizia unor regizori moderni de a o exclude cu totul, ceea ce dă rezultate interesante («Diamantele nopții» al lui Nemeč ori unele filme ale lui Bunuel), cu condiția de a nu deveni o tendință absolutistă.

MOTIVE CARE S-AR PĂREA CĂ NU ȚIN DE ACEST ARTICOL

În primul rînd, filmul mut. Și totuși... oare rudimentarul, absurdul, fermecătorul și, deseori, incompatibilul acompaniament al pian nu face parte integrantă din aura producțiilor acelor timpuri?

Și... muzica fără film. Deși... am văzut filme a căror unică valoare și tensiune stătea în muzică (vezi aportul lui Tiberiu Olah la filmul «Avalanșa»).

FINAL

Îmi cer iertare pentru această fugă printre teme, probleme, realizări și nume, pentru omiterea unei categorii de muzicieni care au devenit actori (Yves Montand, Aznavour, Brel), a discutării mai amănunțite a convențiilor genului și a atitor ramificații și întrepătrunderi ale lui, cu convingerea că slalomul acesta nu face decît să atragă atenția asupra importanței fiecărui steguleț și reper plasat pe marea și strălucitoarea pîrtie a filmului muzical.

Și doar — cum s-a semnalat de atîtea ori, pe bună dreptate — nu lipsesc nici compozitorii, nici interpreții, avem umoriști, actori, cu fizionomii de neconfundat, plini de vervă, coregrafi și dansatori. Excelentă e Margareta Pislaru (și tot așa, s-ar putea face apel la Constanța Cimpeanu, Coca Andronescu, Anda Călugăreanu). Dar necesitatea unui spirit coordonator al tuturor acestor factori se resimte de mult și tot mai mult.

Cu riscul de a-i irita pe acei scenariști și regizori care visează un «nou val» românesc, cînd încă nu există un val anterior, cit de cit format, ci doar armonia unor

volute singulare și, mult mai des, plescături, cred că avem încă nevoie (fie și deocamdată) de acele filme cu «expunere, tratare, încheiere», cu un subiect atrăgător, coerent și plauzibil, «povestit» fără jena de a fi logic, fără jena de a crea caractere etc.

Absența unor astfel de filme în cinematografia noastră constituie o tristețe, care se adaugă și următoarelor

MOTIVE DE REGRET

Deși foarte prețuite de o parte a publicului, mărturisesc că nu mă satisfac operele

filmate și, încă mai puțin, peliculele consacrate biografiilor romanțate de compozitori și interpreți vestiți.

În acest al doilea caz mi se pare deplorabilă schematizarea și degradarea procesului de creație a compoziției (simfonii redactate într-o noapte de furtună, teme melodice deduse din susurul pîriiașelor, priviri furioase aruncate pianului și trîntiri de capace, mototoliri de foi de partitură etc.) și drumul invariabil, de la anonim la glorie, trecînd prin nenorocite și fericite concursuri de împrejurări ale marilor interpreți.

Schubert, Chopin, Johann Strauss (acesta,

Și am deschis o mie de ferestre.

Foltozani...

...Ajuns într-un amurg de vară în marginea Galaților, deșelat de oboseală și cu fața neagră de praf și funingine, Nicolae Foltozan și-a desprins de pe umeri perechea de bocanci noi-nouți, i-a încălțat și, după un moment de ezitare (poate slăbiciune fizică sau poate emoție), a pornit-o sprinten înainte.

Orașul... Venea spre el cu speranțe și hotărâre. Voia să-nvețe o meserie. La 21 de ani poți încă spera orice, adică poți să sperii mult mai mult decât în mod normal îți dau dreptul calitățile și bruma de cunoștințe pe care le-ai adunat de ici, de colo. Poți să sperii cu sufletul împăcat și, eventual așteptând, poți să comanzi un păhărel sau zece. Doar au fost și dintre aceștia pentru care orașul n-a însemnat decât lumină și zgomot. Cu Nicolae nu s-a-ntîmplat nimic din toate acestea. A urmat drumul miilor și zecilor de mii de țărani tineri care au dorit cu tot dinadinsul să-nvețe o meserie. Cu seriozitate, cu perseverența unor oameni care știu ce-nseamnă munca.

După cîva timp frații Foltozan (sînt patru cu Nicolae: Constantin, Vasile și Ștefan) au primit o scrisoare din Brașov. Au aflat, nu fără puțină mirare și invidie, că Nicolae s-a angajat acolo, că este (auzi-auzi!) «specialist», și anume în construcții metalice. Ce-o fi aceea nu prea știau dar ce i-a uimit mai mult a fost invitația din finalul scrisorii ce le părea un îndemn la o acțiune dacă nu necugetată. În orice caz aventuroasă: cică să vină și ei, unul după altul, la fel cum făcuse cu un an în urmă Nicolae...

Bine-bine, acesta s-a descurcat, dar cine pune mîna în foc și pentru ei? Și-apoi încercarea moarte n-are! Constantin și Vasile au urmat sfatul lui Nicolae și după terminarea școlii au început să lucreze toți trei în aceeași

echipă ca sudori. A picat apoi și Ștefan, mezinul, și s-a calificat ca lăcătuș.

...Sînt de 18 ani împreună. Un fel de mușchetari ai înălțimilor. Își încrucișează acolo, sus, la înălțimi amețitoare, palele incandescente ale aparatelor de sudat într-un duel continuu cu metalul dur al schelărilor de tot felul. La Govora, ori la laminarele de la Hunedoara. Imense și capricioase articulații de oțel cărora ei, cei patru frați, trebuie să le confere trîinicie veșnică. Columnele zvelte ale Uzinelor chimice din Făgăraș, acest templu al uluitoarelor mutații suferite de elemente. La Ploiești, strălucirea zeșilor de turnuri ale rafinării «1 Mai» i-a orbit o clipă cu albul lor sărbătoresc.

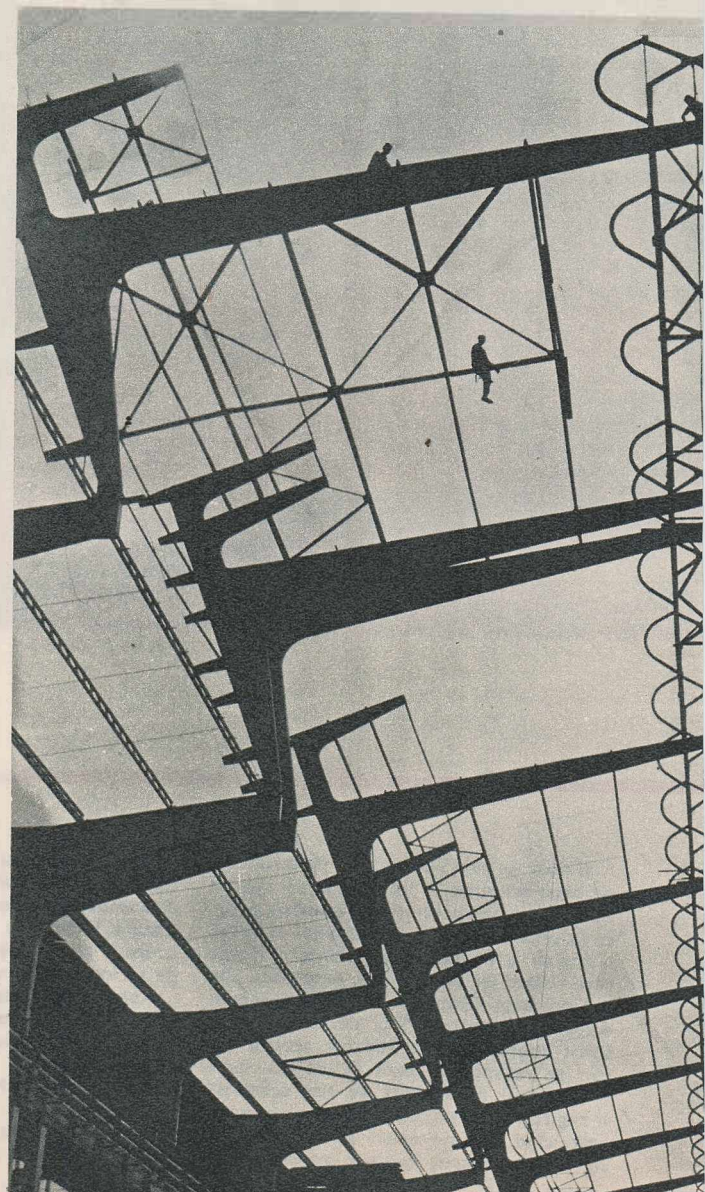
...Iarna metalul minte; îl prinzi în palmă, te îngăduie, și cînd tragi mîna ț-o lasă numai rană. Au montat bucată cu bucată mii de tone de utilaje, țevi, grinzi, console.

Dedesubt, pămîntul începe să joace, e o mîreție în jur și celor patru li se pare citeodată că de-ar întinde mîinile ar putea să zboare.

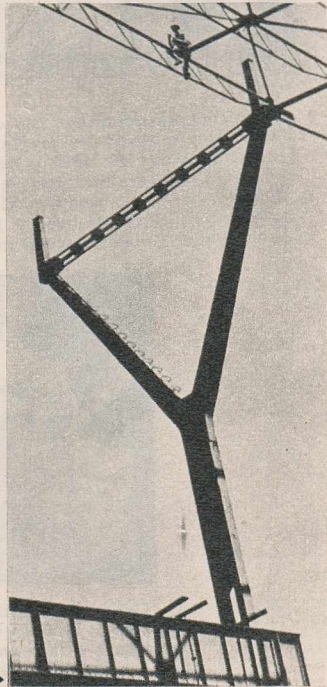
...S-au reîntors la Galați în 1962. S-au maturizat o dată cu marele șantier. Cînd laminorul a ajuns la cota finală și a intrat în producție, Foltozani s-au mutat alături, pe șantierul furnalului cu care s-au luptat pînă în ultima clipă, pînă în momentul în care plămîinii de 1 700 mc ai acestuia au început să scoată foc și pară. Apoi la oțelărie. Sus, pe cea mai înaltă traversă. Fără emfază, patru scînteieri ce aruncă punți în nesfirșite crochiuri.

Fără emfază și cu demnitate — patru destine contemporane.

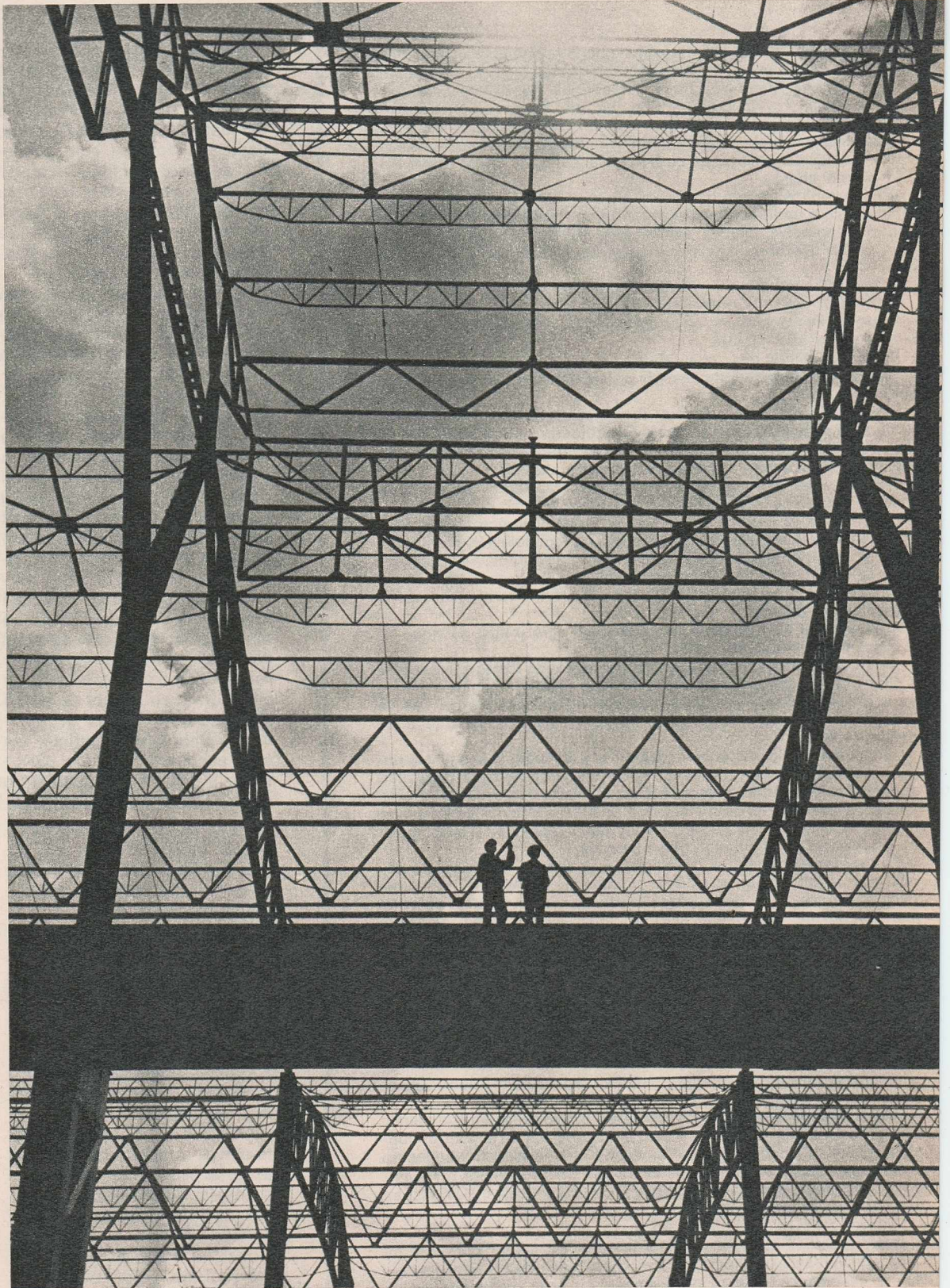
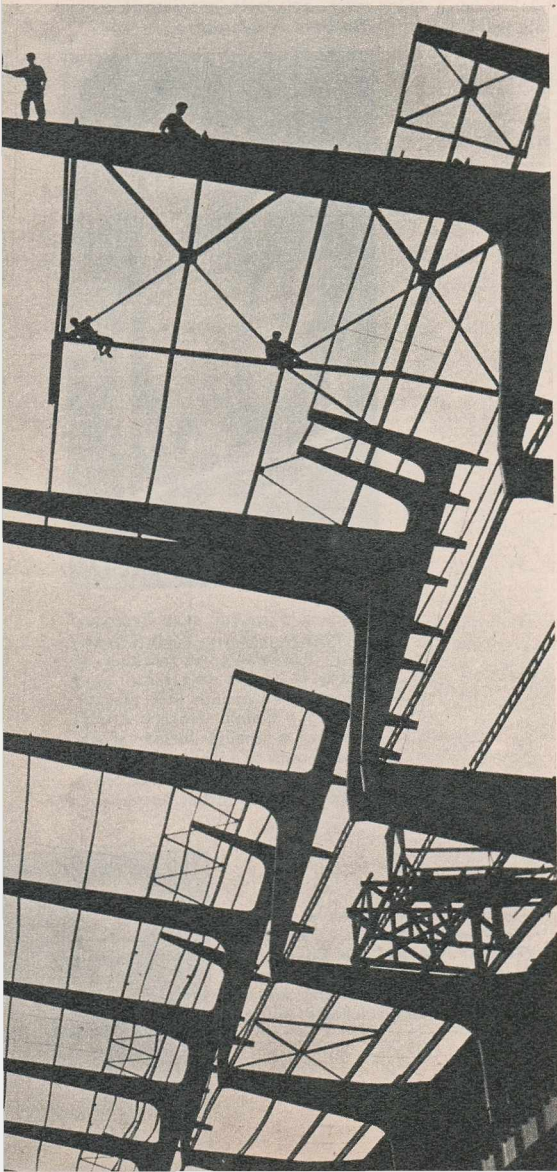
Fotoreportaj de
Arcadie OSMULCHEVICI

semnături în metal

Spre infinit. ▶

▲
O ultimă privire spre cer
și spre nori.

◀ Dacă ne-am gândit vreodată
că facem sculptură?
Nu. Nu ne-am gândit.

de Cicerone THEODORESCU

Speranțe cutezătoare

Aria cea mai întinsă a interesului public — oglindită cu fidelitate de presa noastră — pare a fi acoperită de știință, tehnică, reportaj, ultimele știri, artă, literatură, critică și istorie literară. Și totuși mai deschidem și câte o pagină, din când în când, de istorie pur și simplu.

În zilele înseninate și răsplătitoare, generoase și drepte, ale acestui iunie *al nostru*, ziarele au rememorat evenimente petrecute în aceeași lună cu douăzeci și cinci (și cu treizeci și cinci) de ani în urmă. Ani care erau *ai altora*...

Acele evenimente împrăspătează amintirii și recunoștinței noastre lupta eroică a partidului pentru organizarea riposteii luminii împotriva negurilor agresive, pentru declanșarea sevelor vii ale trunchiului țării, pentru așezarea temeinică a acestuia în văzduhul cuceririlor de azi.

Iunie 1943: constituirea Frontului patriotic antihitlerist.

Iunie 1933: apelul Comitetului național antifascist.

Peste suflete mai apăsa — de nesuportat — tăvălugul silniciei, al mîhnirii, al insultei morale.

Peste conștiințe mai amenințau — descumpănitoare — spectrele terorii și morții, prelungite ca niște uriașe pete infirme în aerul irrespirabil.

Împotriva lor, ca să fie învinse și alungate, era nevoie de mobilizarea cu maximă urgență a unor speranțe cutezătoare, a unor dăruiri totale. Nimic nu era mai important pentru conducătorii poporului (și nimic mai primejdios pentru potențaii statului de atunci).

Căile viitorului trebuiau abia despicate, iar purtătorii lui, mai ales copiii și adolescenții aceluși timp, trebuiau să fie apărați și ocrotiți — dar și pregătiți, și capabili ei înșiși să se apere și să ocrotească. Prin înlăturarea nebuloaselor, etern utopice, și a făgăduielilor, etern mincinoase, prin îmbrățișarea largă a unor certe idealuri de viață, prin extinderea ideilor socialismului, ei nu mai trebuiau să crească în suferință, ci într-o tumultuoasă împlinire a bucuriei. Nimic nu era mai scump oamenilor de atunci.

Țara aștepta cu neabătută nădejde zilele care urmau să vină.

Cîndva! Încă nu se știa cînd...

Se știa numai că partidul duce cu perseverență întreg greul luptei.

Cine mai cercetează câteodată colecțiile ziarelor vechi, desprinde cu ușurință imensele concentrări de eforturi datorită cărora, pas cu pas, pe temelia unui lung șir de jertfe, poporul și-a creat astfel noua lui orînduială.

Acolo, la temelie, din primele ceasuri ale chemării și în primele rînduri, s-au aflat cu contribuția lor și cărturarii, ca modești depozitari și simpli catalizatori ai memoriei și sensibilității obștești, atunci cînd meșterii calculelor din umbră întîrziu un proces firesc și puneau mize mari pe urzeala plaselor negre, pe pescuitul în ape turburi, pe variațiile de rezistență ale diferitelor pături sociale.

Cu prilejul retrospectivei la care ne-au îndemnat luna aceasta ziarele, am recitit apelul «Comitetului național antifascist» din iunie 1933. Alături de el, și din aceeași vreme, am recitit și alte apeluri și luări de poziție. Cu emoție și — recunosc — cu mîndrie: pe unele din ele există și semnătura mea.

Și iată că, ajuns către cestălat capăt de viață, mă socotesc în drept (ieritate fie-mi și emoția, și mîndria, și citatul...) să atribui un preț moral mai presus de al oricărui text literar din câte am publicat de atunci încoace, unor asemenea rînduri pe care, împreună cu Sandu Eliad, N.D. Cocea și Geo Bogza, le semnam la cinci luni după singeroasa represiune din februarie 1933:

«Vinoși n-au fost muncitorii. Vînoși au fost cei care au impus muncitorilor, și numai lor, grele sacrificii materiale și suportarea acestei situații tragice...

Soarta noastră este legată de soarta lor. În mersul general al vremii, problemele vieții se pun tot așa de grele pentru noi ca și pentru muncitorii. Oricît de timide sau oricît de drepte ar fi revendicările noastre, să fim siguri că ni se va răspunde tot astfel cum s-a răspuns și muncitorilor. De aceea, nevoile și aspirațiile lor nu pot fi decît și ale noastre» («Facla» din 17 iulie 1933).

Sînt treizeci și cinci de ani de atunci.

Desigur, senini cîtori și inchizitori ai democrației fătarnice sau incrunțați slujbași și instructori ai libertăților măsluite continuă ici-colo să ne cătănească — de peste granițe — cu prea binevoitoare lor sfaturi, cu prea iscusitele lor reproșuri, ba uneori și cu vibrante rechizitorii... pe tema defectelor noastre de frumusețe sau a încălcării vechiului regulament!

Străinii serioși care ne vizitează, intrînd, așadar, în cunoștința de cauză, rareori mai proferează asemenea zădărnicii.

Temeliile țării de astăzi, puse mai de demult și rezistente la atîtea utragii ale timpului, nu mai au cum să fie clintite.

Adevăratele libertăți democratice nu pot fi numai ale unora. Ele sînt ale tuturor. Și acestea sînt definitiv consolidate. După etapele străbătute, vechile aspirații cutezătoare ale poporului nostru direcționează zborul unor noi aspirații cutezătoare.

de Teodor MAZILU

Omul cu zîmbet de piatră

Nu e atît un om cît mai curînd un zid, și încă un zid de piatră. Desigur, cîndva a fost și el un om, a iubit, a suferit, s-a plimbat cu barca; nimeni nu se naște zid, tot așa cum nimeni nu se naște soldat, asta se învață cu timpul. El a fost însă un elev sîrguincios și a reușit ca într-un timp record să se transforme dintr-un om de treabă într-un zid de piatră.

Nu-l interesează decît ceea ce se întîmplă cu el, toată ziua stă de gardă durerii lui de măsele. Dacă i se anunță moartea cuiva, ridică din sprîncene.

— A murit? Ei, nu vorbi... Interesant, interesant... Dureea, și așa fătarnică, nu și-o duce pînă la capăt. Imediat, în coada oftatului fătarnic se și nasc grijile pentru vila de la Comarnic. El crede că e singurul om viu din univers, singurul om în carne și oase, restul, inclusiv soția, sînt doar niște sărmane abstracții. E o adevărată nebulă să-i ceri omului-zid un ajutor, chiar dacă ai fi pe patul de moarte; el nu te aude, el nu te vede. Dacă-i ceri o bucată de piine, omul cu zîmbet de piatră îți povestește cu lux de amănunte impresiile nostime ale unei escapade nostime. Orice necaz al altui om îl consideră o jignire adusă tabieturilor sale.

— De ce s-a îmbolnăvit X tocmai cînd eu eram așa de bine dispus? Ca să nu-mi fac eu partida de table, de aia s-a îmbolnăvit...

Omul-zid ține la sacrele lui tabieturi. Chiar dacă planeta s-ar prăbuși, el n-ar renunța la partida lui de table. Urăște oamenii fiindcă aceștia îi amenință cafeluța și căscatul.

— Cum o să mă duc duminică la spital? Duminica e ziua mea de odihnă... Duminica e ziua mea de pescuit...

Omul-zid pare un om tare, de piatră. Aparențele nu înșală de multe ori, dar de data aceasta înșală cu adevărat. Omul-zid e un om slab, care se clatină, în ciuda înfățișării lui magnifice, la cea mai firavă atingere. Cînd interesul lui este lovit direct, omul-zid umblă pe străzi ca un om beat. Și deși e de piatră, deși are o înfățișare atît de complezitoare, la cea mai plăpîndă lovitură se scurge și se stinge picătură cu picătură. Dacă vede și undeva o baltă stătută, să știți că aici și-a dat sfîrșitul, neputincios și ridicol, omul cu zîmbet de piatră.

De curînd s-a desfășurat cea de-a IX-a ediție a Festivalului folcloric de la Marrakech. Succesul primului festival, din 1960, a determinat pe organizatori să-l repete în fiecare an, în mijlocul grandoaselor ruine ale palatului El-Badia, creîndu-se astfel tradiția unui festival al artei populare, în general, și, în special, al celei marocane.

Cunoscuții artiști italieni Anna Procler și Giorgio Albertazzi s-au reîntors dintr-un recent turneu în Uniunea Sovietică. În rolurile Clitemnestrei și al lui Agamemnon din tragedia lui Alfieri, oaspeții au cules aplauzele spectatorilor din Moscova și Leningrad.

Pe scena teatrului «Les Tréteaux de France», piesa lui Alain Decaux «Soții Rosenberg» nu trebuie să moară se bucură de succesul unui subiect cu rezonanțe încă actuale. Nu este o simplă evocare a unei drame, ci o analiză lucidă, acuzatoare, a ceea ce a însemnat maccarthysmul. În fotografie, artista Silvia Monfort în rolul Ethel Rosenberg.

Cu prilejul aniversării a șaptezeci de ani de la nașterea lui B. Brecht, Teatrul Național din Budapesta a pus în scenă piesa «Sfînta Ioana a abatoarelor». Iată o scenă din spectacol, cu Mari Töröcsik în rolul titular.

de Lucian PINTILIE

Revizuirea unui mit (III)

Majoritatea aproape absolută a sălilor și scenelor de teatru din București înspăimintă nu prin lamentabila lor înzestrare tehnică, ci în primul rând prin răceala, uniformitatea, indiferența și neutralitatea lor burgheză. Arhitectura lor — pe diferite trepte ale istoriei, urcând liniștit din «belle-epoque» pînă spre contemporaneitatea noastră — este expresia, mai mult chiar, triumful *concepției care identifică arta cu digestia*.

Relația *public-spectacol, scenă-sală* este principalul subiect «metafizic» al dezbaterilor profesionale de înaltă conștiință; este argumentul primordial al neliniștii celor care în mod real sînt preocupați de destinele teatrului modern. Formula contemplării inerte, burgheze — departe, foarte departe de a se fi epuizat — își află strălucit corespondentul spiritual în vastul șir de construcții teatrale amorse și indifferente.

Orice teatru vital, cu capacitate vizionară, orice teatru de revizuire începe discuția fundamentală cu precizarea punctului său de vedere despre această relație: *scenă-sală*. El promovează o *concepție despre spațiu* — care înainte de a fi o concepție arhitectonică, e o concepție poetică și filozofică militantă. *Concepția despre spațiu* este de fapt programul spiritual al teatrului; mai precis, schema unui vast și metodic atac pentru recuperarea publicului în spiritalul aventurii spirituale propuse. Subtila, complicata geometrie a spațiilor, urmărește crearea unui climat spiritual de convingere, captare și seducere. Complexul sală-scenă devine, trebuie să devină, o realitate spirituală; scena operei e și ea o realitate spirituală pentru un bun, sănătos somn, la «Fintina din Bahcisarai».

Un hangar sau un grajd, arată Artaud, pot deveni o astfel de realitate spirituală în care să acționeze noile cifruri încărcate de o nouă semnificație și seducție. Concepția sa despre spațiu este mult mai puțin precisă decît s-ar crede; e o concepție fabuloasă, poetică și haotică. Imaginea lui despre spațiu, este o imagine exaltată, este imaginea unui *spațiu dinamizat*, pe verticală și pe orizontală, de multiple incendii, de serii de focare de joc și conflict teatral. Prin suprimarea scenei spectatorul devine punctul de interferență al tuturor iradiațiilor emanate spre a-l scoate din regnul lui mineral spre regnul pur al viziunilor. Această concepție cere un anumit tip de sală. Concepția lui Grotovski, inspirată de Artaud, dar foarte departe de ea, de plenitudinea ei senzorială, căutînd căi mult mai reci și mai exacte pentru revelarea magiei, cere un alt tip de sală. La Paris, la Teatrul Națiunilor, i s-a propus lui Grotovski să joace spectacolele sale experimentale pe imensul transatlantic «à l'italienne» care este scena de la Sarah Bernhardt. Acceptînd acest compromis artere nevăzute ar fi fost sfișiate; tot sistemul de legături interioare între spectator și scenă ar fi fost dereglat — dar el a tras cortina și a improvizat acolo pe scenă o altă sală care să amintească cît de cît realitatea spirituală a sălii sale din Polonia.

Un spectacol îmblinzește și modelează aerul din jurul său. Există o anumită rază, analizabilă chimic pesemne, pînă unde bate și luminează fascinația unui spectacol. Există o anumită distanță pentru crearea magiei. Am văzut, cu prilejul unor transferuri absurde de la o sală la alta a unor spectacole, actorii derutați, cu o panică de animale sălbatice în fața noilor spații ostile, care le creau o nervozitate electrică. Ei părăseau aerul în care depuseseră semele, amprentele vocilor lor, aerul pe care abia îl îmblinziseră. Există săli cu o personalitate spirituală atît de distinctă că singure pot organiza struc-

tura unui spectacol. O astfel de sală care determină mecanic și spiritual o mizanscenă — singura de altfel aparținînd profesioniștilor în București — este sala studiului «Nottara». (Cernescu a intuit strălucit în Ghelderode valorile și sensibilitatea spațială a scenei.)

Există foarte multe săli-scene asemănătoare în București care zac pur și simplu sau, mai grav, sînt pretextul unor spectacole hibride de amatori, care mimează gesturile teatrului nostru mort de boulevard. Acea disociere în conștiința publicului, prin tenacele, încăpăținatul bombardament, a creat un *public de avangardă*. Acest public există dar e stupid, și pentru el și pentru publicul «burghez» cu care coexistă, să blocheze mari săli mamut, echipate greoi, antediluvian, cu monstroase instalații menite de a crea burghezului secolului trecut «iluzia adevărului».

Aceste săli mici — semănate prin tot Bucureștiul — trebuie rediate tinerilor creatori, tînrului public. Rosmersholm — și alte spectacole latente — în asemenea săli trebuie jucat. Trebuie create asemenea noi nuclee de creație — în săli elementare, dotate cu micromecanisme. Scăpate de marele haos birocratic aceste săli își pot demonstra printr-o schemă de organizare uluitoare de simplă, prin autofinanțare și pot demonstra și rentabilitatea economică.

*

Acest public care a ales, acest public fanatic dacă vreți, are dreptul de a vedea *extinse în timp* spectacolele de valoare (evident un anume tip de spectacole — pentru că altele au o extindere organică în timp). Epuizarea aceasta a publicului, a stralului tău de public, trebuie făcută lent, subtil, calculat. La Paris spectacolul «Cîntăreața cheală» are peste 9 000 de reprezentații!!! — și se joacă neîntrerupt de 12 ani; dar sala nu cred că depășește 50 de locuri. Prin acest ser de întreținere administrat unor spectacole, timpul existenței lor, filmat cu mai multe imagini parcă, se dublează, se triplează. Există după cum se știe și un clasicism al avangărzii («Turandot»-ul lui Vahtangov — rușii l-au reconstituit, scoțîndu-l de sub molozul dogmatic sub care fusese înecat, cu o grijă mai mare decît incendiarele palate imperiale din jurul Leningradului). Ar fi foarte bine ca «Biederman și incendiarii» să se joace și astăzi — dar stratificarea pe zone în conștiința publicului abia începuse.

*

Giurchescu polemizînd, cu Ciulei cred, susținea ideea următoare: nu trebuie să așteptăm publicul să vină la noi, trebuie să ne coborîm noi la el; să-i ieșim noi în întîmpinare. Eu nu sînt de acord cu asta și din această pricină, în primul rînd, am redactat această serie de articole intitulată «Revizuirea unui mit». Ați văzut părinți care se infantilizează și se răsfață în preajma copiilor, care vin deci în întîmpinarea vîrstei lor? Acest spectacol sufocant arată cum se netezește organizat calea spre cretinismul matur.

Publicul are nevoie de autoritatea unor modele estetice desăvîrșite spre care să aspire; în această aspirație spre culmi severe el se disociază; alegerea — repet acum la sfîrșit — este actul de împlinire al libertății sale interioare.

Sigur că pînă la urmă e vorba și de o reciprocitate magnetică între creator și public; e vorba de publicul care-l alege și care te alege. Prin această alegere ambii termeni ai ecuației se autodefinesc.

de Valeriu CRISTEA

A.E. BACONSKY: Remember

Cred că se exagerează cînd se consideră că tehnica modernă pune în primejdie unul din genurile literaturii: jurnalul de călătorie. În realitate, raportul dintre călător, care e un cititor al semnelor lumii, și cititor, care e un călător pe un itinerar fictiv, nu s-a schimbat prea mult în ultima vreme. Memorialistica de călătorie se bucură încă de succes. Au redemonstrat-o, recent, cele două volume intitulate *Remember*, ale lui A.E. Baconsky, care prilejuiesc cititorului o lectură captivantă. Rod al două serii de lungi călătorii, întreprinse la date și în direcții diferite, cărțile poetului se nasc dintr-o sumă de impresii. Fie că se îndreaptă spre Sud și Răsărit (Bulgaria, U.R.S.S., Coreea) sau spre Apus (Austria, Franța, Italia), autorul, care și-a creat de timpuriu un stil primordial, determinant, poartă peste tot cunoscuta și simpatica sa mască de infante infatuit, ceea ce nu-l împiedică să coboare uneori pînă la emoția cea mai comună (și deci mai omenească) sau pînă la remarcă cea mai mărunță. Ceea ce imprimă caracterul specific, de gen, acestor cărți de călătorie, în care lirismul, uneori prea «gros», diletantismul, uneori voit prea «subțire», observația, meditația se prind într-o horă perpetuă ca obiectele unui cîmp privit de la fereastra trenului, sînt trecerile continue de la generalizările filozofice, de exemplu, la amănuntul picant, iar uneori chiar... gastronomic, de la admirația tinerească la gesturi de politicoasă și rece detașare, și tocmai această așezare în scară a materiei, care-l antrenează pe cititor în coborișuri precipitate, vesele, și în urcușuri lente, pline de gravitate, constituie farmecul peregrinărilor lui A.E. Baconsky. Calitățile sale de scriitor se măsoară mai bine pe drumurile Bulgariei. Ce surprize ne mai poate oferi țara vecină, din dreapta Dunării. Și totuși, în notațiile lui A.E. Baconsky, ele sar de pretutindeni, și cît de frumoase sînt de exemplu paginile despre orașul Tîrnovo, clădit în trepte naturale, cu simfonia acoperișurilor colorate sau cele care povestesc despre întemeierea cetății Calofer de către haiduci.

Cele mai bune pagini ni s-au părut însă cele despre țara dimineților răcoroase, a sălcilor pletoase și a berzelor, Cio-son, unde lumina zilei pare să nu izvorască dintr-un focar unic, ci de peste tot, din mii de guri solare, unde oamenii vorbesc în metafore, iar o fată întîlnită întîmplător se numește Ke-san, *Zîna pomului care crește în lună* — și care în număr de peste o sută alcătuiesc în corpul jurnalului un adevărat roman coreean.

Notațiile despre marile orașe europene: Leningrad, Moscova, Paris, Milano, Florența etc. sînt mai previzibile și de aceea mai puțin interesante. La Moscova autorul vizitează muzeul Dostoievski, la Leningrad, desigur, Ermitajul, la Paris, Luvrul, la Milano, Domul ș.a.m.d. Bineînțeles, lucrurile nu se separă tranșant, și observații interesante găsim și aici, cum este aceea despre rolul stimulator al Parisului în creația artistică: «Să fie oare tocmai în această indiferență imperială fermentii stimulatori care-i fac pe străinii stabiliți aici — și uneori chiar pe francezi — să-și concentreze spiritul într-un efort herculean dînd cărți remarcabile și depășindu-și prin trăiri convulsive și paroxistice dimensiunile propriului talent?». Să explicăm la rîndul nostru scăderile cărții prin faptul că *Remember* n-a fost scris la Paris? Oricum, deficiențe există: suprafața «narațiunii» prezintă pe alocuri umflături, e moale, indicînd goluri, stilul e uneori prețios și pretențios, considerațiile — destul de banale.

Dar în general lectura acestor volume este agreabilă, profitabilă și nu o dată emoționantă, și nu cel mai neînsemnat cîștig al cititorului, care călătorește prin atîtea locuri, e cunoașterea mai bună a complicei sale: autorul.

rebeliunea din puerto santos (III)

O rebeliune izbucnește în mica republică latino-americană Puerto Santos, împotriva regimului de dictatură militară a lui Martinez. La sesizarea ambasadorului american, Washingtonul se pregătește să-i acorde lui Martinez nu numai sprijin moral, ci și în arme și bani.

Evoluția rapidă a evenimentelor, culminând cu răsturnarea lui Martinez și instalarea unui regim mai liberal, Miro, face inutil efortul organizat la Washington.

În noile condiții, preocupările S.U.A. se concentrează în direcția speculării greutăților președintelui Miro în vederea răsturnării sale cu ajutorul elementelor favorabile unui regim de dictatură militară. Acesta este subiectul capitolelor reproduse pînă acum din romanul unui fost diplomat american, economistul John Kenneth Galbraith, din care continuăm publicarea de largi extrase. Romanul reușește să redea atmosfera și trăsăturile psihologice ale participanților la politica americană de intervenție în afacerile interne ale altor țări, constituind în același timp o aspră satiră la adresa moravurilor politice ce se nasc într-un asemenea cadru.

A doua zi după căderea regimului Martinez, capitala republicii Puerto Santos, Flores, avea o înfățișare de sărbătoare. Mulțimea umplea străzile, purtînd portretul noului președinte, Miro. Din loc în loc apăreau și pancarte cu inscripții care îl atacau pe ambasadorul Statelor Unite, Pethwick. Fratele fostului dictator, Jaime Martinez, vru să se refugieze la o ambasadă, dar nimeri într-o casă de toleranță. Poate din greșală, poate din obișnuință. Era beat ca de obicei. Într-un tîrziu a fost scos de acolo și purtat pe străzi pe platforma unui camion al serviciilor de salubritate.

Spre seară a fost anunțată lista noului guvern. Ea a produs o anume dezamăgire cînd s-a aflat că noul ministru al apărării naționale va fi generalul Perez. Generalii au pus mîna de asemenea pe ministerul lucrărilor publice, considerat ca o sursă de căpătuială, ministerul transporturilor, ministerul moralei publice și religiei și alte două-trei posturi de sinecură. După multe eforturi, Miro a reușit să rezerve ministerul de interne pentru unul dintre cei mai capabili prieteni ai săi, Luis Carlos Madera. În vîrstă de 30 de ani, trăgîndu-se dintr-o veche familie de bogătași din Puerto Santos, absolvent al Universității americane Yale și al școlii de studii economice din Londra, scriitor, om cu vederi socialiste și din nefericire mare bețiv, Carlos Madera nu era totuși, așa cum se spunea, un antiamerican feroce. Din cînd în cînd însă își permitea critici la adresa Statelor Unite. O dată, cînd cu prilejul unui forum organizat de posturile de televiziune newyorkeze în legătură cu politica latino-americană, unul dintre participanți a menționat în apărarea președintelui Martinez aprecierile ambasadorului Pethwick, Madera l-a caracterizat pe ambasador drept un om care într-o altă perioadă, mai agitată, ar fi devenit fascist, dar care acum era pur și simplu nebun. Familia Pethwick este originară din Peoria, Illinois, și este în bune relații cu senatorul din acel stat, Dirksen. Evident, faptul că senatorul a venit în apărarea lui Pethwick i-a asigurat lui Madera o anumită publicitate.

Pe lista guvernului mai figura o numire interesantă. Roberto Ryan provenea și el dintr-o familie din Puerto Santos, care însă nu a atins niciodată bogăția descendenților familiilor Miro și Madera. Nepot al unui țaran cu venituri modeste din apropiere de capitală, el era considerat comunist. În viața publică i se atribuiau legături cu faimosul Aragon. Legăturile dintre Ryan și Aragon nu constituiau o bună recomandare pentru Miro. Dar Ryan se bucura de popularitate în rîndurile sprijinitorilor mai tineri ai lui Miro. Lor le plăcea atitudinea sa critică fără compromisuri față de Statele Unite și sprijinul dat de el unei politici de

naționalizare a plantațiilor de zahăr. Incluziunea lui Ryan în guvern ar fi garantat într-un fel sprijinul dat regimului de către cei care împărțeau punctul său de vedere. Așa se face că Ryan a fost numit ministru al educației. Titlul era destul de răsunător, dar din punct de vedere al puterii practice reprezenta un post lipsit de semnificație, datorită simplului fapt că în Puerto Santos nu exista un sistem de învățămînt.

Festivitățile și audiențele protocolare au ocupat în întregime prima zi a administrației Miro. A doua zi însă, s-au pus cu toții pe treabă. Președintele Miro a avut în cursul după-amiezii cea dintîi convorbire cu ministrul de finanțe. În acest sector Miro numise pe singurul om din Puerto Santos care era binecunoscut în lumea financiară internațională. Senior Andrés Medina Alvarez a condus timp de mai mulți ani filiala din Flores a lui Royal Bank of Canada. Pentru un timp, în perioada celui de-al doilea război mondial, cînd regimul Martinez căuta să obțină sprijin internațional, inclusiv o serie de împrumuturi la New York, Alvarez a fost numit în conducerea Băncii naționale. Cu acest prilej a luat parte la activitatea Băncii internaționale și a Fondului Monetar Internațional și a purtat tratative cu Banca de export-import din Washington. Senior Medina însă nu s-a înțeles niciodată cu Martinez și de aceea a fost concediat. De atunci trăia confortabil la proprietatea sa de lângă Flores, existența fiindu-i asigurată datorită pensiei încasate de la banca canadiană ca și legăturilor sale cu cercurile financiare nord-americane. Arăta destul de voinic pentru cei 70 de ani pe care-i avea. El era prietenul cu care a vorbit Joe Hurd în ziua rebeliunii. Alvarez i-a spus președintelui Miro:

— O privire sumară asupra situației arată că nu mai avem nici un ban.

— Ce vrei să spui? — întrebă Miro.

— Exact asta. Registrele, în măsura în care ele există, vădesc o dezordine considerabilă. Este necesară o reorganizare generală a finanțelor, însoțită de o anchetă serioasă. Dar, după cum am putut să constat pe baza celor spuse de persoane informate, republica nu are nici un ban.

— Oare nu se încasează impozite?

— Veniturile din impozite — spuse ministrul — nu s-au revărsat niciodată în cantități prea mari în casele noastre de bani. Presupun că pe măsură ce Martinez își însușea proprietăți aducătoare de venituri, își îmbunătățea situația economică neplătînd pur și simplu impozitele.

— Atunci de ce n-am confiscat proprietățile lui Martinez, conturile sale bancare și toate celelalte?

— Într-adevăr, ar fi o măsură care ar însemna că am ho-

tărît să facem dreptate, pentru că înainte de toate e vorba de bunuri furate. Din păcate însă, o avere sub formă lichidă are proprietatea de a se scurge. Banii lui Martinez se află acum cel mai probabil în Elveția, iar restul nu poate fi utilizat pentru a plăti salarii și alte datorii. Nu poți folosi o plantație de cafea pentru a plăti salariul bunului dimitale general Perez.

— Nu putem împrumuta bani?

— Vechea mea instituție bancară nu ar considera că republica se bucură de suficient credit. Pe aceeași poziție se va situa oricare altă instituție financiară cu un minimum de competență.

— Trebuie să constat că nu-mi prea ești de ajutor. Îmi permit să-ți reamintesc că ești ministrul de finanțe al acestei țări.

— Asta ca urmare a puternicelor dumneavoastră insistențe și a acordului meu sovăielnic, domnule președinte. Sînt însă conștient de răspunderile mele. Am să încerc să fac ceva. În profesiunea mea, domnule președinte, se pot găsi în cele din urmă bani. Dacă avem timp vom putea realiza ceva de pe urma proprietăților lui Martinez. Vom mai obține ceva din importuri. Dar asta pentru viitor și noi avem nevoie de bani acum. Există un singur loc de unde i-am putea primi.

— Statele Unite?

— Domnule președinte, aveți dreptate. Trebuie să trimitem cît mai curînd o persoană de înaltă încredere care să pregătească terenul.

Era foarte cald. Reporterul, care cu două zile înainte îi telefonase lui Bill O'Donell, se afla la Flores, în apartamentul însărcinatului cu afaceri american, Joe Hurd.

— Presupun că s-a raportat despre Miro că e roșu — îl întrebă Hurd pe ziarist, referindu-se la felul în care ambasadorul Pethwick, reîntors în țară, a prezentat situația din Puerto Santos.

— Unii spun că e comunist și că ar fi preluat puterea. Alte elemente, mai liberale, îi acordă un anume credit. Ei susțin numai că preluarea puterii ar fi iminentă.

— Sper că nu gîndesc toți la fel.

— Există printre noi cîțiva care evită să tragă concluzii. Ce părere ai dumneata, domnule Hurd?

— Misiunea noastră de aci a adoptat poziția că Martinez, în ciuda greșelilor sale, constituia o adevărată stîncă a stabilității. Nu avem dovezi că Miro este comunist, dar avem serioase îndoieli în legătură cu cîțiva dintre oamenii din jurul lui.

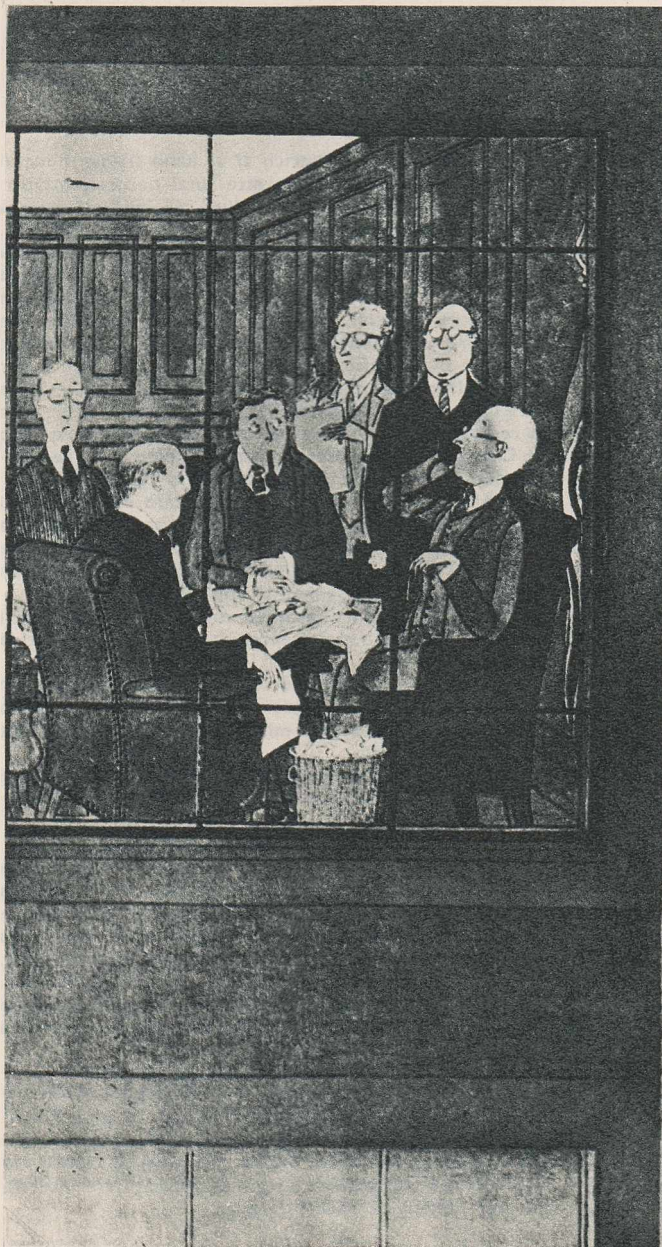
— Și ești de acord cu această poziție a misiunii?

— Întrebarea mi se pare improprie. În profesiunea noastră ambasadorul trebuie să aibă deplină autoritate. Nu putem avea un conglomerat de voci americane în fiecare capitală a lumii. Aceasta ar pune în încurcătură atît pe străini, cît și Washingtonul. Totuși, funcționarii noștri diplomați, la toate nivelurile, trebuie să manifeste inițiative individuale și să se considere pe deplin liberi să-și exprime punctele lor de vedere. M-am străduit întotdeauna să respect cu strictețe ambele reguli. După cum l-am informat în mod neoficial pe O'Donell, Miro este un om cit se poate de coresponsator. 30 de ani de dictatură au creat în țară un fel de vacuum politic și financiar. Și Miro descoperă acum acest lucru. Chiar dacă în mod inconștient el ar putea face greșeli, cred că este suficient de inteligent pentru a-și da seama că singura sa salvare o reprezintă Statele Unite. Cît despre comuniștii locali, în întreaga republică nu sînt decît 200.

— Nu cred că dorești să te citezi în legătură cu cele dezlărate.

— Nu, aș prefera să nu mă citezi. Dar nu contează chiar atît de mult. Indiferent ce ai scrie în această privință, o serie de oameni informați de la Departamentul de stat tot vor spune că eu te-am orientat... Ești convins că poți face față unei asemenea situații?

Un sentiment de noutate străbătea Puerto Santos, izvorînd din însuși faptul dispariției vechiului dictator. În schimb, în funcții, apăruseră în diverse locuri oameni noi, inteligenți, tineri. Luis Madera s-a dovedit o persoană energetică și îndată ce simți povara puterii, renunță complet la băutura. Poliția a primit ordin să trateze cetățenii cu mai mult respect, iar cei compromiși pentru acte de violență au fost concediați. Madera a cerut judecătorilor aserviți lui Martinez să demisioneze, ceea ce a avut drept rezultat înlăturarea întregii ierarhii judiciare. S-au înregistrat și alte înfăptuiri. S-a hotărît să se țină alegeri pentru înlocuirea oamenilor lui Martinez din diferite posturi. Au fost realizate o seamă de lucrări edilitare necesare confortului populației. Țăranilor li s-a promis pămînt. Activitatea economică a început și ea să se înfiripe din nou. Oamenii de afaceri vest-germani și olandezi au început să apară în capitală, în concurență cu englezi și americani. Spre surprinderea multora, unele dintre succesele inițiale ale noului regim au fost înregistrate în sectorul lui Ryan. În Puerto Santos a început să se manifeste dorința din ce în ce mai puternică de a se crea școli. Și aceasta nu din sete de cultură, ci de cele mai multe ori datorită faptului că oamenii au ajuns la concluzia că cei care știu să scrie și să citească pot obține mai ușor de lucru, iar cei care au mai multă învățatură pot obține posturi mai

Desene de N.M. BODECKER

bune. Ryan a făcut rost de câteva mii de dolari cu care a cumpărat cărți din Mexic. După aceea a organizat comitete ale instrucțiunii publice, care să asigure alfabetizarea și instruirea tineretului în mod gratuit.

Problemele situației financiare au fost din nou dezbătute cu prilejul unei întâlniri între președintele Miro și ministrul său de finanțe, la șase luni de la răsturnarea regimului Martinez. Senor Medina nu lucrase chiar atât de prost în această scurtă perioadă. Reușise să facă rost de fonduri pentru a plăti armata și pe funcționari. Impozitele au început să intre în bugetul statului; totuși, nu existau bani suficienți pentru a acoperi toate necesitățile. Au fost adresate apeluri Statelor Unite să reia furnizarea de ajutoare. Reprezentantul trimis la Washington nu a obținut nici un rezultat. Acum se pregătea de plecare senor Medina, personal.

— Caută să-i convingi de urgența imperioasă a nevoilor noastre — îi spuse președintele.

— Sunt deja informați. Am avut o discuție cu Hurd zilele trecute, și m-a lăsat să înțeleg că toate nezarurile noastre provin tocmai de aci.

— Vrei să spui că Washingtonul vrea să mă aibă la mână?

— Nu vor formula poziția lor în termeni atât de brutali

— spuse ministrul. Vor să fie numai siguri că sînteți profund angajat față de cauza lumii libere.

— Toată lumea știe că nu sînt comunist; ce-ar trebui să fac ca să-i asigur de asta? Doar încerc să respect citeva dintre promisiunile pe care le-am făcut.

— Unele oficialități americane nu sînt chiar atât de ușor de asigurat. Dacă nu ești comunist, te suspectează că ești un tovarăș de drum. Dacă nu ești tovarăș de drum, te suspectează că ești o uneltă. Dacă ești prea inteligent pentru a fi o uneltă, te suspectează că ești un fel de intermediar. Și dacă au asigurări în toate aceste privințe, vor trage totuși concluzia că pregătești o deschidere spre stînga.

— Ei bine, dă-le toate asigurările — spuse președintele.

— Vă promit că voi face tot ce-mi va sta în putință. Nu este ușor pentru un om bătrîn să pună în mișcare întreg Washingtonul.

În aceeași seară, pe la orele 11, președintele Miro avu o a doua întrevedere legată de ajutorul american. De astă dată îl avea ca interlocutor pe generalul Perez. Generalul trecu imediat la chestiune.

— Am auzit că bătrînul Medina se duce mâine la Washington.

— A plecat azi după-amiază.

— Te rog să-i comunicî că trebuie să obțină din nou ajutor militar.

— Trebuie!... Țsta nu e un cuvînt pe care o țară de mărimea noastră poate să-l folosească față de Washington. Te rog ia loc, generale.

Generalul se așeză confortabil pe scaun.

— Americanii dau arme vecinilor noștri. Trebuie să le obținem și noi. În plus, soldații care nu capătă arme noi au moralul scăzut.

— Iar ofițerii nu mai pot cîștiga bani din vînzarea celor vechi.

— Domnule președinte, eu vorbesc foarte-foarte serios și vă informez că pe aceeași poziție se situează și camarazii mei. Armata are nevoie de combustibil, de piese de schimb, de provizii de tot felul. Și vreau să mai adaug următorul lucru: se întîmplă ceva printre tinerii ofițeri. Nu știu ce, dar s-ar putea să iasă rău pentru dumneata și pentru toată lumea.

— Ce vor de la mine? Să expropriez proprietățile lui Martinez? Să declar război Statelor Unite?

— Nu știu ce vor. Circulă mai multe zvonuri. Am auzit că sînt chiar și eu criticat. S-ar putea să fiu considerat prea prietenos față de dumneavoastră. Au aflat că americanii sînt de părere că noi am pornit-o spre comunism. Domnule președinte, vă avertizez în calitate de prieten: noi sîntem ofițeri credincioși și nu putem tolera agitația

subversivă. Trebuie să avem un guvern care să fie pe placul americanilor și în același timp capabil să pună capăt agitației în armată.

Președintele Miro îl privi îndelung pe general. Apoi răspunse cu grijă:

— Desigur, sînt foarte impresionat de tot ceea ce mi-ai spus. Depunem cele mai puternice eforturi la Washington. Acum permite-mi să-ți dau un sfat prietenesc. Nu sînt comunist și nu încurajez comunismul în rîndurile tinerilor ofițeri ai dumatăle. Cei de la Washington s-au pronunțat în ultimii ani în favoarea unor guverne civile în această parte a lumii. Sper, vorbindu-ți în continuare ca prieten, că vei lua notă de acest lucru.

Cei doi interlocutori își strînseră mîinile. După plecarea generalului, președintele Miro chemă secretara:

— Transmite un mesaj lui Medina. Se pare că armata se polarizează atât la stînga, cît și la dreapta. Poți să ghicești cine e la mijloc?

În ziua în care ministrul Medina pleca la Washington, la sediul ambasadei americane din Flores trei oameni discutau într-unul din birouri. Unul dintre ei era însărcinatul cu afaceri, Joe Hurd. Al doilea era ajutorul atașatului militar, un anume căpitan Gonzales, care fusese numit la ambasada din Flores pentru că vorbea limba spaniolă. Al treilea era un cetățean american care locuia la unul din hotelurile din Flores. Acesta din urmă spuse:

— Mi se pare că voi, diplomații, ar trebui să vă grăbiți să-i dați binecuvîntarea lui Miro și, o dată cu aceasta, bani — altfel va fi răsturnat.

— Hai, spune ce secrete știi — zise Hurd.

— Am auzit că bătrînii generali devin neliniștiți. Nu mai au jucării noi și nici afaceri. Abia de primesc salariul. Am aflat că Perez intenționează să pună piciorul în prag. Ce ai auzit căpitane despre tinerii ofițeri?

(Continuare în pag. 24)

Rebeliunea din Puerto Santos

— Există un grup care se consideră trădat — spuse căpitanul.

— Ce doresc? — întrebă Hurd.

— Nu-l vor pe generalul Perez — preciză căpitanul. Unii ar vrea ca Miro să fie mai activ. Nu pot decît să fiu de acord că ar trebui să-l sprijinim. Nu știu ce ne împiedică s-o facem.

— Teama de comunism, căpitane — spuse Hurd. De ce nu înțelegi teoria miopiei pe care ne bazăm noi, vechii luptători împotriva comunismului. Miro este apreciat la Washington ca manifestînd miopie față de comunism. Așa că atunci cînd eu îi dau un certificat de bună purtare lui Miro, aceasta înseamnă că manifest miopie față de Miro. O'Donell consideră că eu am dreptate, de aci reiese că el este miop față de mine. În plus e catolic, iar catolicii sînt considerați miopi față de comunism și aceasta îl include și pe Papă. Unii dintre tinerii de la Casa Albă au tendința de a simpatiza cu poziția noastră. În acest caz, sînt considerați ca suferind de miopia lipsei de experiență. Cu alte cuvinte, toți cei care nu sînt de acord cu linia oficială sînt descalificați, purtînd caracterizarea de miopi.

— Căpitanul Gonzales, complet zăpăcit, spuse:

— Consider totuși că ar trebui să aibă încredere în oamenii care cunosc situația. Ce-ar avea de pierdut?

— Tocmai asta e problema — spuse Joe Hurd. Ei au mult de pierdut. Nu eu. Eu sînt deja bătrîn în serviciu și voi fi pus în retragere. Dar nu este cazul cu O'Donell. Dacă i se va cere să garanteze că Miro nu va trece niciodată de partea comuniștilor, probabil că va avea o mică ezitare. Și această ezitare va fi notată. Sînt două greșeli grave pe care serviciul nostru diplomatic nu le uită și nu le iartă: abordarea indecentă a persoanelor de același sex și subestimarea comuniștilor. În plus, oamenii care sînt apreciați drept cunosători nu sînt cu noi, ci împotriva noastră. Ambasadorul Pethwick este împotriva noastră. Și el este venit de la fața locului. Worth Campbell este împotriva noastră și el este considerat un experimentat specialist în problemele comunismului. Secretarul Departamentului de stat e împotriva noastră și el consideră că poate descoperi existența minii comuniștilor în fiecare atac îndreptat împotriva Statelor Unite. Acesta este tabloul situației, căpitane.

— Știți, spuse americanul care locuia la hotel, pînă în momentul cînd am părăsit Washingtonul, Miro nu avea o presă chiar atît de proastă.

— Da, dar zările adăugau că punerea lui Madera în fruntea poliției și a lui Ryan la educație fac parte dintr-un

plan dinainte stabilit. Din acest moment cititorii n-au mai urmărit ce se petrece la Puerto Santos. Cadru fundamental a fost creat. Miro a devenit o unealtă comunistă.

— Am aflat că ministrul de finanțe a plecat pentru a mai face un efort. Doar n-or să creadă că și el e comunist!

— Cred că va fi etichetat drept ramolit. Sursa sa de miopie va fi considerată vîrstă.

— Ei bine — spuse americanul de la hotel — aș putea furniza o apreciere plină de tact, sugerînd că Miro este un om corespunzător care știe să-și ducă treaba la bun sfîrșit.

— Ar fi bine dacă ai face-o, conchise Hurd.

Senor Andrés Medina Alvarez a fost întîmpinat la aeroportul din Washington de către reprezentantul pe care președintele Miro îl trimisese imediat după răsturnarea lui Martinez. În mașină, pe drumul de la aeroport la hotel, reprezentantul i-a înfățișat în mod detaliat eforturile zadarnice de a obține bani și recunoaștere din partea Statelor Unite. Mai deprimantă era vestea că primele convorbiri pe care Medina trebuia să le aibă în cursul după-amiezii cu secretarul de stat adjunct, Campbell, trebuiau amîinate, deoarece interlocoșii americani erau ocupați și în ziua respectivă și a doua zi. Secretara lui Campbell telefonase, sugerînd ca ministrul să se întîlnească cu ajutorul lui Campbell, domnul Symes Jones.

Worth Campbell avea la îndemînă scuze acceptabile pentru a evita întîlnirea cu ministrul. În afară de faptul că administrația Statelor Unite privea cu rezervă regimul Miro, Campbell era ocupat cu o sesiune a Comitetului senatorial pentru probleme latino-americane. Cînd s-a întors la birou, după ședința comitetului, Worth Campbell a fost informat că ministrul de finanțe din Puerto Santos i-a trimis o scrisoare redactată în termeni politiciși, în care-l informa că nu vrea să răpească din timpul ajutorului său și că va aștepta momentul cînd secretarul de stat adjunct va fi disponibil. Campbell puse de o parte scrisoarea și începu să rezolve teancul de mesaje adunate pe biroul său. Deasupra se afla o telegramă de la Joe Hurd, terminată în felul următor: «Dați un acțiunăm rapid, generalii îl vor răsturna pe Miro. În locul unuia care încearcă să facă treabă va fi instaurat din nou un dictator militar de tip vechi».

Alte două mesaje se refereau la situația din Puerto Santos. Unul — din partea lui Pethwick, în care se spunea: «Am văzut telegrama însărcinată cu afaceri din Puerto Santos. Nu poate fi considerată drept un punct de vedere

sănătos în interesul Americii și al lumii libere. Punctul său de vedere despre Miro este total necorespunzător. Experiența relațiilor mele cu Hurd mă îndreptățește să afirm că nu se poate pune întotdeauna bază pe analiza sa».

Cealaltă comunicare era sigilată și Campbell recunoscuse imediat că este vorba de un mesaj de urgență din partea C.I.A. În el se arăta că Miro se află în criză. Se adăuga, ca o apreciere obiectivă de spionaj, că singura posibilitate de prelungire a existenței regimului Miro ar fi restabilirea relațiilor diplomatice depline cu Statele Unite și ajutor prompt. Mesajul evita orice sugestie în ce privește acțiunea care urma să fie întreprinsă. Se aprecia totuși că alternativa la regimul Miro o reprezintă un guvern militar. În timp ce Campbell studia poșta, secretara îl avertiză că secretarul departamentului apărării se afla la telefon.

— Alo, Worth, am primit o comunicare interesantă azi dimineață din partea unui tînăr căpitan pe care îl avem la Puerto Santos. Numele lui este Gonzales. Este de părere că trebuie să recunoaștem administrația Miro și să-i dăm ajutor. În caz contrar, generalii vor prelua puterea.

În timp ce secretarul apărării vorbea, Worth Campbell avu răgazul să facă o rapidă apreciere a situației și să decidă cum va reacționa.

— Am impresia, domnule secretar, că băieții noștri de acolo au început să constituie o gașcă; acesta este al treilea mesaj primit în ultimele 15 minute, redactat aproape exact în aceeași termenii.

— Ei bine, am vrut numai să te informez. Nu se întîmplă prea des ca unul dintre militarii noștri din afară să sprijine o linie de acțiune liberală.

Campbell își stabilise de acum bine poziția.

— Ar trebui să fim îngrijorați de unele lucruri care se petrec acolo, domnule secretar. Atunci cînd am retras ambasadorul, noi am lăsat la fața locului și pe alți cîțiva — o echipă de oameni tineri și inexperimentați. Aș vrea o dată să stăm de vorbă mai pe îndelete despre acest aspect.

— Oricînd dorești sînt la dispoziția telefonului dumitale.

La Washington, cînd cineva afirmă că este la dispoziția telefonului tău înseamnă că nu vrea să mai discute vreodată problema respectivă.

Campbell se gîndea. Băieții ar fi putut fi puțin mai inteligenți. Ar fi putut să distanțeze mesajele lor sau să diferențieze puțin precizerile. Observa adesea că atunci cînd cineva manifestă miopie într-o problemă, reacțiile sale generale sînt cam naive. Totuși, telegramele trimise de tinerii aștia îi vor provoca o serie de greutăți. Vor încuraja pe unii oameni cu vederi greșite.

(Va urma)

„COLABORATORII NOȘTRI — INGINERII ELECTRONIȘTI“

(Urmare din pag. 5)

în timpul mersului trenului. Am putut astfel surprinde pe viu modificările fiziologice, starea de tensiune emoțională, precum și rezistența organismului la efortul fizic și psihic.

bioradiotelemetria permite înregistrarea datelor fiziologice la 80 km depărtare de locul de experiență

În institutul nostru s-au realizat sisteme de bioradiotelemetrie perfecționate prin care s-au înregistrat pe piloți, pe mecanici de locomotive C.F.R. și pe conducători auto, de la distanță, în timpul lucrului, biocurenții creierului și inimii, mișcările respiratorii, temperatura cutanată. Datele despre activitatea electrică a creierului, a inimii, despre amplitudinea și ritmul respirației sau despre

temperatura pielii au fost culese cu ajutorul unor aparate miniaturizate, purtate de către mecanicii sau de aviatorii respectivi și transmise din aer sau de pe sol unei stații de radio special amenajate.

Transmiterea datelor culese de către aparatele «la purtător», urmărite continuu și înregistrate de către colaboratorii noștri, printre care se numără și inginerii electroniști, s-a făcut pe mai multe canale. Faptul că măsurătorile unor parametri fiziologici deosebiți au putut ajunge în același timp la aparatele de recepție, este deosebit de important și vorbește de la sine de complexitatea instalațiilor. Uneori, datele se recepționau la 20-80 km de locul unde se desfășura experiența!

Metodele de bioradiotelemetrie folosite în institutul nostru au extins cunoștințele noastre asupra factorilor de solicitare din cursul muncii și efectele lor asupra organismului, permițînd elaborarea unor concluzii cu aplicație practică în scopul creșterii siguranței circulației și randamentului muncii.

dialog pacient-mașină...

Considerăm că într-un viitor apropiat medicina va profita

din plin de pe urma metodelor de telediagnostic. Diagnosticul ideal, diagnosticul real, este cel care este realizat prin procedee de înregistrare obiectivă a simptomelor, fără ca măcar pacientul să știe că este supus examenului. S-a spus, pe bună dreptate, că la o consultație obișnuită «sistemul nervos al bolnavului este cel care dă examenul cel mai mare». În viitor, desigur pe lîngă dialogul pacient-medic, va fi necesar și cel dintre pacient și mașină.

GÎNDIREA CREATOARE SE DESFĂȘOARĂ ÎN AFARA MAȘINII...

(Urmare din pag. 5)

limitată. În acest sens ele se pot asemăna cu o vastă enciclopedie medicală ținută la zî datorită imensului material informativ introdus în «creierul» lor. Această memorie sui-generis este capabilă să înmagazineze noi date și să modifice la nevoie pe cele memorate.

Metoda electronică de sta-

bilire a diagnosticului în medicină se bazează, de asemenea, și pe fidelitatea extremă a memoriei mașinii, care nu poate «uita» — cum i se poate întîmpla chiar și celui mai conștiințios medic — nici una din afecțiunile înscrise în ea, și a căror luare în considerare servește la diagnosticul diferențial.

În plus, oboseala — caracteristică creierului uman — nu are loc în cazul mașinii, iar exploatarea datelor memorate în vederea stabilirii unui diagnostic științific se realizează într-un timp record.

Un exemplu de aplicație a diagnosticului electronic în bolile oculare sînt keratitele, ce se pot trata prin metode medicale «conservatoare» sau chirurgicale. Materializate pe carțele perforate, informațiile sînt înregistrate pe benzi magnetice realizîndu-se scheme în care ești izbit imediat de complexitatea «rationamentelor».

Mașina îi oferă oftalmologului soluția optimă extrem de rapid și de precis. Pe baza datelor furnizate de mașină, el hotărăște oportunitatea continuării tratamentului «conservator», medical sau necesitatea unei intervenții chirurgicale. În speță, transplantarea de cornee.

diagnosticul — «problemă polițistă» de un fel deosebit

În prezent mașinile electronice de calcul au încă unele dezavantaje: complexitatea, dimensiunile mari, costul ridicat, lungimea duratei de programare, de «învățare» (mai mică totuși ca pentru un medic). Dar aceste dificultăți sînt susceptibile de a fi depășite.

Firește, să nu uităm că, oricum, mașina este lipsită de gîndire proprie, de intuiție și de acel «simț clinic», rezultat al unei lungi practici medicale, caracteristic pentru un vrednic discipol al lui Esculap. Mașina nu poate decît să combine niște date, cu alte cuvinte ea rămîne un robot. Gîndirea creatoare se desfășoară în afara ei, în mintea omenească, înainte de «intrarea» în mașină și după «ieșirea» din mașină a formulelor.

Savantul P.D. White scria că un medic nu trebuie să-și piardă timpul citînd povestiri polițiste deoarece el este pus zilnic în fața unor probleme de același gen, în stabilirea diagnosticului. Mașinile nu vor face decît să-i ofere medicului «materia primă» pentru rezolvarea unor astfel de probleme «detective» științifice...

Preferati soluții simple...

M-am adresat deunăzi unui funcționar din Ministerul Comerțului Interior:

— Lămurește-mă, frate, de ce vă dovediți atât de zgîrciți și lipsiți de imaginație atunci când procedați la întocmirea firmelor pentru magazine și restaurante? Pretutindeni, o stereotipie dezolantă. Șapte magazine cu pantofi pe strada Lipsșani și pentru toate aceeași denumire: «Încălțăminte». Pe bulevardul Bălcescu, față în față, două unități cu profil identic. Firma, aceeași: «Marochinărie». Vrei să-ți inviți amicul din provincie la un local public din Capitală? Fără puncte de reper ești pierdut: «Așteaptă-mă la bufetul din strada X, dar vezi că sînt trei, botezate la fel. Ne întîlnim la cel de lângă maternitate, peste drum se află o tutungerie, pe stradă trece tramvaiul 20, taie linia lui 6, dar nu merge mai departe deoarece traseul e în reparație!» Evident, lucrurile s-ar simplifica dacă, să zicem, Bucureștiul ar fi împărțit de paralele și meridiene: «Hai, băiete, că dau o bere la 26°06'44" longitudine estică și 44°24'31" latitudine nordică».

— Glume de prost-gust. Trebuie să știi că cei care au gândit aceste firme au dat dovadă de un subtil simț psihologic. Principala e ca cetățeanul să știe ce are în față și, distrat cum e, să nu caute nasturi la «Alimentară» și cremă de ghețe la cofetărie. De ce să-i împovărăm mintea cu tot felul de denumiri complicate? Simplu și răspicat: Carne! Ață! Ochelari! Bodegă! Cravate! În loc de «Dulciuri», apucă-te mata și scrie «Cofetăria porumbelul alb». A doua zi te-ai pomeni că-ți intră în unitate toți columbofilii din Capitală. Sau imaginează-ți o firmă ca aceasta: «Aperitive la tigrul bengalez». Vai de clienții cu astenie și boli de inimă!

Într-adevăr, nu m-am gândit la toate acestea. Ei bine, nu înțeleg atunci de ce se admit în continuare firme compuse din trei-patru sau chiar cinci cuvinte. De ce sîntem nevoiți să citim: *Restaurantul Athené Palace, Friereria Cîmpulici, Romaria încăl-*

tăminte, cînd, în locul acestora, am putea instala firme concepute mult mai sugestiv: «Minicăm», «Tundem», «Încălțăm», (sau «Descălțăm», în cazul atelierelor de reparații). De ce un magazin: «La vulturul de mare cu pește în gheare»? Zăpăcim mintea vinătorilor și consumatoarelor de pește. Neapărat un anunț suplimentar: «Nu căutați la noi produse de pescărie și arme de vînătoare».

Cred că metoda ar putea fi extinsă și în domeniul transporturilor auto. Pretutindeni autobuze, autoturisme, tramvaie, troleibuze, purtînd numere în față, numere la spate. Inutil! Cetățeanul — vorba amicului — trebuie să știe ce are în față. Propun montarea unor plăci edificatoare: *Mașină mare, Mașină mică, Tramvai roșu, Tramvai galben, Troleibuz tip '68, Troleibuz ceva mai vechi*. N-ar fi rău dacă șoferii ar purta uniforme speciale pe care să vedem scris «Șofer», iar călătorii să primească un talon cu inscripția «Călător».

Multă bătaie de cap ne dă și modul în care sîntem obligați să facem prezentările. «Imi dați voie să vă recomand pe tovarășul inginer Ion Popescu...» Sau: «Aveți în față dv. pe cunoscutul scriitor I.M., autorul...» Risipă de cuvinte, timp irosit. O simplă plăcuță, prinsă de reverul hainei, ar vorbi de la sine: «Funcționar ideal», «Scriitor talentat», «Tîrnăr de viitor», «Fată de măritat». Copiii ar putea îmbrăca hăinuțe imprimate cu «Atențiune, copil!», iar pentru cei distrați sau uituci, chiar confecții purtînd mențiuni speciale: «Mîna dreaptă», «Mîna stîngă», «Haină de vară», «Haină de iarnă».

...Și cite altele. De ce să nu preferăm soluții simple, cînd organizatorii rețelei comerciale ne-au ușurat traiul, obligîndu-ne să întîlnim pe tot cuprînsul țării aceleași firme lapidare: Ață, Bodegă, Nasturi, Ceasuri, Încălțăminte, Încălțăminte, Încălțăminte...

Liviu TIMBUS

Cînd doi se ceartă, al treilea... tace

La Uzina de mașini grele-București (U.M.G.B. o numesc tehnicienii cu slăbiciunea lor pentru abreviații) a intrat în funcțiune marca turnătorie electrică de piese din oțel și fontă. De cîteva luni de zile noua secție a întreprinderii produce piese din fontă și oțel

(între acestea, carcasa primului rotor ce va fi montat în centrala electrică de la Porțile de Fier).

Pînă aici totul e bine și cu felicitări. Nu e de mirare deci că și oamenii întreprinderii au solicitat din partea Băncii de investiții un fond premial.

Banca i-a refuzat.

Conducerea întreprinderii a protestat vehement și a demonstrat negru pe alb temeinicia acțiunii financiare.

Banca a refuzat și de data aceasta. Argumentul hotărîtor: turnătoria de la U.M.G.B. n-a fost nici terminată și nici n-a intrat cu adevărat în funcțiune. Iar în sprijinul acestei păreri sînt citate instrucțiunile proiectantului: «Utilajele și instalațiile turnătoriei sînt dependente unele de altele. Tocmai de aceea probele tehnologice trebuie să se efectueze simultan pe întreaga secție, iar în funcție de complexitatea procesului tehnologic (și avînd în vedere dificultățile care pot apărea) probele tehnologice reclamă o durată de aproximativ trei luni de zile».

Care este situația «pe teren»? Evident, alta decît cea prezentată de conducerea Uzinei de mașini grele-București. Principalele instalații și utilaje zac inerte. Cuptorul de 240 mc așteaptă rodajul mecanic, cele două cupitoare de uscare s-au născut cu grave infirmități (defecțiuni la arzătoare), instalația pentru transportul materiilor prafoase face mai mult praf decît treabă cu folos, iar agregatul pentru umidificare n-a stors pînă în prezent nici o picătură de apă. Și totuși, turnătoria funcționează. Zorînd să prindă din urmă zilele pierdute, colectivul turnătoriei a fost nevoit să dezgroape procedee și metode de lucru de-o vîrstă cu bunicii noștri. În modernă hală de la Berceci a reapărut furtunul (înlocuitor practic al instalației de umidificare), la operațiile de uscare a fost reinviată civilizația la Tène (uscarea se efectuează direct în gropile de turnare), iar pentru transportul oțelului lichid de la oțelărie la turnătorie tehnicienii întreprinderii au descoperit utilitatea tractorului.

Lucrînd la nivelul tehnicii mondiale de acum o jumătate de secol, colectivul secției a izbutit cu toate acestea să toarne 1 013 tone piese din oțel.

Ei bine, dacă facem uitate dispozițiile privind securitatea muncii și dacă nesocotim riscurile care au pîndit din umbră această curajoasă acțiune, atunci, evident, felicitările pot curge gîrlă. Oamenii de aici au muncit din greu, dar cu folos, și deci aveau tot dreptul să primească mult așteptatele prime de producție.

Deocamdată banii zac în seiful băncii și, după toate probabilitățile, vor mai rămîne acolo multă vreme. Pentru Banca de investiții, turnătoria trebuia să intre în producție cu întreaga ei capacitate de 12 000 tone anual la 31 martie 1968, dar evenimentul se va produce în cel mai fericit caz abia spre sfîrșitul celui de-al treilea trimestru al anului.

Cum s-ar zice, dreptate au și unii și alții.

Cînd doi se ceartă, al treilea... tace chitic. Purtătorii muștei pe căciulă sînt de fapt Combinatul siderurgic din Galați și IPROMET-București. Livrarea cu întârziere a utilajelor comandate

a făcut imposibilă realizarea în termen a lucrărilor de montaj, iar proiectarea greșită a unor utilaje a întors filele calendarului cu luni de zile în urmă. Iată cîteva date semnificative: cuptorul de 240 mc cu termen de livrare la 30 iunie 1967 a ajuns la U.M.G.B. (în proporție de 30%) abia în decembrie. Tot în decembrie au ajuns la întreprindere «bucăți» din alte trei agregate importante: cuptorul de tratament de 60 mp, cuptorul de 120 mc și cuptorul rotativ de uscat nisip. Termenele oficiale înscrise în contract: 30 septembrie și, respectiv, 30 septem-

brie și 10 martie 1967.

Pentru arzătoarele celor două cupitoare pomenite la începutul acestor rînduri vina principală o poartă proiectanții de la IPROMET.

Această situație, creată de furnizori și proiectanți codași, a avut drept rezultat final nașterea actualului conflict între U.M.G.B. și filiala bucureșteană a Băncii de investiții!

Ei bine, zău nu mai știm ce să credem. Se vor găsi poate unii să ne lămurească. Le mulțumim anticipat.

L. MAIOR

Dintre sute de... tarabe

«Bună treabă» — și-a zis Dumitru Brîndușescu, valorificator de produse pe piață la C.A.P.-Domnești. «Ferice de mama care m-a făcut».

În vara anului 1967 sus-numitul a cîștigat încrederea cooperativilor din Domnești de a valorifica într-o piață din București legume și fructe. Nu știu cît au cumpănit și cum s-au decis, dar *nea Mitică* a fost «uns» și s-a pus serios pe treabă. Taraba trosnea din încheieturi sub povara trufandalelor, iar lădița de lemn căsea gura înghițînd banii ca un mic dar lacom cetațean. Celor din consiliul de conducere li se încălzea inima văzînd priceperea «omului de încredere», și-l felicitau călduros. «*Nea Mitică*, să-ți mai dăm un ajutor». «Nu... destul mă chinuiesc eu... stat în picioare, mincare rece, sicieii, răspundere mare...»

Cine spune despre *nea Mitică* că-i om rău la suflet și fără dare de mînă se-nșală amarnic! Cînd unul dintre șoferii cooperativei a devenit tată, «blajinul» a scormonit în măruntaiele lădiței și o mică atenție (doar 500 lei) a poposit pe plăpumioara de mătase a puștiului. «*Nea Mitică*, e cam mult!» «E sudoarea mea... las'că n-o să trăim cît e pămîntul!» Peste cîtva timp alt șofer a tăiat «moșul» la un băiețel și iarăși *nea Mitică* a trebuit să bage mîna pînă la cot în lădița pentru a face față situației.

Harnic, nevoie mare, s-a apucat omul să-și repare casa. Griji, cheltuieii, mii de lei din vinzarea legumelor și fructelor. A tipat sărmana lădiță după ajutor, dar cei din consiliul de conducere de la C.A.P.-Domnești erau prea departe, foarte departe... «Taci afurisito! Nu vezi e-ai răgușit? Aici eu tai și spînzur!»

Toamna a încărcat pînă la refuz taraba. Alte fructe, alte legume, alte probleme, alte obligații. A venit mult așteptata zi cînd Brîndușescu-junior a trebuit să facă nuntă. Bucuria lui

nea Mitică nu mai avea margini, zburda, nu alta, în jurul mărții, jongla cu virtuozitate vinetele, balansa kilograme de roșii într-o singură mină, catapulta cu măiestrie ardei în plase și pungi...

Dar cel mai important lucru era faptul că eroul nostru se dovedea a fi un fachir, un fachir, în toată puterea cuvîntului, care printr-un simplu «hocus-pocus» văduvea lădița de bani, lăsînd-o să plîngă neconsolată printre sughițuri. Cuscul mare a dat semnalul începerii unei feerii de trei zile și trei nopți. «Fiu-meu nu-ți fie frică, are tata parale! Mîinile astea-s de aur, mă!» Ni-mănu nu i-a dat mîna să-l contrazică. A fost o nuntă ca-n povești, însă împlinirea a făcut să iasă în pierdere. «Las'pe mine c-o aduc eu din cîntar!» și-a luat dînsul solemn angajamentul.

Lucrurile au început să meargă din ce în ce mai prost. Tot mai puține roade erau aduse la piață. Cîrduri de ciori cu glasuri de cobe îi trîmbițau sosirea sezonului rece și umed... Una mai îndrăzneț și-a vîrît chiar capul în lădiță; a urmat un croncănit de luare aminte și surata a decolat în zborul de misiune secretă spre C.A.P.-Domnești. Cum, necum, noaptea următoare cei din consiliul de conducere l-au visat pe omul de încredere doborît și sfîșiat de pilciori imense de ciori. «Fuga fraților! De-am ajunge la timp!»

Cam tîrziu ar ajuns. Dar mai bine mai tîrziu decît niciodată. Au apelat la cîțiva specialiști înarmați cu creioane chimice și tari la aritmetică care i-au pus cu precizie diagnosticul: «de-lapidare acută generalizată cu un indice de toleranță de 17 534». A mers veste și mai departe, oamenii s-au dovedit atenți și i-au recomandat o grabnică internare într-un loc retras și liniștit.

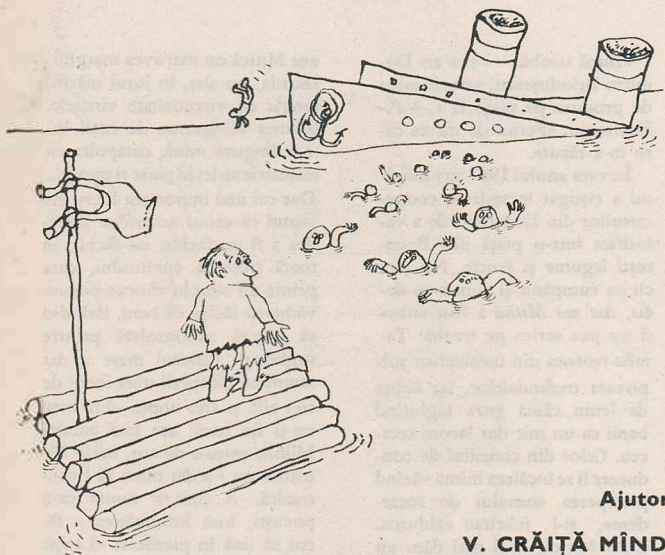
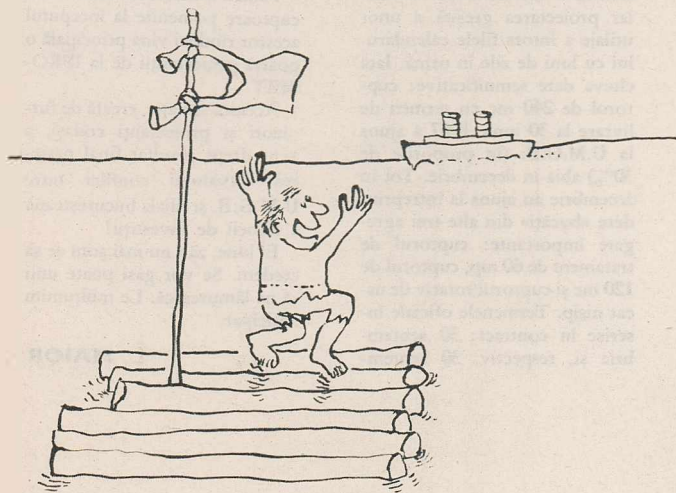
Jos microbii, *nea Mitică*, și la mai mulți ani!

Petre PREDOANA

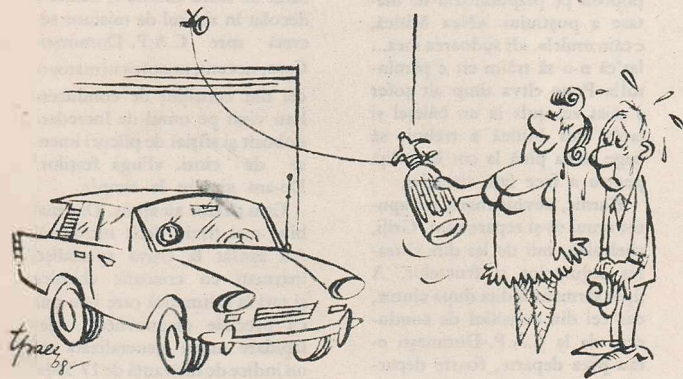

varietăți

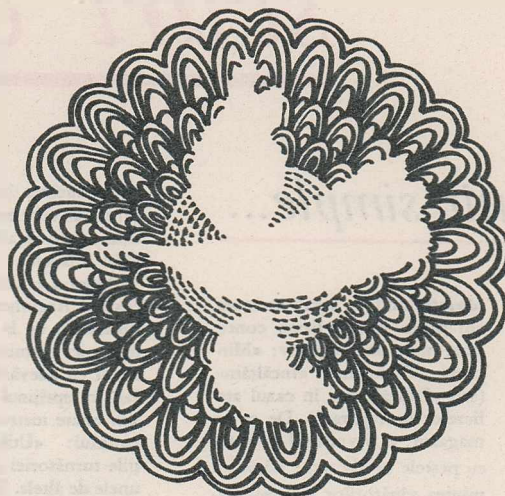
Ajutor!...

V. CRĂIȚĂ MÎNDRĂ

Inaugurarea automobilului.

T. PALL

PĂSĂRI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2					■						
3						■					
4					■		■				
5			■					■		■	
6											■
7	■			■							
8		■								■	
9	■			■				■			
10					■					■	
11						■					
12										■	

ORIZONTAL: 1) Altă denumire dată berzei — Cap de becață! 2) Sine qua non al păsărilor (pl.) — Se ocupă printre altele și cu ornitologia. 3) Povestită — Păsările sfinte ale Egiptului antic. 4) Pînză rară și subțire — Autorul fabulelor «Privighetoarea și eretele», «Porumbelii și cioara» etc. 5) Răpitoare dar nu de tot! — Pasăre de curte. 6) Nedrept — Adăposturi pentru păsări. 7) Caiet! — Păsări din Delta Dunării. 8) Nichel — Păsări din regiunile tropicale ale Africii — Ene! 9) Cobalt — Papagal din America de Sud — Prescurtare telegrafică. 10) A face ca cioara — Scripete de ițe. 11) «Vînzătorul de păsări» de Zeller — De forma oului (masc. pl.). 12) Păsări de pradă — Vorba giștei.

VERTICAL: 1) Pasăre cîntătoare (pl.) — Altă denumire dată păsării

numită și alunar. 2) Denumire generică pentru păsările de curte — Munte în Creta. 3) Vorba păsărelor... — Pește de apă dulce. 4) Prin care nu trece lumina — Păsări răpitoare. 5) Pasăre călătoare căutată de vînători — Pentru (abr.). 6) Vultur — Notă muzicală. 7) Miroș — Formații de păsări în zbor. 8) Albine în zbor — Incitător. 9) Boală a găinilor și a găștelor — Numele rusesc al Adigelui — Salut roman. 10) Pasăre de baltă cu pene negre — Vorba ciorii. 11) Orașel în India — Principalul personaj al Eneidei — Culege! 12) Patria ibișilor — A se umfla ca un curcan în pene.

Giuseppe NAVARRA

Cuvinte mai puțin cunoscute: CAF, IDA, ECI, BOSO.

Dezlegarea jocului «LA DOMICILIU», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ACASĂ — CUIERE. 2) PATURI — SALON. 3) AMINTIRI — AMO. 4) RATA — SE — INAR. 5) TRA — C — FON — NM. 6) AA — FERESTRE — 7) M — ULCEA — EE — A. 8) EL — O — A — ORNIC. 9) NUMĂR — TRIODA. 10) TAURAS — COVOR. 11) TREI — PARALE. 12) VII — TURN — TIT.

varietăți

LA 63 DE ANI actrița mexicană Dolores del Rio, neuitată «Ramona» a ecranului din al patrulea deceniu, va apărea într-un film a cărui premieră mondială constituie unul din evenimentele artistice ale Jocurilor Olimpice din acest an de la Mexico City. La întrebarea ziariștilor despre metodele folosite spre a-și păstra tinerețea, Dolores del Rio a răspuns:

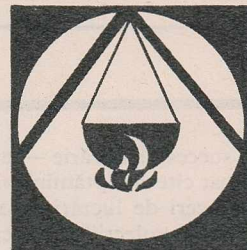
— Mi-am impus mereu zîmbetul și buna dispoziție, pe care le socotesc adevăratul tonic al unui fizic și psihic deopotrivă de elastice.

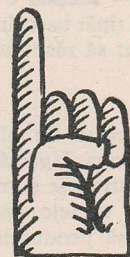
DANSUL OUĂLOR. O străveche tradiție britanică păstrată cu sfințenie — ca orice tradiție engleză — pînă în zilele noastre, a ajuns de pe străzile din Hull pînă pe scena de la Albert Hall din Londra. Veselul «dans al ouălor» este jucat cu ardoare de tineri legați la ochi și înveșmîntați în costume de epocă, străduindu-se ca, în ciuda ritmului îndrăcit al dansului, să nu spargă nici un ou.

DIN ALUMINIU. Recent, la Hamburg, a fost prezentată publicului și specialiștilor prima vioară realizată în întregime din aluminiu. Creatorii ei pretind că instrumentul ar avea toate calitățile muzicale ale vioarei clasice.

**LA
HANUL CU
PREPELEAC:**

În condiții originale, preparate tradiționale românești. Zilnic, pui cu mujdei de usturoi, frigărui, cîrnăciori oltenești și alte preparate cu specific național.

Vinuri superioare din podgorii renumite, servite direct de la butoi.

La «Hanul cu prepeleac» puteți ajunge cu autobuzul 60, de la capătul tramvaielor 6 și 20.

PARIS Ultimul succes de librărie — 6 000 exemplare, la prețuri piperate, în doar câteva săptămîni: «Muzeul torturilor» — un album cu reproduceri de lucrări de artă, depistate timp de doi ani în muzeele și colecțiile particulare din Europa. Zeci și zeci de ilustrații înfățișînd numai scene de tortură, dintre cele mai rafinate, folosite de-a lungul secolelor. Succesul înregistrat de această adevărată «panoramă a torturii» — scrie L'Express — este «un succes care dă de gîndit».

TOKYO Un scandal politico-financiar în plină campanie electorală pentru alegerile de la 7 iulie. Arestarea unui deputat socialist — Okura — a dus la dezvăluirea faptului că un grup de 30 deputați făceau trafic de influență în favoarea unei mari societăți ce deține monopolul transportului cerealelor — Nittsu.

BUENOS AIRES O comisie condusă de doctorul Jaime Averbach, care a efectuat cercetări serioase în întreaga Argentină, a făcut această dramatică constatare: în provinciile nord-vestice ale țării foamea ucide anual 31,9% dintre copiii pînă la cinci ani.

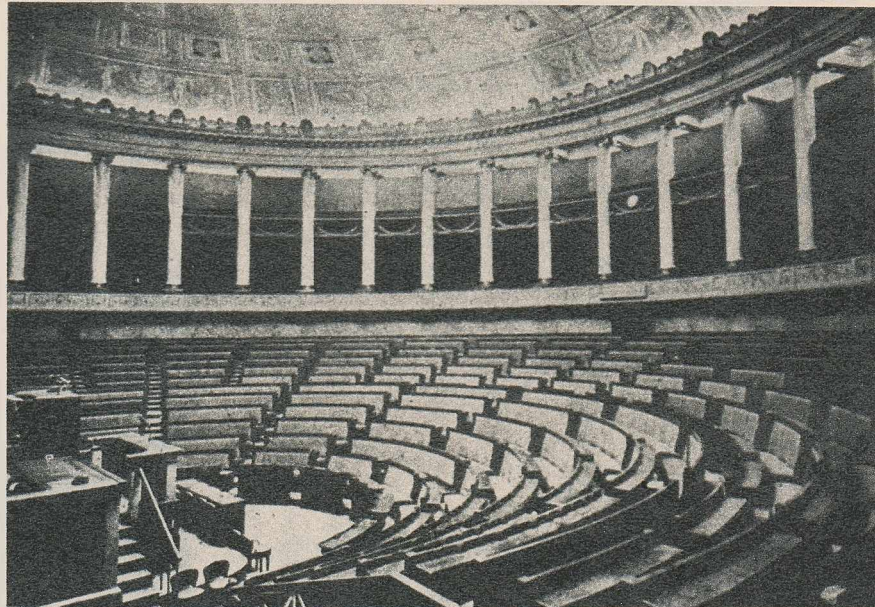
STOCKHOLM Concentrarea economiei suedeze s-a accentuat în ultima vreme. 17 «grupuri de putere» — 15 familii și două bănci — își exercită influența asupra a 200 de întreprinderi cu 450 000 de salariați. În frunte se găsește familia Wallenberg — cointeresată în 68 întreprinderi — urmată de familia de armatori Brostom, familia Bonnier, care domină editurile, grupul Johnson ce domină industria siderurgică etc.

WASHINGTON În primul semestru al acestui an vînzarea armelor de foc a fost de peste două ori mai mare decît cea din primul semestru al anului 1960 — afirmă șeful poliției din capitala S.U.A., John Layton. Numai pistoale s-au vîndut în număr de 4 658, față de 1 719 în primele șase luni din 1960.

BONN R.F.G. ocupă primul loc în Europa în privința autostrăzilor: 3 607 km. Pe locul doi — Italia, cu o rețea de 2 377 km. Următoarele țări vin la mare distanță: Franța — cu 963 km, Anglia — cu 870 km, Olanda — cu 854 km.

SAN SEBASTIAN 58 ani închisoare — aceasta e pedeapsa dată de un tribunal militar spaniol unui tînăr basc, în vîrstă de 19 ani, Ignacio Sarasqueta, care n-a vrut să răspundă «gărzilor civile» și le-a opus rezistență...

BRUXELLES La 26 iulie urmează să fie oficializată aderarea a încă trei state africane — Kenya, Uganda și Tanzania — la formula de «asociere» a 18 țări africane și malgașe la Piața comună. «Deschiderea» barierelor vamele vest-europene pentru noii veniți nu se va aplica însă produsele agricole omologe și concurențele produselor agricole vest-europene și va fi limitată introducerea cafelei, a conservelor de ananas și a cuișoarelor pe piețele celor șase.

Primul tur de scrutin al alegerilor legislative din Franța a făcut cunoscute numai o parte din numele celor ce-și vor ocupa locurile de deputați în sala Adunării Naționale a Franței (fotografia de sus). Din Franța metropolitană, la al doilea tur de scrutin, din 30 iunie, urmează să mai fie aleși 316 deputați. Numărul total al deputaților Adunării Naționale este de 487.

FLACĂRA-INTERVIU

STOP TOXICOMANIEI

Convorbire cu Harry GREENFIELD

președintele Organului internațional de control al stupefiantelor

Anul acesta, după cum s-a anunțat recent și în paginile revistei «FLACĂRA», Comitetului central permanent al stupefiantelor, cu sediul la Geneva, i-a luat locul Organul internațional de control al stupefiantelor, subordonat Consiliului economic și social al O.N.U. și prezidat de Sir Harry Greenfield. Președintele acestui nou organism internațional a binevoit să răspundă unor întrebări puse de corresponsentul revistei «Flacăra».

— Cu ce se deosebește Organul internațional de control al stupefiantelor de fostul organism internațional?

— Comitetul central permanent al

stupefiantelor, care a funcționat timp de 40 de ani (1928-1968), avea un caracter juridic, administrativ-represiv. În ce privește orientarea actualului organism internațional — compus din 11 membri — se impunea o schimbare. Acesta e chemat, prin membrii săi, specialiști în diferite ramuri (farmacologie, medicină, psihiatrie, sociologie etc.), să lărgescă sfera activității, dîndu-i un caracter de studiu și cercetare pentru cunoașterea cauzelor toxicomaniei, să lămurească masele asupra pericolului acestui flagel, să determine schimbări în acele părți ale populației în rîndurile cărora producerea și folosirea stupefiantelor fac ravagii.

— V-aș ruga să treceți în revistă, pe scurt rezultatele obținute în cei 40 de ani de activitate a Comitetului central permanent?

— Încă de la începutul secolului nostru, în fața pericolului pe care-l reprezintă flagelul stupefiantelor, s-au luat unele măsuri pe plan internațional care au dus la încheierea convențiilor din anii 1925 și 1931, întărite apoi de Protocolul din 1946 — toate avînd drept scop limitarea și reglementarea comerțului internațional cu opium și a folosirii acestuia. O convenție unică asupra stupefiantelor a fost întocmită sub egida O.N.U. — la 30 mai 1961.

— Aveți legături directe cu Interpolul și polițiile naționale?

— Desigur, prin natura întregii noastre activități avem legături cu Interpolul. Dar organismul nostru internațional tratează, în vederea aplicării cu strictețe a convențiilor internaționale, numai cu guvernele țărilor respective. Dacă prevederile sînt încălcate, comisia poate lua măsuri ce merg pînă la declararea embargoului asupra importului de stupefiant. Căci, dacă pînă în 1945 în obiectivul nostru intra un singur drog, acum avem de-a face cu circa 100 droguri cunoscute,

WEEK-END LA AU-SCHWITZ

Știu. Toate cuvintele acestea au mai fost scrise. Știu. Fotografiele acestea au mai fost comentate de mii de ori. Știu că acum nici un suspin și nici o lacrimă nu mai pot schimba nimic, pentru că aici nemernicia și durerea umană au fost infinite și infinitul rămîne infinit oricît ai adăuga, oricît ai scădea...

Duminică trecută am fost la Auschwitz. Tinerii mergeau la ștrand cu sacoașe și cu chitare. Pe soseaua zburau cicliști veseli, cu păturile făcute sul, pe portbagaje. În sate, răsăreau fetițe îmbrăcate în rochii lungi și albe, ca niște șiruri de ingerași rătăciți pe șoseaua națională. Ingerașii se duceau la prima comuniune. Cicliștii fugeau spre picnicuri. Duminică trecută noi mergeam la Auschwitz.

Acestea sînt cuptoare. Cam așa arată și cuptoarele de piine. Pe podurile astea de fier se aruncau trupurile. Cu lopețile astea trupurile se împingeau în flăcări. 4 milioane de oameni s-au prefăcut aici în cenușă. Cenușa se arunca în mlaștină, în rîu, pe cîmpie. M-am dus să văd mlaștina, și rîul, și cîmpia. În ape nu sforăie monștri, pe pămînt nu filflie

limbi de foc, valea nu s-a despicat. Lutul e tăcut, umbrit de iarbă grasă, de troscoț și de romanită. Cum e cu puțință?

Acest morman de fire încilcite ar putea fi mătase de porumb, adunată toamna după ce se string cocenii. Nu e mătase de porumb. Sînt șuvițe de păr, smocuri de păr, milioane de șuvițe și de smocuri decolorate. Părul se ambala în saci de hîrtie. Iată sacii. Iată pinza care se făcea din păr de bărbați, de femei, de fetițe. E o pinză aspră și castanie. Din ea s-au îmbrăcat fotolii pentru că pinza e durabilă. Pentru că ține mult. Pînă cînd?

Aici sînt cutiile cu gazul morții. Par niște cutii de ceară de parchet. Gazul nu e gaz, sînt niște boabe cafeinii-albicioase. Așa arată pietrișul în grădinițele cu pitici de ghips, cu eloburi colorate. 6 kg din pietrișul acesta omoară 150 000 oameni. Auschwitzul a cumpărat 21 000 kg pietricele. Facturile sînt în vitrine.

Munți de perii de dinți. Biberoane. Strecurători. Picioare de lemn. Miini de lemn. Cutii de cremă. Păpuși fără cap. O fotografie cu o fetiță cu fundă în ziua premiului. Premiul

intii. Zeci de fotografii cu bătrîne rase în cap. Sirma ghimpată. Carcera. Poarta cu «Arbeit macht frei». Și din nou cuptoarele.

Femeile au inima slabă. Lăsați deci femeile la o parte. Chemați spada-sinii. Chemați gladiatorii, chemați acrobații de triplu salt mortal și pe cei care s-au înscris voluntari ca să plece în Lună. Chemați-i și întrebați-i dacă mușchii lor de oțel nu se înfioară?

Știu. Totul a fost spus. Știu. Totul a fost văzut și revăzut. În cărți, în ziare, în reviste. Aici nemernicia și durerea umană au fost infinite și aceste rînduri nu au fost scrise ca să adauge sau să scadă ceva din infinit.

Dar cuvîntul ăsta trebuie repetat în neștire. Cuvîntul ăsta trebuie săpat pe craterele vulcanilor din Lună pentru ca nici o lume să nu mai vadă vreodată ce-am văzut noi. Cu riscul de a vă arunca o umbră pe obraji voștri bronzăți, acest cuvînt trebuie să-l învățați și voi. Chiar dacă azi e duminică și zburăți spre ștrand cu biciclete și cu chitare: Auschwitz... Auschwitz... Auschwitz...

Ecaterina OPROIU

Cauze sociale comune

de Silviu BRUCAN

Acum, când metropolele lumii occidentale respiră ușurate că studenții se dispersează în vacanță, apar și condițiile unei analize «la rece» a originilor și sensurilor unor mișcări care, chiar dacă nu au zguduit lumea, au zguduit numeroase teorii social-politice cu balsam de armonie și echilibru și imagini publice ale unor guverne și regimuri care credeau despre ele numai bine.

Care era pînă în ultima vreme figura tipică a studentului în societatea consumului — așa cum era proiectată prin toate canalele de mass-media? Un tînăr apolitic, mai mult sau mai puțin conformist, preocupat să-și ia examenele și diploma pentru a găsi apoi un post bine remunerat și o soție, și a-și organiza viața pe baza unor raporturi matematice între avansare și numărul copiilor, între economii și plata ratelor la mașină, televizor și aspirator, între visul unei căsuțe în afara orașului și un voiaj în străinătate. Poate nici unul din basmele idilice servite omului contemporan n-a fost desființat și repudiat cu violență și năduf ca acesta! Recurgînd la metoda sintezei de laborator, ziaristul englez Richard Davy a imaginat o revoltă studentească în felul următor: pune cîteva mii de studenți în sociologie să asculte cursuri într-o sală în care încap 100, spune-le că chiar dacă trec examenele nu vor găsi probabil un post, înconjură-i cu o societate care nu practică ceea ce predică și este condusă de partide politice care nu reprezintă ideile studenților. Și cum umorul britanic nu putea lipsi din acest «model», Davy sugerează: «Spune-le studenților să gîndească asupra societății și imediat ce devin interesați în chestiune, trimite poliția să-i ia la bătaie...»

Modelul lui Davy, ca orice model, constituie o simplificare. Elementele lui le regăsim însă lesne în evenimentele care au avut loc în universitățile din Paris, Roma, Berlinul occidental și alte orașe europene, cu ecoul lor recent în America Latină. Chiar dacă manifestarea nemulțumirii și revoltei este extrem de variată, la originea lor găsim peste tot două cauze fundamentale: societatea, care oricum ar fi botezată sau poleită, rămîne esențialmente capitalistă și tehnologia modernă, ale cărei mutații bruște subliniază și mai puternic structura arhaică a universită-

ților și sentimentele de frustrare pe care le pricinuieste tinerilor. Chiar într-o țară cu o cultură și civilizație înaltă ca Franța, taxele universitare sînt atît de costisitoare încît 40% din studenți trebuie să muncească după cursuri pentru a le putea plăti; trei din patru studenți nu ajung la diplomă, iar în numeroase domenii profesionale tînărul, care a făcut eforturi grele de studiu timp de 5 ani, nu are siguranța că va găsi de lucru în specialitatea lui. Structura vechilor universități, în faimoasa Sorbonă, la Roma și Torino, la Heidelberg și Tübingen, a rămas neschimbată de secole, profesorii formînd o castă aproape închisă, conservatoare și autocratică, interesată în menținerea unui statu-quo pietrificat.

Mai pregnant ca orice însă a reieșit caracterul politic al mișcărilor studențești. Departe de a se lăsa induse în eroare de factori mărunți sau de conjunctură, de miturile neocapitaliste cu care li s-au împuiat capul, de fațade și travestiuri sociale amăgitoare, de discursurile meșteșugite ale politicianilor, de tăvălugul strivitor al mașinării propagandei oficiale, de corupția organizată de societățile de binefacere și de predicile popilor, mișcările studențești din acest an au știut să meargă la rădăcina răului, să denunțe și să demaște capitalismul. «Apare mai curînd ca o revoltă generală a tineretului (vest) german — scrie «Times» — împotriva a ceea ce el vede ca o societate obeză, putredă, vinovată, endemic reacționară». Simbolul acestei societăți este uriașul trust de presă Springer, împotriva căruia studenții vest-germani și vest-berlinezi au desfășurat puternice acțiuni.

Mișcările studențești au deci aceeași cauză profundă ca și mișcările muncitorești îndreptate împotriva exploatarea monopolurilor, ca și mișcarea negrilor împotriva opresiunii rasiale, ca și acțiunile largi de masă din toată lumea împotriva războiului din Vietnam. Închegarea solidarității de luptă a acestor mișcări dinamice ale zilelor noastre mărește eficacitatea lor și — acolo unde se prezintă în front comun — asigură succesul bătăliei politice și economice, mersul înainte al forțelor sociale progresiste.

dintre care sînt utilizate aproximativ jumătate.

— Față de această avalanșă de droguri, ce prevedei pentru a se pune stop toxicomaniei pe scară mondială?

— Am fost foarte mulțumit că într-un for atît de important ca Organizația Mondială a Sănătății s-a dezbătut recent, cu prilejul celei de-a 23-a Adunări generale, la care au participat toate statele membre, pericolul pe care-l reprezintă pentru omenire plaga stupefiantelor. Pentru noi problema are două aspecte. Este vorba în primul rînd de toxicomania clasică, cu droguri pe care le-am controlat și continuăm să le controlăm; în această privință urmărim aceleași obiective ca

și pînă acum — limitarea culturilor și a posibilităților de procurare a drogurilor. Al doilea aspect al problemei îl constituie drogurile cu acțiune psihotropă, extrem de periculoase. În această categorie intră barbituricele, amfetaminele, tranchilizantele, L.S.D.-ul etc. Comitetul a luat poziție față de acest nou aspect al utilizării drogurilor și a propus, pe baza unui tratat internațional, un control național, care ar trebui să fie atît de larg, încît să cuprîndă controlul asupra tuturor acestor substanțe periculoase definite prin termenul de drog.

Geneva, iunie 1968

Sanda CRISTIAN

TOKYO

ACASĂ LA GIGANȚII OCEANELOR

Corespondență specială de la Florea ȚIUU

Am făcut zilele acestea o vizită la șantierea din Yokohama aparținînd firmei «Ishikafajima Harima Heavy Industries», unde cu cîțva timp în urmă s-a născut cel mai mare vas din lume. În preocupările firmei intra o vastă gamă de produse, de la poduri suspendate la reactoare, uzine atomoelectrice și multe alte «sortimente». Faima mondială și-a dobîndit-o însă în materie de construcții navale.

Fabricile, uzinele, șantierea naval formează laolaltă un orașel aparte, ce se întinde pînă în apele golfului Negishi. Ne oprim în fața docului unde se află în curs de asamblare o parte a celui mai mare petrolier din lume (aproape 300 000 tone) a cărui construcție a început în octombrie anul trecut și urmează să se încheie în luna septembrie. Pentru construirea gigantului

se folosesc 45 000 tone de oțel — cantitate extrem de redusă dacă se are în vedere volumul navei de 3,5 milioane metri cubi și suprafața de un hectar și jumătate a covertei, care ar permite amenajarea a trei terenuri de fotbal. Pentru încărcarea și descărcarea petrolului din cele 22 de compartimente-depozit se utilizează aproape 5 kilometri de conducte. Nava este complet automatizată. Acest mamut, cum îl numesc constructorii, este lung de 346 metri, lat de 53,3 și înalt cît o clădire cu 10 etaje.

În suita de vase de mare tonaj acesta este — așa cum mi-a spus reprezentantul firmei «Ishikafajima Harima Heavy Industries» o piatră de încercare. În vara aceasta se va trece la construirea unui petrolier de peste 300 000 tone.

RABAT

LA SUD DE CASABLANCA

Corespondență specială de la C. BENGA

De la Casablanca, trenul electric zboară ca o săgeată spre sud-vest și, după aproximativ două ore, coborîm la Safi. E noapte. Orașul, feric luminat, pare totuși pustiu. Începînd de dimineață însă, el cunoaște o vie agitație. Centru industrial și turistic Safi oferă vizitatorului, în afara medinelor sale, a atelierelor de ceramică, hoteluri luxoase, piscine, terenuri de sport, plajă, cluburi hipice și nautice într-un minunat decor natural. În ultimii ani, populația Safiului a crescut cu 40 000 de locuitori ajungînd astăzi la 120 000. Pescari, muncitori de la minele de fosfați și de la întreprinderile de prelucrare a acestora ca și de la fabricile de conserve — toți acești oameni, în majoritate originari din sud, sporesc într-un ritm rapid aglomerația din vechile cartiere, creînd în afara perimetrului municipal o suită de așezări improvizate.

Instalațiile portuare, industria sardelor precum și un uriaș complex de tra-

tare a fosfaților, intrat în funcțiune acum doi ani — iată, după cum spun safioții, «formula chimică» a actualului și viitorului oraș. Dar complexul nu este decît un început. Marocanii îl numesc «polul modernizării». În afara îngrășămintelor chimice și a altor produse fosfatice, fabricate aici, locuitorii orașului vor vedea în curînd născîndu-se noi obiective industriale, printre care întreprinderi de prelucrare a cuprului, apoi o uzină de trifosfați — baza fabricării diversilor detergenți — și, în sfîrșit, un combinat siderurgic.

Cînd am vizitat Safi, buldozere răscoleau pămîntul chiar în centrul lui, în vederea creării unui parc și a unei grădinițe de copii. Se prevede, de asemenea, construirea unor cluburi, a localurilor și terenurilor unor asociații sportive și în curînd a unei biblioteci populare. Și aici, în ciuda a numeroase asperități, omul dorește ca prin truda sa să trăiască zilele secolului său...

În Europa occidentală zguduită de frămîntări. La Veneția s-a deschis Bienala de artă.

PÎNĂ CÎND...

«...Împotriva democrațiilor nu se pot folosi decît soldați. Pe această veche bază se al-
toiește acum legislația excepțională.»

Adepții legislației excepționale nu vor ține seamă de nici o barieră. Adunări de felul acesteia vor fi împrăștiate cu ajutorul gazelor lacrimogene. Capitaliștii și liderii partidelor care ne conduc, nu ne vor asculta. Ei vor fi surzi, pînă cînd uniți cu studenții și muncitorii, ieșind în stradă, ne vom face ascultați.»

Hans Magnus ENZENSBERGER
filozof și scriitor vest-german

(Dintr-o cuvîntare rostită cu prilejul unei adunări de protest la Frankfurt împotriva «legislației excepționale».)

NICI UN FEL DE AUTORITATE

Nimeni nu ar trebui să se îndoiască de gravitatea unui asemenea pas. (respingerea preconizatei reforme a Camerei Lorzilor — n.r.). Ar fi o provocare clară și directă la adresa unui guvern ales, din partea unei Camere a Lorzilor, în majoritatea ei ereditară — o Cameră în care cea mai mare parte a membrilor n-ar putea avea pretenția să exercite nici un fel de autoritate legislativă dacă n-ar fi moștenit titlurile strămoșilor lor».

Roy JENKINS
ministru de finanțe al Angliei.

(Dintr-o cuvîntare ce previne asupra implicațiilor pe care le-ar avea respingerea reformei Camerei Lorzilor.)

DE UNDE SE FACE AUZITĂ CHEMAREA

În numărul din 21 iunie, ziarul «International Herald Tribune» publică, pe o pagină întreagă — sub titlul: «De unde se face auzită chemarea pentru o mai eficientă lege a armelor de foc?» — apelul unui impozant număr de personalități ale vieții publice americane pentru adoptarea unei legislații severe împotriva deținerii armelor de foc. Semnăturile — și ziarul precizează că în această pagină sînt trecute doar o parte dintre cele primite — sînt precedate de un citat dintr-o cuvîntare rostită de Robert F. Kennedy, la 24 august 1967: «În fiecare an, mii de americani sînt omorîți cu arme de foc — 17 700 numai în 1965. Dacă acționăm acum, putem salva sute de vieți în această țară și să lipsim mii de familii de pe acest pămînt de suferințele și loviturile dureroase pe care le-ar provoca pierderea unui soț, unui fiu, unui frate sau a unui prieten. E de mult timp să facem să dispară acest stigma al violenței de pe pămîntul nostru.»

În lunga listă a personalităților din domeniul cinematografului și muzicii se află, printre alții: Julie Andrews, Harry Belafonte, Warren Beatty, Leonard Bernstein, Yul Brynner, Elizabeth Taylor, Richard Burton, Julie Christie, Petula Clark, Jules Dassin, Sammy Davis jr., Olivia De Havilland, Kirk Douglas, Clint Eastwood, Henry Fonda, Cary Grant, Rex Harrison, Rock Hudson, Danny Kaye, Elia Kazan, Deborah Kerr, Eartha Kitt, Janet Leigh, Jack Lemmon, Joseph Losey, Shirley MacLaine, Fredric March, Melina Mercouri, Roger Moore, Paul Newman, Anthony Perkins, Mary Pickford, Sidney Poitier, Edward Robinson, Sylvia Sydney, Frank Sinatra, Tommy Steele, Barbra Streisand, Stuart Whitman, Natalie Wood. Sînt prezente, de asemeni, numele unor cunoscuți scriitori ca James Baldwin, Kenneth Galbraith, Arthur Miller, Harold Pinter, Murray Schisgal, William Styron, John Steinbeck, Arnold Wesker, al foiletonistului Art Buchwald etc. Între personalitățile politice semnate se numără: Willard Wirtz, ministrul muncii, Nicholas Katzenbach, subsecretar de stat, Arthur Goldberg, reprezentantul permanent al S.U.A. la O.N.U., Nelson Rockefeller, guvernatorul statului New York, mai mulți senatori și membri ai Camerei Reprezentanților.

CA ȘI ÎN VIETNAM: TEROAREA NU AJUTĂ!

Cunoscutul scriitor englez Basil Davidson, autorul citorva valoroase lucrări despre Africa, a petrecut recent o lună pe teritoriile eliberate ale Guineei «portugheze». «În punctul cel mai fierbinte al continentului negru» el s-a întîlnit cu luptătorii pentru eliberare, care îi înfruntă pe cei 30 000 soldați și ofițeri portughezi înarmați pînă în dinți. Iată mărturia lui B. Davidson: «...Inițiativa militară se află complet în mîna partizanilor și unităților armatei regulate a PAIGCV (Partidul african al independenței din Guineea portugheză și insulele Capului Verde). În prezent, ea controlează peste jumătate din teritoriu și își răspîndeste treptat influența asupra restului țării. Ca și americanii în Vietnam, portughezii recurg la orice mijloace pentru a înfrînge voința populației de a rezista... Dar teroarea nu ajută!»

Și în operațiunile pe uscat portughezii urmează exemplul S.U.A. în Vietnam. Cu avioane ale N.A.T.O. detașamentele de represiune efectuează zboruri deasupra satelor pașnice, aruncînd bombe cu napalm și fosfor alb. Dintr-o convorbire cu un țaran — scrie Davidson — am înțeles că speranțele detașamentelor de represiune nu s-au justificat. Oamenii spun că dacă înainte se temeau de colonialiști, acum ei îi urăsc și-i disprețuiesc. Cînd am plecat, copiii cîntau un cîntec nou:

«...Partizanii pășesc liberi pe pămînt,
Iar Salazar comandă norilor...»

O unitate a Armatei de Eliberare.

ÎN FARFURIA ALTUIA

Pasiunea descoperirii «farfuriilor zburătoare» și a farfuronauților capătă formele cele mai diverse, dacă nu năstrușnice. Recent, societatea engleză «Contact», înființată cu scopul de a facilita legăturile membrilor săi pămînteni cu presupusele nave și locuitorii lor a organizat un experiment original. 1100 de membri au încercat în grup să intre în contact cu farfuronauții prin intermediul... telepatiei. Președintele asociației, Brinsley Trench, a motivat astfel acțiunea: «Print-un fel de transfer al gîndurilor sperăm să intrăm în contact

Trotinetele

Curioasa — «Tribune de Genève» tot așa o numește: «curioasă» — severitate cu care Curtea de apel din Aix-en-Provence a revizuit o judecată a tribunalului din Toulon, îmi trezește un suspin. Pe marginea unui accident fără urmări grave, între o motocicletă și un copil care alerga cu trotineta pe șosea, cei din Toulon socotesc că e drept ca impricinații să fie condamnați la plata în părți egale a ceea ce era de plătit. Nu — decide Curtea de apel; plata să nu se facă în părți egale, ci trei sferturi să fie suportate și doar un sfert de motociclist. De ce? Uite de ce: «trotineta nu e un vehicul, ci o jucărie, așa că ea n-are ce căuta pe șosea și nu poate beneficia de nici un drept la prioritate». Milioane de motocicliști vor citi cu plăcere această argumentare și oricît îi antipatizez nu vreau să le întunec bucuria, mai ales că în ruful capului nu m-as amesteca în legile circulației pe magistrale și artere. Dar o clipă dacă ridicăm privirea de pe asfaltul șoselelor și privim lucrurile ceva mai de sus — cum

CRONICA DE TREI SECADE

e necesar de atîtea ori nu numai de 1 iunie — vom observa că pe sinuosul drum al lumii, la viteza uluitoare de circulație a știrilor, ideilor, gloanțelor și imaginilor, trotinetele copiilor n-au mai niciodată prioritate și au prioritate obiectele, mașinile, uneori cele infernale. N-ar trebui ca din cînd în cînd, suspendîndu-se legile terrene, trotinetele să aibă întietate față de bombe și de armamentul numit (ca în muzică, nu știu de ce) clasic și prin extensie preclasic, romantic și modern? Pe acest drum sinuos al civilizației, legile circulației ar trebui să fie invers concepute decît pe șoselele terrene, iar prioritățile — altele. O trotinetă ar trebui... dar să nu transformăm un suspin nici în utopie, nici în lamento.

Timiditatea

O lege — pe care din multe motive o găsesc foarte frumoasă

cu ei și să-i invităm să coboare printre noi ca prieteni. Cred că oamenii aceia nu sînt diferiți de noi. Ei sînt doar mai evoluți.»

Ne întrebăm însă ce impresie își vor face aceste ființe evolute despre noi cînd vor constata că, în ciuda evoluției tehnicii și științei pămîntene, locuitorii Terrei nu găsesc alt mijloc de comunicație mai bun decît... telepatia. Vor trage desigur concluzia că sîntem mult mai înapoiați decît sîntem și că ei sînt mult mai avansați decît sînt. În definitiv dacă domniile-lor au ajuns la un nivel de dezvoltare atît de înalt, n-au decît să coboare fără teamă. N-ar fi exclus însă ca și tehnica lor de zbor, inclusiv călătoriile în spațiul cosmic, să se bazeze pe aceeași sursă: telepatia. A lor ca și a noastră.

Nicolae URECHE

COMPUTER

● Contabilitatea grevelor în Italia: în decurs de doi ani — 1966 și 1967 — s-au înregistrat 400 000 000 ore de grevă.

● Coordonate indiene: 550 000 000 locuitori. Creșterea anuală a populației — 12 000 000. 800 de limbi și dialecte.

● Washingtonul este vizitat în fiecare an de aproape 40 milioane de americani. Aparatul guvernamental concentrează un număr de 300 000 de funcționari. Administrația primului președinte al Statelor Unite, George Washington, număra doar 1 000 de funcționari.

● Cele mai rapide ascensoare din Europa vor funcționa în noul turn olimpic de televiziune din München. Viteza: 7 metri pe secundă. În 30 de secunde o «în-cărcătură» de 30 persoane este transportată la o înălțime de aproape 200 metri.

● Consiliul de gestiune al «Fondului pentru promovarea cercetării științifice» din Austria a aprobat 148 din cele 168 de proiecte capitale care i-au fost prezentate. În bugetul de stat al Austriei sînt alocate în acest scop 29,4 milioane de șilingi.

● În 10 secunde o viteză orară de 120 km, în 30 de secunde un salt la 245 kilometri pe oră. Performanța aparține automobilului de curse italian «Miura»; 350 CP — 12 cilindri.

● În ultima jumătate de secol, în U.R.S.S. extracția de petrol a crescut de 26 de ori, cea de cărbune de 18 ori, producția oțelului de 22 ori și cea a îngrășămintelor minerale de 400 de ori.

● Problema locuințelor la scară americană: în următorii 10 ani, vor trebui construite în S.U.A. 20 000 000 de locuințe. Aproape 2 000 000 de locuințe vechi așteaptă să fie modernizate, iar multe altele demolate ca insalubre.

— a lovit blind un tînăr englez mînat mai mult ca sigur de sentimente la fel de frumoase. În Anglia e interzis să stingheresti un cetățean al regatului fără «o rațiune legitimă». N-ai voie să încolomezi oameni necunoscuți dacă n-ai un motiv valabil. Or, acest tînăr — foarte timid, după cum s-a stabilit — a bătut într-o dimineată la ușa unei actrițe fermecătoare, Miss Hayley Mills, pentru a o vedea mai de aproape, pentru a-i murmura un cuvînt de admirație. Domnișoara nu a apreciat deranjul și tînărul a plătit 2 lire amendă — pedeapsă pentru încălcarea benignă a poliției. Ce mă supără este că vinovatul și-a recunoscut vinovăția. Eu m-aș fi bătut ca un diavol să dovedesc că a dori să te uiți o clipă în ochii unei fete frumoase este un «motiv valabil», este rațiune legitimă. M-aș fi bătut ca un diavol să dovedesc că nu eu, ci frumoasa jună mi-a stingherit, fără o «rațiune legitimă», exprimarea timidului meu sentiment pașnic. Ea să fi plătit cele 2 lire. Dar ușurința cu care tînărul și-a recunoscut o vinovăție inexistentă merită o amendă mult mai aspră.

Radu COSAȘU

carte

- Prestigiosului istoric și critic de artă, academicianului George Opreșcu i-au reapărut, zilele acestea, la Editura Meridiane, monografia **Theodore Géricault** (ediția a II-a) și **Scrieri despre artă** (ediția a II-a revăzută și adăugită).
- La Editura Academiei Republicii Socialiste România a apărut un masiv volum cu un cuprins bogat și divers: **Studii de istorie a literaturii române. De la C.A. Rosetti la G. Călinescu**. Din cele cincisprezece titluri incluse în sumar, notăm doar câteva: **Un romancier român de limbă franceză la 1862: N. Pedrescu** de Paul Cornea, **Folclorul la «Convorbiri literare»** de G. Călinescu, **Mateiu I. Caragiale** de Teodor Virgolic, **Publicistica lui Mihail Sebastian** de Cornelia Ștefanache.
- O contribuție valoroasă la cunoașterea literaturii «tării celor o mie de lacuri» o constituie cartea **Nuvela finlandeză**. Sint antologate scrieri din proza unor reprezentanți de seamă ai literaturii Finlandei, aparținând mai multor generații de scriitori, aceștia având anul nașterii între anii 1860 și 1931. În românește de Leontina Moga. «Cuvânt înainte» de Livia Deac (Editura pentru literatură universală).
- În colecția «Romane de ieri și de azi» s-a reeditat **Trubendal** de Virgiliu Monda, apărut întâia oară în 1946. Recitit, observăm că interesul pentru destinul lui Anton van Trubendal, principalul erou al romanului, a rămas intact.
- **Să vă mai spun una?** — astfel se intitulază cartea actorului Florin Scărlătescu, o amuzantă colecție de «istorioare» petrecute în «spatele decorului». Prefață de Radu Beligan (Editura Meridiane).
- Iubitorii scrisului viu, agitat, proaspăt, direct al lui Ilya Ehrenburg găsesc în librării romanul acestuia **Julio Jurenito**, creat în anul 1921. În românește de Radu Albala și Sara Buium (Editura pentru literatură universală).
- Numim câteva capitole din densa carte **Studii agrare** de acad. V. Malinschi: Privire retrospectivă asupra gândirii agrare, Ion Ionescu de la Brad — economist agrar, Tipologia reformelor agrare, Statistica agricolă și actualitatea agrară... (Editura Academiei Republicii Socialiste România).
- O carte frumos tipărită, iscată din entuziasm și dragoste pentru comoriile spirituale ale poporului: **Ce-am în inimă și-n gând. Folclor din Banat**. Ediția îngrijită de Ion Iliescu și Ilie Birău a apărut sub egida Comitetului de cultură și artă al județului Timiș — Casa creației populare.

cinema

Françoise Dorléac

- **Dirijabilul furat.** Jules Verne văzut de un cineast care și-a dobândit celebritatea cu stilul său personal de a realiza și conduce fantasticul: Karel Zeman, ingeniosul autor al «Invenții diabolice», «Baronului Münchhausen», «Cronicii unui bufon», creații ce ală-

tură ficțiunii tehnica filmului de animație. În distribuție: Rudsmir Randa, Jaroslav Mares, Rudolf Deyl, Jana Sedlmayerova, Miroslav Holub.

- **Nuntă la Malinovka.** Frunturi de comedie inserate într-o poveste în care fundalul istoric (războiul civil) este doar pretext, deși se pare că intențiile au fost altele. Regia — Andrei Turiskin. Interpreții: Valentina Li-senko, Gheli Sisoev, Evgheni Lebedev, Andrei Abrikosov, Zoia Fedorova.

- **Împuşcătura.** Una dintre «Povestirile răposatului Ivan Petrovici Belkin» ale lui Puşkin transpusă pe ecran de către regizorul sovietic Naum Trahtenberg («Coşofana hoară»), vizibil preocupat de găsirea unui echivalent cinematografic credincios spiritului marelui scriitor. În distribuție: Iuri Iakovlev, Ariadna Senghelaia, Mihail Kozakov, Oleg Tabakov.
- **Mari cineşti pe ecranele noastre: Alain Resnais («Hiroshima, dragostea mea»), Howard Hawks («El Dorado»), Stanley Kramer («O lume nebună, nebună, nebună»), Akira Kurosawa («Cei şapte samurai»).**
- **Actori care trebuie văzuți: Alec Guinness, Christopher Plummer, James Mason («Căderea imperiului roman»), Catherine Deneuve, Françoise Dorléac, George Chakiris, Michel Piccoli («Domnişoarele din Rochefort»), Barbara Barrie («Un cartot, doi cartofi»).**

disc

La «Electrecord», recoltă bogată de cântăreți și cîntăreți, de tarafuri și instrumentiști (soliști și mai puțin soliști), în orice caz dăruți de maica natură:

- «Lume, lume, dragă lume» și «Uşurică-i dragostea» cîntate de **Natalia Gliga** și orchestra lui **George Vancu** (EPC-961).
- «Mindru-i Clujul și Feleacul» interpretat de **Maria Peter**, acompaniată de Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii dirijată de același de mai sus (EPC-967).
- «Jocu-i din bătrîni lăsat» (ca să-l joace tinerii, desigur), «Mitrău meu e pădurar» și alte două cîntece tot atât de moldovenești, cîntate de **Maria Băraur** (EPC-965).
- «Din Bilteni pînă-n Ţicleni», «Iese mindra din grădină» și altele, zise de **Maria Sterian**. O să mai auziți de această voce! (EPC-962)
- «Struguraș crescut la soare», «I-auzi, mamă, lăutarii», două mici capodopere folclorice interpretate de **Camelia Iacob** și orchestra **Victor Predescu** (EPC-966).
- «Cînd eram fată în sat» și alte piese rare («Măi bădiță, fir de floare», de pildă) în execuția orchestrei **Stan Simion-Bănăţeanu** și a solistei **Ana Pacatiuş** (EPC-971).

muzică

- Concertul de închidere al stagiunii la Filarmonica «George Enescu» sub conducerea lui **Mircea Basarab** este închinat unei lucrări vocal-simfonice destul de rar interpretate la noi. Este vorba de oratoriul pentru soliști, cor și orchestră «Scene după Faust» de Robert Schumann. Soliștii concertului sînt **Elisabeta Neculce-Carţiş**, **Eugenia Moldoveanu**, **Martha Kesler**, **Corneliu Finăţeanu**, **Octav Enigărescu**, **Constantin Dumitriu**. Corul (Filarmonicii) e condus de **V. Pântea** (29 iunie, sala Ateneu).
- Înainte de a-și lua și ea vacanță, Opera Română a invitat cîțiva soliști de renume mondial pentru două spectacole: tenorul **Leonardo del Ferro**, din S.U.A. pentru rolul titular din «Othello» de Verdi (seamnă, cu același prilej, debutul **Marinei Crilovic** în Desdemona); **Marie-Luce Bel-lary** (Franța) și **Georg Schnappka**

(Austria) în «Cavalerul rozelor» de Richard Strauss.

- **Opera într-un act «Amorul doctor»** de Pascal Bentoiu, în premieră la Opera maghiară de stat din Cluj în regia lui **St. I. Arbore** și sub conducerea muzicală a lui **Demian Vilmos**. În fotografie — o scenă din spectacol cu interpretele **Tozser Iulia** și **Lucia Vanica**.

- **Parada modelelor create de casele de modă din Belgrad** ne prilejuește întîlnirea cu o originală formație feminină de muzică ușoară (voci și chitare) alcătuită din **Snejana Veselinovici**, **Liliana Mandici**, **Slobodanka Miscevic** (29 și 30 iunie, Sala sporturilor Floreasca).

plastică

- **Salonul umoriștilor '68.** După o absență îndelungată, umoriștii înfruntă publicul în colectiv. Rigorarea selecției e de bun augur, iar prezența tuturor generațiilor dă prestigiu. Cei mai în vîrstă (Gruia, Ross, A. Murnu etc.) sînt preocupați de portret, satiric sau amiabil. Lor li se realizează pictori ca **O. Anghelută**, cu excelențele sale șarje policrome, **Dan Hatmanu** cu prezentările sale acide sau **Jules Perahim**, excelenții desenator de totdeauna. Ingenioasă tentativa lui **Nell Cobar** care-și construiește personajele din materiale ca și utilizarea colajului la unii dintre expozații (**V. Vasiliu**, **D. Dumitriu** etc.). Din această artierie grea a umorului românesc contemporan nu lipsesc **Gopo**, **G. Voinescu**, **Gik Damadian**, **A. Lucaci**, **Bence** (cu statuetele sale), **D. Negrea**, **Taru** etc. personalități distincte; sau «tarte tinerii **C. Ciosu**, **M. Grosu** etc. (săliile de expoziție ale Ateneului).

- **Victor Rusu Ciobanu** — gravură. Cîteva surse de inspirație dar aceeași unitate de stil și consecvență. Artistul smulge lemnului lumini și umbre, grație și decor și creează o lume antropomorfică a plantelor-omani, a păsărilor-simbol, o întreagă mitologie fantastică vegetală și animală, care evoluează într-un cadru mirific. Dar în afară de acest imagism exuberant, abordează cu aceeași pasiune și succes momentul istoric («Dacă călare», «Străbunul» etc.) (Galeriile de artă — bd. Nicolae Bălcescu).

- **O. Anghelută** de Adina Naum. O monografie din seria «Artiști români». Autoarea încearcă să distingă liniile directoare ale creației pictorului insistînd cu deosebire asupra portretelor satirice prin care Anghelută se înscrie pe linia marilor tradiții urmînd lui **Grigorescu**, **Steriadi**, **Iser**, **Ressu** etc. (Ed. Meridiane).

- **I.D. Ștefănescu:** «Arta veche a Maramureșului». Pe lângă descrierea și explicarea ceramicii și a scoarțelor, a bisericilor și locuințelor, a icoanelor și a decorurilor murale, autorul exprimă un punct de vedere interesant și documentat asupra temelor principale ale artei populare (Ed. Meridiane).

teatru

- **Ferenc Molnar** a fost unul dintre «bulevardierii» de mare circulație acum patru decenii. Comedie și melodramă, piesa lui, **Olimpia**, rămîne o «rețetă» de succes la public. La Teatrul de stat din Brăila, spectacolul a fost montat de regizoarea debutantă **Raluca Iorga**; un spectacol cursiv, fără pretenții.

- Obține succes la Constanța spectacolul **Un concert pe adresa dumneavoastră** (autori **Eugen Mirea** și **Sașa Georgescu**), datorită și unor reușite compoziții muzicale (**Temistocle Popa**, **H. Mălineanu**, **A. Manolache**). Inspirate, decorurile lui **Dan Sache-larie**. Se rețin dintre interpreți: **Jean Constantin**, **I. Caramitru**, **Gelu Manolache**.

- **Vis de secătură** la Teatrul de stat din Brașov. Spirituala comedie a lui **Mircea Ștefănescu** e realizată într-un spectacol plin de vervă în regia lui **Sică Alexandrescu** și scenografia **Eleni Pătrășcanu-Veakis**. Buni interpreți: **Mircea Andreescu**, **E. Mihăilă Brașoveanu**, **Virginia Marcu**, **Ion Neleanu**, **Geta Grapă**, **Flavia Constantinescu** și artistul poporului **Marcel Anghelescu**.

- Teatrul de stat din Reșița, vâdește încercarea de a se autodepăși, ieșind din limitele unor reprezentații mediocre. Însuși repertoriul său marchează această încercare: **Anna Christie** de **O'Neill** — spectacol izbucnit regizorat de **Eugen Vancea**, în scenografia lui **Jules Perahim**, **Veac de iarnă** de **Ion Omescu** realizat de **Val Mugur**, **Vinovații fără vină** de **Ostrovski** (regia, **Ioana Ottescu**) și piesa polițistă **Martorii se suprimă** de **Robert Thomas** în direcția de scenă a lui **Mircea Avram**.

- Reținem din afișul acestei săptămîni al «teatrului la microfon»: **Doctor fără voie** de **Molière** (**Radu Beligan**, **Marcel Anghelescu**, **Nicolae Gărdescu**, **George Treştian**, **Aurelia Sorescu**, **Nineta Gusti**, **Virginia Romanovski** ș.a.), **Doamna neagră din sonete** de **G.B. Shaw** (**Marcel Anghelescu**, **Fory Fitterle**, **Dina Cocea**, **Stela Popescu**); **Discurs despre o floare** de **Paul Everac** (**Costache Antoniu**, **Dana Comnea**, **Florin Piersic**, **Coca Andronescu**, **Florin Scărlătescu** ș.a.).

Marcel Anghelescu

televiziune

Programul săptămîinii este păturos, de la un capăt la celălalt, de calm. Un calm dezarmant. Nici una dintre rubricile mai mult sau mai puțin permanente nu amenință să ne șocheze cu ceva. Șocați-ne, tovarășii Sîntem în lunile vîrf de concediu, avem și timp și dispoziție să recepționăm programe-surprinză. Dați-ni-le!

DUMINICĂ 30 Iunie. Ultimul Ziggag ne-a redat carajul să-l recomandăm din nou. Telemagazinul de săptămîna asta promite, pe lângă multe altele, și o selecție din filmele de animație prezentate la Festivalul internațional de la Mamaia. Și încă ceva:

Ziggag ne îngăduie să ne facem tihniti și asta amînuindu-și din nou ora de începere cu aproape două ore (17.00) ● **Hotărît lucru, ne aflăm în zodia festivalurilor.** Astăzi — unul de cîtece: «Orfel de aur» în transmisie de la **Sofia** (21.00) ● **Pe programul II spectacol operetistic** cu promisiuni de inedit. Cînta: **Teodora Lucaci**, **Valy Niculescu**, **Ion Dacian**, **Valentin Teodorian**, **Nicolae Țăranu**, și (asta fiind ineditul) **Roxana Matei**, **Anca Age-molu**, **Aurelian Andreescu**... (20.00) ● **Teatru în studio**: «Nu-ți plătesc», adaptare după piesa lui **Eduardo de Filippo** (**Matei Alexandru**, **Ileana Stana-Ionescu**, **Dumitru Furdui**, **Tudorel Popa**, **Marian Hudac**, **Jena Gorea**, **Elena Sereida** ș.a.) (21.00).

LUNI 1 IULIE «Istoria a început în Sumer?» — e tema pe care își propune să o dezbătă **Televiziunea**, în ciclul său «Istoria civilizațiilor» (20.45) ● **Filmul «Amprenta».** Cine nu l-a văzut pe marele ecran... n-a pierdut nimic (21.20).

MĂRTI 2 IULIE. Emisiunea **Seară de teatru** ne oferă un foarte bun spectacol: «Oameni și șoareci» de **J. Steinbeck** în regia lui **Alexandru Finți** (**Valeria Gagealov**, **Florin Piersic**, **Matei Alexandru**, **Constantin Rauțchi**, **Emanoil Petruț** ș.a.) (20.45).

MIERCURI 3 IULIE. **Angela Buciu**, **Maria Crăciun** și **Petre Săbădeanu**, într-un **program folcloric** intitulat «Cîntec dulce românesc» (20.00) ● **Un trio de nemuritoare vedete** ale ecranului: **Edward Robinson**, **Humphrey Bogard** și **Joan Blondell** în filmul «Focuri în noapte» (21.20).

JOI 4 IULIE. Pe programul II: emisiunea de istorie literară **O samă de cuvinte...** care se bucură de participarea lui **Șerban Cioculescu**. Subiectul: «**Dimitrie Bolintineanu** — legendă istorice» (21.00) ● **Mari interpreți:** **David Oistrach** (22.30).

VINERI 5 IULIE. **Studioul muzical**, ciclul «Cultura muzicală de-a lungul timpului»: **Robert Schumann** (20.20) ● **Un film** al lui **Francesco Rosi** (distins cu «Leul San Marco») «Sfidarea» — cu **Rosanna Schiaffino** (21.15).

SĂMBĂTA 6 IULIE. O emisiune în direct de la Sofia adresată mai ales tineretului: **Concursul laureatilor festivalurilor internaționale ale tineretului și studenților** (19.00) ● Emisiunea intitulată (nu știm pentru care motiv) «**Romantism la alegere**» ne prilejuește întîlnirea sau reîntîlnirea cu cîțiva intereșanți și reprezentativi interpreți de muzică ușoară contemporană: **Jacques Hustin**, **Marion Rung**, **Mafalda Sofia**, **Patricia Cahil**, **Miquel Ferrro**, **Guy Mardel**, **Katy Kovacs**, **Kalinka**, **Joseph Laufer** (22.45).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul nr 26 din 30 iunie 1968

I. Progresul-Steagul roșu Baraj cat. A.	x
II. Politehnica Galați-Crișul Baraj cat. A.	2
III. Gloria Birlad-Chimia Rm. V. Baraj cat. B.	2
IV. Progresul Brăila-Victoria Roman Baraj cat. B.	x
V. Metalul Tr. Severin-Gaz metan Baraj cat. B.	2
VI. Chimica Timăveni-A.S. Cugir Baraj cat. B.	x
VII. Șteful Tulcea-Portul Constanța Cupa de vară	1
VIII. S.N. Olteneța-Metalul Buc. Cupa de vară	1
IX. Șoimii Buzău-Flacăra Moreni Cupa de vară	1
X. Rapid Plopeni-Poiana Cimpina Cupa de vară	x
XI. Foresta Fălcienciu-Chimia Sv. Cupa de vară	1
XII. Inter-Torino Cupa Italiei	1
XIII. Bologna-Milan Cupa Italiei	x

«practic»

ASPIRATORUL
ULTIMELOR
CERINȚE

Practic

«PRACTIC» consumă numai 420 Wați pe oră.

Diferența de presiune pe care o creează el este de 1 300 milimetri coloană de apă.

«PRACTIC» are un randament superior, performanțele lui fiind comparabile cu ale celor mai bune produse similare străine. L-ați recunoscut deci: «PRACTIC», noul tip de aspirator de

praf realizat de uzină «Electromotor»-Timișoara, este rodul unor temeinice studii și experimentări. Tehnologia modernă de fabricație și execuția îngrijită îi conferă performanțe mult îmbunătățite în comparație cu tipul «Record». «PRACTIC» ASPIRATORUL IDEAL, VĂ STĂ LA DISPOZIȚIE ÎN VITRINELE MAGAZINELOR DE SPECIALITATE.

LUCRĂRILE SESIUNII ADUNĂRI NAȚIONALE

Marți 26 decembrie 1967 au fost reluate, în ședință plenară, lucrările sesiunii a VIII-a a celei de-a V-a legislaturi a Marii Adunări Naționale.

Potrivit principiului sesiunilor deschise, adoptat de Marea Adunare Națională după ședința plenară din 9 decembrie, lucrările s-au desfășurat în comisii permanente, care au dezbătut proiectele de legi ce le-au fost transmise în vederea studierii lor. În timpul acestor vicepreședinți și membri ai Consiliului de Miniștri au făcut, în cadrul comisiilor, expuneri cu privire la proiectele de legi prezentate și au dat lămuririle cerute de deputați.

În încheierea lucrărilor, comisiile permanente au aprobat rapoartele care au fost înfățișate Marii Adunări Naționale.

Au fost dezbătute și aprobate o serie de legi menite să asigure îndeplinirea hotărârilor Conferinței Naționale a partidului, ale cărei documente de o covârșitoare importanță trasează un vast program de perfecționare a activității economice și a vieții sociale a întregului nostru popor. În fotografie: aspect din timpul lucrărilor sesiunii.

ORE CALDE

de Liviu TIMBUS

În zilele acestui sfârșit de decembrie, când oamenii se pregătesc să pășească pragul noului an verificându-și puterile, cumpănindu-și roadele muncii și scrutind dimensiunile viitorului, gândurile și faptele poporului nostru sînt mai vii și mai bogate în semnificații ca oricînd. După 20 de ani de republică și în fața mărețului program adoptat la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, țara întreagă trăiește un autentic moment istoric. Larga participare a oamenilor muncii la dezbaterile documentelor elaborate la Plenara C.C. al P.C.R. din 5-6 octombrie, puternicul curent de opinii incununate în final prin propuneri și soluții fructuoase au însemnat totodată un real și important cîștig în planul conștiinței colective prin participarea maselor de oameni ai muncii, în mod creator, la cunoașterea și soluționarea problemelor economice și ale dezvoltării sociale.

Cu ce gânduri și fapte concrete au pornit milioanele de cetățeni din patria noastră la cucerirea noilor zone ale civilizației și progresului? Pentru a răspunde acestei întrebări am dat ocol prin țară, cale de 2 500 kilometri, poposind în orașe și sate, în uzine, fabrici, instituții și case de gospodari harnici. Am stat de vorbă cu oameni aparținînd celor mai diverse compartimente ale vieții, le-am urmărit gândurile și planurile de viitor publicate în gazetele centrale și regionale. Pe drumul de loc ușor al împlinirii mărețului program trasat de Conferința Națională a partidului a început să pășească încă de pe acum o țară întreagă. Dragostea pentru patria socialistă, înaltul patriotism al milioanele de cetățeni conduși de încercatul partid reprezintă principala cheazășie a biruinței.

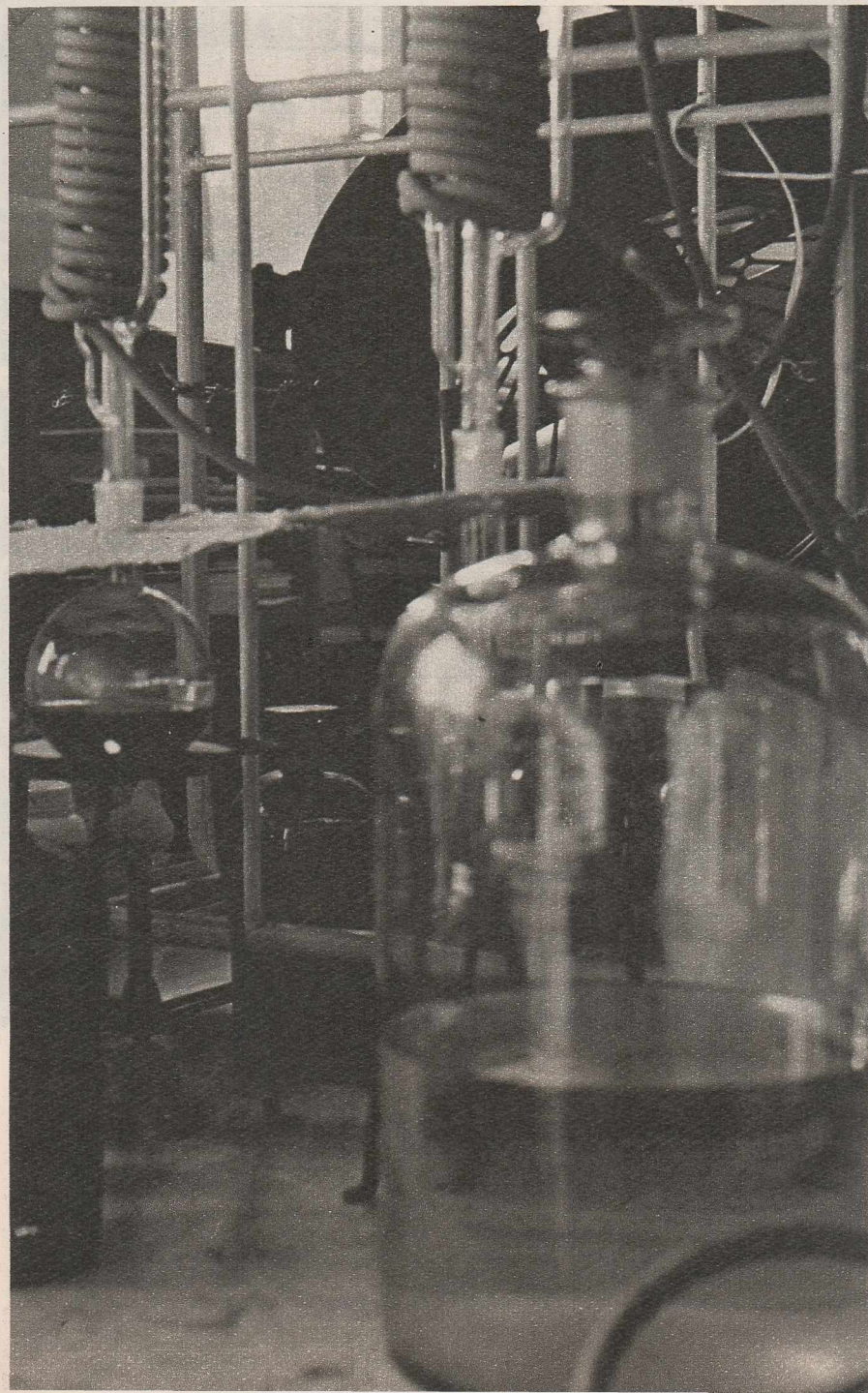
Știința înseamnă putere

— O definiție modernă a noțiunilor de știință și științific? Cuvintele acestea, înrădăcinate astăzi adînc în limbajul curent al cetățeanului nostru, nu posedă cu toate acestea o definiție lapidară, sever științifică. Și aceasta pentru simplul motiv că sfera noțiunii este extrem de vastă. În scrierile învățaților ni s-au păstrat numeroase formulări valabile și adevărate în marea lor majoritate și asta deoarece și azi, ca și acum 2 500 de ani, încercarea de definire a noțiunii de știință a reflectat aceeași permanență sete de cunoaștere, dorința activă a omului de a-și corela viața proprie cu organismul general al societății, efortul lui de a descoperi și stăpîni legile naturii.

Și tovarășul **Grigoraș MARINCA**, profesor de filozofie la Iași, așază pe masă un teanc de fișe clasate, evident, cu o rigurozitate științifică.

— «Știința — spune Sofocle — reprezintă partea cea mai însemnată a fericirii». Ceea ce e adevărat, dacă admi-

tem că armonia sufletească, izvorul fericirii și garanția succesului în viață fac casă bună cu înțelepciunea dobîndită prin practică, experiență și studiu temeinic. Sau iată această observație atît de apropiată de zilele noastre, transmisă de Democrit: «Nu încerca să știi totul pentru a nu te trezi că nu știi nimic». Compartimentarea activității, specializarea, spunem noi astăzi, reprezintă fără îndoială geneza și temeiul omului cultivat, priceput și harnic. Marx determină într-o formă sintetică rolul, eficiența și larga sferă de acțiune a gândirii științifice: «Orice știință ar fi de prisos dacă forma de manifestare și esența lucrurilor ar coincide nemijlocit». Și, în sfîrșit, iată o definiție foarte generală dar adevărată și extrem de actuală: «Știința — spune Bacon — înseamnă putere». Aici mi-aș permite o mică adnotare. Oamenii au devenit puternici abia cînd au desferecat cu bună știință stihilele naturii. Povestea cu ucenicul vrăjitor rămîne tocmai de aceea o simplă poveste. În casa lui bîntuită de strigoi omul s-a apucat să facă treabă de gospodar punînd

— ca să zic așa — dracii la lucru și înlocuind cu aspiratoare electrice măturile babelor cotoroaște. A face ordine în toate domeniile vieții, așezînd pe criterii științifice nu numai activitatea curentă ci chiar și cele mai îndrăznețe și îndepărtate planuri de perspectivă, reprezintă astăzi axioma civilizației și progresului. Mai simplu spus: pentru a ne orîndui traiul în mod rațional avem nevoie de organizare și planificare. Documentele adoptate la Conferința Națională a partidului nostru reprezintă în acest sens cea mai strălucită confirmare a ceea ce se cheamă politică științifică, fondată pe cunoașterea realităților naționale în mișcarea lor vie, a legilor care guvernează progresul economic și social. Ele au fost elaborate cu concursul întregului popor, ceea ce a determinat, în mod dialectic, punerea de acord a metodelor și formelor de conducere și planificare cu necesitățile reale.

— Ce părere aveți însă de această definiție, mai puțin optimistă, dată științei? Ea aparține lui Eschil și sună cam așa: Oamenii călăuziți pe drumul înțelepciunii vor dobîndi știința prin durere.

— Progresul este implacabil, chiar dacă știința și înțelepciunea sînt uneori rodul durerii și al sacrificiilor fără număr. N-a fost de loc ușor (asta ca să-i lăsăm

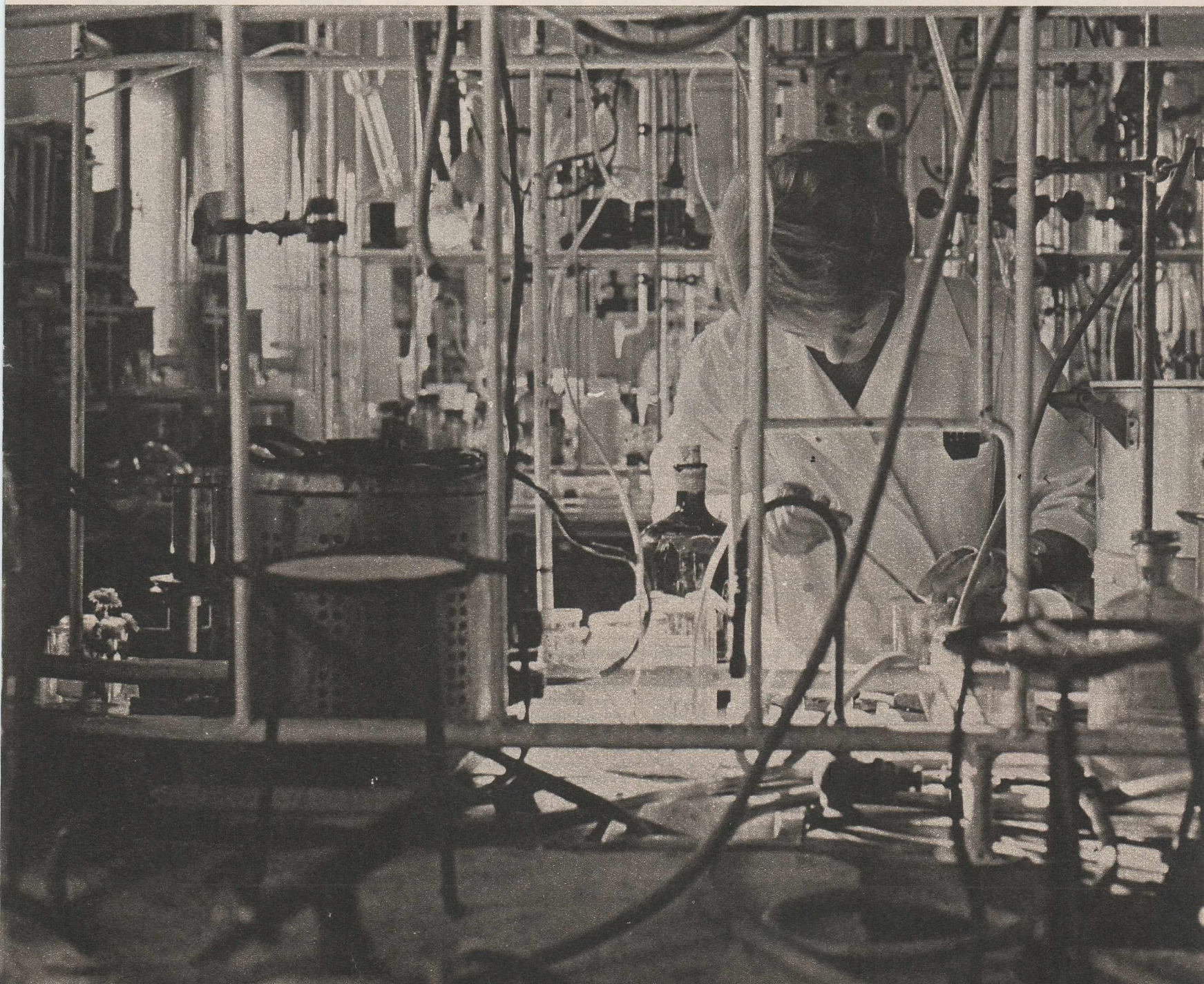
pe antici cu ale lor iar noi să revenim pe pămîntul României) să transformăm Moldova noastră agrară (cu lașul ei «romantic»!) într-o provincie cu unități industriale puternice, să creăm prestigiu și tradiție unor meserii practic necunoscute pînă acum 20 de ani. Am izbutit sau nu? Ei bine, acolo unde pînă mai ieri n-a fost nimic se înalță cetățile industriale de la Iași, Borzești, Săvinești, Piatra Neamț, Roman, Bacău, Bîrlad, Suceava etc.

(Continuare în pag. 6)

Din cantitatea de grîu obținută prin introducerea în solul României a 2,5 milioane tone îngrășăminte chimice — au demonstrat specialiștii — s-ar putea fabrica zilnic o pîine în plus pentru fiecare cetățean al țării. În 1970 agricultura țării va primi peste 1 100 000 tone de îngrășăminte minerale în substanță activă, revenind circa 110 kg la un hectar de teren arabil. Această mare cantitate de «mană pămîntească» va fi livrată unităților agricole socialiste de către combinatele chimice ale țării, printre care se numără și Combinatul chimic al Craiovei (fotografia alăturată).

Comisia de coordonare a activității de cercetare științifică din regiunea Iași a hotărît printru altele concentrarea activității cercetătorilor spre un număr restrîns de domenii. Acestea au fost stabilite avîndu-se în vedere importanța tradiției locale, cadrele existente și dotarea bazelor de cercetare. Oamenii de știință ieșeni și-au propus în principal să se ocupe de următoarele probleme: automatizări industriale; îmbunătățirea procesului de injecție și ardere la motoarele diesel; studiul transferului de căldură și masă; utilizarea energiei electrice în agricultură, seismologie inginerască și studiul comportării construcțiilor la acțiuni seismice. Fotografia noastră vă prezintă laboratorul de polimeri reactivi al Institutului de chimie moleculară «Petru Poni».

Fabrica «Clujeana» se numără printre primele întreprinderi din țară care, punând în aplicare măsurile privind perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, a obținut rezultate remarcabile. Prin creșterea eficienței și calității muncii fabrica a realizat pînă la 1 noiembrie 8 000 000 lei beneficii peste plan. ▲

ORE CALDE

Cercetarea științifică —
forță de producție

— De fapt cu Moldova noastră agrară și cu lașul nostru provincial, colbăit,

apăsător, activ doar la căldura ședințelor literare, zău că se cam exagerează... lașul lui Creangă, Eminescu, Ibrăileanu și Sadoveanu a fost deopotrivă și o mare cetate a științei românești. În acest oraș au lucrat — să nu uităm! — matematicienii Al. Myller și Octav Mayer, fizicianul Dragomir Hurmuzescu, chimiști de prestigiu ca Petru Poni, Petru Bogdan, Radu Cernătescu, biologul Grigore Cobălcescu și istoricul A.D. Xenopol. De ce să fim răi și nedrepți cu noi înșine!

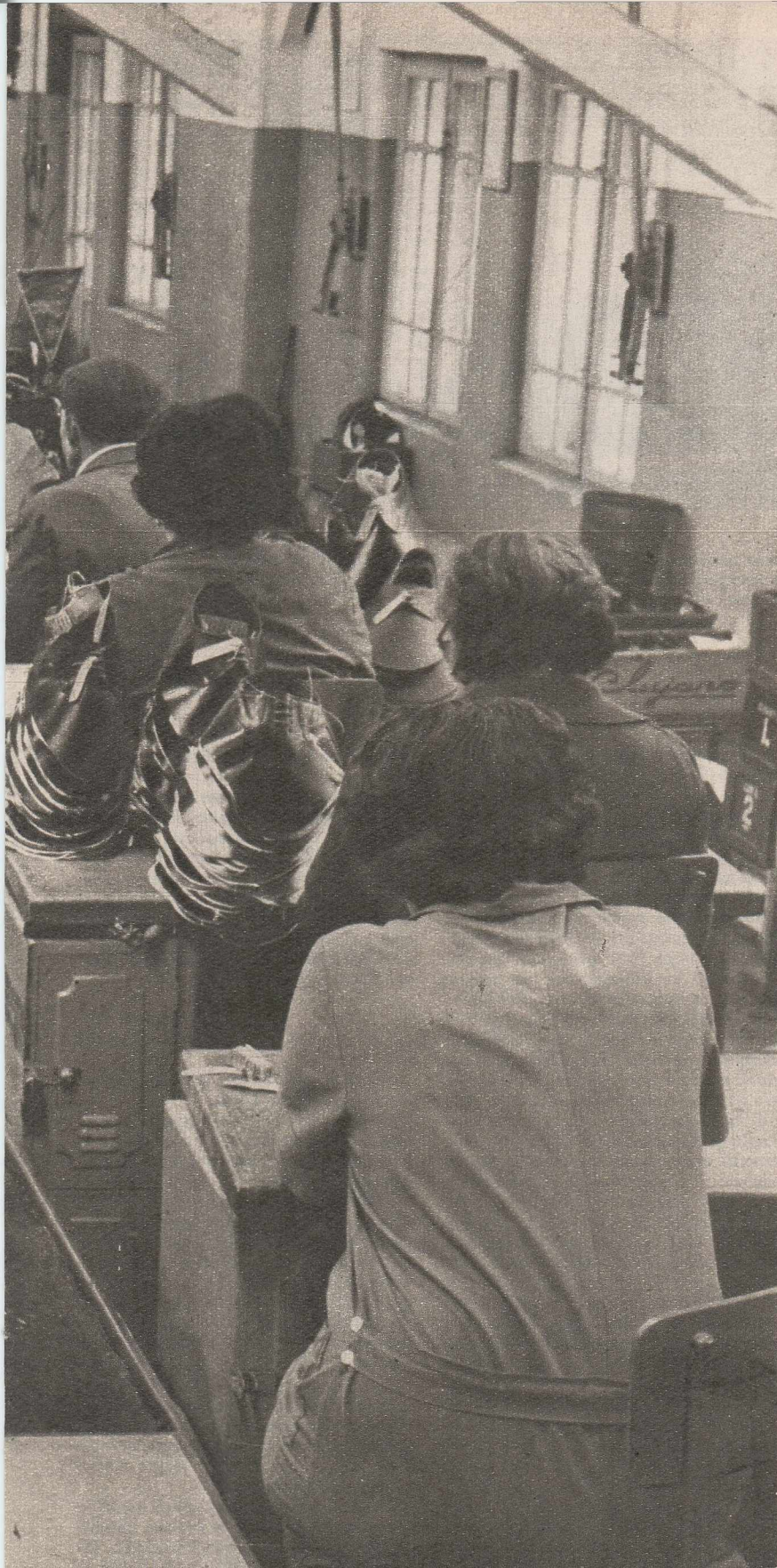
Și tovarășul profesor universitar Vasile ABABI, decanul Facultății de chimie din Iași și președintele comisiei de coordonare a activității de cercetare științifică, ne demonstrează cu cifre și fapte că bunele tradiții ale Universității iesene

își dezvăluie roadele și în activitatea sîrguincioasă a oamenilor de știință contemporani.

— Atît doar că ceea ce a fost bun ieri sau alaltăieri poate deveni impropriu prezentului. Documentele adoptate la Conferința Națională a partidului au făcut în această privință lumină deplină. În lașul nostru, pe care vi l-am laudat pînă acum cu atîta fervoare, cercetarea științifică are nevoie totuși de o mai judicioasă structură organizatorică. Din cei 2 200 de cercetători, 80 la sută lucrează în domeniul învățămîntului superior. Avem, cu alte cuvinte, 100 de catedre care se ramifică în aproximativ 600 de discipline. Această dispersare a forțelor și mijloacelor de cercetare nu mai corespunde necesităților economiei

noastre. Concentrarea lor spre direcții bine definite constituie o sarcină de primă urgență. Înființarea, de pildă, a unui institut care să adune pe toți cei care se ocupă în prezent cu problema antibioticelor (astăzi împărțite între Institutul politehnic, catedra de chimie a I.M.F. și Fabrica de antibiotice) ar fi o măsură de bun augur. Așa cum s-a subliniat la Conferința Națională a P.C.R., măsurile adoptate au menirea să determine o selecție tematică care să permită o concentrare eficientă a forțelor și mijloacelor de cercetare științifică și stabilirea de priorități în cercetare, legate de interese economice și sociale deosebite.

Cercetarea științifică în ansamblu va trebui să rămînă în principal tot în cadrul

Universității. Aceasta, evident, implică reutilizarea laboratoarelor existente. Comisia pe care o conduc a făcut o propunere concretă în sprijinul acestei acțiuni: să se acorde bazelor de cercetare o cotă din beneficiile realizate de întreprinderi datorită punerii în aplicare a lucrărilor elaborate de către cercetătorii noștri. Ceea ce ar însemna deopotrivă: coînteresarea lor materială și realizarea unei legături active între producție și cercetarea științifică.

...Iar la Cluj, în aceeași ordine de idei, părerea tovarășilor acad. **Raluca RIPAN** și prof. dr. docent **Octavian FODOR**, rectorul I.M.F. Cluj:

— În cadrul sesiunii științifice a filialei din Cluj a Academiei au fost prezentate anul acesta, între 28 și 29 octombrie, 237 comunicări în 13 secții. Rezultatele îmbucurătoare obținute în ultimii trei ani ne impun noi sarcini și obiective de viitor. În primul rând, consolidarea rezultatelor dobândite pînă în prezent. Apoi

realizarea unei strînse legături între cercetarea fundamentală și cea aplicativă; întărirea procesului de finalizare în practică a rezultatelor obținute; stabilirea condițiilor pentru trecerea la forme îmbunătățite de dezvoltare a bazei materiale și stimularea cadrelor de cercetare; extinderea sistemului contractelor dintre unitățile de cercetare și unitățile productive.

După cum s-a arătat la Conferința Națională a P.C.R., un loc important în discuția publică a Directivelor l-au ocupat problemele perfecționării în continuare a organizării și coordonării activității de cercetare științifică. Cea mai mare parte a propunerilor reflectă grija unităților de cercetare pentru sporirea rolului științei în introducerea progresului tehnico-științific în întreaga economie națională.

— În lumina documentelor adoptate la Conferința Națională a Partidului Comunist Român apare deosebit de

importantă și problematica cercetării în domeniul medicinei cu aplicare în practică în cadrul ocrotirii sănătății. Se impune o mai strînsă colaborare, o unificare organică a potențialelor de cercetare din așa-numitele discipline preclinice ale științelor fundamentale, care servesc formarea medicului, cu cele care activează în nemijlocită legătură cu practica medicală. Sintem obligați la o mai bună coordonare a cercetării, ceea ce pe lîngă alte avantaje îl va mai avea și pe acela de eliminare a diletantismului, de economie de forțe și utilaj, precum și o mai bună orientare a efortului de cercetare spre obiectivele noastre, proprii terenului, și a necesităților social geografice.

Matematică și poezie

De vorbă cu **Nicolae CIOVÎRNACHE**, directorul economic al fabricii «Clujeana»:

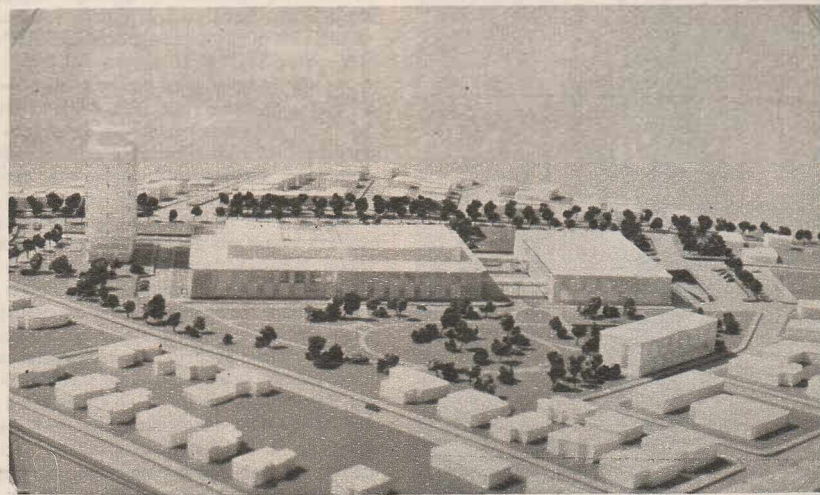
— Am citit într-o carte că străvechii hinduși — creatorii sistemului zecimal și al ecuațiilor algebrice — își prezentau problemele de matematică în versuri. În câteva rînduri un tînăr îndrăgostit — asta mi-a rămas în minte — dăruiește dragostei sale un buchet cu flori de sicomor. Se mai amestecă în treabă și niște albine și, pare-se, sosește și un crocodil, dar pe băiatul de acum 3 000 de ani îl interesa doar cîte fire cuprinde buchetul. Atunci iubita îi răspundea scandînd și realizînd metafore colorate ca $4x + 2x = 36$. Adică x-ul tău, iubite, este egal cu șase flori. Pe urmă, probabil, matematica a divorțat de literatură și artă.

— Și totuși, tovarășul director Ciovrînache face versuri și îndrăgește matematica...

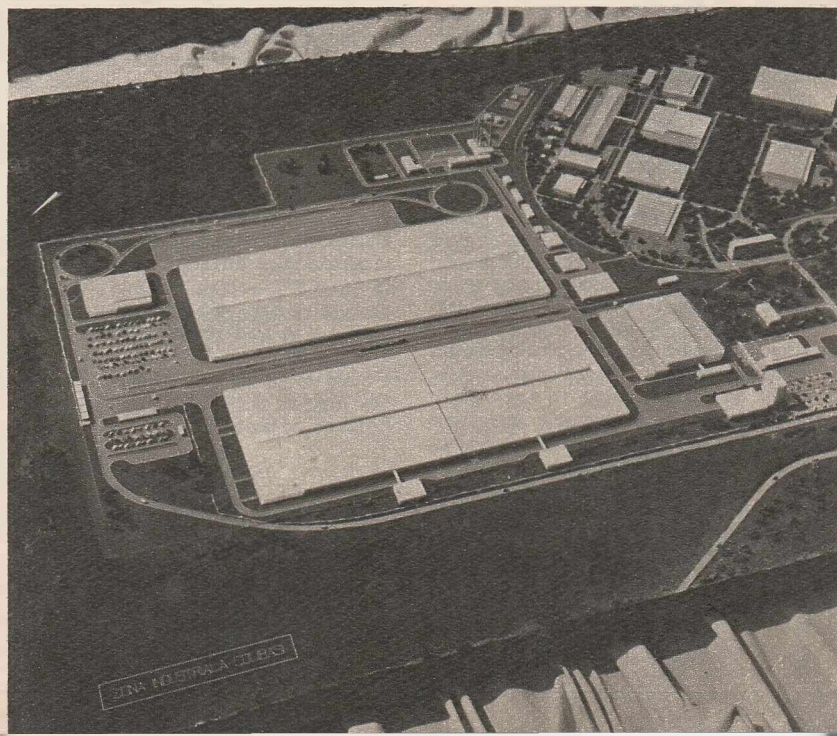
— Toate le află gazetarii. Ce-i drept, scriu versuri și mă pasionează matematica, dar n-aș îndrăzni niciodată să iau locul contabilului șef sau să-mi dezvălui valențele artistice creînd modele de pantofi. Fac exact numai ceea ce mă pricepe cu adevărat. Specializarea strictă, compartimentarea riguroasă a muncii constituie în unitatea noastră un principiu de bază. Perfecționarea conducerii și planificării economiei ne-a obligat să renunțăm la diletanți și să dăm preferință doar specialiștilor. Anul acesta, de exemplu, am angajat pe cel mai strălucit absolvent al Facultății de matematică din Cluj. Avem, ce-i drept, destui ingineri și contabili pricepuți în acest domeniu și totuși s-a simțit nevoia unui matematician «pursing». Progresul multilateral este de neconceput fără ajutorul acestei discipline, osatura virtuală a tuturor înfăptuirilor de ordin practic. Că am făcut bine cum am făcut o dovedesc realizările acestui an. Ne numărăm printre cele dintîi întreprinderi care, traducînd în fapte documentele cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, au obținut încă de pe acum rezultate îmbucurătoare: cele 30 de studii consacrate organizării științifice a producției și muncii au determinat obținerea, pînă la 1 octombrie, a unor beneficii în valoare de 9 000 000 lei.

Dar — așa cum clar s-a arătat și la Conferința Națională — îmbunătățirea și perfecționarea sistemului de conducere a economiei este un proces continuu, cerut de progresul general al

(Continuare în pag. 8)

Dimensiunile viitorului vor cuprinde și aceste importante realizări ale constructorilor noștri: noul centru de televiziune din București (fotografia de sus) și Uzina de autoturisme de la Colibași (fotografia de jos).

ORE CALDE

industrii, al întregii producții materiale și spirituale, care în condițiile revoluției tehnice științifice contemporane cunoaște un puternic avânt.

Și tot prin exemple de ordin practic a fost dovedită temeinicia prevederilor cuprinse în documentele Conferinței Naționale a P.C.R. și în cadrul colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni ai uzinelor «Electroputere» — Craiova. Prin aplicarea măsurilor de îmbunătățire a planificării și cointeresării materiale producția-marfă vîndută și încasată a fost depășită cu 2 la sută, livrările la export au crescut cu 17,7 la sută, la fondul de salarii planificat s-au realizat economii în valoare de 500 000 lei, s-a economisit manoperă directă într-un volum de 125 405 ore, raportul dintre personalul neproductiv și cel productiv s-a modificat, contribuind la creșterea eficienței muncii, sarcina de creștere a productivității muncii s-a depășit cu 3,9 la sută, iar la producție s-a realizat

▲ Teritoriul României cuprinde numeroase localități rurale prevăzute cu dotări minime (școli, magazine, cinematograf, bibliotecă, cămin cultural) și dotări edilitare (lumină electrică, conducte cu apă potabilă, șosele asfaltate). Comuna Glimboca din raionul Caransebeș — fotografia noastră — se numără printre acestea. În numeroase alte localități — se arată în documentele de partid — a lipsit, totuși, preocuparea susținută pentru dezvoltarea lor sistematică, «pentru asigurarea unei judicioase repartizări a obiectivelor economice, a dotărilor social-culturale și tehnico-edilitare». În noua viziune asupra satului românesc frumosul și funcționalitatea, împletirea lor strînsă constituie principiul de bază. Tradiția va trece într-o nouă etapă a ei, dar nu prin renunțarea la bogata moștenire făurită de geniul creator al poporului. Documentele de partid aduc în această privință o importanță precizare: «sistemizarea localității rurale va trebui să se facă prin asigurarea unei expresii arhitecturale proprii, pe calea valorificării cadrului natural, tradiției constructive și artistice locale, a monumentelor istorice, a potențialului turistic».

▲ De la începutul anului 1967 siderurgiștii hunedoreni au obținut o producție suplimentară vîndută și încasată în valoare de 173 000 000 lei. La acest succes de prestigiu și-a adus contribuția întregul colectiv al combinatului, dar mai cu seamă colectivele de laminorul 650 mm, laminorul trio, oțelăria electrică și fabricile de aglomerare a minereurilor de fier.

cu 15 lei mai puțin la 1 000 lei față de costurile planificate.

Nu se poate altfel

La Hunedoara, în marea hală a cuptoarelor electrice, stropită de lumina purpurie a jerbelor de scînteii și învăluită în suflarea fierbinte a oțelului topit, am stat de vorbă cu trei dintre cei mai vajnici siderurgiști ai țării: Ștefan TRIPȘA, Ion STANCIU și Ion CIȘMAȘ.

— Am început anul nou cu bine — ne spune Ștefan Tripșa. Da, e vorba de '68. Prin aplicarea măsurilor de organizare superioară a producției și a muncii colectivul combinatului nostru a realizat planul anual pe 1967 în 11 luni.

Iar în ceea ce-i privește pe cei trei oțelari, «noul an» a însemnat o adevărată încununare a activității lor profesionale. Direcția generală pentru metrologie, standarde și invenții a acordat de curînd titlul de «inventator» oțelarilor Ștefan Tripșa și Ion Stanciu prin brevetarea metodei «întreținerea la cald a cuptorului siemens-martin de mare capacitate». Inovația a fost experimentată timp de trei ani. În 1967 aplicarea noului procedeu a determinat scurtarea duratei de staționare a cuptoarelor cu 870 ore, ceea ce a facilitat obținerea în plus a 27 400 tone oțel. Economii realizate se cifrează la 1 700 000 lei.

Ion Cișmaș este auterul unei invenții cel puțin la fel de prețioase. După cinci ani de studii și experiență el a izbutit să elaboreze o lance pentru insuflarea oxigenului în cuptoare. Construită după o concepție strict originală, lancea «tip Hunedoara» are meritul remarcabil de a grăbi procesul de topire a metalului în cuptoare, scurtînd durata de la 120 ore la 30-40 ore. Noua metodă, sistemul de lucru și eficiența ei depășesc realizările similare din lume oferind o elocventă dovadă despre progresul științei și tehnicii românești. Ea a determinat creșterea productivității în secția de oțelărie cu 22 la sută, ceea ce înseamnă pînă în prezent aproape 400 000 tone oțel.

— La început treburile au mers al dracului de greu. Atunci am văzut că e necesar să ne punem cu burta pe carte. Am învățat chimie, fizică, matematică. Altfel nu se poate!

Urnirea latentelor

Trei orașe sînt cu deosebire dragi tovarășului Gyula CSEHI, profesor la Universitatea din Cluj.

— În unul m-am născut, în celălalt am petrecut ani decisivi, iar în al treilea muncesc și trăiesc — scrie profesorul clu-

jean într-un articol publicat în ziarul «Făclia». E vorba de Satu-Mare, Oradea și Cluj. Dar așa cum li se întîmplă părinților față de copiii lor, nici eu n-am putut rămîne obiectiv în fața celor trei orașe «natale». Sătmarului i-a revenit o parte mai consistentă din acest sentiment filial. Simt pentru acest oraș ceea ce simte părintele pentru copilul său, nici mai bun, nici mai rău decît frații săi, dar care își plimbă viața printr-un lanț de ghinioane! În documentele de partid privind reorganizarea teritorial-administrativă a țării am descoperit numele Sătmarului printre orașele cărora vechea împărțire administrativ-teritorială, pe regiuni, nu le-a fost salutară, întrucît nu le-a asigurat suficiente posibilități pentru iradierea valențelor economice, culturale și de îndrumare formate în epicentru unei regiuni cu specific istoric propriu. După cum se pare, Satu-Mare va fi reședința unui viitor județ. Mai precis: orașul își va recăpăta vechiul rang. Ei bine, vă închipuiți bucuria și satisfacția mea citind aceste rînduri:

După cum s-a reliefat la Conferința Națională, îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării noastre urmărește apropierea conducerii centrale de unitățile de bază, atragerea maselor largi la conducerea treburilor de stat și la rezolvarea problemelor sociale și obștești, la înfăptuirea politicii partidului și guvernului.

Cine ar putea dori mai mult decît mine — profesor, literat și publicist, deci în fapt pedagog de «obște» — ca mișcările spirituale ale Capitalei și ale marilor centre culturale, știința și literatură, realizările artei, să răzbată cu pierderi tot mai mici pînă la oamenii care trăiesc în orașe și sate? Cine ar dori mai mult ca un circuit sănătos al acestor bunuri culturale să creeze în mase exigența și setea de știință? Tocmai de aceea îmi exprim întregul meu atașament față de această prețioasă idee înscrisă în documentele de partid, prin care se preconizează ca reședințele de județ să nu rămîină simple distribuitoare ale producției și repartizării, ci să împlinească un rol similar și în circuitul viu al culturii.

Despre măsurile înscrise în documentele de partid privind îmbunătățirea organizării teritoriale a scris în presa regională și tovarășul Ion ALBULEȚ, vicepreședinte al comitetului executiv al Sfatului popular al regiunii Oltenia.

— În condițiile noii organizări administrative a țării, pe baza studiilor preliminare care s-au întocmit în mai multe variante, rezultă că pe teritoriul Olteniei ar putea fi constituite aproximativ 200-

250 de comune. La alcătuirea acestor studii s-a ținut seama de numărul populației, de distanța necesară dintre satele de reședință și celelalte sate componente, de baza de producție existentă la unitățile agricole, de rețelele de legături optime rutiere și feroviare, de ocupații, tradiții, dotări social-culturale și comerciale. Determinînd acest număr de comune, ne vom putea înscrie în media de 4 500-5 000 locuitori, populație rațional distribuită în teritoriu.

Frumosul util și cu adevărat splendid

Acasă la oțelarul Ion CIȘMAȘ mi-am notat următoarea frază:

— România e o țară bogată și frumoasă. N-are seamă pe lume. Dar cînd frumosul e și util, atunci devine cu adevărat... splendid!

...România a fost într-adevăr, dintotdeauna, «bogată și frumoasă ca o grădină». Și toți cei care au prins trup și suflare din lutul ei au aflat din fragedă pruncie că le-a fost dat să se nască și să trăiască într-o țară mîndră și frumoasă. Așa au văzut-o și strămoșii noștri cei mai îndepărtați, și de aceeași faimă s-a bucurat mai cu seamă în ultimul veac, cînd oamenii de știință au descoperit în străfundurile subsolului românesc marile cimitire subcarpatice, unde cataclismele geologice ale erelor îndepărtate au încătușat în petrol, cărbune și gaz metan energii incomensurabile.

În două decenii de republică România a devenit însă de cîteva ori mai mîndră și mai bogată prin munca rodnică, talentul, abnegația și înaltul patriotism al cetățenilor ei liberi.

Cum va arăta patria noastră peste alte două decenii? Politica realistă a partidului nostru, planurile de perspectivă elaborate riguros, fundamentate științific, ancorate temeinic în realitate oferă un răspuns cert: peste cinci, peste zece, peste douăzeci de ani vom fi mai mîndri, mai bogați, mai fericiți.

Pentru cucerirea noilor culmi ale civilizației și progresului spre care ne îndreaptă hotărîrile istorice ale Conferinței Naționale a partidului lucrează cu însuflețire un întreg popor, fixînd dimensiunile viitorului prin evaluarea judicioasă a realizărilor și posibilităților, studiînd cu rigurozitate sarcinile, combătînd cu franchețe lipsurile și rămînierele în urmă. Cuvintele profetice rostite cu un veac în urmă de marele înaintaș al științei și culturii românești Mihail Kogălniceanu își dovedesc temeinicia la scara realității: «Civilizație înseamnă totalitatea izbînzilor politice și științifice».

A DOUA BĂTĂLIE DIN SIERRA DE ESCAMBRAJ

CORESPONDENȚĂ SPECIALĂ DIN HAVANA

▲
In zilele «bătăliei cafelei» din Sierra de Escambray.

Munții Escambray reprezintă pentru poporul cubanez nu numai o entitate geografică. Sierra de Escambray este în același timp un nume cu rezonanță istorică, legat de bătălia aprigă pe care puterea revoluționară a dus-o în primii ani de existență împotriva bandelor contrarevoluționare de asasini și sabotori. În văgăunile acestor munți, unitățile armate, sprijinite de formațiuni ale miliției și de comitetele de apărare ale revoluției, au dus o luptă pe viață și pe moarte cu dușmanii noii orînduirii.

Bătălia din Escambray din anii 1961-1963 a devenit, ca și Plaja Gyron, un simbol al capacității, forței și eroismului de care a dat dovadă poporul cubanez.

În toamna acestui an, Sierra de Escambray a fost teatrul unei alte bătălii, de astă dată pe tărîmul muncii pașnice. De la sfîrșitul lunii septembrie aici se desfășoară «La Gran Siembra del Café», marea campanie de plantare a arborilor de cafea, o acțiune de amploare, menită, în ultimă instanță, să facă din Cuba una din principalele producătoare de cafea din lume.

Ca orice acțiune de asemenea anvergură, bătălia cafelei a fost pregătită minuțios. Mai întii, terenul. Versantele domoale ale Munților Escambray au fost cercetate de echipe de specialiști în problemele solului și climatei, care au stabilit cu precizie că această zonă este deosebit de prielnică plantațiilor de cafea. Au fost create în regiune 21 pepiniere care, în vara acestui an, numărau deja peste 30 000 000 de puieți gata pentru a fi plantați. Ploile abundente, amenințarea ciclonului Beulah au amînat cu aproape două luni începerea campaniei. Acest răgaz a fost însă folosit pentru o amplă

mobilizare a forței de muncă necesare unei asemenea acțiuni. Comitetul de partid al provinciei Las Hillas (de care aparține regiunea Escambray) a lansat un apel tuturor oamenilor muncii să participe prin muncă voluntară la marea campanie de plantare a arborilor de cafea în munți.

Secretarul comitetului provincial de partid calculase inițial că la această campanie vor participa aproximativ 100 000 oameni. Realitatea a depășit însă așteptările sale.

Din cele șase orașe de reședință ale provinciei Las Hillas se îndreptau, într-un șuvoi neîntrerupt, spre poalele munților sute de camioane transportînd zeci de mii de voluntari, unelte de muncă, săculețe de polietilenă cu arbuști, puieți de cafea. Acest exod a 160 000 oameni către înălțimile Sierrei părea desfășurarea unei armate angrenate în cea de-a doua bătălie din Escambray.

Lupta a început acolo unde nici camioanele cu dublă tracțiune nu mai puteau înainta pe drumurile desfundate de ploi torențiale. Voluntarii așezați în șir indian, om lingă om, au creat adevărate benzi transportoare vii. Săculețele cu puieții de cafea erau trecute din mină în mină, ajungînd pînă la limita superioară a zonei de plantare. Fotoreporterii ziarelor, operatorii de televiziune și cinematografie au fixat pe peliculă această panoramă unică a Munților Escambray, pe versantele căruia verticale albe formate din mii și mii de oameni, bărbați și femei, în cămăși, bluze și sombrero de culoare albă, se legăneau într-o mișcare ritmică.

În două zile au fost plantați 6 200 000 arbori de cafea. Dar acesta reprezintă

doar punctul de plecare al bătăliei din Escambray. Pînă la primăvară vor fi plantați în total 350 000 000 arbori de cafea. Iată o cifră care vorbește de la sine despre viitorul acestei regiuni.

Este greu, spun tovarășii cubanezi, să apreciem de pe acum ce recolte de cafea

vom obține peste doi ani, cînd acești 350 000 000 de arbori vor da primele roade. «Un lucru este cert. Vom acoperi din plin necesitățile interne și vom dispune de mari cantități pentru export.»

S. VICTOR

▲
Facultatea muncitorească «Julio Antonio Mello» din Havana, ca și altele asemănătoare din Cuba, pregătește cadrele ce vor asigura recoltele bogate de miine de pe plantațiile de cafea, de trestie de zahăr etc.

MAI E ÎNCĂ TIMP

din culegerea lui Alfred HITCHCOCK

Ilustrații de Sabina IVAȘCU

«Așadar, în momentul atacului te găseai la mai mulți kilometri de hotelul Biltmore?», întreabă locotenentul Blanchard, și-l privi pe Tommy Horne adânc în ochi.

«Chiar așa. Și, ca să fiu mai exact, eram tocmai la celălalt capăt al orașului. Nici pomeneală să fiu implicat în afacerea asta!»

Blanchard se uită înspre colegul său Corsi, care dădu din cap. «Ce să-i faci, băiatul are un alibi», părea a spune.

«De altfel și Shirley va putea să vă confirme că la ora aceea eram la ea», continua să explice Tommy Horne.

«Doar nu te-astepti din partea noastră să punem bază pe declarația unei, hm, unei demimondene de teapa lui Shirley», replică cu răceală Blanchard, măsurându-l din nou pe Tommy.

«Asta vă privește, domnule locotenent, dădu din umeri Horne. N-aveți decît să faceți cercetări și să descoperiți cine minte. În acest caz nevinovăția mea va fi repede dovedită și atunci veți fi nevoiți să-mi dați drumul.»

obligă pe funcționarul găsit aci să le deschidă seiful în care erau păstrate obiectele de valoare ale pasagerilor. Din nefericire pentru ei însă detectivul hotelului apare pe neașteptate și cei doi tineri sînt nevoiți să fugă. După un scurt schimb de focuri, se îndreaptă spre mașina parcată în fața hotelului. Dar numai unul reușește să ajungă; celălalt este înșfăcat de detectiv. Se întimplă ca el să fie o veche cunoștință de-a dumitale, Horne, un fost tovarăș de celulă, Freddie Raymond... Acum te mai miri de ce te-am arestat?»

«N-aveți nici dreptul și nici motive să-mi aruncați povestea asta în spinare. Mă găseam la Shirley, v-am spus-o doar», mirri supărat Horne.

În aceeași clipă ușa se deschise și Corsi reapăru în cameră. «Da, Peterson s-a întors, spuse el. Povestea coincide. Șase lovituri de cuțit în piept și spate. E moartă de-a binelea». Locotenentul Blanchard clatină capul cu compătimire.

«Ce-i și cu prostia asta? întrebă neliniștit

în timpul nopții la Shirley! Ești dispus să pricezi treaba pe socoteala ta?», mai spuse locotenentul Blanchard, care adăugă apoi cu o voce înspăimîntător de calmă: «Acum citeva clipe Shirley a fost descoperită moartă, asasinată în camera ei!»

Horne pâlî. «De unde ați aflat?», biigui el. «A găsit-o Peterson cînd s-a dus să-ți controleze alibiul. Fata arăta îngrozitor și, de altfel, pentru tine lucrurile stau și așa destul de prost. Chiar foarte prost.»

«O clipă!, reuși să articuleze Horne. Ce-ați spus? Shirley moartă? Asasinată? De cine?»

«Tocmai asta va dori să afle judecătorul de la tine», replică locotenentul Blanchard mai relaxat, ba chiar zîmbind către Corsi.

Apoi se lăsă tăcere. Pe fața lui Horne se citea lupta cu sine. Și deodată izbucni: «Proasta! Știam că într-o bună zi o s-o pățească cu... cu cavalerii ei. Știam! Dar n-am nici o legătură cu omorul... Trebuie să mă crezi domnule locotenent.»

«După cite înțeleg, acum pretinzi că n-ai fost acolo. Nu? Dar cum ai s-o vedești?»

«N-am fost nici măcar prin apropierea locuinței ei, cu atît mai puțin înăuntru. Am fost... Ei bine, da, am luat parte la atacul de la hotel Biltmore!»

Corsi nota de zor declarația în timp ce pe buzele lui Blanchard înflori un zîmbet fugar.

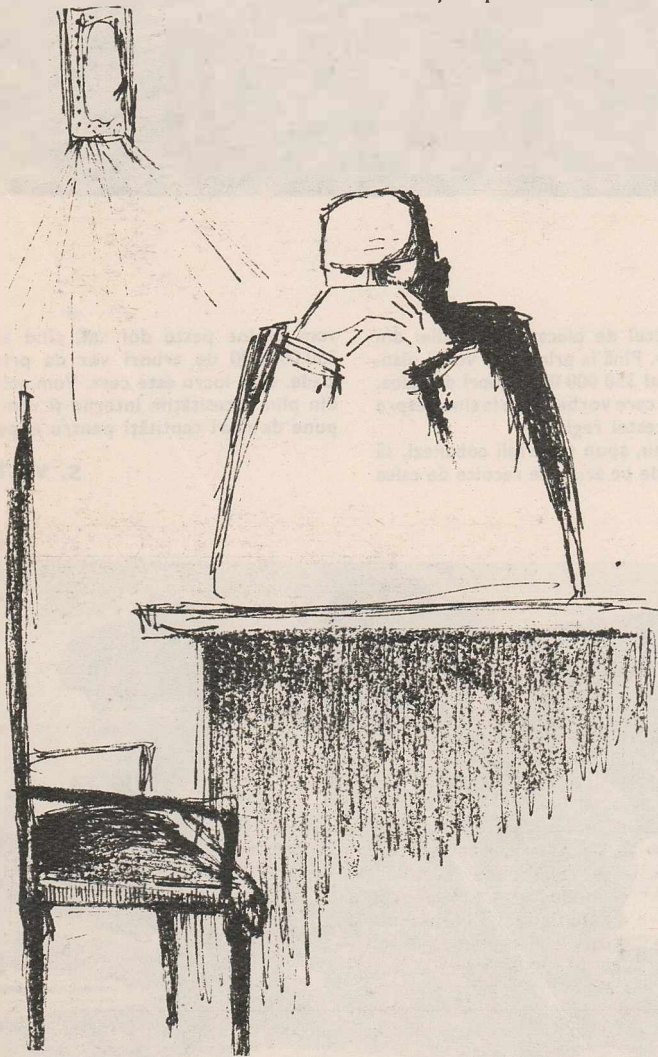
«Și ca să v-o dovedesc — continuă Horne — am să vă arăt unde am ascuns revolverul. Nu vă rămîne decît să cercetați gloanțele găsite la hotel și să le comparați cu cele din arma mea. Prefer pușcări decît să fiu acuzat de-un omor pe care nu l-am comis.»

Corsi nota într-una.

«Am să merg chiar acum să vă arăt ascunzătoarea», spuse Horne ridicîndu-se.

O clipă după ce Horne ieși din birou însoțit de Corsi, locotenentul Blanchard izbucni într-un ris zgomotos: «Nu prea ni se întimplă ca un asasin să ne sprijine pentru a-l trimite pe scaunul electric», reflectă el cu voce scăzută. Într-adevăr, Horne n-avea de unde să știe că nenorocitul detectiv de la Biltmore murise în urma rănilor căpătate. Dar... mai era încă timp s-o afle.

Blanchard rămase o clipă tăcut, apoi se ridică și chemă un funcționar: «Acum poți să-i dai drumul domnișoarei Shirley din arest. Dar mai întii condu-o pînă la mine. Aș vrea să mă întrețin puțin cu ea. Nu pot să sufăr cînd cineva mă minte cu nerușinare.»

Calm, locotenentul Blanchard se întoarce către detectivul Corsi: «Dar Peterson, omul dumitale, ce face? S-a întors?»

La aceste cuvinte, Corsi părăsi încăperea. Blanchard își continuă interogatoriul: «Prin urmare să reluăm povestea. În jurul orei 11, doi gangsteri, amîndoi tineri, purtînd măști, înarmați cu revolvere Colt calibrul 45, pătrund în holul hotelului Biltmore. Îi

și agitat Horne. Ce-mi cîntați aici?»

«Sîntem pe cale să-ți oferim o ultimă șansă, prietene: recunoaște că ai fost cu Raymond atunci cînd a fost comis atacul. E mai bine pentru tine!!!»

«Prostii...», mai spuse Horne, încercînd să se scoale. Dar Corsi îl înfundă din nou pe scaun.

«Deci te încapăținezi să susții că ai fost

MOSTENITORUL TRONULUI

SAU CUM SE FACE UN FILM CU GANGSTERI

de Jean CAU

CEPISODUL I
hicago. Sala vastă și ultramodernă a unui consiliu de administrație. În jurul mesei vedem cele mai dezgustătoare mutre de gangsteri pe care le-a răbdat vreodată pămîntul. Un gangster îmbrăcat elegant, uscățiv și fără un ochi, face o comunicare. Cei de față îl ascultă cu religiozitate. Oratorul poartă porecla de Cardinalul. El anunță că întreaga lume criminală este în mare dolii. A murit iubitul, neprețuitul, temutul și ascultatul ei șef (spre simplificare îi vom spune Al. Capone).

Dolii și durere în imperiul crimei. Dar afacerile sînt afaceri, mafia — mafie.

Toți sînt de acord cu această concluzie înțeleaptă. În locul rămas vacant trebuie ales un nou rege. Însă Cardinalul, ca ex-mîna dreaptă a marelui Capone, respinge ideea alegerilor pronunțîndu-se pentru principiul monarhiei ereditare: «Va conduce Giulietta Capone, fiica șefului nostru iubit!»

Stupoare! Apoi un vacarm de nedescris! O femeie — moștenitoarea imperiului?... Da, dar este o Capone!... Dar, dar e totuși femeie!... Da, dar pentru coeziunea «familiei» mafiei!...

Pînă la urmă autoritatea și influența Cardinalului forțează rezultatul. La tron urmează Giulietta Capone.

EPISODUL II

Lucrurile merg prost. În rîndurile mafiei izbucnesc nemulțumiri. Poți fi o Capone, dar tot femeie rămii. Giulietta n-are destulă influență pentru a conduce uriașul imperiu al crimei. Pînă și devotatul Cardinal trebuie să o recunoască în taină. Îngrijorarea lui crește pe măsură ce opoziția devine tot mai mare. Are din ce în ce mai puține argumente serioase pe care să le opună răzvrătiților. Treburile imperiului merg într-adevăr de răpă.

EPISODUL III

Cardinalul se plînge Giuliettei. Dar ea una scupă pe toate. Este îndrăgostită de un funcționar (asta-i prea de tot!) și altceva nu o mai interesează.

Cardinalul e îngrozit că o Capone poate vorbi așa. Frumoasă treabă! Dacă ar auzi-o stimatul ei tată... «Și ce pot face eu?» — întreabă Giulietta izbucnind în plîns. «Am o idee!» — se luminează Cardinalul. «Foarte bine că ai o idee, eu sînt gata să te ascult» — spune Giulietta, supusă.

EPISODUL IV

Toți gangsterii cu mutrele lor respingătoare s-au adunat într-o ședință extraordinară convocată de Cardinal. Întrucît în ultimele opt luni situația s-a înrăutățit, ei sînt siguri că au tot convocări pentru detronarea Giuliettei și pentru noi alegeri. Acum majoritatea zdrobitoare e convinsă de această necesitate. Bietul Cardinal, trebuie că nu-i e prea moale...

Dar Cardinalul pare bine dispus. Ciudat! Și încă și mai ciudat, anunță din mers că a venit vremea să se aleagă un nou rege al lumii criminale... Bravo! Bravo!...

Și atunci Cardinalul lansează bomba. «Domnilor, trebuie să vă dau o veste foarte importantă și fericită. Rog să se facă liniște. Giulietta Capone... e însărcinată!»

Toți rămîn trăsniți. Al dracului Cardinal! Mutrele adversarilor lui se lungesc. În schimb partizanii lui strălucesc ca niște sori. «Se înțelege de la sine — continuă Cardinalul — că Giulietta Capone, fiica celui mai mare rege al crimei din toate timpurile, va aduce pe lume un fiu, asta-i clar...» Dar nu-și poate termina fraza. Partizanii lui izbucnesc în aplauze furtivoase. Iar adversarii, loviți parcă de trăsnet, încep și ei să aplaude. Cardinalul dă perdeaua la o parte, apare Giulietta Capone însărcinată. Gangsterii o ovaționează. Trăiască Giulietta!

EPISODUL V

O clinică ultraluxoasă. În curînd va veni clipa solemnă. Peste tot mișună gangsteri odioși, care umblă, se așază, se ridică, își rod unghiile, își șterg sudoarea de pe față și, în general, se poartă ca cei mai agitați și nerăbdători dintre tinerii tați. La poarta clinicii — șirul nesfîrșite de «Cadillac»-uri negre. Pe coridoare — asasini monștruoși, matahale din garda personală, înarmați pînă în dinți, de care se împiedică grăbite infirmiere drăguțe. În sala de așteptare a maternității s-a adunat crema aristocratică a mafiei. Pe Cardinal emoția l-a făcut de nu-l mai recunoști. Dar iată și

vestea mult așteptată: băiat! Pupături, îmbrățișări, felicitări. S-a născut Al. Capone al II-lea! Imperiul crimei are un urmaș. Un bărbat adevărat!

EPISODUL VI

Vestea face ocolul lumii. Tăcănesc teletipurile. Urlă zierele. Telefoanele. Darurile gangsterilor pentru șef. Munți întregi. Mitraliere, puști automate, cuțite, pumnale, pistoale... Acest arsenal nemaipomenit (arme adevărate!) umple camerele. Și darurile continuă să sosească.

EPISODUL VII

Va fi cel mai lung și va constitui baza filmului. În el va fi vorba despre educația moștenitorului tronului. Nu vom da amănunte. Ne vom limita la generalități...

Dascălii lui Al. Capone II au fost aleși cu grijă maximă. Fiecare dintre ei este cel mai reputat specialist în domeniul lui, floarea aristocrației imperiului crimei.

Regele are 8 sau 9 ani. Iată câteva secvențe din filmul educației lui:

a) Lecție de tir cu revolverul. Copilul a tras alături. I se dau explicații suplimentare. Trage din nou. De data asta drept la țintă. Minunat! Criminalii îl felicită, îl sfătuiesc.

b) Lecție de citire. Un gangster cu o mutră îngrozitoare, cu ochelari pe nas, urmărește cum citește copilul. Acesta silabisește fragmente din acel înfricoșător roman al «Seriei negre»: «Și atunci Johnny i-a tras un picior în burtă secăturii de Nino... După aceea l-a lovit cu bocancul drept în față, făcîndu-i maxilarul gelatină. Cu a doua lovitură i-a expedit ochiul cît colo...» Copilul are un groaznic ton «gangsteresc».

c) Lecție cu profesorul specialist în narcotice. Pe masă sînt patru grămăjoare de praf alb. Ei hai, recunoaște! Copilul indică o grămăjoară. Profesorul e consternat. Greșește pentru a treia oară! Asta-i zahăr pudră! Iar asta — sare fină! Asta — făină. Aialtă-i cocaină! O iau de la capăt. Grămăjoarele sînt așezate altfel. Ei, care-i cocaina? Bravo! Daf de unde vine ea? Care-s cei mai mari furnizori de cocaină? Unde se află cele mai mari laboratoare ilegale de prelucrare a ei? Cine-i agentul nostru nr. 1 în Franța, în Liban, în Turcia, în Japonia, în Mexic? ș.a.m.d.

d) Lecție cu specialiști-falsificatori de bani. Vizitarea «imprimeriei».

Rămîne numai să se asigure ritmul necesar acestor episoade. Ele trebuie să se succedă rapid, în felul scheciurilor, și să conțină trucuri abile, de efect.

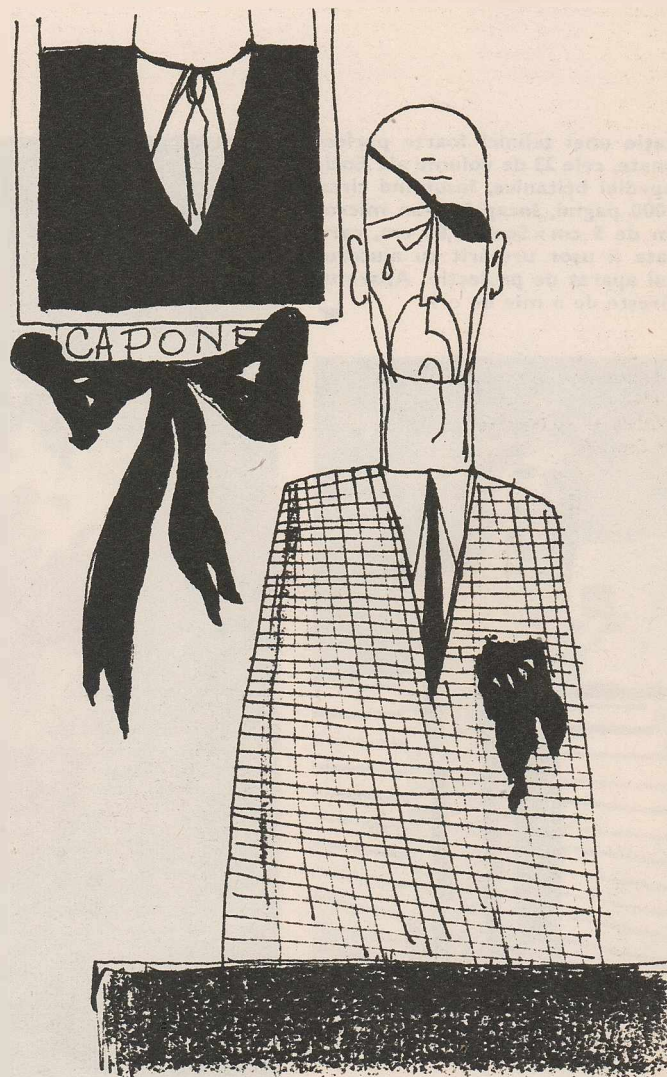
EPISODUL VIII

Și iată că a venit clipa cea mare. Regele are 10 ani, vîrstă cînd trebuie să se arate lumii. Pentru Al. Capone II acest eveniment este într-un fel ceea ce-i pentru o fată primul bal.

Și acest episod se fragmentează în câteva scheciuri. De exemplu, într-unul din ele ni se arată cum băiatul vizitează un cabaret de noapte. Șeful face cunoștință cu «imperiu», coborînd printre supușii săi.

Încurajat de asasini și de garda personală, însoțit de Cardinal, șeful intră în cabaret stîrnind o nemaipomenită vilvă. Orchestra se oprește din

cîntat. Perechile se retrag de pe ringul de dans. Cocotele părăsesc barul respectuoase. O... șeful! O..., e chiar el! Privește-l în culmea emoției, stăpînul barului îngaimă ceva, se înclină, se scuză... Înconjurat de paza-i formidabilă, șeful face cîțiva pași înainte. Se oprește și trece sala în revistă cu o privire circulară. În sfîrșit, se cațără pe scaunul înalt de la bar. Barmanul își pierde capul. «Limonadă pentru șef!» — comandă Cardinalul. «Și șampanie pe săturată pentru toți!».

EPISODUL IX

O altă zi mare, aceea cînd șeful în persoană conduce o operație. E vorba, bineînțeles, de o spargere. Totul este pregătit minuțios din timp. Cu ajutorul specialiștilor și al strategiilor, șeful însuși întocmește planul (hărțile sînt prinse pe pereți), analizează datele furnizate de iscoade, ascultă rapoartele complicilor ș.a.m.d. Atîtea mașini vor aștepta aici, atîtea acolo... X și Y, cu grenadele, vor fi plasați aici... X, Y și Z, cu automatele, vor acoperi retragerea ș.a.m.d. Pe scurt, o adevărată instruire a statului major. Totul e gata. Va fi o trebușoară pe cîinste...

EPISODUL X

Atacul. Șiruri lungi de camioane, bușite cu gangsteri, mină nebunește. Toate se îndreaptă spre punctul stabilit. Aparat de radioemisie portative funcționează intens. Șeful comandă, ordonă, răspunde, sfătuiește. Lovitura! Totul merge ca pe roate.

Camioanele sînt încărcate cu lăzi. Planul se îndeplinește magnific, punct cu punct. Deodată se aud sirenele poliției! Se dă ordin de retragere, păs-trîndu-se cea mai desăvîrșită ordine.

Dar lupta e inevitabilă. O încețare pe viață și pe moarte. Camioane se tamponază și se fac praf. Polițiștii cad morți. Și gangsteri. O luptă formidabilă, splendidă. Reflectoarele poliției se fac țandări sub gloanțe. Iarăș sirenele... O luptă într-adevăr grandioasă... Șeful, care nu și-a pierdut

nici o clipă singele rece, e într-una nouălea cer. Precum bunicul, așa și nepotul.

EPISODUL XI

Oh da! A fost grandioasă! Ce z splendidă! Ce minunată consacrare a bărbăției! Toți îl felicită pe șef. Da treaba a mers strună. Așa ceva nu s-a mai văzut de mulți ani. Începe o epocă măreață. Ceea ce am văzut noi sînt doar zorii ei. Șeful anunță că a trecut să vadă rezultatele primei sale operații. Într-o grabă febrilă lăzile sînt deschise, sparte, sfărîmate...

Și deodată din ele încep să curgă ursuleți de pluș, trenulețe electrice, jucării mecanice, biciclete, patine cu roțile etc., etc.

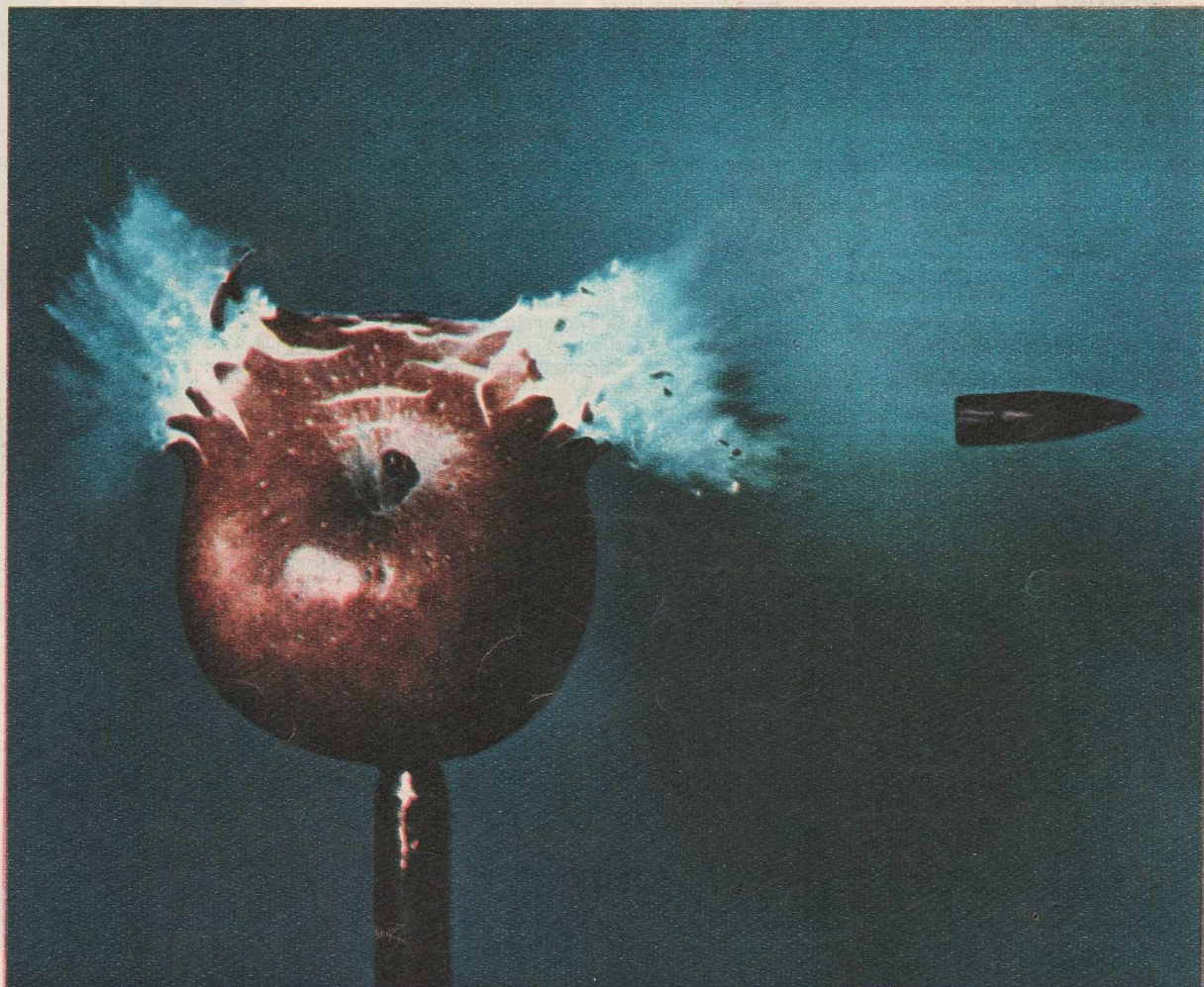
Șeful strălucește de fericire. Asasini îl privesc înduioșați. Cardinalul își șterge chiar o lacrimă zgîrcită, bărbătească, în fața tonelor de jucării care se revarsă pe podea.

...Și filmul cu gangsteri e gata...

«explozia» INFORMAȚIILOR

Grație unei tehnici foarte perfecționate, cele 23 de volume ale Enciclopediei britanice, însumând circa 24 000 pagini, încap într-un microfilm de 5 cm x 5 cm x 0,01 cm, care poate fi ușor urmărit cu ajutorul unui aparat de proiecție. Aparatul mărește de o mie de ori.

PROGRESELE EXCEPȚIONALE OBTINUTE ÎN MAJORITATEA DOMENIILOR DE ACTIVITATE UMANĂ ÎN ULTIMELE DECENII SE DATORESC ATÎT DEZVOLTĂRII ÎNTR-UN RITM NEMAIÎNTÎLNIT A MIJLOACELOR DE PRODUCȚIE CÎT ȘI CREȘTERII ÎN AVALANȘĂ A MIJLOACELOR DE INFORMARE. ANALOGIA CU BINECUNOSCUTUL FENOMEN DIN MUNȚII ÎNZĂPEZIȚI APARE PE DEPLIN ÎNDRAPTĂȚITĂ: CU CÎT OAMENII SÎNT MAI BINE INFORMAȚI PRIN CELE MAI DIVERSE ȘI RAPIDE MIJLOACE DESPRE REALIZĂRILE SEMENILOR LOR, CU ATÎT SE POT OBTINE REALIZĂRI NOI, MAI NUMEROASE, A CĂROR DIFUZARE, LA RÎNDUL EI, AMPLIFICĂ INFORMAȚIA ÎNICIALĂ, ATÎT CANTITATIV CÎT ȘI CALITATIV.

ÎN ULTIMII ANI ACEASTĂ AMPLIFICARE A DEVENIT ATÎT DE RAPIDĂ ÎNCÎT A FOST ASEMUITĂ CU O EXPLOZIE. CONSTITUIND O CARACTERISTICĂ — ȘI O NECESITATE — ASOCIĂȚII CONTEMPORANE, IMENSA CANTITATE DE INFORMAȚII TRANSMISĂ OAMENILOR PRIN TOATE CELE CINCI SIMȚURI REPREZINTĂ ÎN ACELAȘI TIMP ȘI O PROFUNDĂ SOLICITARE PSIHICĂ, ALE CĂREI EFECTE NEGATIVE POT FI ATENUATE NUMAI PRINTR-O ORGANIZARE ADECVATĂ A ACTIVITĂȚII DE INFORMARE.

ÎN ACEST ARTICOL NE VOM OCUPA DE CÎTEVA ÎNFĂPTUIRI RECENTE LEGATE DE CALEA VIZUALĂ SAU OPTICĂ DE INFORMARE ȘI CARE SE REFERĂ LA METODELE OPTICII CLASICE ȘI MODERNE, ALE OPTICII ELECTRONICE ȘI CHIAR ALE ELECTRONICII PROPRIU-ZISE, CU EFECTE DEOSEBIT DE SPECTACULOASE.

Această fotografie insolită a unui glonte traversind un măr a fost realizată de profesorul Harold G. Edgerton în laboratoarele faimosului Massachusetts Institute of Technology (S.U.A.). Timp de expunere: trei milionimi de secundă!

BIBLIOTECILE LUMII VOR ÎNCĂPEA ÎN CÎTEVA SERTARE...

Un studiu efectuat de specialiștii UNESCO a arătat că — numai în domeniul cercetărilor științifice — dacă în anul 1800 apăreau pe glob circa 100 publicații periodice, lucrări tipărite etc., în 1850 numărul lor a crescut la circa 1 000, în 1900 — la 10 000, ajungînd la 100 000 în 1960 și tinzînd spre 1 000 000 în anul 2000!

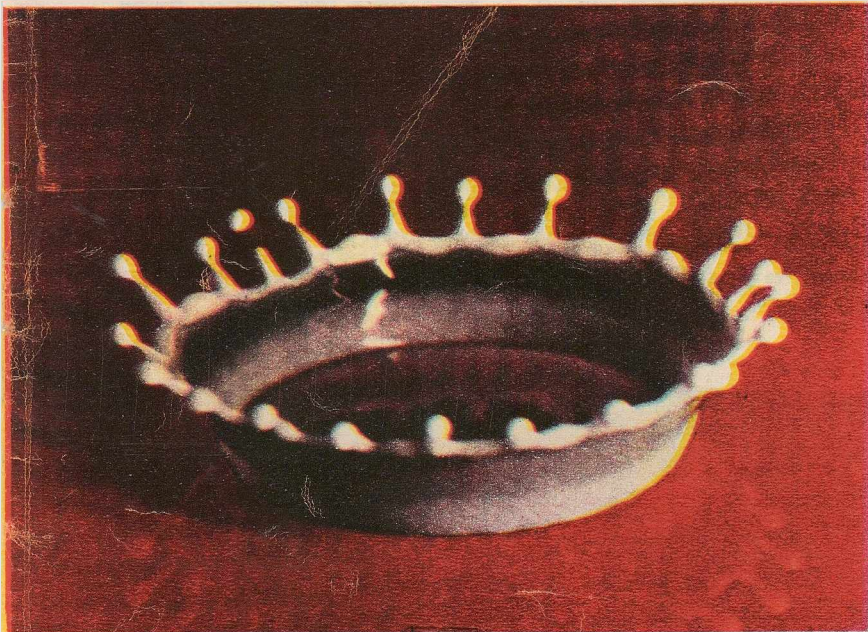
Aceste cifre marchează fără îndoială progresul continuu al civilizației dar, paradoxal, evidențiază și unele dezavantaje: cercetătorii din diverse domenii sînt pur și simplu sufocați de materialul documentar ce trebuie să-l consulte.

Pe de altă parte, necunoașterea operativă a acestui material conduce la paralelisme («redescoperiri» inutile) care reprezintă pierderi materiale, de timp și de inteligență, nerecuperabile. Totodată spațiul destinat depozitării acestor informații crește imens.

Astfel, cele mai mari biblioteci ale lumii, ca Biblioteca «V.I. Lenin» din Moscova, Biblioteca națională din Paris sau British Museum din Londra, conțin milioane de exemplare, în clădiri monumentale, cu mii de încăperi, sute de mii de rafturi și un numeros personal cu înaltă calificare.

O primă metodă de remediere a acestei situații a constituit-o microfotografierea lucrărilor și utilizarea ulterioară a microfotografiilor prin proiectarea și

O imagine care ilustrează pregnant progresele senzaționale înregistrate în ultima vreme de fotografierea ultrarapidă: «coroana» albă este de fapt o simplă picătură de lapte surprinsă de obiectiv în momentul căderii pe masă...

Transmiterea luminii prin tub flexibil duce uneori la efecte neașteptate.

Ceea ce vedeți în imagine nu este o lucrare de artă modernă ci microfotografia unui metal utilizat de fabricile de automobile. Ea încântă atât pe neinițiat pe plan estetic, cât și mai ales pe inițiat — inginerul metalurgist — pe plan tehnic și științific.

mărirea lor pe ecrane. Această tehnică, deși practică de mai multă vreme, a cunoscut în ultimii ani dezvoltări noi, spectaculoase. Astfel se obține și o multiplicare a lucrărilor dorite, în număr suficient pentru oricâți solicitanți. În timp ce lucrările originale prețioase pot fi conservate.

Cărțile-miniatură tipărite, dintre care unele nu depășesc dimensiunile unui degetar, fac mândria unor colecții și muzee celebre în lumea întreagă, dar ele sînt unicate, rod al unor ani întregi de muncă migăloasă, în timp ce microfotografiile conțin tomuri întregi pe cîteva centimetri pătrați și se execută în mii de exemplare pe minut.

Sub forma ultracondensată pe care o face posibilă microfotografierea, cele mai mari biblioteci ale lumii vor încăpea în cîteva sertare, care pot fi pe drept cuvînt numite microbiblioteci.

MEMORIA ELECTRONICĂ

O altă cale, mult mai avansată și mai comodă, este cea a «bibliotecilor» electronice; deși au fost realizate, ele par de domeniul științifico-fantastic. Publicațiile, sînt «cite» electronic de către fotocelule și transformate în impulsuri electronice care sînt înmagazinate în memoria unui calculator. Programul mașinii prevede furnizarea, la cerere, a oricăror informații — din materialul memorat — fie că este vorba de copii, extrase, rezumate, referate de ansamblu etc.

O astfel de bibliotecă electronică poate fi cuplată la sistemul telefonic național sau internațional și furniza direct răspunsurile, la simpla formare a unui număr de telefon și la formularea cererii într-un anumit cod. Singurul impediment care mai stă în calea generalizării acestui sistem constă în necesitatea unor mijloace de memorizare (benzi magnetice cu ferite, fascicule laser etc.) mai cuprinzătoare și deci mai costisitoare.

CE ESTE «MICROSCOPUL TIMPULUI»?

Pentru studiul fenomenelor și proceselor foarte rapide întîlnite atît de des în tehnica și mai ales în fizica modernă ar fi foarte utilă «dilatarea» timpului în care acestea au loc. Dacă un fenomen durează în realitate o milisecundă iar acest răs timp poate fi prelungit în mod artificial la o oră de exemplu (deci de 3,6 milioane de ori), studiul se va efectua în condiții incomparabil mai favorabile punerii în evidență a celor mai fine particularități ale fenomenului respectiv. În acest caz și cantitatea de informații

(Continuare în pag. 14)

«explozia» INFORMATIILOR

licitări rapide (prin fotoelasticitate), comportarea plasmei în diverse condiții în instalațiile termonucleare, și mai ales nenumărate procese atomice și nucleare.

FOTOGRAFIEREA... TRECUTULUI

Descoperirea remarcabilă a faptului că majoritatea obiectelor din natură emit radiații infraroșii a permis identificarea lor chiar atunci când sînt invizibile în ceață, în întuneric sau camuflate, prin simpla fotografiere cu pelicule și lentile sensibile la aceste radiații. S-au construit chiar ochelari speciali cu care se poate

cu electroni (la descoperirea filigranelor unor documente vechi) a luat o amploare din ce în ce mai mare datorită faptului că permite defectoscopia nedestructivă a pieselor metalice masive, a mașinilor și instalațiilor complexe etc.

Metodele «radiografice» în tehnică s-au dovedit atît de eficiente și, în unele cazuri, pur și simplu de neînlocuit, încît au fost aplicate de curînd la radioscopia cu neutroni a unor piramide egiptene și chiar a unor straturi geologice masive.

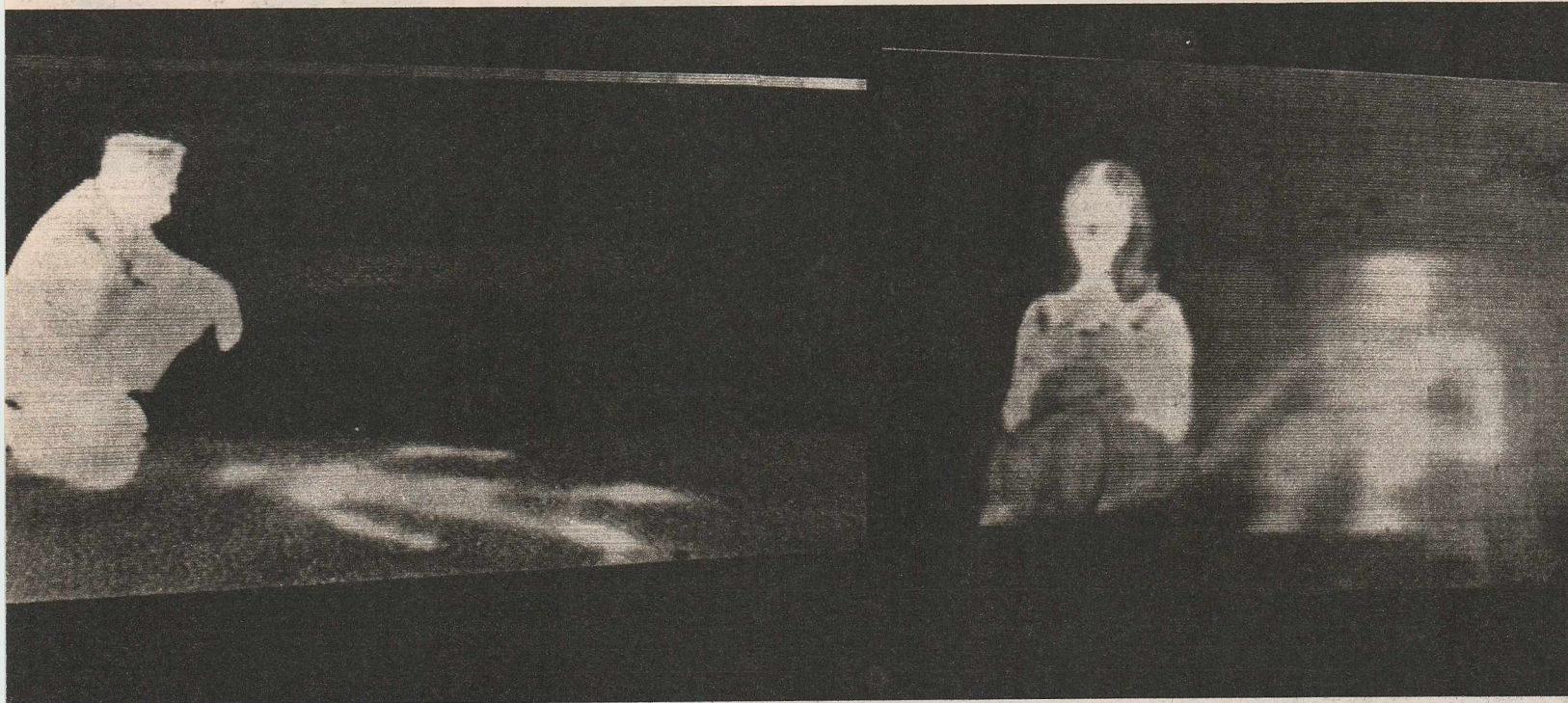
LUMINA «STRÎMBĂ»

Prevăzută, ca și «dilatarea» timpului,

FERESTRE NOI SPRE MICROCOSMOS

Într-o vreme cînd omul nu reușea nici pe departe să acumuleze și să sistematizeze informațiile primite pe cale vizuală de la natura înconjurătoare (secolele XVI-XVIII), au fost construite primele instrumente optice — microscopul, luneta, telescopul — care au amplificat considerabil cantitatea de informații și mai ales au dezvoltat domenii noi, nebănuite, ale microcosmosului și ale materiei universului.

Perfecționarea microscopelor optice a fost atît de rapidă încît relativ în scurtă

O peliculă sensibilă la raze infraroșii reușește să descopere prezența unui om pe podea..., patru minute după plecarea lui. Ce ar spune Sherlock Holmes?

crește în mod corespunzător.

«Dilatarea» timpului, prezisă de teoria lui Einstein, nu poate avea însă loc decît la viteze foarte mari, apropiate de viteza luminii, care nu vor putea fi obținute în viitorul apropiat. Cu toate acestea știința și tehnica modernă au ajuns la un rezultat oarecum similar prin mijloace tehnice bazate pe filmarea ultrarapidă. Forma cea mai simplă a acestei tehnici revoluționare o cunoaștem cu toții de la interesantele secvențe ale unor probe sportive filmate «cu încetinitorul» și prezentate adeseori în jurnalele cinematografice. Deși în acest caz durata evenimentelor filmate este cel mult dublată sau triplată, ea este suficientă pentru a evidenția amănunte nebănuite.

La celălalt capăt al posibilităților tehnice în acest domeniu se găsesc filmări recente, cu viteza de o sută de milioane de imagini pe secundă! Aceasta permite studierea în șase secunde a unui fenomen care are loc într-o milionime de secundă, și în circa două ore pentru un proces cu o durată de o milisecundă, în timp ce o viață de om ar fi «dilatăta» la câteva miliarde de ani!

Prin fotografierea ultrarapidă, denumită pe drept cuvînt «lupa» sau «microscopul timpului», s-au cercetat amănunțit unele reacții chimice, fenomene electrice naturale sau experimentale, comportarea corpurilor solide la diverse so-

vedea noaptea aproape la fel de clar ca în timpul zilei, numai pe baza radiațiilor infraroșii. Tot cu ajutorul lor se stabilește proveniența unor documente vechi, sînt identificați rapid copacii bolnavi dintr-o pădure și mai ales sînt depistate regiunile corpului uman care prezintă o temperatură diferită de cea normală și deci sînt suspecte de maladii incipiente.

Dar cea mai senzațională realizare (și termenul nu este pur gazetăresc) este legată de proprietatea de remanență a radiațiilor infraroșii emise de diverse corpuri. Aceasta se manifestă prin persistența timp de cîteva minute a radiațiilor infraroșii chiar după ce corpul care le-a emis și-a schimbat poziția, cu condiția de a nu exista curenți de aer sau alte surse de radiații infraroșii mai puternice care să le voaleze. Interesul acestei metode de fotografiere a «trecutului» în cercetări de criminalistică, ca și în alte domenii, este evident.

RADIOGRAFII NEOBIȘNUTE

Invizibilul poate fi «văzut» și prin alte metode, analoge binecunoscutelor radioscopii, grație cărora structura amănunțită a interiorului corpului sau obiectului studiat este pusă în evidență de diferite tipuri de radiații penetrante. Utilizarea în scopuri industriale a radiografiei cu radiații X sau gama, cu neutroni sau chiar

de către teoria relativității, curbarea luminii este un fenomen care are loc numai în prezența unor câmpuri gravitaționale foarte puternice, cum sînt cele produse de Soare, de stele sau de galaxii. Evident, o «curbare» a razelor de lumină se poate obține și prin reflexe multiple pe diferite sisteme de oglinzi. De curînd s-au realizat însă tuburi flexibile din fibre de sticlă care transmit lumina și imaginile prin ele, indiferent de numărul cotiturilor sau spiralelor respective.

Transmiterea imaginilor prin metodele fibroopticii (cum a fost denumită noua tehnică) este mult mai simplă și mai economică decît cea pe cale electronică (televiziunea etc.). Avantajele apar în special în locurile ce prezintă pericol de iradiere radioactivă, cum ar fi zonele active ale reactorilor nucleari, laboratoarele «fierbinți» pentru radioizotopi etc.

Descoperirea conductorilor de imagini s-a dovedit de asemenea utilă în medicină la observarea unor regiuni greu sau de loc accesibile din corpul omenesc, în comunicații, în telemecanică și automată, la perfecționarea tuburilor de televiziune și amplificarea imaginilor și chiar la mașinile electronice de calcul. Pe toate aceste căi, pe care fibrooptica ni le pune la dispoziție, cantitatea de informație utilă crește în mod corespunzător.

vreme s-a atins limita maximă de mărire permisă principal de înseși proprietățile luminii. Din fericire, în acel moment a fost pusă la punct optica electronică și s-au construit microscopoe electronice cu puteri de mărire utile pînă la cîteva sute de mii de ori. Progresele realizate în această direcție s-au concretizat în apariția unor științe noi, desemnate de obicei cu prefixul *micro*. Vom aminti aci doar microbiologia și micrometallurgia.

Cu toate acestea nici microscopul electronic nu a permis observarea directă a atomilor, pînă cînd inventarea microscopului ionic a apropiat foarte mult pe cercetători de acest deziderat. Chiar dacă nici cu acest instrument nu se «văd» atomii, el furnizează totuși o imagine fascinantă a poziției acestora în diverse substanțe.

*

Între timp, cum bătrîna optică și științele înrudite, prin cele mai recente realizări ale lor, aduc serviciile cele mai felurite omului contemporan, vîdindu-și astfel veșnica lor tinerețe...

Theodor ROȘESCU
cercetător principal la
Institutul de fizică atomică
al Academiei

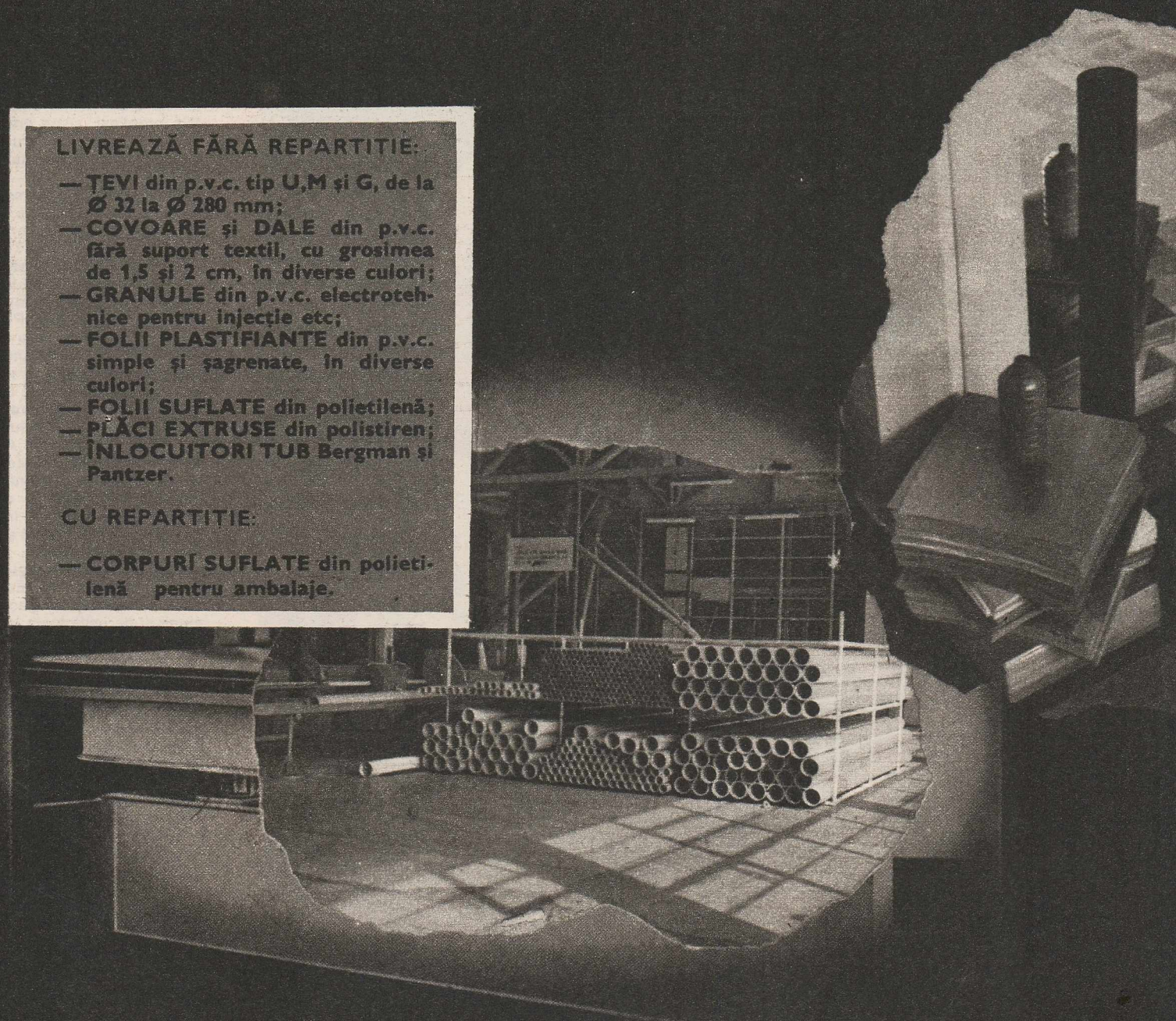
UZINA DE PRELUCRARE A MASELOR PLASTICE DIN IASI

LIVREAZĂ FĂRĂ REPARTITIE:

- TEVI din p.v.c. tip U, M și G, de la $\varnothing$ 32 la $\varnothing$ 280 mm;
- COVOARE și DALE din p.v.c. fără suport textil, cu grosimea de 1,5 și 2 cm, în diverse culori;
- GRANULE din p.v.c. electrotehnice pentru injecție etc;
- FOLII PLASTIFIANTE din p.v.c. simple și șagrenate, în diverse culori;
- FOLII SUFLATE din polietilenă;
- PLĂCI EXTRUȘE din polistiren;
- ÎNLOCUITORI TUB Bergman și Pantzer.

CU REPARTITIE:

- CORPURI SUFLATE din polietilenă pentru ambalaje.

Bd. Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 95, telefon 5720

OBICEIURI STRĂMOSEȘTI

de Vasile MĂNĂSTIREANU

Sîntem priviți cu admirație, bogăția aproape miraculoasă a folclorului românesc uluiește. Avem obiceiuri pitorești, dansuri exuberante, costume naționale de o eleganță rafinată, zicători și proverbe înțelepte și concise cum numai un popor ce-a străbătut milenii poate concepe. Comoara aceasta e veșnic vie și strălucitoare, de ea ne apropiem cu dragoste și spontaneitate. De sărbători, satul românesc își revarsă în culori, bețeală și vorbe meșteșugite tot prisosul inimii sale largi, dedată în aceste clipe numai bucuriei. Sîntem orgolioși, și pe drept cuvînt: nu se vîd în multe locuri călușari ca în Argeș ori costume ca la Săliște.

De sărbători, parfumul de bușuoc și gutui al datinii străbune adie mai tare... De unde vine? Cine a împămîntenit-o?

Folclorul nostru păstrează tradiții foarte vechi. El se leagă, fără îndoială, de străvechea cultură a Mediteranei orientale. Pe un fond tracic și geto-dac s-au altoit mai apoi obiceiurile romane. Urările copiilor din Ardeal, versurile recitate la colinde prezintă asemănări cu ceea ce știm despre serbările romanilor la Calendele lui ianuarie. Alergările cu caii de Anul nou, Bobotează și Sîn' Toader se pare că vin tot de la o datină romană: jocurile, festivitățile și concursurile hipice ce aveau loc în momentul instalării în funcție a proconsulilor. Folclorul nostru, unitar în ansamblu, are forme regionale dintre cele mai variate. Este legată această varietate de geografia regiunii și de psihologia locuitorilor ei. Plugușorul în Ardeal e mai sobru, textul are rigoare aproape clasică. În Muntenia și Moldova sărbătoarea e fastuoasă, textul baroc. Dar obiceiurile cele mai bogate de Anul nou le găsim în Moldova. În timpul sărbătorilor de iarnă, plugușorul, jocurile caprei, ursului și căiuților cu întregul lor alai de măști și travesti, căldărari, babe și moși, împărați și mirese, bughieri și irozi colindă satele, îndeosebi în seara și ziua de Anul nou, urînd gospodarilor belșug și fericire.

(Continuare în pag. 19)

◀ Căiuții din Baia sînt sculptați în lemn și înșeuți cu cele mai frumoase scoarțe de lînă.

▲ «Ța, Ța, Ța, căpriță Ța!/ De la munte te-am adus/ într-o coajă de harbuz»...

La Vîrful Cîmpului, din grupul căiuților fac parte și toboșarii care, datorită costumației viu colorate, mai sînt numiți și miri.

◀ Combinînd măiestru blana, cirpele colorate și fasolea cu nailonul, Nicolae Popa din Tîrpești s-a afirmat ca unul dintre cei mai autentici și talentați creatori populari de măști rituale.

OBICEIURI STRĂMOȘEȘTI

«Sorcova, vesela,
să trăiți și să-nfloriți,
ca perii, ca merii»... ▶

De Anul nou, în zona Tîrgului Neamț, ograda fiecărui gospodar devine o adevărată scenă de teatru deschisă, în care se desfășoară spectacole folclorice tradiționale de o neasemuită originalitate și frumusețe. ▼

◀ Pe cap cu comănace cu pene verzi sau roșii, îmbrăcați cu bluze bătute în mărgel, cu canafuri, epoleți și pieptul plin de decorații originale, vechi de zeci de ani, ei sînt «Impărații» din Bosanci și Moara — sate din preajma Sucevei.

▶ În sunete de fluiere, tobe și țigăne grupul de căiuți, comiși și ofițeri, toboșari, miri și mirese își fac jocul pe ulițele satelor din zona Dorohoilor.

▶ Masca din Dumbrăvița-Pășcani e numită de localnici și obrăză. Măștile din această zonă sînt confecționate din piele tăbăcită și se remarcă prin podoabele multicolore.

Grupuri numeroase, cu o costumație deosebită, zăbovesc la fiecare casă, gospodarul îi așteaptă cu masa întinsă, cu daruri și bucate anume pregătite. În sunete de tobe, viori, tălângi și clopote, cu strigături din care nu lipsește aluzia ironică, tinerii își desfășoară jocul sub ochii gazdei.

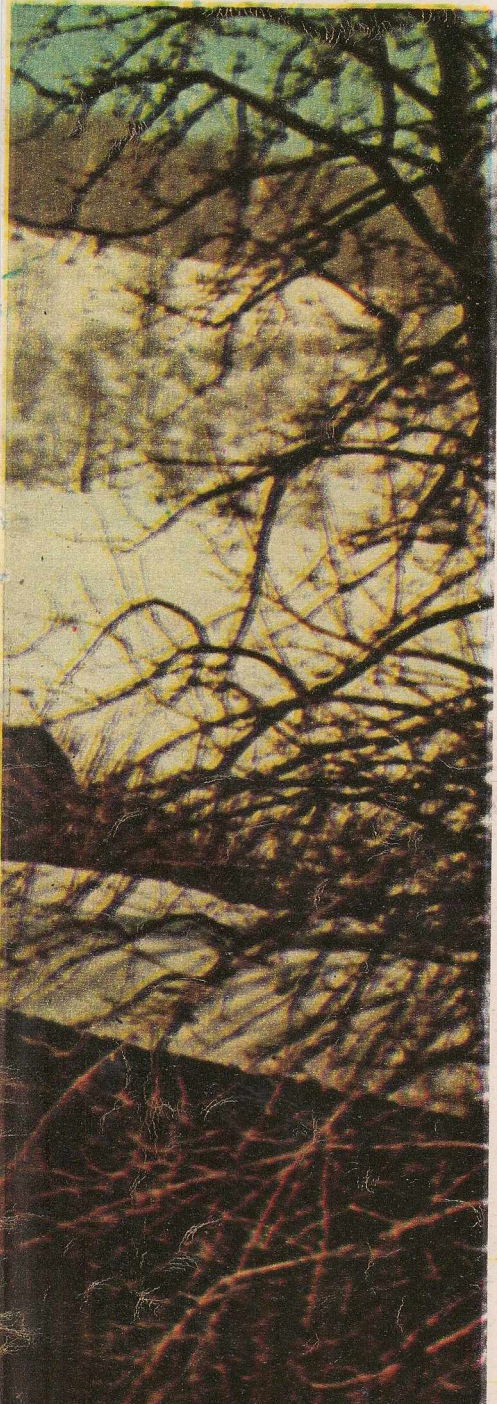
Melodiile și ritmurile cîntecelor, dansurile sau jocul măștilor și al personajelor travestite au reținut și rețin atenția nu numai a privitorilor de rînd ci și a specialiștilor.

Ingeniozitatea în costumația măștilor, varietatea tipologică a acestora, de la masca cu chip de animal (capră, urs, cal) pînă la cea cu chip de om (babă, moșneag etc.), dovedesc nu numai forța de inventivitate ci și continuitatea tipului de mască din vechime și pînă astăzi. Întregul spectacol, care urmează cu improvizații ca în «Commedia dell'arte», numai aici se găsește. Există apoi, mai puțin cunoscut, un teatru haiducesc moldovenesc.

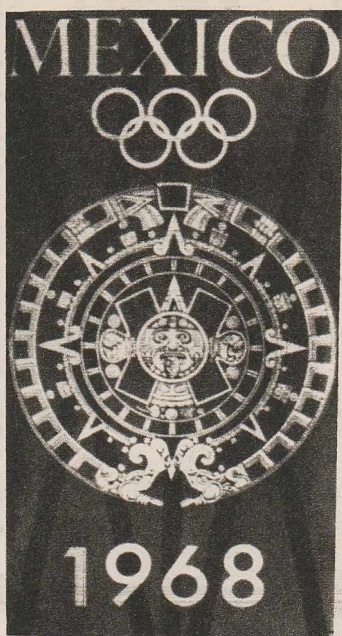
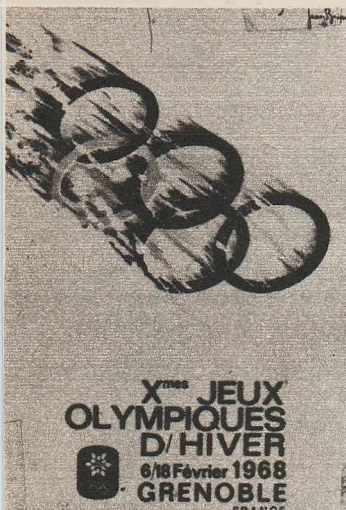
Ne întrebăm uneori dacă vor subzista aceste minunate datini într-o lume în continuă mișcare și prefacere ca a noastră. Dacă nu vor deveni simple reprezentații, cel mult «modernizate» și «stilizate». Fără îndoială că timpul le va decanta dar nu le va șterge. Ceea ce e fundamental în noi și-și află răsfrîngerea în folclor va răzbate prin timp. Interesul față de creația populară e mai viu ca oricînd. Să fie o reacție față de intensitatea și dinamica excesivă a vieții moderne reîntoarcerea spre puritatea și candorile artei populare? Lumea dorește bucurii și lucruri autentice. Ele sînt cel mai bine exprimate în folclor sau conving cel mai bine aici.

Să ne reîntoarcem așadar pentru aceste zile de sărbători la exuberanta și multicolora uliță a copilăriei. Gazda-i pofteste pe toți în casă; colacii și vinul vechi se înfrățesc cu bucatele imbelșugate. Afară-i veselie și pace. Cine n-a cunoscut bucuria Anului nou românesc, acela a pierdut mult...

Un modest argument și omagiu sînt și ilustrațiile de față.

ANUL OLIMPIC 1968

de Victor BĂNCIULESCU

De multă vreme afișele Olimpiadei «circulă» pe toate meridianele globului.

▲ Cunoscuta cântăreață Sylvie Vartan, soția nu mai puțin cunoscutului Johnny Hollyday, conduce în prezent o casă de mode. Pentru Jocurile Olimpice de la Grenoble ea a lansat aceste costume care vor fi purtate de toate insoțitoarele în timpul desfășurării jocurilor.

Făclia olimpică a luminat 12 veacuri ale antichității și stă aprinsă de peste 70 de ani în ipostaza ei modernă. Asemenea record de longevitate este greu de egalat în istorie. Într-un volum de călătorii «Prin Grecia», Al. Șiperco recomandă să ne imaginăm «un centru european de acest fel, care ar fi funcționat neîntrerupt, cu regularitate desăvârșită, de pe timpul lui Carol cel Mare pînă în zilele noastre!»

Apreciind perioada antică, istoricii s-au declarat uluiți de frecvența regulată a acestui fenomen ciclic, «din patru în patru ani» (întrerupt doar o singură dată, din voința aceluia zănatonic Nero, în epoca de deteriorare morală a Jocurilor Olimpice). Cadența monotonă dar impresionantă, simetria aceasta cvadrilenală proiectată pe răbojul vremii, a dat lumii grecești... un calendar (nu «calendele grecești!»). Isto-

ricul Timaios din Tauromenion, care a trăit între anii 345 și 260 î.e.n., a trudit mult la întocmirea listei învingătorilor la Jocurile Olimpice. Lucrînd astfel la un fel de istorie olimpică, el a introdus calculul anilor după Olimpiade, sistem cronologic recunoscut mai tîrziu în unanimitate. De pildă, lupta de la Salamina a avut loc — potrivit acestui sistem de notare — în primul an al celei de a 75-a Olimpiade.

Legînd astfel istoria de Jocurile Olimpice, grecii te îndeamnă să-ți pui în șagă întrebarea: nu e oare uimitor faptul că ei au uitat anul cînd au cucerit Troia, că nu-i pot întocmi acte de stare civilă lui Homer, dar că victoria lui Corebos pe un stadion (în anul 776 î.e.n.) au săpat-o în marmură și ne-au transmis-o?

Importanța pe care grecii înșiși au acordat-o Jocurilor Olimpice a făcut pe mulți

comentatori moderni să exagereze aprecierile, transformînd elogiu moderat în ditiramb. După unii, «anul 1 al primei Olimpiade reprezintă pentru greci ceea ce a fost fondarea Romei pentru latini, nașterea lui Cristos pentru creștini, proclamarea republicii pentru republicani...» După alții: «Mecca e un pelerinaj religios, Bayreuth — unul muzical, Deauville — unul monden, iar Parisul — unul artistic și de bilci; Olimpia înseamnă toate acestea la un loc și încă pe deasupra...» Prof. C. Kirițescu, autorul lucrării «Palestrica», spune: «Egiptul a avut piramidele, Roma — forul capitolin, Elada a avut Olimpia». Ziaristul și scriitorul francez Pierre Louys consideră că «o dată cu anul 776 î.e.n. începe nu numai istoria sportului, ci însăși istoria Europei». Exagerări, de bună-seamă. Bine intenționate, fiind izvorite dintr-un senti-

ment de uimire provocat de un fenomen în stare să înmoaie rigiditatea și rigurozitatea celui mai intolerant dintre istorici!

Jocurile Olimpice ale antichității nu au fost o simplă sultă de concursuri, un turneu perpetuu, cu stagione din patru în patru ani, ci o instituție. Mișcarea era proprie omului primitiv; jocurile le-au cunoscut și vechile popoare orientale; egiptenii și asirienii și-au impus exerciții corporale. Grecii sînt însă primii în lume care creează un sistem de educație fizică. În concepția lor de pedagogie sportivă, palestra și gimnaziul sînt trepte educative. Numai frecventarea acestora a putut aduce tînărului Aristocle porecla sub care a intrat în enciclopediile lumii: Platon («platos» însemnînd în grecește «lat în spate»)! Ceea ce incununează educația fizică grecească și o distinge ferm de toate antecedentele este *agonistica*, întrecerea, măsurarea virtuților, lupta pe stadion.

Din toate acestea ne-a rămas o originală invitație la sănătate, la robustețe, la desăvirire. Și ne-au rămas, în același timp, la Luvru și la British Museum, la Vatican și — de ce nu, păstrînd proporțiile — la Muzeul din Constanța, splendidele opere ale marilor sculptori ai antichității, frumoase din cauza perfecției lor formale și a ideilor pe care le exprimă.

Jocurile Olimpice antice au durat din anul 776 î.e.n. pînă în anul 393 al erei

noastre, cînd împăratul roman Teodosiu, socotindu-le păgîne, le suprimă.

*

După un somn lung de 1503 ani, Jocurile Olimpice se trezesc din nou la viață. De data aceasta nu ca o sărbătoare a unui singur popor, ci a sportivilor din toată lumea. De data aceasta nu mai celebrăm moartea eroilor sub zidurile Troiei, ci cîntăm viața cu bucuriile ei.

Stabilit în România după ce participase la luptele pentru independența Greciei (1821-1829), Evanghelie Zappa creează «Fundația Olympicelor» și pune averea sa la dispoziție pentru «restaurarea Jocurilor Olimpice, după obiceiurile strămoșești». (Avînd, după părerea contemporanilor, «intențiuni luminate și patriotice către țara noastră», Zappa a sprijinit prin donații întemeierea Academiei Române și redactarea unei gramatici române.) Deși propunerile sale, născute pe teritoriul României, au eșuat, Evanghelie Zappa trebuie considerat unul dintre precursorii reînvierii Jocurilor Olimpice moderne.

Titlul glorios de renovator al jocurilor revine, necontestat, pedagogului francez Pierre de Coubertin (de asemenea un prieten al țării noastre, fondator, în 1906, al Ligii de prietenie Franța—România). La 25 noiembrie 1892, în marele amfiteatru de la Sorbona, conferențiarul Pierre de

Coubertin încheie o disertație, altfel anodină, ridicînd mîna și țîncuindu-și audito-riul cu următoarele cuvinte: «Trebuie să internaționalizăm sportul, trebuie să organizăm noi Jocuri Olimpice!»

Începe — încă din 1896 — neîntreruptul «export de canotori, alergători, scrimeri», în care Coubertin vedea un sprijin de nădejde la cauza păcii. Începe fascinantul șir de spectacole — plin de triumfuri și emulații, viu și colorat — care a făcut din Jocurile Olimpice cea mai mare și mai importantă întrecere sportivă a tuturor timpurilor, pe toate meridianele globului pămîntesc.

Luis Spyros din Marussi, Paavo Nurmi din Turku, Jesse Owens din Cleveland, Emil Zatopek din Zlin și Aurel Vernescu din București preiau și duc mult mai departe în viitorime ștafeta olimpică de acolo de unde au lăsat-o Milon din Crotona, Teagene din Tasos sau Leonidas din Rodos...

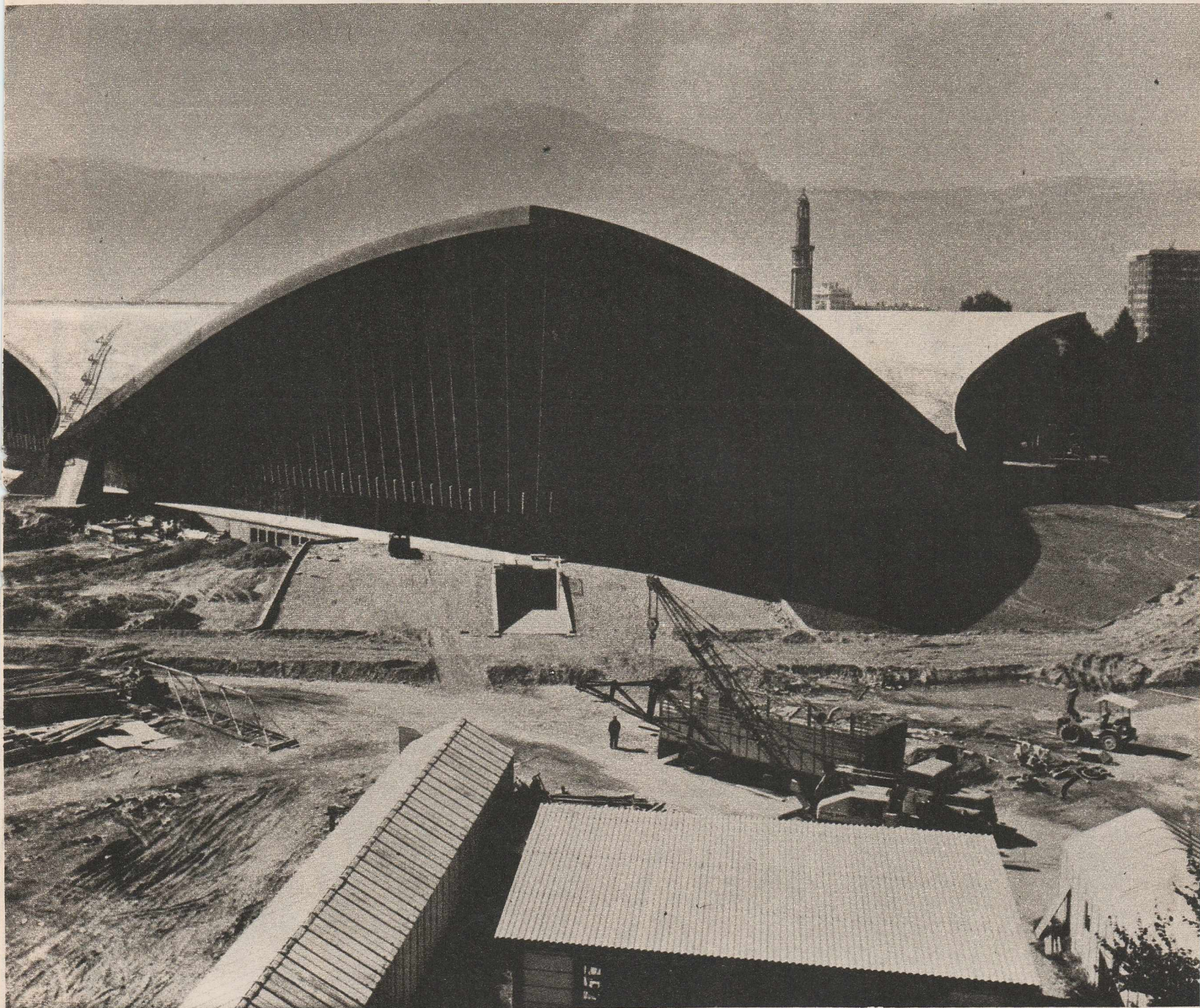
*

În cei 72 de ani de la restaurarea jocurilor, 123 de țări ale globului pămîntesc au acceptat principiile mișcării olimpice, trimițîndu-și fiii din patru în patru ani la confruntarea sportivă majoră a lumii. Lista itinerantă a Jocurilor Olimpice trece prin Atena (1896), Paris (1900), St. Louis (1904), Londra (1908) și Stockholm (1912) în perioada de pionierat, prin Anvers (1920),

Paris (1924), Amsterdam (1928), Los Angeles (1932) și Berlin (1936) într-un inter-ludiu de consolidare, apoi prin Londra (1948), Helsinki (1952), Melbourne (1956), Roma (1960) și Tokyo (1964), în tendința spre universalitate. Concomitent, jocurile de iarnă, inaugurate ceva mai tîrziu, se desfășoară la: Chamonix (1924), St. Moritz (1928), Lake Placid (1932), Garmisch Partenkirchen (1936), din nou St. Moritz (1948), Oslo (1952), Cortina d'Ampezzo (1956), Squaw Valley (1960) și Innsbruck (1964).

La prima vedere, superficială, desigur, Jocurile Olimpice par a fi doar o recenzie periodică a evoluției sportive din timpurile moderne, o înregistrare pasivă a saltului formidabil al sportului (nemijlocit legat de saltul civilizației), o trecere în revistă a gloriilor care vor rămîne peste decenii, poate peste secole, și care se numesc: Johnny Weissmüller, Sonja Henie, Abebe Bikila, Iolanda Balas sau Don Schollander. Nu e, firește, numai atât. În 1957, la București, astăzi octogenarul președinte al Comitetului Internațional Olimpic, Avery Brundage, ne declara: «Jocurile Olimpice se desfășoară în scopul de a sublinia cu tărie că oamenii pot trăi unii lîngă alții dacă o fac cu gînduri bune. Aceste competiții pacifice între popoarele lumii, în

(Continuare în pag. 23)

Patinoarul acoperit din Grenoble este gata. Prețul construcției: aproape 3 milioane franci francezi.

80 000 de spectatori vor putea urmări probele atletice de pe acest stadion. Evacuarea sa nu durează decît 15 minute. ▲

domeniul sportului, pot duce la prietenie și la înțelegere internațională. Jocurile Olimpice s-au impus într-adevăr ca factor de apropiere și nu de diviziune. Nu mai e vorba aci — spunea, spiritual, Al. Mirodan — de un «cerc» (îngust), ci de mai multe: ...cinci! Trăim în epoca transformării emblemei olimpice — cele 5 cercuri înfrățite — într-un necontenit și mereu crescând adevăr al vieții contemporane.

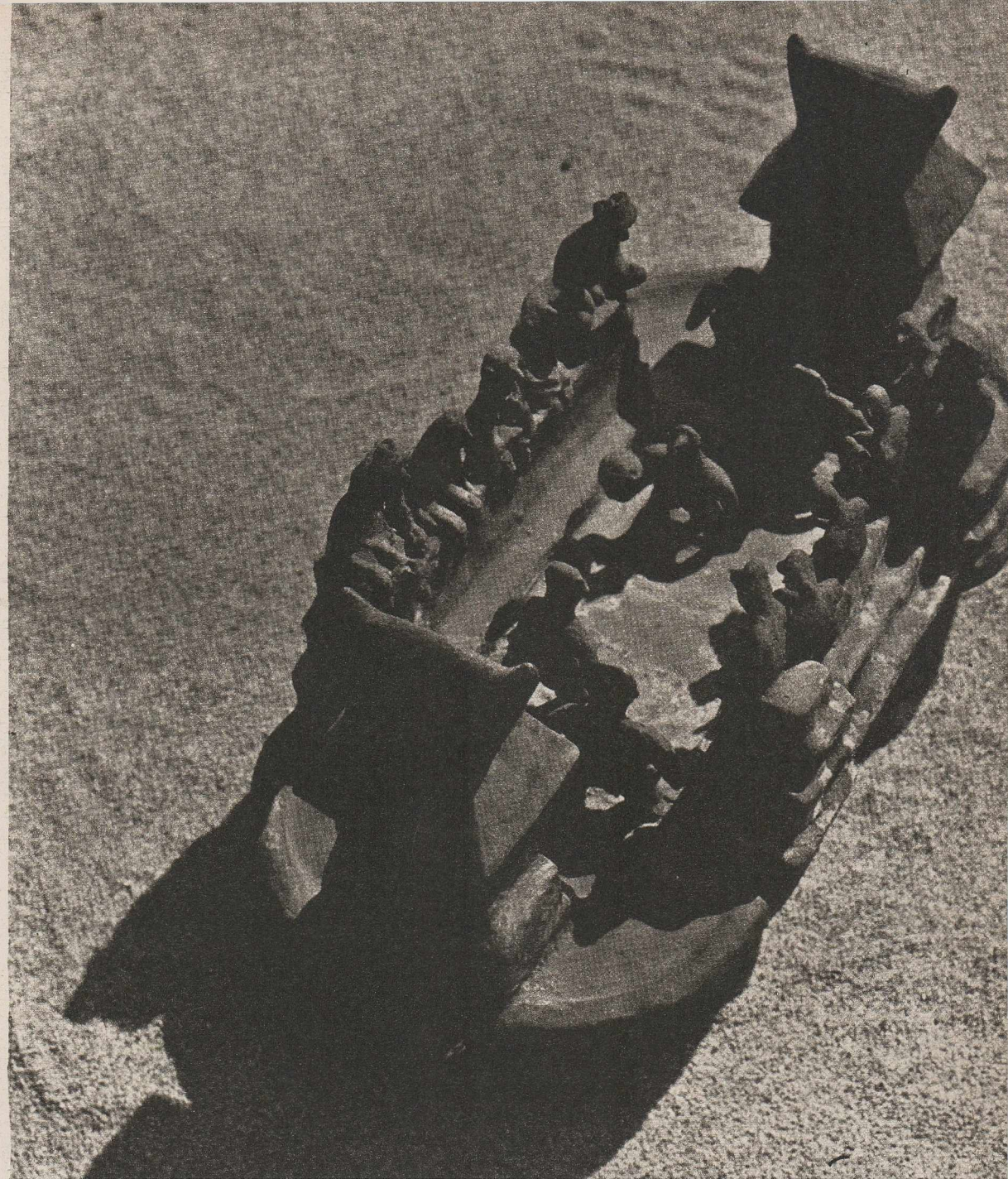
Intrăm într-un nou an olimpic. Iarna ne va prinde în patria lui Stendhal, cel care a spus: «Să ne umplem pieptul cu aerul din vîrf de munte, acolo unde se nasc riurile», iar începutul de toamnă — în țara aztecilor, a lui Pancho Villa și a lui Diego Rivera. Lumea întreagă își va aținti ochii în februarie spre Grenoble, sub obrocul Alpilor francezi, iar în octombrie spre Ciudad de Mexico, la umbra vulcanului Popocatepetl. Ne vom familiariza din nou cu numiri geografice uneori străni, alteori greu de pronunțat, dar vom ști cu precizie că la Chamrousse se întrec Jean-Claude Killy și Karl Schranz, că la Alpe d'Huez boberii noștri îi înfruntă pe ciracii lui Monti, că pe canalul Xochimilco caiacii și canoiiștii români își apără supremația, că în cetatea sportivă de la Magdalena Mixhuca se antrenează Tommie Smith și Igor Ter Ovanesian, Mihaela Peneș și Irena Kirszenstein.

Orașul Grenoble are privilegiul de a găzdui o ediție jubiliară — a X-a — a Jocurilor Olimpice de iarnă. Pe emblema evenimentului figurează inelele olimpice înfrățite, un edelweiss stilizat în chip de stea de gheață și cele trei roze din blazonul orașului (simbolizînd industria, viața universitară și turismul, elementele componente tipice ale municipiului dauphinez). Un oraș de șes alpin, la abia 220 de metri altitudine, în care fiecare stradă are cîte un munte la capătul ei. În plină expansiune, cu 250 000 de locuitori (incluzînd și împrejurimile), Grenoble se află înconjurat de vîrfuri mergînd pînă la 3 300 m înălțime (Vercors, Belledonne, Grandes-Rousses). Se înțelege deci că orașului în sine îi sînt rezervate, în afară de ceremonii și manifestații culturale, doar întrecerile de patinăj și hochei. Celelalte competiții se îndepărtează de oraș cu 30-60 km: schiul alpin la Chamrousse, schiul nordic la Autrans, săriturile speciale la Saint-Nizier-du-Moucherotte, săniuțele la Villard-de-Lans, iar boburile la Alpe d'Huez. Dispersarea locurilor de întrecere pune, firește, probleme de transport, dar organizatorii au fost prevăzători: 800 de autocare și 600 minicare la dispoziția spectatorilor, fără a mai pomeni autoturismele.

Dacă zăpada nu ne va dezamăgi speranțele, dacă foehnul nu va sufla prea cald, vom fi martorii unei olimpiade reușite. Spectacolul sportiv are o distribuție excelentă, într-un repertoriu nu tocmai variat. Rezerva noastră se referă la faptul că majoritatea sporturilor hibernale și-au găsit de multă vreme o specializare zonală (justificată adesea de condiții naturale, de climă, de tradiție), în așa fel încît aparițiile surprinzătoare sînt teoretic excluse. De pildă, este evident că în schiul alpin va continua duelul — neîntrerupt de două decenii — franco-austriac, în care de data aceasta sînt favoritele gazdele franceze, familiarizate cu pîrțile. Este evident că în probele nordice de schi și sărituri de la trambulină, țările scandinave își vor împărți medalile. Orice excepție, din altă zonă geografică, nu va putea dezechilibra superioritatea de ansamblu a țărilor obișnuite să domine aceste probe.

Interesantă va fi lupta la patinăj viteză, sport în care asaltul din ultimii ani al olandezilor ne duce cu gîndul la pinzele lui Van der Velde. Breughel sau Avercamp. La hochei pe gheață se vor confrunta din nou echipele U.R.S.S. și Canadei, Cehoslovaciei și S.U.A., într-un carusel de forță și viteză, fără învingător previzibil. Dar serile de gală le vor oferi fără îndoială concursurile de patinăj artistic cu tot cortegiul lor de grație și suplețe, de eleganță și putere. Aci orice pronostic pare hazardat în fața avalanșei de elemente tinere (deși rutina s-a arătat totdeauna hotărîtoare). Cazul este similar la întrecerile de săniuțe și mai ales la boburi, unde așteptăm — pe baza unor recente succese — ca reprezentanții noștri să rennoade trainic firul tradiției marilor campioni Papană-Hubert sau Frim-Dimitrescu.

Nădăjdum că între 6 și 18 februarie 1968 — potrivit spuselor directorului general al Comitetului de organizare, dr. Robert Heraud — «Grenoble va putea să-și înde-

Macheta unui joc de pelotă, executată în argilă (aparține perioadei clasice a Mexicului occidental). Piesa este expusă la Muzeul Diego Rivera.

plinescă cu seninătate rolul de capitală olimpică».

*

La 12 octombrie 1968 lumea întreagă își va aținti privirile spre Mexico. În acea zi, pe marele stadion al centrului universitar, președintele Gustavo Diaz Ordaz va inaugura ceremonia de deschidere a celei de-a XIX-a ediții a Jocurilor Olimpice. Timp de două săptămîni Mexicul va figura pe paginile tuturor ziarelor din lume. Cei mai buni sportivi de pe glob și sute de mii de vizitatori își vor da întâlnire în acele zile la Ciudad de Mexico, unde se dispută marea majoritate a probelor (cu excepția iahtingului — în golful Acapulco, și a echitației — în centrul de vacanțe de la Oaxtepec, dominat de cei doi mari vulcani Popocatepetl și Iztlacihuatl). Pentru ei Mexicul nu este numai stația de tranzit a marilor campioni, a lui Kurt Bendlin sau Viorica Viscopoleanu, Leonid Jabotinski sau Miguelina Cobian. Pentru ei Mexicul este în primul rînd țara unui popor brav, de 44 milioane locuitori, răsfnrat de o parte și de alta a tropicului.

Puține țări posedă o varietate atît de mare de peisaje: de la Marea Caraibilor la țămurile Pacificului, de la soarele tropical la zăpezile veșnice de pe Citlaltepetl («muntele stele», 5 570 m altitudine, vîrfurile culminant al țării). Atracțiile Mexicului se întind pe 4 000 km de la nord la sud: pădurea «amazoniană» de la Tabasco, jungla uscată a Yucatanului, oceanul de orhidee de la Fortin de las Flores, precum și arborii ce te fac, o clipă, să te crezi într-o pădure

alpină. De-a lungul a 9 212 km de țărmuri, repartizate între două oceane, se succed golfuri mici și înguste, lungi plaje pustii, vegheate cît cuprinde ochiul doar de palmieri. Și apoi pe malul Pacificului se află stațiunea maritimă Acapulco, pe care nu Elvis Presley a făcut-o celebră ci poziția naturală și splendidul echipament turistic.

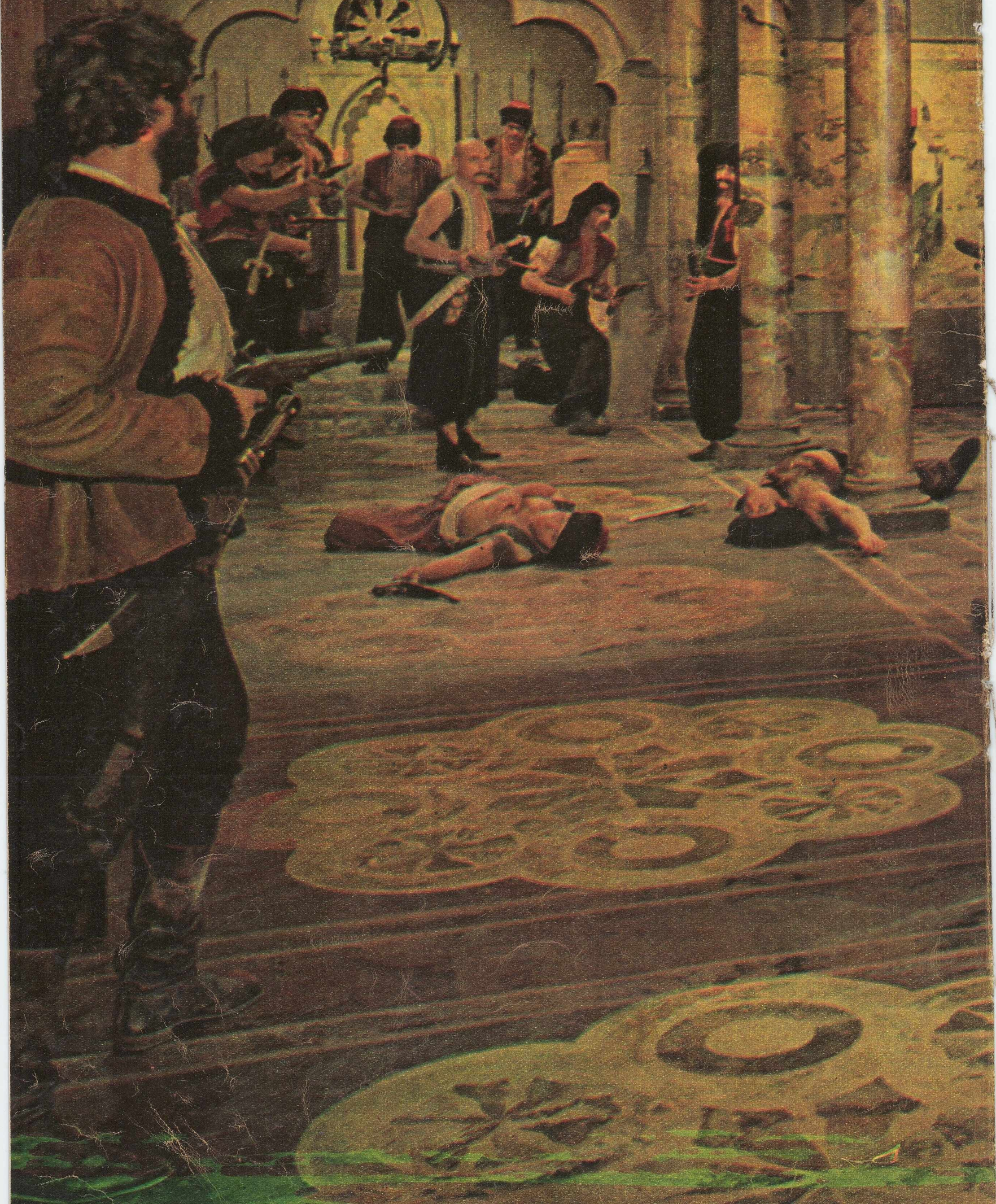
Mai există și un alt Mexic: cel al vestigiilor lumii precolumbiene. În peste 11 000 de așezări arheologice, în zeci și zeci de temple și piramide se conservă civilizația poporului maya și a aztecilor.

Dar înainte de toate este capitala țării, Ciudad de Mexico, situată la 2 240 m înălțime, pe ruinele fostei metropole aztece Tenochtitlan. A curs multă cerneală de cînd, în iulie 1964, fostul campion olimpic Christopher Brasher a publicat în ziarul londonez «The Observer» fulminantul său articol «Acolo se va muri...», declarînd vasta campanie privind aclimatizarea la altitudine și dînd, involuntar, un impresionant impuls cercetărilor științifice în domeniul sportului. Laboratoare întregi, aparate din cele mai moderne, înregistratoarele electronice s-au reunit pentru a stabili că atmosfera rarefiată a înălțimilor mexicane poate favoriza sau defavoriza unele performanțe, dar că ea nu pune în pericol sănătatea sportivilor. Prin urmare ne putem aștepta la rezultate senzaționale, ca și la alte decepționante (pronosticurile fiind, oricum, premature). Acum, cînd campania anticitudine s-a stins, știm, firește, că în octombrie, în luna soarelui și a nopților înstelate, atunci cînd sezonul ploilor s-a

incheiat, în focarul atenției generale vor sta stadionul olimpic și piscina olimpică, stadionul Azteca și gimnaziul Insurgentes, palatul sporturilor și gimnaziul Churubusco. Dar Mexico — oraș fidel trecutului său glorios — va fi vizitat de asemenea pentru muzeele sale, printre care cel mai vestit și mai plin de comori este Muzeul național de antropologie, cu 60 000 de piese din vechea civilizație indiană. De altfel, organizatorii Jocurilor Olimpice au dublat programul sportiv cu numeroase manifestații culturale, încercînd să transforme jocurile într-o mare serbare populară, într-un fel de festival modern al tineretului de pretutindeni.

La 8 august făclia olimpică, aprinsă în templul lui Zeus de la Olimpia, va porni în lunga ei călătorie. Torța va trece prin Palos de Moguer, portul spaniol din care cu aproape 500 de ani în urmă Cristofor Columb a plecat la descoperirea Americii. Apoi, după un lung periplu, făclia va sosi, la 12 octombrie, la poalele maiestuoasei «piramide a soarelui» de la Teotihuacan, în vîrfurile căreia va arde tot timpul desfășurării jocurilor, reluînd străvechea tradiție precolumbiană a focului sacru, simbol al vieții. Între 12 și 27 octombrie 1968 Mexicul va lega cultura elenă cu aspirațiile contemporane. Nu e vorba aci de un simplu cult (fără zei) față de idealul generos uman al fortificării generațiilor prin sport. E mult mai mult. Cunoașterea reciprocă, respectul reciproc — iată ce îndeamnă tineretul lumii spre arena olimpică.

FILM

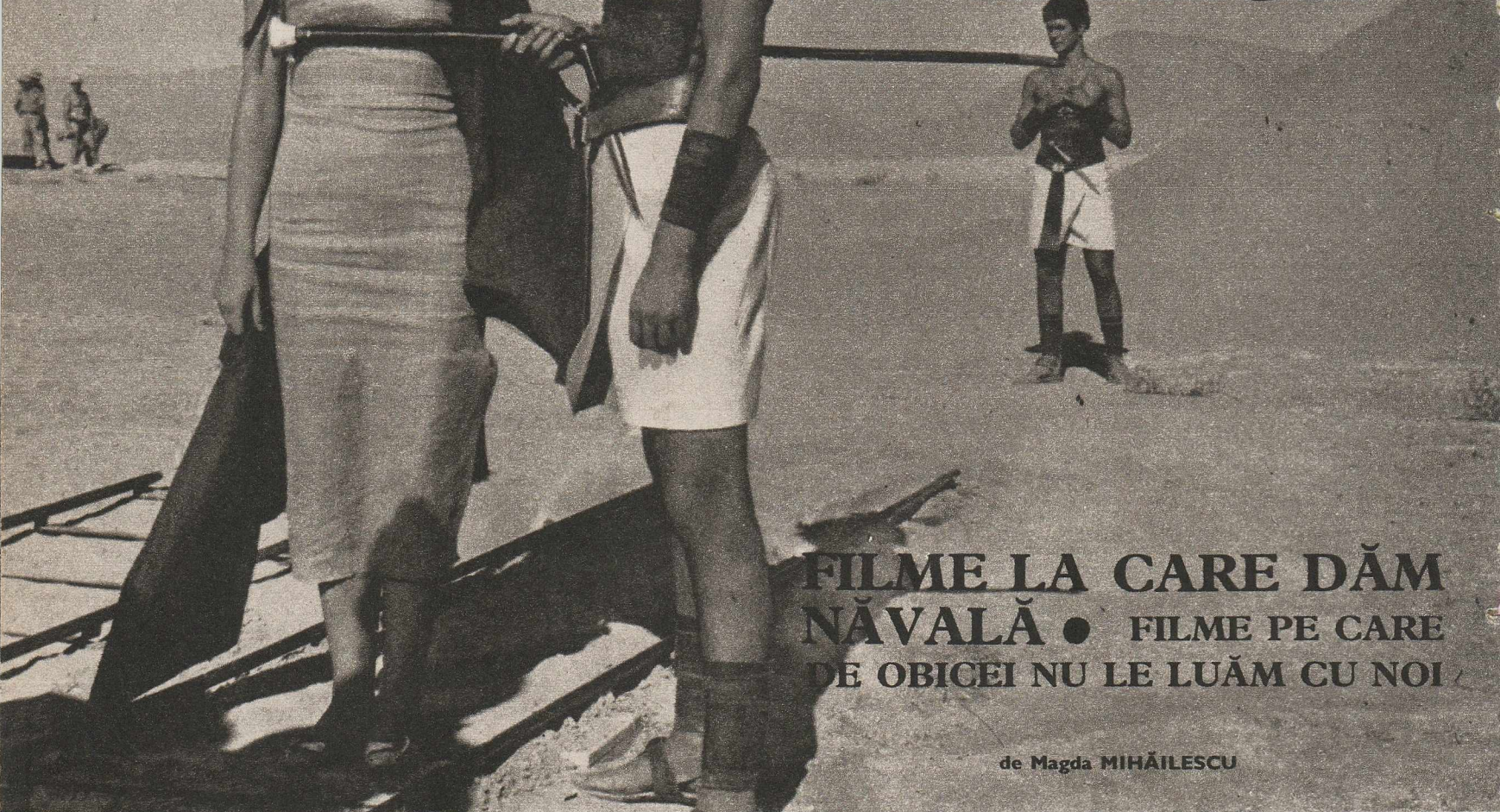

Un film de succes: «Malducii». Așteptăm cu încredere să se îndrepte lucrurile, așa cum ni le vor înfățișa celelalte două serii: «Mășterii» și «Mășterii și Mășterii».

FILM

FILMIE «MARI»

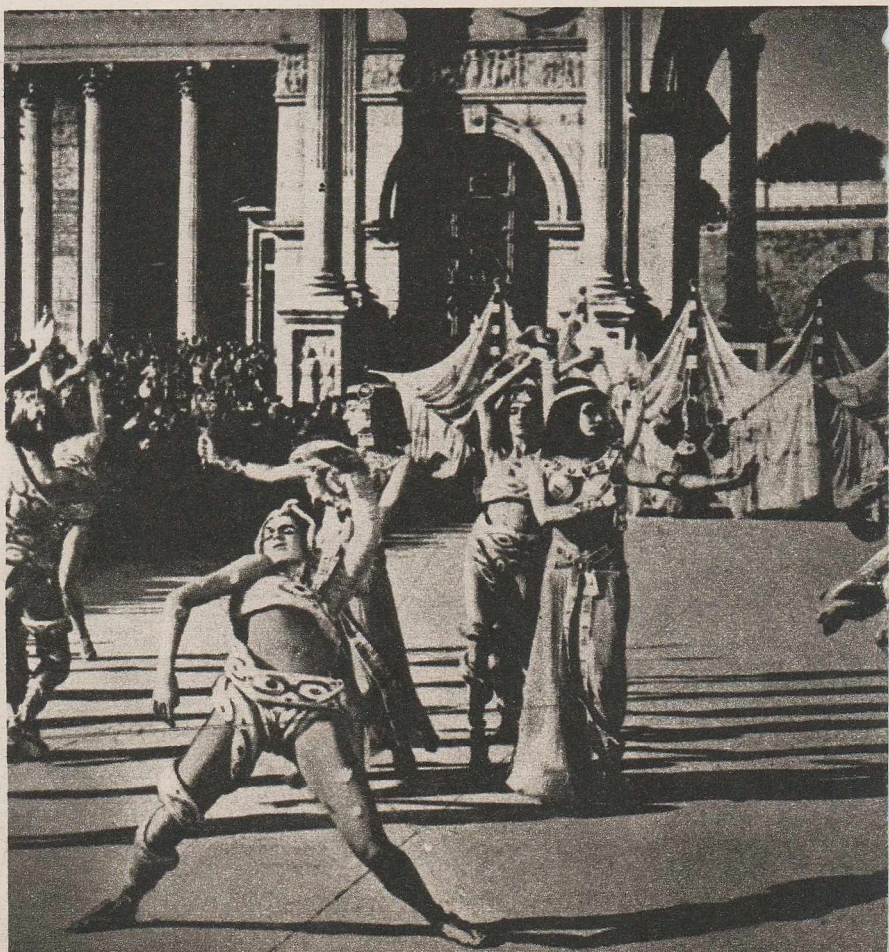
FILME LA CARE DĂM
NĂVALĂ • FILME PE CARE
DE OBICEI NU LE LUĂM CU NOI

de Magda MIHĂILESCU

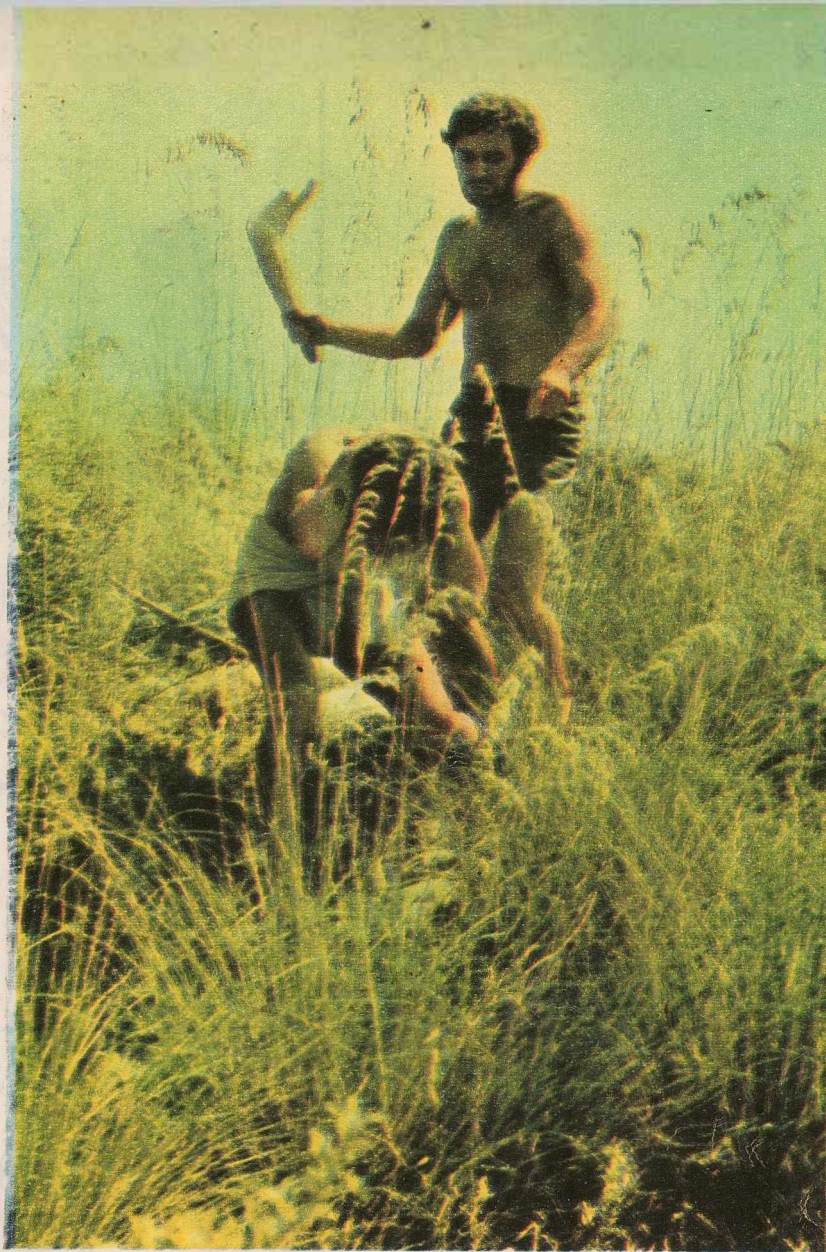
Un film de mare noblete: «Faraonul», al regizorului polonez J. Kawalerowicz. ▲

Se pare că secolul nostru ne pune prea mult față în față cu noi înșine și ne torturează mintea cu prea multe întrebări. Nu abdicăm, și asta este una din mindriile și frumusețile vieții noastre de oameni moderni, dar uneori simțim nevoia să fugim pentru câteva clipe de acest «noi înșine». Fugim cum putem. Plecăm cu automobilul la țară, punem de trei ori banda cu muzica Beatles-ilor ori ne lăsăm în grija acestui mare făcător, cel mai mare făcător și întreținător de mituri al zilelor noastre: cinematograful. Ne *deconectăm*, ca să folosim un cuvânt căruia sociologia i-a făcut cinstea de a-l primi la curtea sa. Ne ducem să vedem *filme-carbaxin* (ca să întrebuițăm un alt termen ce așteaptă să-i vină rindul...). Și, slavă Domnului, că sînt atîtea, de toate felurile, de toate mărimile și culorile: superproducții, filme-mamut (supersuperproducții ar veni), filme de aventuri, poliștice, muzicale, filme la care se rîde, filme cu Brigitte Bardot, filme cu James Bond, western-uri realizate în Europa (pentru că cele de acasă de la ele, cele americane — desigur nu toate — sînt niște lucruri sfinte și n-aș îndrăzni niciodată să le spun «carbaxin»). După toate statisticile, ceea ce numim noi superproducție, marile spectacole istorice, atrage cel mai mult. Dorința de destindere a omului care intră la «Cleopatra» se confundă, desigur, și cu nevoia lui de a visa în liniște, de a contempla un trecut mitic, fabulos, de a se întîlni cu marile figuri ale istoriei sau mitologiei devenite intruchipări con-

crete, de a-și bucura privirea cu spectacolul marilor desfășurări de forță, al costumelor somptuoase, al peisajelor cu cei mai grozavi munți și cele mai vijelioase riuri, al aparițiilor feminine turburătoare. De obicei astfel de filme nu ne sfredelesc conștiința ci o ameteșc blind. Dar nu acesta este păcatul, lor cel mai mare. De obicei cronicarul cinematografic este nemilos cu ele nu pentru că dumnealui ar fi din naștere o ființă rea și masochistă, căreia îi place ca 24 de ore din 24 să-și simtă conștiința sfredelită, ci pentru că, de cele mai multe ori, aceste pelicule nu au fost atinse de aripa artei. Cineaștii s-au plimbat prin mitologie și prin istoria îndepărtată ca printr-o țară a nimănui, neatenți la sufletul timpurilor, al istoriei, trecînd nepăsători pe lingă dificultatea reală a transpunerii pe peliculă a unor informații și a unui material poetic incremenite, cristalizate, șlefuite de veacuri — «Cartagina în flăcări», «Elena din Troia», «Cei șapte contra Tebei» și alte producții semnate de Carmine Gallone, Michele Lupo, Mario Bava au fost atît de nimicite nu pentru simplul fapt că sînt alcătuite strict comerciale ci pentru lipsa oricărei urme de vibrație omenească în fața istoriei. Marea armată a superproducțiilor nu a izbutit să se apropie de acea artă de largă audiență pe care o apăra cîndva de minia snobilor K.G. Chesterton: «publicațiile populare n-au în ele nimic rău. Ele exprimă locurile comune eroice și însingurate pe care s-a clădit civilizația. Și, în pofida tuturor cărților proaste,

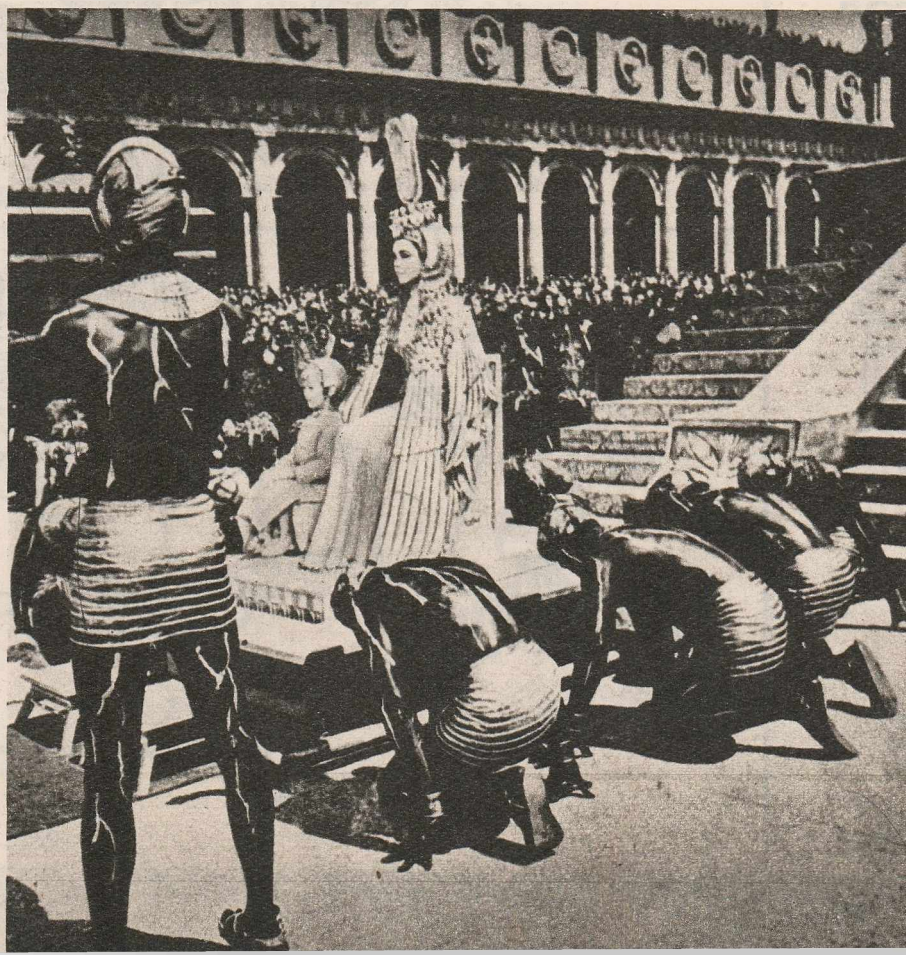

umanitatea nu s-a îndoit și nu se va îndoi niciodată că fidelitatea e nobilă, curajul e splendid, femeile în pericol trebuie salvate și inamicii învinși cruțați». Stângăcia cu care cinematografia și-a însușit mitul și istoria îndepărtată contrastează puternic cu siguranța westernului care și-a plămădit sub ochii noștri propria lui mitologie (un paradox, unul din multele paradoxuri ale artei filmului). Bănuim că în paradisul vitejilor Buffalo Bill ori David Crocket stau alături de Ulise și Ahile. Dar westernul însuși, ca gen, s-a născut «din întâlnirea între o mitologie și un mijloc de expresie», cum spunea André Bazin. Superproducția nu a găsit încă mijlocul de expresie. Desigur, există cineaști serioși care au rivna căutărilor, există Mario Camerini cu al său Ulise (cel cu Kirk Douglas și Silvana Mangano), J.L. Manckiewicz, Vittorio Cottafavi, King Vidor, John Huston, care au încercat să modeleze cu sensibilitate și respect superproducția, să o scuture de superficialitate. Există filme onorabile, cuviincioase și frumoase în felul lor, precum, «Cleopatra», «Vikingii», «Spartacus». Și, să nu se supere nimeni dacă vom aminti tot aici, în spațiul acestui subiect «ușuratic», rivna pasionatului polonez J. Kawalerowicz de a capta alt fel istoria, de a o redimensiona cinematografic la o înaltă temperatură spirituală, de a-i topi datele într-un aliaj nobil. Așa s-a născut acel fascinant «Faraonul». Demne de laudă sint și unele din reali-

▲ Nici talentul lui John Huston, nici banii lui Dino de Laurentiis, nici prezența în distribuție a unor mari actori precum Richard Harris, Ava Gardner, Peter O'Toole, Gabrielle Ferzetti, Eleonora Rossi-Drago nu au salvat colosul numit «Biblia» de la prăbușire.

▼ Dacă ar fi să-l judecăm fie și numai după această scenă copleșitoare prin fast — intrarea Cleopatrei în Roma — și tot am înțelege de ce filmul lui J.L. Manckiewicz a fost socotit cea mai costisitoare producție din istoria cinematografului. Însăși interpreta, Elizabeth Taylor, mărturisește că a fost înspăimântată de masivitatea figurației și de risipa de aur.

zările cineaștilor noștri, «Tudor», «Haiducii», «Dacii», remarcabile prin demnitatea lor artistică și intelectuală. O amploare autentică, ce ține de intensitatea sentimentelor transmise nu de masivitatea figurației, o continuă direcționare a acțiunii către sensuri majore recomandă siguranța și înțelegerea cu care aceștia s-au apropiat de trecutul patriei. Dirzenia, înțelepciunea, dorința de libertate și de continuitate pe meleagurile noastre, toate aceste permanențe ale spiritului românesc au fost exprimate convingător în «Dacii».

*

Bune sau rele, cum ar fi, publicul dă năvală să vadă filmele-gigant. Nu pentru că n-ar avea ochi și urechi pentru un Antonioni sau Kurosawa. Vrea să se destindă, cum spuneam la început. Dar nu aceasta este singura explicație. Spectatorul este o ființă credincioasă și optimistă, mult mai credincioasă și mai optimistă decît am fi dispuși s-o credem. Deși s-a ars cu «Cartagina în flăcări», aleargă totuși și la «Elena din Troia»; nădăduiește, în secret, că poate-poate de data aceasta făpturile de vis ale cărților vor avea nu numai bicepsii zdraveni și sini dezgoliți, ci și un abur de vrajă. Chiar dacă la terminarea proiecției pină și Elizabeth Taylor, cea cu ochi violeți, este lăsată în sală cu Cleopatra ei cu tot, ei, spectatorul, speră că o dată și o dată ecranul va smulge secretul frazei lui Pascal: «Dacă nasul Cleopatrei ar fi fost mai scurt, alta ar fi fost soarta lumii». Drept care se duce și la «Muncile lui Hercule». Și așa mai departe. Din acest «și așa mai departe» se nasc banii de care cinematografia are atita nevoie pentru a se încadra într-un circuit economic rentabil. Altfel nu se poate. Oricît am strimba din nas la filmele cu Maciste și Hercule, nu putem trece cu vederea peste faptul că cinci pelicule precum «Muncile lui Hercule», «David și Goliat», «Ultimele zile ale orașului Pompei», «Hercule și regina Midia», «Maciste și Calea Regilor» au adus Italiei un venit de peste 800 milioane de lire. De altfel Italia este țara unde în ultimii ani superproducția cunoaște o mare înflorire, ca să spunem așa. Din păcate, doar cantitativ. (Lucrurile au stat oarecum asemănător în anii de dinaintea izbucnirii neorealismului, cînd s-a încercat să se ridice din cartoane o întreagă Romă imperială; pe lingă emfaza și demagogia acelorora, filmele de azi par mult mai la locul lor.) Mitologia romană și greacă este aproape pe cale de epuizare. A început să se valorifice istoria Orientului. De multe ori în colaborare cu firmele spaniole. Străduința gigantului filmic de a acapara piața are însă în ea și ceva disperat și trist. Este, în unele privințe, un gest de apărare în fața concurenței de temut a televiziunii, care răpește sălilor de film spectatorii. (După 1956 Italia a pierdut 78 milioane de spectatori, nefiind țara cu cel mai mare număr de pierderi.) «Mamutul» vrea să pară că face în necaz televiziunii, că-i dă cu tifa, și de aceea se răsfăță în tot soiul de panorame, cinerame și ciclrame, dar de fapt e abătut. Mai ales de cînd televiziunea luptă și cu arme colorate.

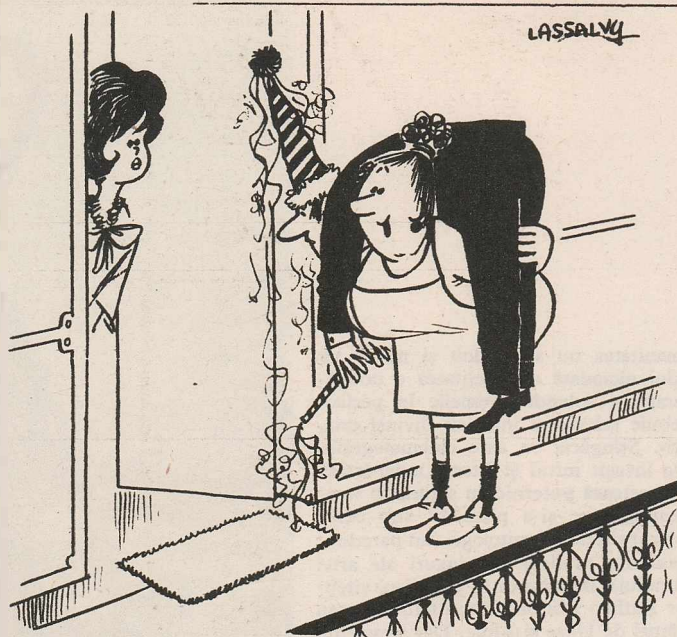

UMOR

DUPĂ REVELION

....și ai dormit bine?...

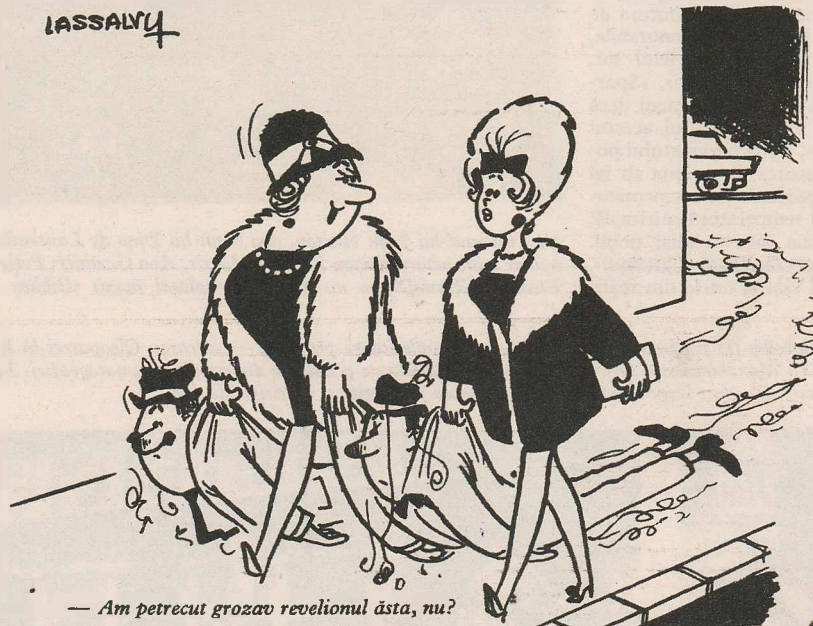

— Am găsit asta pe scări...
Nu cumva e a dv.?

— Costică, în lada cu nisip, printre morcovi, pusesem trei sticle de șampanie! Cum de a rămas doar una?
— Pe-aiă n-am găsit-o!...

T. PALL

— Am petrecut grozav revelionul ăsta, nu?

— Posesorii de Taunus în față, apoi cei cu Fiat 1 800, Renault 10, Trabant 601 și așa mai departe...

T. PALL

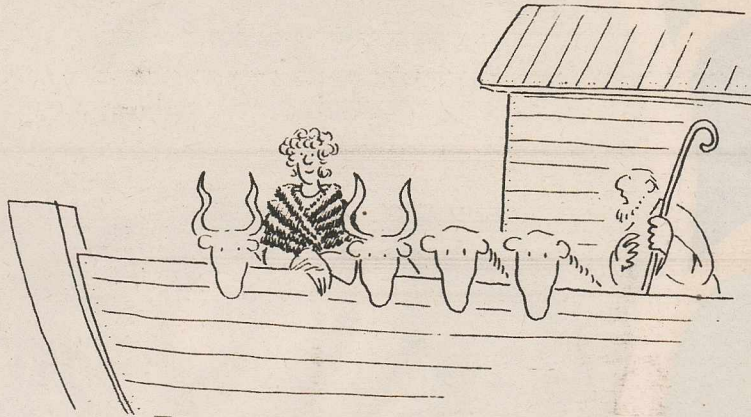
Fără cuvinte

14

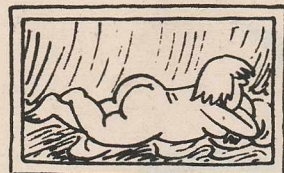
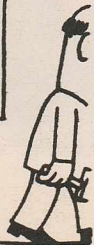
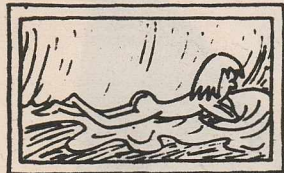

— Cum cum doriți?
— Ca Sophia Loren!...

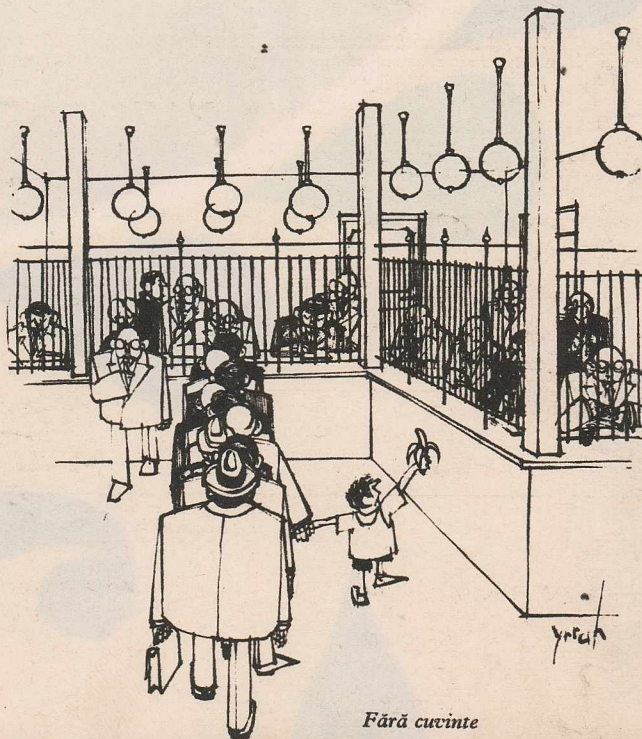
V. TIMOC

Țata Noe: Ia spune-mi, scumpo, n-ai văzut
cumva perechea noastră de vizoni?

Fără cuvinte

Fără cuvinte

apa curată — izvor de sănătate!

COMITETUL DE STAT AL APELOR
Inspectoratul de stat al apelor

cozonaci

rozeta * MOLDOVENESC * cu stafide * cu rahat * SULTANIN *

Rozeta 400 gr = 6,75 lei – moldovenesc 400 gr = 5,50 lei (cu rahat 500 gr = 6,75 lei)
Rozeta 100 gr = 1,75 lei – moldovenesc 150 gr = 2,50 lei (cu stafide 400 gr = 5,75 lei)

FLACĂRA VARIETĂȚI

TREI DIN CELE MAI SCURTE SCHIȚE UMORISTICE

PENTRU CE ?

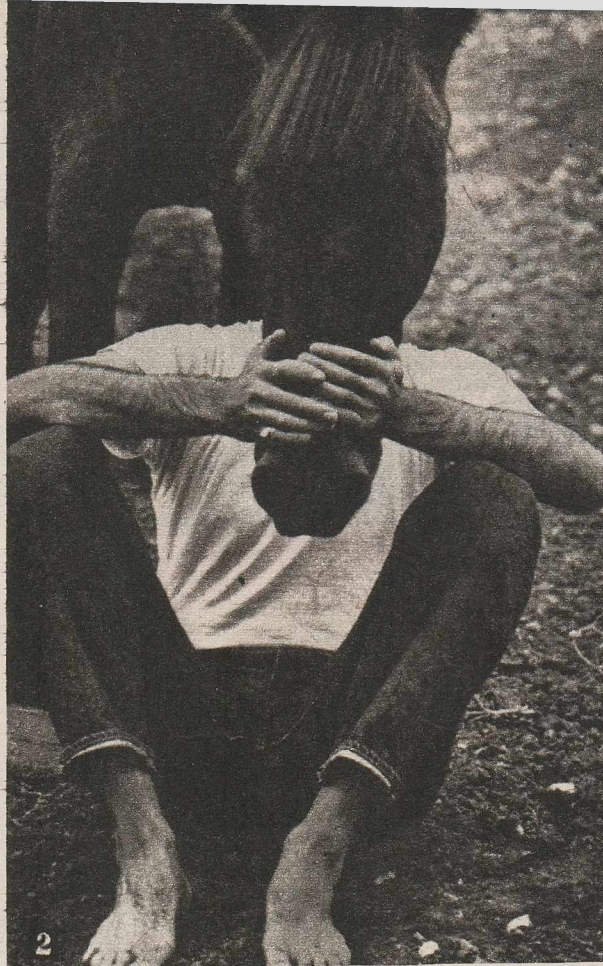
— schiță polițistă —

Într-un magazin de bijuterii intră un bărbat cu mâna bandajată. Alege briliantul cel mai mare și — având mâna bolnavă — îl roagă pe bijutier să scrie pe o hîrtie următoarele cuvinte: «Draga mea, dă șoferului 1 500 de dolari».

Peste zece minute șoferul se întoarce cu banii iar clientul plecă cu briliantul.

E de înțeles spaima bijutierului cînd, sosind seara acasă, soția l-a întrebat:

— Pentru ce ai avut nevoie de atîția bani ?

UNDE ȚI-A FOST CAPUL?...

Cine nu și-a pierdut capul măcar o dată? Desigur, nu la propriu ci la figurat. Cauzele pot fi nenumărate: din cauza băuturii, din cauza tracului sau a unor ochi frumoși. Nici fotbalul nu trebuie omis. Nimeni însă nu și-a pierdut capul din cauza obiectivului aparatului fotografic, și totuși în grupajul de față ni se demonstrează contrariul!

UN, DOI, TREI...

— schiță cu cow-boy —

El era un cow-boy frumos și viteaz. Ea — o blondă fermecătoare. Se iubeau. S-au căsătorit. După nuntă, el a încălecat pe cal, și-a luat mireasa pe șă și a pornit-o în galop prin Far Westul sălbatic spre «ranchul» lor. Asfințea în prerie. În plin galop, calul s-a poticnit deodată. Cow-boyul, cel frumos spuse doar:

— Unu!

Și porni mai departe. Peste o oră calul s-a poticnit pentru a doua oară.

— Doi! — spuse cow-boyul cel viteaz.

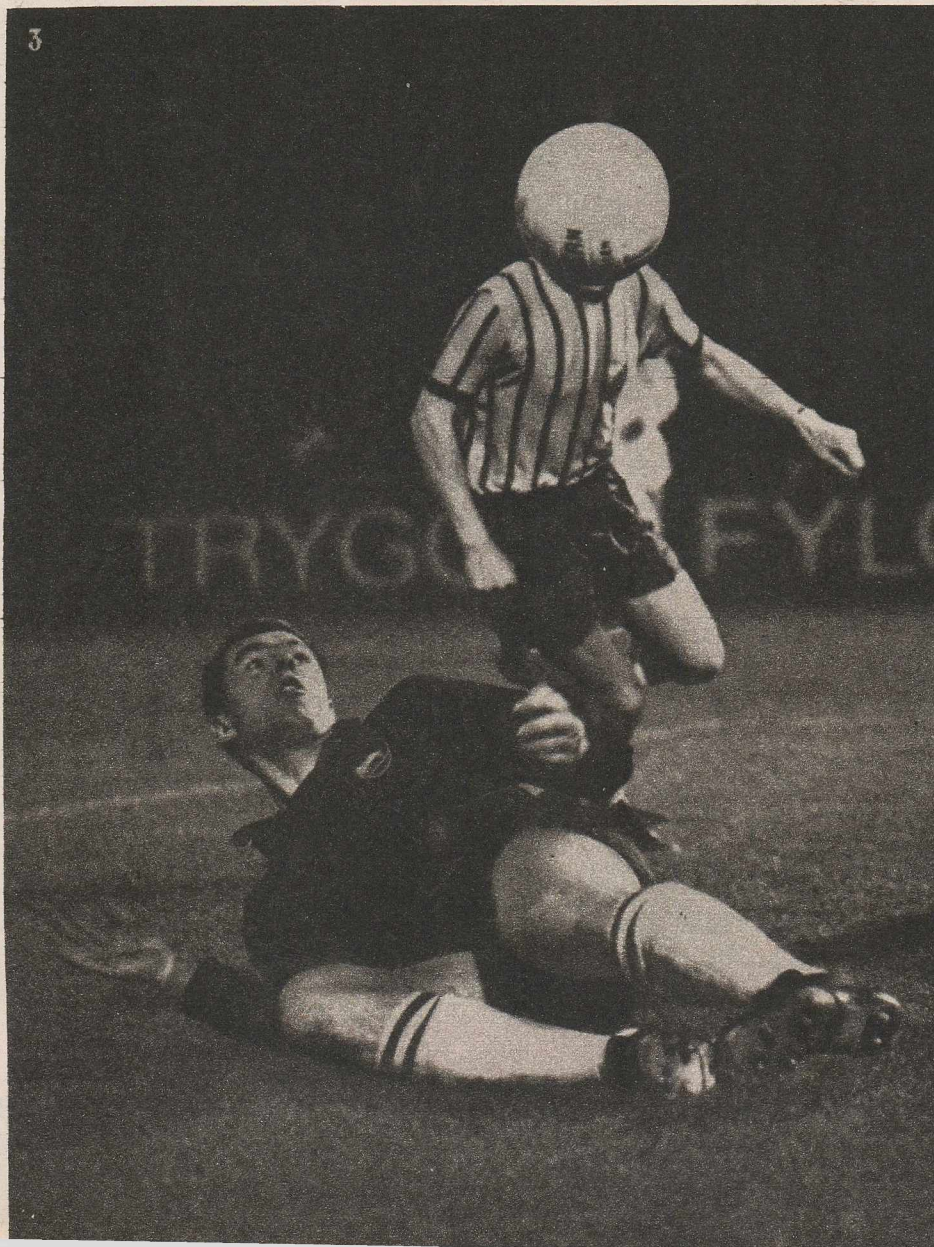
Se apropiau acum de ranch, cînd calul s-a poticnit pentru a treia oară.

— Trei! — spuse eroul nostru, scoase apoi liniștit revolverul și trase un foc mortal în nefericitul animal.

— Vai ce brută ești, ce barbar — strigă tinăra soție. Cum poți să te porți astfel cu un animal?! Să-ți fie rușine!

Cow-boyul cel frumos și viteaz răspunse doar:

— Unu!

Pe motoretă, cu capul plin de băutură! Nu recomandăm nimănui să-l imite pe temerarul din fotografie (foto 1).

Mulți oameni iubesc căii, aceste frumoase și noble patrupeze. Un proverb care spune că cine iubește își pierde ușor capul se adevărește măcar pentru secunda necesară declanșării aparatului de fotografiat (foto 2).

Un fotbalist ideal este doar acela ce gîndește, deci fotbalul nu se joacă numai cu picioarele ci și cu capul. Este exact ceea ce demonstrează instantaneul de față (foto 3).

NUMĂRUL DE TELEFON

— schiță familială —

— Aici, primăria! — spuse telefonista de serviciu ridicînd receptorul.

Tăcere.

— Primăria! — repetă nervoasă telefonista.

Din nou tăcere. Cînd repetă a treia oară se auzi, în sfîrșit, vocea neliniștită a unei femei.

— Este într-adevăr primăria?

— Da! — răspunse telefonista. Cu cine doriți să vorbiți?

Din nou tăcere. De-abia după cîteva clipe femeia răspunse emoționată:

— Cu nimeni. Numărul ăsta de telefon l-am găsit în buzunarul soțului meu.

▲ E una dintre mirificele plante marine sau o floare culesă din generoasa vegetație a tropicelor? Nici una, nici alta. E pălăria pe care a purtat-o Liz Taylor în timpul unui bal la Veneția. Atât pălăria cât și rochia au fost confecționate pentru filmul «Merși înainte», în care celebra actriță trebuie să interpreteze un dans japonez, kabuki. Fiindcă au fost gata cu o lună înainte, au fost folosite într-o originală avanpremieră.

VORBE DE DUH

■ ESOP, marele fabulist grec, spunea adesea: «Fiecare are două buzunare: unul în față și altul în spate. În buzunarul din față ține greșelile altora, în cel din spate, pe ale sale»...

■ Un tânăr i se lauda lui ARISTIP că citește foarte mult.

— Da — îi spuse filozoful — dar e bine să știi că nu cei care mănincă foarte mult sînt și cei mai sănătoși, ci cei care digeră mai bine.

■ ZENON îi învăța pe discipolii săi:
— Amintiți-vă totdeauna că natura ne-a dat două urechi și o singură gură, pentru a ne învăța că trebuie să ascuți mai mult decît să vorbești.

■ LUDOVIC AL XIV-LEA spunea că ori de cîte ori numește un mare demnitar provoacă 99 nemulțumiri și... o ingratitude.

■ DIDEROT spunea despre Fontenelle, foarte îmbătrînit și al cărui spirit nu mai dădea decît rare scînteieri:

— E un castel vechi în care revin din cînd în cînd spiritele.

■ O vorbă de duh a lui RIVAROL despre un om lipsit de conștiință: «Face pată în noroi».

■ Scriitorul francez CHAMFORT spuse o dată despre un oportunist:

— Ce om de treabă! Cum sare el să ajute totdeauna pe cine e mai tare...

■ RIVAROL spunea despre fiul lui Buffon:

— Este cel mai prost capitol din «Istoria naturală» a tatălui său.

■ Un tânăr pictor îl întrebă pe marele pictor realist francez COURBET:

— Cum vă plac tablourile mele? Eu pictez lucrurile așa cum le văd...

— În cazul acesta ar trebui să vă arătați unui oculist.

■ Scriitorul francez Francis CARCO poza lui Raoul Dufy. La sfîrșitul ultimei sedințe, pictorul îi spuse:

— Acum încearcă să semeni cu... tabloul!

■ «Detest cai — spunea odată Winston CHURCHILL — pentru că sînt incomozi la mijloc și periculoși la cele două extremități...»

■ «Fără îndoială că bărbatul este de compăcimit — afirma cunoscuta romancieră franceză Françoise SAGAN — pentru că are mai multe probleme decît femeia. Întîi de toate, însuși faptul că are de-a face cu femeia»...

FLACĂRA VARIETĂȚI

„PERLE“ DE-ALE ȘCOLARILOR

■ Mercur era zeul temperaturii.

■ Precursorii revoluției franceze au fost Jean, Jacques și Rousseau.

■ Propozițiunea este o gândire care se termină cu punct.

■ Datorită progresului științific, durata vieții omenescă este în creștere. Va veni o zi în care toți oamenii, tineri sau bătrâni, vor fi centenari.

■ Putem să ne molipsim de turbare mușcând un ciine turbat.

DE NECREZUT ȘI TOȚUȘI ADEVĂRAT!

■ Omul a domesticit multe mamifere și păsări, dar numai o singură insectă: alina.

■ Repertoriul privighetorii cuprinde până la 2 000 melodii. Cântând, privighetoarea emite circa 130 tonuri muzicale pe secundă.

■ Presiunea lichidului din interiorul celulelor din care este alcătuită o căpățină de ceapă este de peste 24 atmosfere. Suficientă pentru a face să explodeze câteva cazane cu abur...

■ Cercetări fizico-chimice au arătat că temperatura vârfului de țigară aprinsă este de 1 200 grade, prin urmare superioară temperaturii de topire a cuprului, aurului sau argintului.

COMENTARIILE SÎNT DE PRISOS

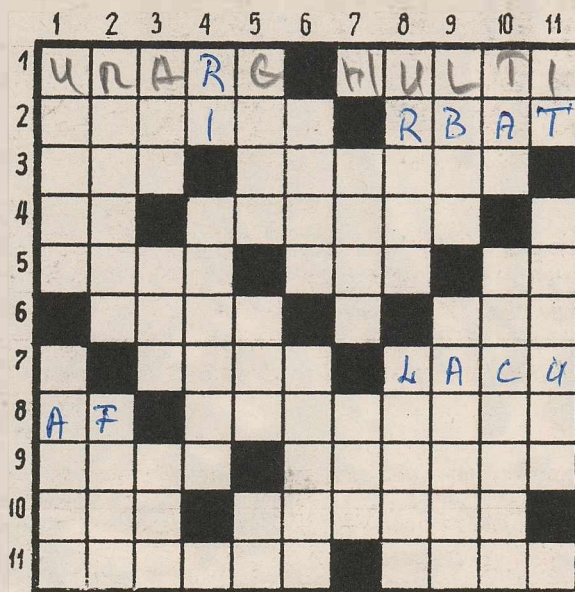
Nu o dată s-a întâmplat ca opere de mare valoare să nu fie apreciate de contemporani după cum ar fi meritat. Iată câteva exemple de «erori celebre» ale criticilor muzicali din secolul trecut:

— Despre Richard Wagner un critic muzical englez spunea acum o sută de ani că este o nulitate, «o buruiănă pe mormintul lui Beethoven».

— «Istoria muzicii», scrisă cu câteva decenii în urmă de F. Brendel, considera că «Aida», «Othello» și «Falstaff» sînt «opere de minimă însemnătate» ale lui Giuseppe Verdi.

— «Dicționarul operelor», apărut în editura Larousse, afirma că opera «Carmen» de Bizet este «bizară și plină de inconsecvențe».

— Criticul francez Geoffroy aprecia acum 150 de ani că «Don Juan» de Mozart este «un talmeș-balmeș teuton».

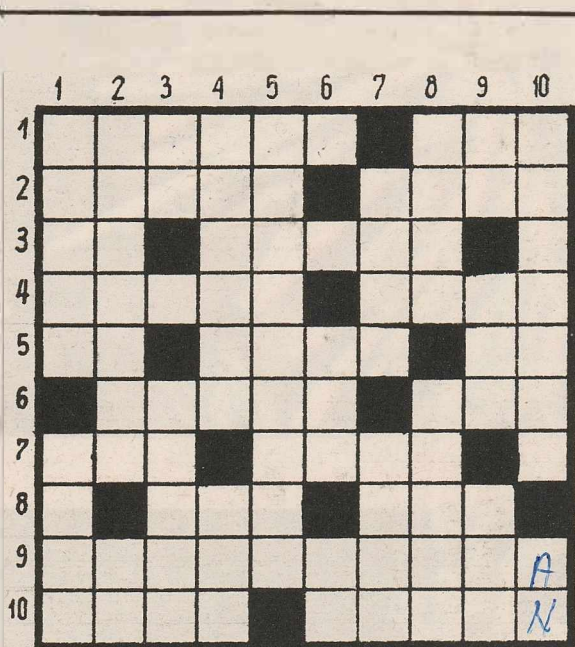
LA...

ORIZONTAL: 1) La... — ...la... 2) ...și cu versuri (fem.) — Oraș în Maroc. 3) La fel... — ...la... 4) ...apoi, în fond... — ...iar la. 5) Ținută prea mult la foc — Bună la sănăuș — Ca la carte! 6) Un fel de... la fel — Se împarte la doi. 7) La bal — Comună în Oltenia. 8) Cap de ași! — Bun de dat la la-uril 9) Lac 200% tematic — Un fel de învîrteală. 10) Demonstrativ la distanță (fem.) — Exclamă: «O, la laaa!»... (pl.). 11) La — Lălești și Lăloaia de prin părțile Bacăului.

VERTICAL: 1) La... la pian — A-i da cu la. 2) Clopoșei primăvăratice — Foarte bun la Cluj. 3) Merg cu la, la — Băgat în pămînt — La uns! 4) În frig! — Lala prezentată la-la! 5) Luntre mică — La mulți... cu ei! — O interpretare deosebită «La mere!» 6) La... strămoare — Cu un ochi la slănină și cu altul la făină (fem.). 7) Lălu — Albă ca zăpada (masc.). 8) A lua cum nu trebuie — Locuință la...stîină (inv.)! 9) Ușurel-ușurel — Sub supraveghere (fem.). 10) La cu ecou! — Ținut la rece. 11) La «Rebus» e cal — La (pl.)

S. IVAN

Cuvinte mai puțin cunoscute: RBAT, LAEB, ACIC.

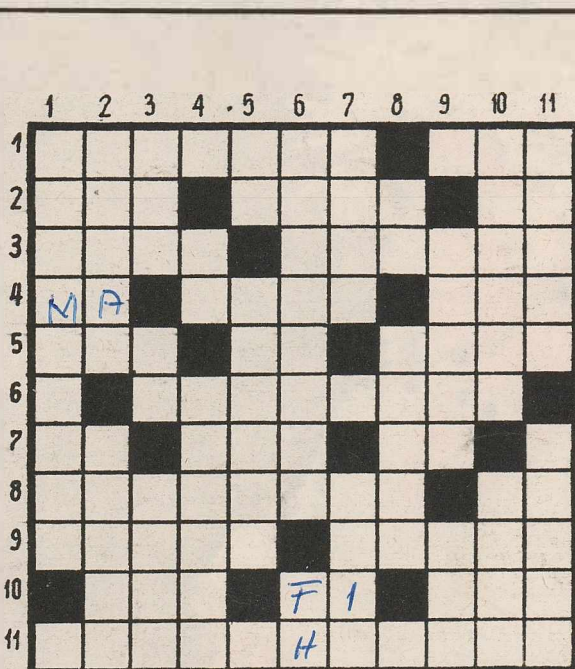
... MULȚI...

ORIZONTAL: 1) Mulți — Auxiliar al viitorului. 2) Masă... plastică — Mulțime. 3) Nemulțumire — Ceva mai mult (reg.). 4) E cu spor — Colț de stîncă. 5) Teze! — Tradițional pe masa petrecerii de revelion — Curm! 6) De multe ori — Care aparține vorbitorului. 7) Îți oferă mai multe șanse — Prefix pentru egal. 8) Unul din care ies multe — Nume feminin. 9) A înmulți. 10) Cu mulți ani în spate — Cel mai... banal multiplu.

VERTICAL: 1) Nu prea știe multe — De mai multe calibre (sing.). 2) Nemulțumit — Plin de apă. 3) Pronume — O dată mai mult. 4) Mult — Orașel în Japonia. 5) Cu atât mai mult. 6) Bară de gimnastică — Paul Costescu. 7) Vin în devenire — Aureolă. 8) Mult — În opoziție cu... foarte mult. 9) În schelet — Mulți ani — Imediat. 10) Cel mai mult — Se urează și se vor mulți (sing.).

B. BOLTEANU

Cuvinte mai puțin cunoscute: OTS, REC.

... ANI!

ORIZONTAL: 1) Ani și... — ... Ani la modul serios (sic!). 2) La mulți ani — Anul, în fond — Argent. 3) Fiare de pază (sing.) — Ani... cosmici. 4) La masă, în cap! — Înălțime în Valea Innului — Cel al anului e 1 ianuarie. 5) Nu-i altfel — La centenar! — Mătușă. 6) Marii maeștri ai revelioanelor. 7) Se întoarce! — Se scutură de fulgi — Intii ianuarie. 8) Sărbătoarea Anului nou — Notă veche. 9) Ani concentrice, vegetali — Preludiu de revelion. 10) Scurtă istorie! — A exista — Nederanjat în noaptea de revelion. 11) Tinerețea omenirii.

VERTICAL: 1) Ani (fig.). 2) Scrisori la un an o dată! — Timp (...de azi!). 3) Mulți ani — Un început literar! — Apus. 4) Finaluri de ură! — A pune la cale. 5) Început sfîrșit! — Mulți ani! 6) De mii de ani — Florescu Horia. 7) Concurent — Ax pămîntesc (pl.). 8) Popa Marin — Virsta femeilor (pl.). 9) Bune de împănăt (nu curcanii!) — Oaspete neinvitat la masa de revelion. 10) În capul mesei la unele petreceri (pl.) — La mulți ani stricto sensu. 11) Petrecere între prieteni — Crește pe an ce trece.

V.M. SUSAN

Cuvinte mai puțin cunoscute: ISEL.

FOTOPRES

'67

Continuând o tradiție ce datează de câțiva ani, publicăm în paginile de față câteva din fotografiile care, reflectând evenimente ce s-au impus în 1967 atenției opiniei publice pe diferite meridiane și paralele, au fost reproduse de mai toate publicațiile ilustrate din lume.

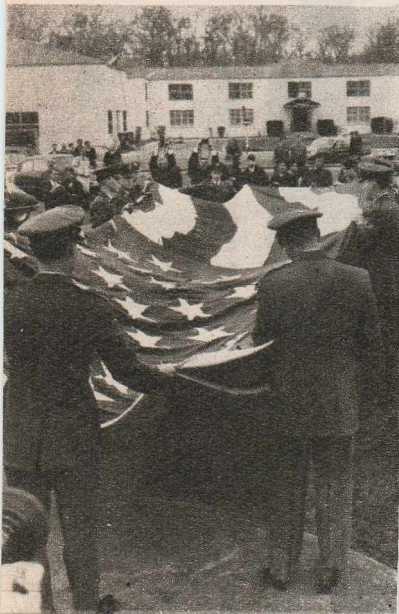
O tânără firavă escortează un colos spășit... Imaginea a făcut cu repeziciune ochul pământului, aproape neexistind publicație care să n-o reproducă. Pentru că e mai mult decît un simbol — ilustrează o realitate a anului 1967: micul popor vietnamez, animat de un mare patriotism, se dovedește capabil să-i facă pe agresorii americani să-și piardă trufa atotputerniciei.

FOTOPRES '67

Drapelul țării obișnuite să dicteze pretutindeni în lumea capitalistă părăsește Franța o dată cu desființarea bazelor americane de pe teritoriul ei, în urma hotărârii guvernului francez; încă un moment care va fi amintit cu strângere de inimă de cei ce vor face, la Washington, cronica anului încheiat.

În schimb S.U.A. și-au făcut simțită «forța» în propria lor casă; ce importanță are faptul că, în operațiunea de trecere prin foc și sabie a cartierelor populației de culoare din diverse mari orașe unde, în «vara fierbinte» 1967, negrii au cerut respectarea drepturilor civile, au fost hăituiți pînă și copiii?...

...Sau că celor ce au venit cu flori la uriașa demonstrație din fața Pentagonului, pentru a cere ca locul politicii războinice să-l ia respectul pentru viață, li s-a răspuns cu baionetele întinse? A fost o «demonstrație de forță»? A fost...

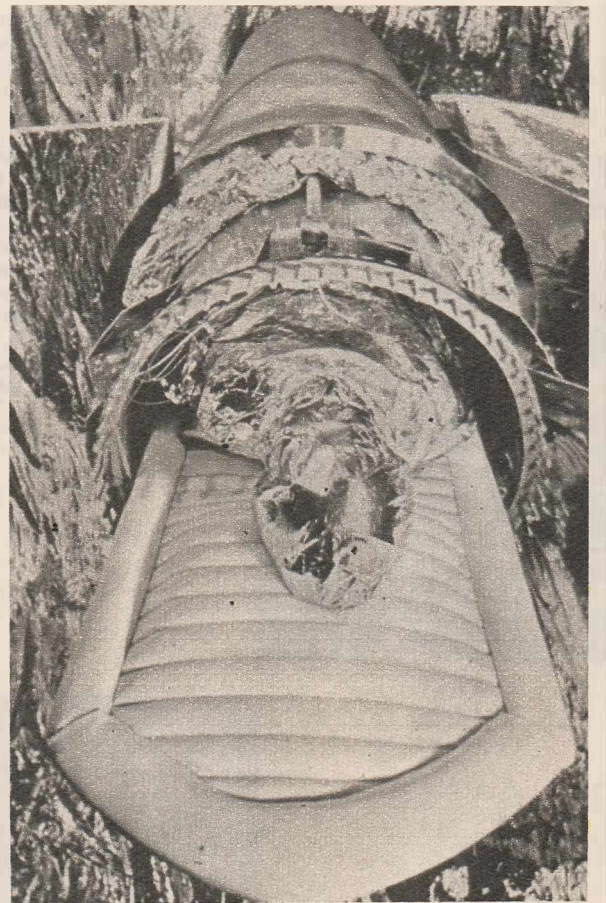

▲
 ◀ În orice caz, 1967 a consemnat o victorie a modei pe plan larg — moda «minijupe» reflectând spiritul vremii. Ca o dovadă — faptul că a fost acceptată chiar în incinta Vaticanului, dar purtată numai de Claudia Cardinale. Celelalte vizitatoare ale «cetății eterne» au trebuit să-și lungească minijupele cu ce-au avut la îndemână: șaluri, baticuri etc.

▲
 Creatorii de modă s-au întrecut în a găsi, și în anul 1967, noi materiale — respectiv plăci de plexiglas, de metal etc. Din cauza greutății acestora să fi făcut adesea casele de modă economie de material? Sau pentru a scoate mai în evidență formele uneia dintre cele mai en vogue manechine în 1967 — Donyale Luna?

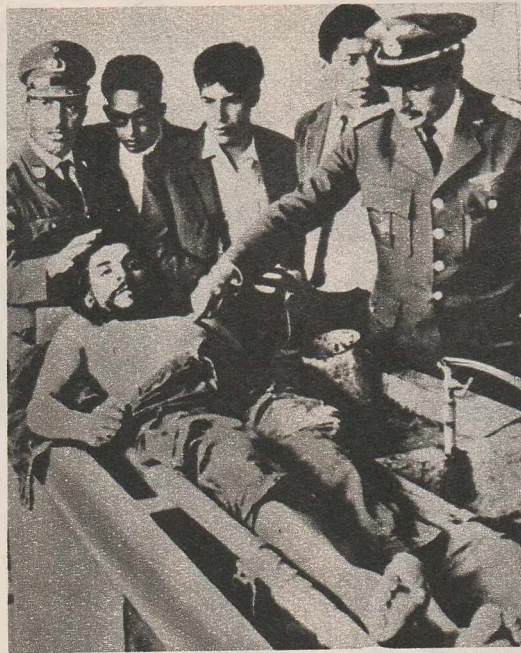

▲
 Dar oamenii s-au preocupat nu numai de lucruri atât de efemere ca moda. Savantul american dr. Bedford, bolnav de cancer, a cerut ca, în momentul morții sale clinice, să devină obiectul unei experiențe fără precedent — și anume corpul său să fie introdus într-un container menținut la o temperatură foarte scăzută, pentru a putea fi reanimat atunci când se va descoperi leacul acestei «boli a secolului».

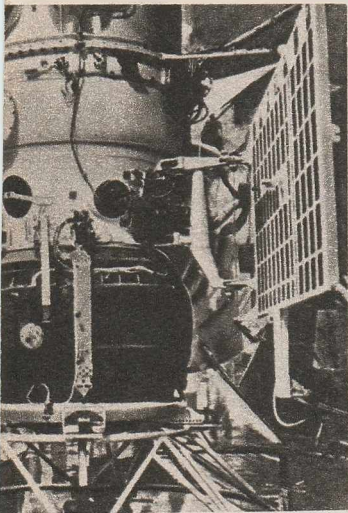
**OTOPRES
'67**

▲ Ca un rechizitoriu arată privirea acestei păsări pe care marea a trădat-o... din vina oamenilor: greșeala «pilotului automat» al navei și a unui marinar au făcut ca petrolierul «Torrey Canyon» să eșueze și conținutul său să se reverse otrăvind apa pe o întindere de mulți kilometri.

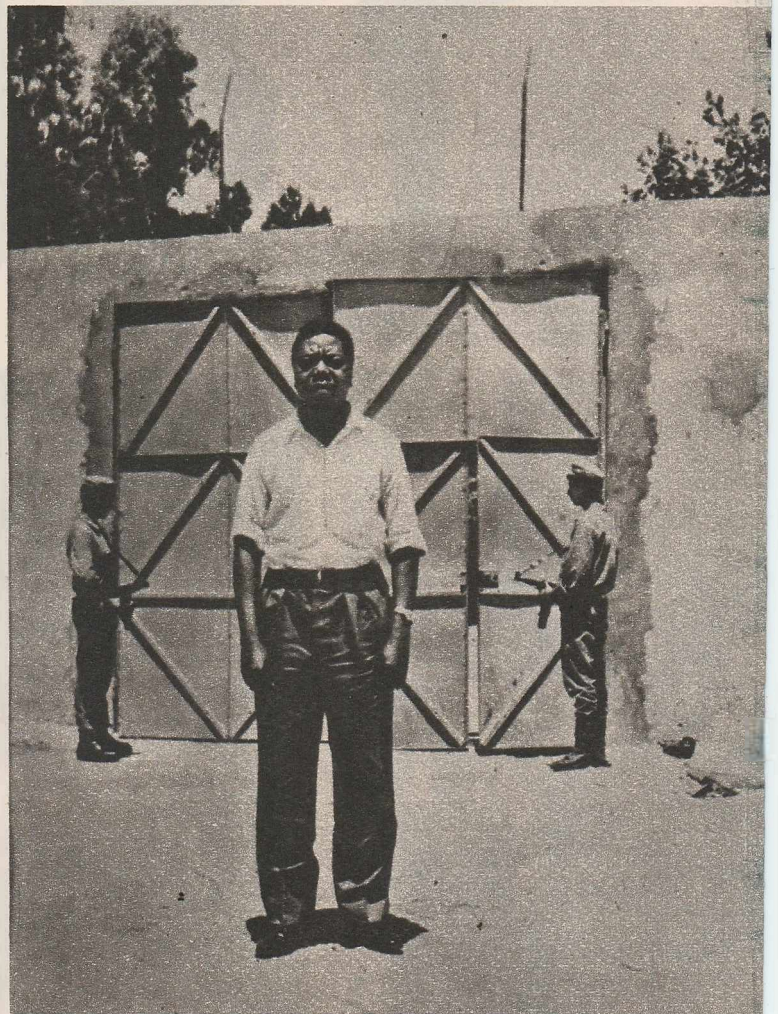

◀ Un gest care îi trădează pe ucigași: intenționat sau nu, degetul ofițerului bolivian este îndreptat spre locul pe unde a pătruns glonțele care a făcut ca inima înflăcăratului luptător revoluționar care a fost Che Guevara să înceteze pentru totdeauna să bată.

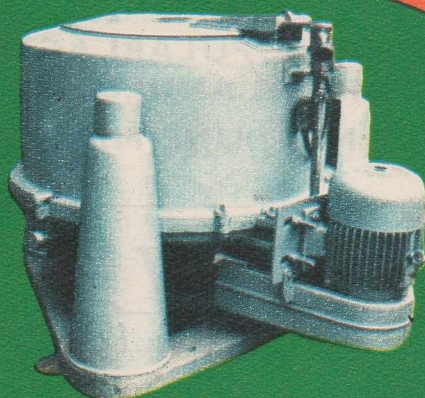
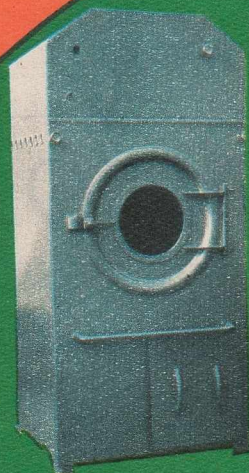
◀ Anul 1967 a consemnat intrarea în cel de-al doilea deceniu al erei cosmice, cu noi pași înainte făcuți pe calea descifrării tainelor altor planete, prin lansarea sondei spațiale sovietice «Venus-IV», a rachetei americane «Saturn-5» purtătoare a navei «Apollo-IV» etc. La numai puține minute după lansarea lui «Venus-IV», agențiile internaționale transmiteau prin telefoto această imagine a sondei spațiale sovietice.

▶ O imagine care a făcut senzație: Chombe — cel care și-a alcătuit scara ascensiunii sale din trepte de cadavre — așteaptă acum îndărătul porților ferecate și străjuite...

▶ Prinziind acest instantaneu tragic în timpul conflictului israelo-arab, fotoreporterul, cu sau fără intenția sa, a oferit cititorilor publicațiilor în care a apărut un subiect de meditație: cui folosește o astfel de rezolvare a diferendelor?...

- SPAL-2 — mașini industriale de spălat rufe. Capacitate 50 kg rufe uscate.
- STOR-2 — mașini centrifugale de stors rufe. Capacitate 25 kg rufe uscate.
- USMER-2 — uscătoare mecanice rotative. Capacitate 15 kg rufe uscate.

APARATE de fabricat sifon cu două umplutoare.

MASINI universale de timplărie T-8.

MASINI de tăiat și îndreptat fierbeton de la Ø 3 la Ø 14 mm.

MASINI tablă fondant.

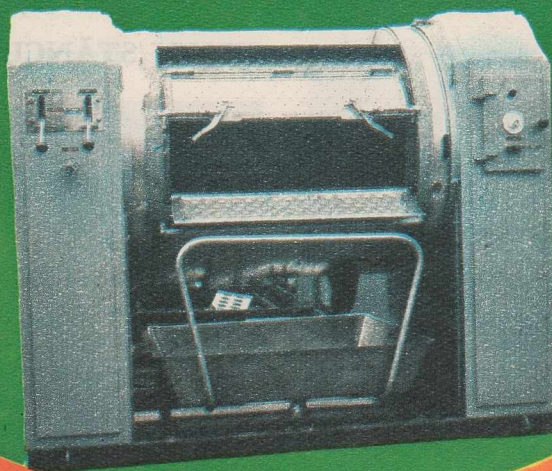
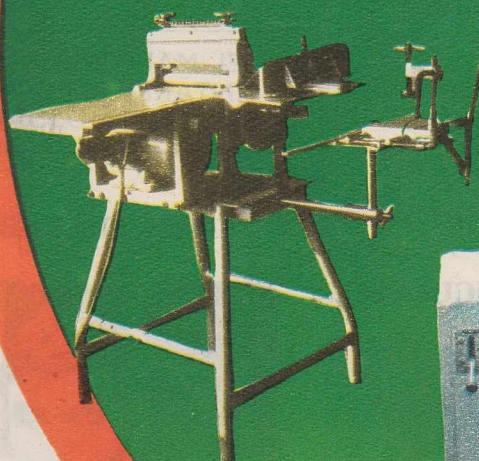
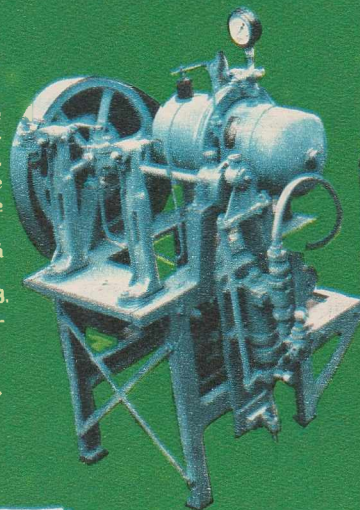
COMPRESOARE pentru hidrofor.

AEROTERME.

BATERII.

VENTILATOARE

etc. etc.

COMANDAȚI LA

 Metalurgica
 ÎNTRĂPRINDERE DE INDUSTRIE LOCALĂ

BUCUREȘTI - Sos. IANCULUI 46-48, raionul 23 AUGUST, telefon 35.14.14.-35.18.25.

ancheta noastră

- CEI MAI POPULARI ACTORI ȘI INTERPREȚI DE MUZICĂ UȘOARĂ AI ANULUI.
- CELE MAI BUNE FILME ALE ANULUI.

RĂSPUNSUL CITITORILOR

Ne aflăm la a treia ediție a anchetei noastre. Numărul scrisorilor primite de data aceasta depășește cu câteva sute pe cel de anul trecut. Desigur, rezultatele oglindesc nu o ierarhie absolută de valori — fapt imposibil — ci unele tendințe ale gustului multor cititori, implicit spectatori. Despre aceste tendințe vorbesc însă, într-un chip cât se poate de interesant, nu numai lista primilor clasați, dar și ceea ce se află dincolo de aceștia. Întrucât spațiul paginilor de față nu ne îngăduie să comentăm aceste preferințe mai restrinse dar semnificative, vom reveni cu câteva însemnări în numărul viitor.

CEL MAI POPULAR
ACTOR ROMÂN
DE FILM

AMZA PELLEA

CEA MAI POPULARĂ
ACTRIȚĂ ROMÂNĂ
DE FILM

IRINA PETRESCU

CEL MAI POPULAR
ACTOR STRĂIN
DE FILM

KIRK DOUGLAS

CEA MAI POPULARĂ
ACTRIȚĂ STRĂINĂ
DE FILM

SOPHIA LOREN

CEL MAI BUN
FILM ROMÂNESC
VĂZUT ÎN 1967

«DACII»

CEL MAI BUN
FILM STRĂIN
VĂZUT ÎN 1967

«SPARTACUS»

CEL MAI POPULAR
ACTOR ROMÂN
DE TEATRU

SILVIU STĂNCULESCU

CEA MAI POPULARĂ
ACTRIȚĂ ROMÂNĂ
DE TEATRU

MARCELA RUSU

CEL MAI POPULAR
CÎNTĂREȚ ROMÂN
DE MUZICĂ UȘOARĂ

DAN SPĂTARU

CEA MAI POPULARĂ
CÎNTĂREȚĂ ROMÂNĂ
DE MUZICĂ UȘOARĂ

MARGARETA PÎSLARU

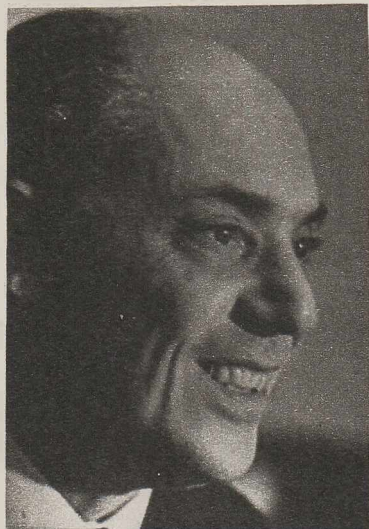
Fotografii de
Elena GHERA
A. MIHAILOPOL
și S. STEINER

CE NE DORIM... CE VĂ DORIM...

**GEORGE
CALBOREANU**

Roluri mari? Am avut. Succese? Au fost și din acestea. Să-mi fie cu iertare dacă le revin acum pentru fiul meu. Iar revistei dv. cu nume fierbinte îi urez să încălzească și să lumineze ca și pînă acum. Ba, dacă poate, și mai bine!

**Prof. univ.
EDMOND NICOLAU**

Cu prilejul Anului nou adresez «Flacării» și cititorilor ei cele mai bune urări de sănătate și fericire. Iar dacă îmi este permis și mie să mă adresez zinei din poveste, la a 12-a lovitură de gong, aș importuna-o cu două dorințe.

Aș dori să am răgazul terminării unei lucrări mai ample despre cibernetica sistemelor complexe privind economia, neuropsihologia... Este o nouă ramură a științei contemporane care stabilește legături neașteptate între domeniile cele mai diferite și duce adesea la concluzii surprinzătoare, care vă privesc, poate, și pe dv...

Iar a doua dorință... Ei bine, dați-mi voie s-o formulez «prin fir direct» zinei celei bune...

**MAGDALENA
POPA**

Ce mi-aș dori pentru anul 1968? Ceva care, după toate probabilitățile, nu se va înfăptui chiar în '68. Dar asta nu-i un motiv ca eu să-l doresc cu mai puțină ardoare: un «Festival internațional de dans» la București. Sînt pretențioasă? Poate... Dar ce bine i-ar sta baletului românesc într-o confruntare cu reprezentanți ai celor mai valoroase școli coregrafice de peste hotare.

Revistei «Flacăra», atît de îndrăgite, îi doresc să fie... și mai îndrăgită. Și — vorba aceea cu «spuza și turtă» — să închine mai mult spațiu manifestărilor coregrafice din țara noastră.

**MARGARETA
PÎSLARU**

Să vedem ce-am făcut pînă acum și ce-a mai rămas de făcut: așadar am cîntat muzică ușoară și populară, am apărut în niște filme și într-o piesă, am scris niște cîntece. Ce mi-aș putea dori pentru 1968? Să cînt muzică ușoară și populară, să joc într-un film, să scriu un cîntec. Lucruri vechi. Numai că aș vrea să le fac alt fel. Cît despre «Flacăra» dumneavoastră, n-ar fi rău ca paginile ei de muzică ușoară să aibă... mai multă greutate.

**IURIE
DARIE**

Lare aș vrea să am prilejul unei adevărate pâruieli cu critica de film, dar pentru asta e nevoie de un rol care să-i reziste...

Revistei îi doresc mai multe pagini pe care să îngheșue, în deplină libertate, opinii înflăcărâte.

**Acad. GHERASIM
CONSTANTINESCU**

Veți ciocni oare în noaptea de Anul nou și în sănătatea celor care se străduiesc ca vinul din pabarul dv. să fie cît mai «nobil»?

Dacă o veți face, să știți că de la anul care începe ei așteaptă (e un fel de a spune!) primele succese ale non-creativului Institut de cercetări pentru viticultură și vinificație, și își doresc fierbinte reușită Congresului organizației internaționale a viei și vinului, care va fi găzduit la toamnă în țara noastră.

Iar pentru că sînteți atenți și nu ne uitați în toastul dv., vă urăm vinuri bune, mai bune ca oricînd, în 1968!

**MELANIA
CÎRJE**

Ce-mi doresc de-adevăratele? Să mă gîndesc! Firește, roluri bune. Nu neapărat mari (luna nu e albastră în fiecare seară...), dar roluri în care să simt că există, că trăiesc. Îmi doresc și liniște în culise: e mare lucru! Iar «Flacării», da, o birtie mai de calitate. E vremea! Să neșim și noi mai frumoase pe coperte.

**CARMEN
STĂNESCU**

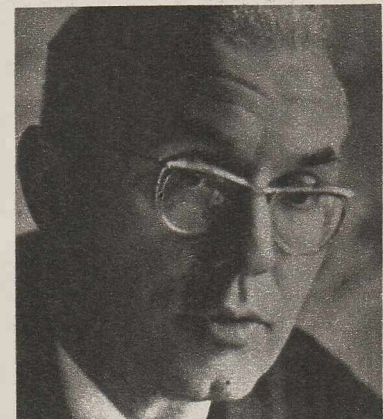
Îmi doresc pentru 1968 o «Madame Sans Gêne» care să-și mențină tinerețea la fel de bine ca și «Femeia cu banii». Pentru că, se știe, există roluri care izbutesc — ca și unele femei — să-și păstreze prospețimea: e și asta o artă!

Ce să-i doresc «Flacării»? Poate mai multă consecvență în publicarea paginilor de teatru: să nu ne mai lase să-i așteptăm cu săptămîniile rubrica teatrală.

**SILVIU
STĂNCULESCU**

Ar fi timpul ca noi, actorii de la Teatrul Giulești, să ne adunăm o dată de pe drumuri sau, cum ați spune dv., «teatrul să-și redeschidă porțile». E o dorință pentru '68, pentru începutul lui '68. Pentru restul anului mi-ar place să știu că spectatorilor noștri nu li se pare prea departe teatrul, deși se află peste Podul Grant. Personal, mi-aș îngădui să sper și într-o mare intîlnire cu un Cebow, un Shakespeare sau un Ibsen, ori cu un rol într-un film de-al nostru.

Spuneți-mi, îi pot dori unei reviste să se găsească mai ușor la chioșcuri? Parcă nu prea sună bine. Atunci să zicem așa: după ce o cumpără toată lumea, dar absolut toată lumea, să rămîna un singur exemplar nevîndut pe care să-l pot cumpăra eu.

**Prof. dr.
STEFAN STOENESCU**
Institutul meteorologic

De la anul 1968 aștept un dar cam scump: un calculator electronic. Urați-ne să-l căpătăm cu să ne bucurăm de el împreună, dv. cînd porniți, să zicem, în concediu, și vă întrebați cum va fi vremea, iar noi, cînd ne încingem la treaba noastră de meteorologi.

Pînă la realizarea acestui deziderat vă urez tuturor meren vreme bună!

Din paginile de față lipsesc fotografiile Margaretei Pîslaru și a lui Silviu Stănculescu. Se înțelege că nu este o «escăpare din vedere». După cum e lesne de observat, portretele celor doi actori se află în pagina alăturată.

Aerosolii frumusetii!!!
Produse de parfumerie
și cosmetică condiționate
în ambalaj tip aerosoli.
Nou, practic, la îndemî-
na tuturor.

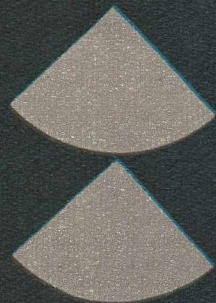

Criteriul eleganței
Alegerea bijuteriei
pe care o purtați

În magazinele
I.C.S. «Bijuteria»
găsiți
un bogat
sortiment.

Mari compozitori,
mari interpreți pe
discuri
«ELECTRECORD»

Rembrandt și Luchian la dv. acasă!
Frescele Voronețului
în apartamentul dv.!
Escaladați piscurile
înzăpezite ale Făgărașilor
din fotoliu!

**DIAPOZITIVELE
COLOR**

vă oferă toate acestea.
Acum, în pragul Anului
nou, oferiți în dar
diapozitive color.

toasturi de anul nou

Să ridicăm paharul pentru Ioana Măgură și pentru Sanda Țăranu care, mereu proaspete și surprizătoare, au fost alături de noi și la bine și la rău. Prezența lor plăcută, caldă, felul ireproșabil în care au ajuns să-și îndeplinească ingrata meserie de crainice ne-au îndulcit nu o dată gustul searbăd lăsat de anumite emisiuni și au sporit impresia agreabilă produsă de altele.

Urăm mulți ani și roade bogate ideii de a aduce pe micul ecran personalități cunoscute, în ipostaze mai puțin cunoscute: Mihai Beniuc — profesor de psihologie genetică, George Macovescu — vechi publicist, coleg cu Alexandru Sahia, Zaharia Stancu — bunic.

Felicităm pe cei cărora 1967 le-a adus consacrarea pe micul ecran sau descoperirea unor valențe noi: Șerban Cantacuzino, în rolul de prezentator multilateral; Ion Lucian, ca arbitru al emisiunii concurs «La șase pași de o excursie»; Maria Moscu, inițiatore a unor izbutite emisiuni literare; Cătălin Dodu, animator serios și inspirat al emisiunilor de tineret; Florin Brătescu și Mircea Giosanu în postură de autori ai «Reflectorului»; Brîndușa Zaița-Silvestru, cu degetele ei năstrușnice de povestitoare; Alexandra Halic în travesti de băiat poznăș; Horia Șerbănescu, transferat cu succes de la scheciuri la roluri de comic «serios»; Septimiu Sever, prea puțină vreme Val-Virtej.

Un omagiu special distinșilor colaboratori ai televiziunii: George Sbârcea, Eugen Schileru, Ion Frunzetti, Dan Hăulică și celorlalți oameni de cultură care au ridicat nivelul mediu al informației televizate.

Cele mai bune urări tinerilor cu chip dar încă fără nume care au sporit numărul celor ce citesc știrile zilei în teletext și nenumăraților tehnicieni cu nume dar fără chip: operatori, regizori de emisie, ingineri de sunet, arhitecți-decoratori, machiori etc. Adușăm la aceste sincere urări, felicitări, pe care sint rugați să și le împartă între ei cei convingși că le merită.

Să bem un pahar și pentru prietenii mai vechi de care valorile vieții ne-au despărțit prematur: Iurie Darie, maestru al basmelor desenate; Irina Bora, cea mai dragă lașă dintre prezentatoarele emisiunilor pentru copii; Emanuel Valeriu, transferat de la rubricile nesportive ale televiziunii în presa sportivă.

Să nu-i uităm nici pe cei ce contribuie de pe alte meleaguri la învierea programelor televiziunii noastre. El Fugitiu și Tarzan, fiul junglei (Baronul fiind ocupat, după cite vedem din programe, să-i amuze pe telespectatorii francezi, Sfîntul — angajat la Londra, Robin Hood — dispărut, Căluțul Furry, de asemenea). Să nu-i uităm nici pe Steve Zodiac, pe moșul în luptă cu animalele domestice din serialul de desene animate, pe surorile Kessler și celelalte stele ale music-hall-ului, supraințitulate la noi «Varietăți pe pelicular».

Să toastăm pentru veteranii televiziunii, pentru cei ca Așchiuță și Daniela, Dumitru Tănăsescu, Alexandru Starc și mulți, mulți alții pe care îi cunoaștem de mai bine de un deceniu.

Să urăm succese continue și să adresăm totodată mulțumirile și felicitările noastre foarte numeroșilor lucrători ai televiziunii care s-ar fi cuvenit să fie menționați și ei în paragrafele precedente, uneori poate chiar cu precădere față de cei citați.

După străvechii principii «cele bune să se-adune, cele rele să se spele», să ne urăm nouă, tuturor, mai puține «pauze» propriu-zise, mai puține pauze mobilate de programul zilei următoare, în prezentare lentă și monoconă — un cadran de ceas, pauză, un titlu, pauză, un cadran de... mai puține pauze supranumerare în succesiunea emisiunilor periodice valoroase. Și, de asemenea, mai puțini cîntăreți de muzică ușoară afoni, fără haz dar cu pretenții, mai puține formații prăfuite stil «Trio Do-Re-Mi» (care apărînd la televiziune își handicapează de altfel succesul la radio, unde interpreții rămîn nevăzuți), mai puține derogări de la programul normal în favoarea unor emisiuni sportive nesemnificative. Mai puține întîrzieri în îndeplinirea promisiunilor televiziunii — cursuri de limbi străine, deschiderea unui «bîrou al ideilor» etc. În schimb, mai mult curaj în direcția debarasării definitive de poncifele care «nu mai țin»: formula tip a spectacolelor de varietăți cu public și «cirlige», reportajele turistice cu comentariu leșinat și celelalte.

În sfîrșit, să dorim telespectatorilor și telecroncarilor o cantitate imensă de răbdare și bunăvoință, pentru a trece cu bine în 1968 peste emisiunile de duzină și a ajunge nevătămați la piesele de rezistență, emisiunile de calitate pe care le-am vrea, desigur, cît mai numeroase.

Felicia ANTIP

DISCUȚIE ÎN LIVADA CU VIȘINI

de Radu PENCIULESCU

Trebuie să mărturisesc că intrînd în sală înainte de începerea «Livezii cu vișini» mi se părea că știu dinainte cite ceva despre spectacol.

Cronica «orală» stîrnită de acest ultim spectacol cehovian și cronica «Gazetei literare» purtînd semnătura lui N. Carandino mă îndemnau să aștept, nu fără curiozitate, delicia unei seri teatrale iconoclaste. Așteptam «becketizarea» lui Cehov și eșuarea în farsă și gag a atmosferei, emoției și nobleței «livezii».

Așteptarea a fost însă zadarnică. Am gustat în schimb poezia dulce-amară a murindei livezi. Iar agonia ei a fost și tragică, și ridicolă, inconștientă, tandră, plină de patos și de bufonerie. Lumini și umbre și culori s-au mișcat pe neașteptate itinerarii, compunînd armoniile și disonanțele de-o clipă ale acestei inimitabile și ciudate atmosfere. Și ce este mai propriu lui Cehov — în ciuda tuturor locurilor comune care, adunate de decenii, au făcut zid între noi și opera sa — decît această senzație de vibrație a luminii și culorii, această determinare prin amănunte contradictorii a psihologiilor și situațiilor? Și totul vorbind despre actul principal al dramei care se petrece undeva în culise sau în lumea din afară, sau în noi înșine (sau în «subtext», sau în «curentul subteran», pentru că nu mă pot elibera nici eu de tirania formulei încetățenite), pe care dramaturgia îl reliefează tocmai printr-o neîntreruptă strădanie de a-l ascunde.

Asta am văzut în spectacolul Teatrului «Bulandra». Și satisfacțiile mele de spectator au izvorit de aici. Fidelitatea și respectul pentru autor au însușit munca echipei de creatori și rezultatul a fost, cred, pe măsura aspirațiilor lor. (Am înțeles foarte bine și articolul pe care regizorul îl publică în programul de sală ca făcînd parte din sistemul de referință proprii activității intelectuale, proprii polivalențelor sensibilității, și nicidecum ca pe un program de remodelare a lui Cehov cu ajutorul sau prin mijlocirea imaginii și filozofiei beckettiene.)

De unde totuși confuziile din jurul unui spectacol în care totul este fidelitate, mai mult, devoțiune față de Cehov? Am sentimentul că nici injuriile, nici criticile și nici chiar unele adorații nonconformiste nu se raportează din păcate la obiect. Ele consemnează cu satisfacție sau cu durere absența din spectacol a «cehovismului». Dar nimic nu e mai străin spiritului lui Cehov decît această tendință (care din păcate a făcut școală la noi și aiurea) de a juca atmosfera și nostalgia cehoviană. Consemnam mai sus impresionismul cehovian și unele din mijloacele sale. Și e limpede că atmosfera la Cehov rezultă din puncturi de subtile amănunte vag contradictorii și aparent neorganizate care duc la intensa vibrație a întregului și nu poate fi în nici un caz scopul, obiectul interpretării. Regizorul Lucian Pintilie citește «Livada

cu vișini» (această piesă lă care, cum spune Eric Bentley, «...farsa își trage seva din patosul tragic iar patosul tragic din farsă...») și o povestește apoi în spectacol simplu și pur, obligîndu-ne s-o urmărim cu ochi proaspeți, ca pe o piesă pe care o vedem azi pentru prima oară.

Cum realizează Pintilie această puritate a povestirii, cum recrează piesa, cum ne transmite implicațiile și referirile cele mai subtile în haina aceasta obișnuită a adevărului foarte accesibil? Operațiunea regizorală — și mi se pare definitorie pentru talentul lui Pintilie — nu este simplă (a adăuga textului acțiuni directe sau contrapunctice, care să susțină sau să contrazică situația descrisă de autor) ci mai complexă: plecînd de la text, Pintilie se străduiește să obțină pasta generală de viață, ambianța cea mai largă pe care acesta o sugerează, dar care în același timp și depășește selecțiile la care dramaturgul în mod firesc a ajuns, și de aici, de pe această bază de adevăr (hai să-i spunem obiectiv), revine la text, la situații, la psihologii, care apar acum organice, încercate de un adevăr vital și deseori surprinzător. El nu face ceea ce se numește în mod obișnuit «punere în scenă organică», ci obține prin acest drum mai complicat o deplină organicitate a textului, senzația cuceritoare că textul rezultă, țîșnește din spectacolul pe care l-a imaginat. Să ne amintim prima scenă: Lopahin și Dunișa înainte de întoarcerea stăpînilor. Ce subtilă gradată a apropierii evenimentului se obține din cele două ritmuri contrastante pe care le poartă personajele (dispoziția romanțioasă ce-l molește pe Lopahin la sfîrșitul unei nopți de veghe și mica isterie a Dunișei care, «sensibilizată» de apropiatul eveniment, face ultimele pregătiri, parcurgînd în goană lungi distanțe într-o încăpere aproape goală). Dar întregul act III («serata patetică») în care fiecare personaj se străduie cu obstinație să-și păstreze intactă inconștienta, singura armă de apărare în fața evenimentului care îi va schimba existența: viznarea la licitație a moșiei. Sau una dintre cele mai exemplare rezolvări — scena Lopahin-Varia din actul IV — în care, deși dorită de amîndoi, cererea de căsătorie nu se formulează, cuvintele de dragoste nu se rostesc, totul pe fundalul excitației fetelor care pîdesc la ușă rezultatul. Și desigur mai sînt și altele.

Spectacolul și invenția regizorului capătă viață prin intermediul unei remarcabile echipe actoricești. Mi-e greu să vorbesc despre aportul fiecărui interpret. Cel mai mult m-a interesat, ca actor, în acest spectacol Emmerich Schäffer. Sarcina pe care i-a dat-o regizorul a fost dintr-una dintre cele mai dificile. Să fie vizionarul romantic și patetic și în același timp studentul întîrziat, ratat, lipsit de perspectivă, ridicol. Și actorul a știut să topească pateticul și ridicolul într-un aliaj cu o valoare umană nouă și tulburătoare, studentul Trofimov, care nu

este nici ridicol, nici patetic, nici generos, nici derizoriu, ci toate deodată. Excelenta consistență artistică oferă inconsistenței umane a sentimentalei Ranevskaia actrița Clody Berthola. Ne rămîn scene de mare forță. Imposibilitatea ei de a se concentra și de a cuprinde soluția salvatoare pe care o oferă Lopahin (actul I); scena mică și neputincioasei răzburări împotriva lui Trofimov care a îndrăznit să-i spună adevărul (actul III) etc., etc. Inimitabilă poezie a vitalității zadarnice pe care a cheltuit-o cu generozitate pe tot parcursul spectacolului Pișcic al lui Ștefan Ciubotărașu. Fantezista logoree a lui Gaev care eșuează mereu în lungi eclipse de gîndire ne-a fost cu iscusință redată de Forj Etterle. Cu totul importantă mi se pare realizarea lui Petre Gheorghiu în rolul delicatului hrăpăreț Lopahin. Notez doar scena extrem de dificilă a povestirii licitației în care Lopahin își gustă triumful, deși n-ar vrea cu nici un chip s-o facă. Excelente roluri de compoziție realizează: Lucia Mara în Dunișa — cel mai realizat rol în care am văzut-o vreodată —, Virgil Ogășanu în Epifodov, gustindu-și cu voluptate nefericirile, Ana Negreanu în excentrica Charlotta Ivanovna, Ica Marache în Varia cea înrobătată pînă la prostie automatismelor domestice.

Spectacolul s-a desfășurat în admirabilele decoruri ale lui Paul Bortnovski care reușe să materializeze, prin vibrația tuturor detaliilor din scenă și mai ales prin inspirata cădere a plafonului, haloul de poezie al acestei ireale livezi cu vișini care înconjoară personajele.

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 52 din 31 decembrie 1967

I. Juventus-Inter.	x 2
II. Milan-Bologna	1
III. Napoli-Torino	1
IV. Fiorentina-Mantova	1
V. Varese-Cagliari	1 x
VI. Atalanta-Spal	1
VII. Roma-Brescia	1
VIII. Lanerossi-Sampdoria	1
IX. Catanzaro-Lazio	1 x
X. Genoa-Padova	x
XI. Verona-Livorno	1
XII. Modena-Foggia	1 x
XIII. Messina-Catania	1

La dispoziția dumneavoastră

Ați socotit vreodată? Să facem împreună adunarea: mai întâi a orelor pierdute. A orelor pierdute cu căutarea stofei prin magazine (ah, greutatea de a te hotări!), a ceasurilor consumate cu așteptările și probele la croitor (ah, așteptările de la cooperativă!), să adunăm săptămânile care durează pînă poți să te înnoiești cu mantoul de iarnă. Sint ceasuri prețioase care pot fi utilizate — o știe bine orice om al timpurilor moderne — mult mai folositor și agreabil...

Iată însă că paltonul dv. nou vă așteaptă gata confecționat în magazinele de specialitate. În coloritul modern — vișiniu, verde, albastru —, cu linia modernă, evazată, aproape de corp, cu umerii mici. Vă așteaptă gata confecționate pe stendere și mantourile din imitație de blană — astrahan, focă, urson. La o jumătate de oră după ce le-ați văzut le puteți avea în dulapul dv. de acasă. Alături de el, cele câteva cărți, bilete de teatru și film cărora le veți dărui timpul (și banii!) economisit cu probele la croitor.

Așadar, orice om practic se îmbracă azi cu confecții. Încercați și dv. Magazinele noastre vă așteaptă cu sortimente bogate și variate...

*ELEGANT,
MODERN,
PRACTIC*

Fotografie de Elena GHERA

cortina tăcerii

Antunes Varela, ministrul portughez al justiției, a demisionat. La Lisabona știrea a produs uimire, deoarece Varela era cunoscut drept un fidel al lui Salazar. Intrebat asupra cauzelor demisiei sale, ministrul a preferat să tacă. Ziariștii au insistat dar Varela s-a dovedit de o surprinzătoare discreție. Profesioniștii indiscrețiilor — reporterii — n-au dezarmat. Curînd, misterul Varela s-a dezlegat.

Fidelul ministru a ajuns în conflict cu conducătorul regimului. Aparent, motivul neînțelegerilor putea fi încadrat în zona minorului. Salazar îi cerea să oprească o instrucție judecătorească, în timp ce ministrul insistă ca proiectatul proces să aibă loc. Ultimul cuvînt l-a avut, țirește, Salazar. Corespondentul din Lisabona al lui «Sunday Telegraph» a intrat în posesia unor amănunte privind «delicată afacere». Un banal interogatoriu luat de poliție mamei unei minore cu apucături imorale a dus la descoperirea unei rețele de prostituate, toate de o vîrstă cînd ar fi trebuit să se afle încă pe băncile școlilor. Faptul senzațional îl reprezintă legăturile acestor «domnișoare» cu niște colegi ai lui Varela din guvern și cu alte personalități sus-puse. Procesul pe care ministrul justiției intenționa să-l deschidă ar fi prezentat într-o lumină nouă «puritanismul» unor miniștri, oameni de afaceri și cunoscuți aristocrați de la Lisabona. Renunțînd la «valorile morale» pe care nu uită să le pomenească în fiecare discurs, conducătorul guvernului a încercat să împiedice un scandal care ar fi subrezit și mai mult regimul său aflat în dificultate. Ziarele au fost împiedicate să relateze afacerea. Foarfece unei cenzuri necruțătoare a oprit apariția știrilor. Ministrul justiției s-a văzut pus într-o situație insuportabilă. Zeița dreptății trebuia încă o dată, într-un mod compromișător, să ignoreze adevărul. Ceea ce a urmat se știe.

Ex-ministrul justiției s-a reintors la Universitatea din Coimbra, la vechile sale preocupări de drept civil. Cortina a căzut, tăcută, peste episodul delicat...

M. RAMURĂ

sotheby- un pas în europa, cu destinația... america

Discret dar hotărît, cea mai importantă firmă engleză de comercializare a operelor de artă — Sotheby — a pus piciorul în Europa. Primul pas — Parisul, unde de cităva vreme și-a deschis un birou în Rue de Duras, la cincizeci de metri de Élysées. Al doilea pas? Probabil Olanda sau Italia... Dacă colecționarii americani sînt imbatabili pe piața mondială a tablourilor, cele cîteva firme londoneze (Christie, Sotheby etc.) o domină cu autoritate. Dacă americanii sînt cumpărătorii, negustorii englezi de obiecte de artă sînt misiții lor. Galerile Sotheby au o vîrstă apreciabilă: mai bine de 200 de ani. Înființate de librarul Samuel Baker în anul 1744 ele semnifică în istoria picturii puterea autoritară care stabilește și influențează prețul mondial al tablourilor, și nu numai al acestora. După mulți ani de concurență, în anul 1964, prin vînzarea colecției Cargill, a cărei valoare s-a ridicat la 1 043 000 lire sterline, Sotheby stabilește un nesperat record mondial, întrecînd firma adversă — Christie — și devine «First in the World». Dar 1964 e și anul triumfului său în Statele Unite, cînd își anexează principalul concurrent american: Parke-Beruet (Sotheby avea, încă din 1955 un birou în Wall Street, dar abia în 1960 a fost instalat un reprezentant permanent al firmei la New York). Marele secret al firmei și în același timp marea ei artă rămîne prospectarea piețelor și descoperirea lucrărilor dispărute din circuitul public. La urma urmei — declara Pollen, reprezentantul lui Sotheby în America — clienții sînt aceia care dictează unde trebuie să se vîndă picturile.

Șefii școlii impresioniste se vind oriunde, dar cei mai puțin cunoscuți se vind mai bine la New York. Astfel, în ultimii zece ani Sotheby a avut o largă contribuție la înzestrarea colecțiilor americane cu «micii maștri» ai impresionismului. Americanii, e de părere dl. Pollen, țin foarte mult să participe la dezvoltarea artelor și iubesc pictura modernă. Există foarte puțini colecționari particulari de prestigiu în Statele Unite care posedă lucrări ale vechilor maștri. Operele acestora ar trebui vîndute exclusiv în Europa, în special în Anglia, care este centrul interesului pentru acest gen de artă. Evident că de la aceste legi ale pieței tablourilor, stabilite de către specialiștii firmei, sînt și derogări. Oare nu la New York s-au vîndut «Aristotel contemplant bustul lui Homer» al lui Rembrandt sau «Case în Provence» de Cézanne pentru sume considerabile?

Implantată în Europa, Sotheby va contribui activ la scurgerea valorilor plastice europene peste Canalul Mincii și peste ocean. Fenomenul se întrevede de pe acum. Valentin Abdy, reprezentant firmei la Paris, a și achiziționat în două luni 50 de tablouri de Vlaminck, Cézanne, Sisley, Picasso, Braque și un Daumier în valoare de 100 000 franci. Apoi sculpturi, mobilă din secolul al XVIII-lea și o colecție de porțelanuri chinezești evaluate la 300 000 franci.

I. CORIBAN

marginalii

Luna cadourilor, săptămîna cadourilor și, în sfîrșit, ziua cadourilor — pretutindeni apropierea sărbătorilor de iarnă ațîță frenezia cumpărătorilor. Există însă cîteva cadouri originale care nu pot fi căpătate oriunde și oricînd. În Republica Federală a Germaniei «ultimul strigăt» al darurilor originale l-au oferit o serie de birouri specializate, dotate cu mașini electronice: darul constă într-un partener de mariaj cu caracteristici convenabile. În schimbul unei sume și a datelor personale furnizate mașinilor, solicitatorul primește o gamă largă de propuneri concrete de căsătorie (12), urmînd ca timpul sărbătorilor de iarnă să fie folosit pentru cunoaștere și eventuala perfectare a contractului. Persoane apropiate sau rude ale unor celibetari sau femei singure au folosit asemenea servicii electronice, oferînd apoi în dar prietenilor lor răspunsul mașinilor. Numai că înainte de a afla rezultatul ei trebuiau să completeze un chestionar cu 288 de puncte privind caracterul și gusturile persoanei în cauză, din care selecționăm: «Aveți obiceiul să sforăiți?», «Dormiți cu geamul deschis?», «Aveți picioare reci?», «Vă plac cîinii?» Un cetățean a avut curiozitatea să întrebe: «S-au obținut rezultate practice bune?» Răspunsul: «Noi ne ocupăm numai de vînzarea cadourilor, nu și de controlul întrebunțării lor». Nu știm pînă la ora cînd scriem aceste rînduri dacă cineva a încercat să folosească asemenea servicii pentru a facilita mariajul Angliei cu Piața comună. Ar fi fost interesant de aflat ce s-ar fi răspuns la întrebarea dacă sforăie. La Quai d'Orsay, săptămîna aceasta, răspunsul pare categoric afirmativ.

În preajma Anului nou, 50 de doctori englezi s-au reintors din S.U.A. unde fuseseră angajați prin racolare. Cum a fost obținut un asemenea cadou? — au întrebat ziarele engleze. Simplu: bine plăcut. Încă din toamnă, o echipă de cinci experți medicali s-a deplasat în S.U.A. oferînd nu numai posturi bune în spitale engleze dar și plata integrală de către guvern a deplasării și mutării lor. Așadar, fiecărui expert i-au revenit zece medici convinși să se întoarcă în țară. Făcînd însă bilanțul anului 1967, statisticienii au constatat că 300 de medici au plecat din Anglia în S.U.A. după ce au beneficiat de avantajele pregătirii în țara lor. Asta cadou, pentru americani: pe gratis.

Cronica ultimelor zile ale anului consemnează cu lux de amănunte odiseea omului cu inima de împrumut, de la operația propriu-zisă pînă la încetarea sa din viață. Un ziar occidental a avut ideea să întrebe

cititorii săi dacă ar fi la rîndul lor gata să ofere propria lor inimă, sau a ființelor apropiate, drept cadou celor care în anumite împrejurări ar avea mai multe șanse decît dăruitorul să trăiască cu inima altuia? Răspunsurile sînt instructive. Iată-le: «Sînt gata să dăruiesc inima mea sau orice altă parte a organismului atunci cînd am să mor. Dar chirurgii vor trebui să obțină mai întîi consimțămîntul nevastă-măi»; «Sînt șocată de operația din Capetown. Cred că știința medicală merge prea departe...»; «Consider că există primejdia că vreun doctor, în căutarea unei inimi noi, ar putea să nu facă totul pentru salvarea unui bolnav grav pe care a pus ochii. Mai ales dacă bolnavul ar fi un vagabond tînăr iar cel ce ar avea nevoie de altă inimă, un prinț în vîrstă...»; «Nu aș putea suporta gîndul că cineva se plimbă, respirînd aer curat, purtînd în pieptul său inima fetei mele».

După cum se vede, inima a ajuns să fie un cadou pe cît de original pe atît de greu de obținut. Dar mai ales — după cum o arată dramaticul și eroicul caz Washkansky — greu de păstrat.

Nicolae URECHE

va putea fi astîmpărată setea cronică a pămîntului?

Lipsa de apă — acută problemă a zilelor noastre — s-ar putea să devină de domeniul trecutului. Cel puțin așa afirmă inginerul american John D. Isaac, care se preocupă de găsirea unei soluții pentru transformarea desertului californian într-o regiune fertilă.

Se știe că ghețarii călătoresc în derivă la mari depărtări; au fost cazuri cînd, pornind din Antarctica, ei au ajuns pînă în largul Perului, mînași de puternicul curent Humboldt. Un asemenea colos de gheață — susține inginerul sus-amintit — ar putea satisface necesitățile de apă ale întregii Californii timp de un an, dacă s-ar putea

obține topirea lui în largul coastelor Californiei. Pentru a-și transporta pînă acolo aisbergul provenit din Antarctica, inginerul american preconizează folosirea curentului Humboldt și a remorcherelor. Practic, un număr de șase remorchere însumînd 80 000 c.p. ar putea fi «înhamate» la un ghețar. Ele ar urma să imprime aisbergului o viteză de jumătate nod (0,9 km) pe oră. Drumul din Antarctica pînă în California ar dura șase luni iar cheltuielile pentru remorcare nu s-ar ridica la mai mult de un milion de dolari. În schimb, cantitatea de apă potabilă livrată direct de aisberg este evaluată la o sută de milioane de dolari.

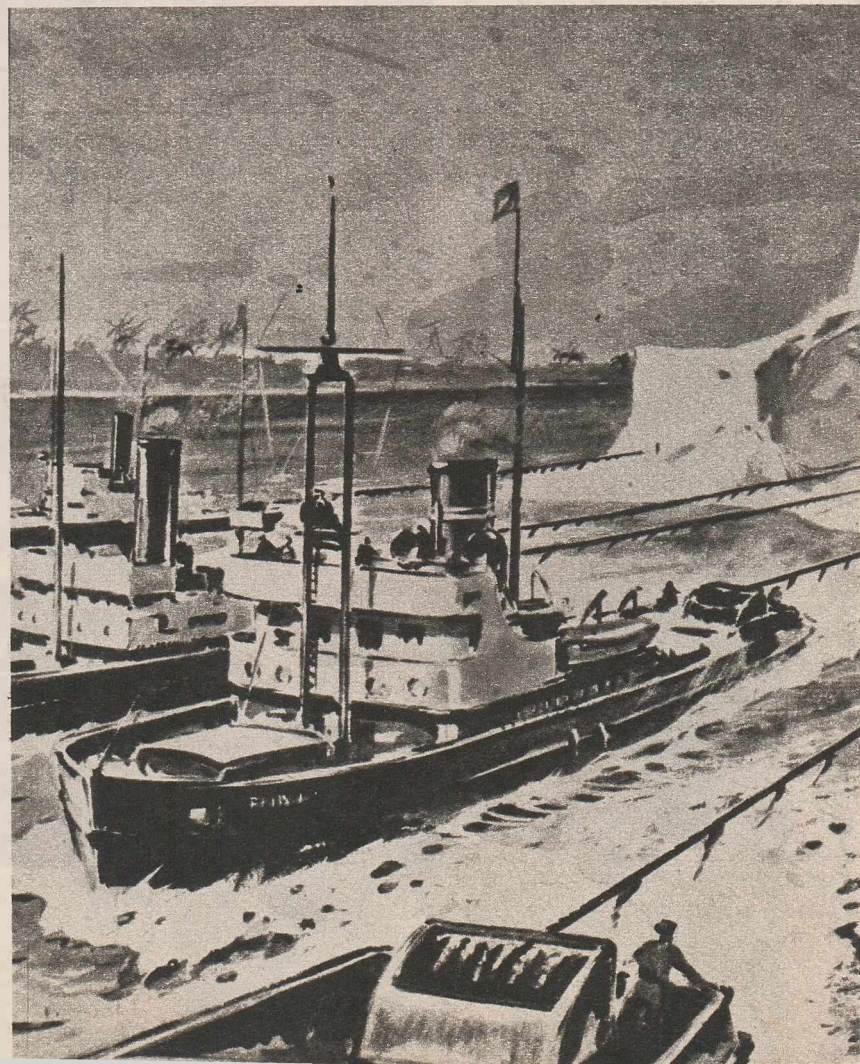
Ajuns la destinație, aisbergul ar urma să fie «încarcerat» într-un soi de cheson format din mai multe fragmente metalice asamblate etanș. Colosul va arăta ca un imens bulgăre de gheață ce se topește plutînd într-un lighean de dimensiunile... Oceanului Pacific. Miliardele de metri cubi de apă provenite din topirea aisbergului vor fi transportate din cheson, cu ajutorul unor puternice stații de pompare amenajate pe țărm, spre cîmpiile din interior. În același timp, prezența enormei mase de gheață în climatul cald și umed al coastei va determina o creștere a umidității atmosferice, fapt care va adăuga încă 25% la randamentul său în apă dulce. Numai acest lucru ar reprezenta o valoare egală cu totalitatea cheltuielilor legate de remorcare.

Proiectul este în momentul de față obiectul unor calcule amănunțite; el pare a fi perfect realizabil în ceea ce privește remorcare, considerîndu-se că rezistența cablurilor de oțel și puterea remorcherelor ar fi suficiente. «Încarcerarea» ghețarului în cheson este de asemenea posibilă. Sînt însă exprimate îndoieli asupra posibilității de folosire a aportului potențial al curentului Humboldt, deoarece problema cea mai dificilă constă în a reuși ca aisbergul să fie scos din firul curentului la momentul potrivit.

Va deveni oare acest proiect o realitate? Dacă da, folosindu-se sursele inepuizabile în aisberguri ale Arcticii și Antarcticii, nu numai desertul Californiei dar și celelalte zone aride de pe toate continentele vor putea fi transformate în grădini roditoare.

Mircea NOVAC

Șase remorchere «înhamate» la un aisberg..

PERSPECTIVA
VECHIULUI ȘI NOULUI

de Silviu BRUCAN

Bilanțurile și prognozele pe teme internaționale își au perioada lor de vîrf în presă, la radio și televiziune la încrucșarea anului nou cu cel vechi. Se fac colaborări prestigioase, se fac anchete, se organizează mese rotunde în care se analizează semnificația evenimentelor trecute și se fac speculații mai mult sau mai puțin fericite asupra celor viitoare. În unele țări în care — din motive lesne de înțeles — se cultivă ideea că istoria se desfășoară sub semnul imprevizibilului, se face apel pentru ghicirea viitorului la cei mai vestiți chiromanți, la profeții Zen-Budismului, în prezent fiind la modă indianul cu barbă lungă Maharishi.

Practica devenită tradiție de a trage o linie contabilă la capătul anului, de a încheia operațiile aritmeticii politice impuse de evenimentele consumate și de a încerca prefurarea nu a faptelor, care au și cauze întâmplătoare, ci a liniilor principale sau direcții dezvoltării lor, beneficiază incontestabil de avantajul că prilejuiește o privire mai adîncă și o perspectivă mai clară a unor fenomene care în mod curent sînt reduse la o semnificație imediată în timp sau la o localizare sub raport geografic.

Și pentru că trăim în epoca modelării, să luăm ca model devalorizarea lirei sterline. Consecințele ei imediate au fost destul de serioase pentru Anglia, iar ca întindere au afectat țări din zona largă a lirei sterline. Cu totul altă dimensiune însă conferă evenimentului gîndul că, cu cîteva decenii în urmă, Anglia era stăpîna mîrilor, posesoarea unui vast imperiu colonial de aproape 33 milioane de kilometri pătrați care acoperea un sfert din suprafața globului și 368 milioane de «indigeni» care suportau «povara omului alb», că lira sterlină era cea mai puternică monedă din lume iar Banca Angliei o instituție despre care se spunea că este mai solidă decît stîncă Gibraltarului, în timp ce Anglia de azi, din al cărui imperiu n-a mai rămas nimic, își susține moneda, chiar devalorizată, cu oxigenul pompat de bănci străine și bate la poarta închisă în nas a Pieței comune.

Socialismul, care pe vremea cînd leul britanic era fioros și atotputernic izbîndise într-o singură țară cu 138 milioane de locuitori, s-a extins astăzi pe trei continente, în 14 state cu peste un miliard de suflete și un sfert din suprafața globului. De la cele 3% din producția industrială mondială ale tînărului stat sovietic, țările socialismului au ajuns în prezent să producă laolaltă 38%. Anul 1967 a fost marcat într-o serie de țări socialiste de adoptarea unor măsuri pentru perfecționarea conducerii și planificării economiei. Aceste măsuri au particularități specifice în fiecare țară, dar obiectivul lor comun constă în valorificarea mai deplină a enormului potențial care ființează în sistemul economic socialist. Dar, așa cum era de așteptat, ideologia burgheză s-au grăbit și de astă dată să prorocească «eșecul» economiei socialiste, tot așa cum de jumătate secol proiectează neobosiți cele mai funeste viziuni apocaliptice cu privire la soarta socialismului. În realitate, chiar dacă în procesul transformărilor revoluționare au apărut greutăți și obstacole care țin în cea mai mare măsură de înapoierea economiei moștenite de la capitalism sau dacă s-au comis greșeli care nu au această scuză originară, faptul fundamental de însemnătate istorică rămîne acela că în timp ce țările capitaliste din Occident le-au trebuit 100-150 de ani pentru industrializarea lor, țările socialiste realizează industrializarea în numai cîteva decenii. Iar industrializarea este hotărîtoare pentru progresul societății.

România, care aniversază acum 20 ani de republică, a realizat în anii socialismului ritmuri de creștere economică recunoscute pe plan mondial a fi dintre cele mai înalte din lume. Numai sporul de producție realizat în 1967 față de 1965 este de 2,5 ori mai mare decît întreaga producție industrială a României în 1938. Complexul de măsuri adoptate de Conferința Națională a partidului vor duce la o și mai puternică dezvoltare a economiei, la ridicarea nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii.

Deși anii '60 au marcat în țările capitaliste dezvoltate cel mai îndelungat și mai înalt

boom economic din perioada postbelică iar într-o serie de țări socialiste dificultăți și reajustări care au fost depășite abia în ultima vreme, volumul producției industriale al țărilor socialiste a fost în 1966 de 5,6 ori superior celui din 1950, în timp ce în același interval de timp volumul producției industriale în țările capitaliste dezvoltate n-a crescut decît de 2,3 ori. La sesiunea din decembrie a Consiliului O.C.D.E., care cuprinde tocmai aceste țări (18 state vest-europene, S.U.A., Canada și Japonia), s-a constatat că în 1967 în țările membre ritmul economic a scăzut la 2,5%, ceea ce determină pe unii economiști să aprecieze că aceasta poate însemna sfîrșitul boomului sau, cum se exprimă ei, «pierderea de viteză». Ilustrînd unul din avantajele elocvente ale sistemului economic socialist — stabilitatea economiei planificate și a ritmului ei de dezvoltare — Republica Socialistă România a înregistrat în 1966-1967 un ritm de creștere de 12,3% și, ceea ce constituie poate atributul cel mai semnificativ al orînduirii care înfăptuiește potrivit expresiei celebre a lui Engels trecerea din imperiul necesității în imperiul libertății, putem afirma cu certitudine că și în anul care vine creșterea economică planificată se va realiza și, desigur, depăși.

Președintele Johnson a făcut și el o previziune în pragul noului an: bugetul pe 1967-1968 se va încheia cu un deficit record de 30-35 miliarde dolari. Este vorba și în acest caz de o depășire a prognozei, destul de sumbră și ea, a ministrului de finanțe nord-american care vorbește, în noiembrie, de 28-29 miliarde. Președintele lui «Federal Reserve Bank», Martin, a criticat public declarația președintelui S.U.A., sub motiv că ea alimentează inflația care va crește și ea, în 1968, la 5-6%. De fapt scopul președintelui nu a fost de a înfățișa americanilor perspectiva în noul an, ci de a exercita presiuni asupra Congresului, care refuză de cinci luni să legitimizeze sporierea impozitelor — menită a reduce parțial deficitul și inflația.

Da, 1967 a relevat mai grăitor ca oricînd limitele imperialismului contemporan. Cea mai bogată țară capitalistă, dispunînd de o imensă mașinărie militară echipată ultra-modern, care alături dărima guverne ce nu-i erau pe plac numai prin simpla apropiere de coastă a canonierelor ei, s-a dovedit, după trei ani de război înverșunat, neputincioasă să înfrîngă voința de luptă și libertate a micului dar bravului popor vietnamez.

Nu numai pe plan militar dar și pe plan financiar Statele Unite, care au de departe cea mai prodigioasă economie capitalistă, nu pot să ducă un război costisitor ca cel din Vietnam fără a-și periclită moneda.

Conflictul din Orientul Apropiat, care a pătât și el cu sine calendarul anului 1967, a demonstrat că nici între țările mici războiul nu mai rentează, că în epoca noastră folosirea armelor nu numai că nu rezolvă problema litigioasă dar face și mai dificilă găsirea unei soluții raționale și durabile menite a satisface drepturile legitime ale popoarelor.

Organizația Națiunilor Unite, chemată să apere pacea și securitatea internațională, a reflectat în felul ei procesul ireversibil al zilelor noastre. Alegerea ca președinte al sesiunii a 22-a a Adunării Generale a ministrului de externe român Corneliu Mănescu — primul președinte comunist — a punctat recunoașterea rolului crescînd pe care-l joacă țările socialiste în viața internațională și totodată consacra politica externă promovată de România socialistă și a prestigiului pe care și l-a cucerit pe toate meridianele globului.

Marile realizări științifice au semnificații internaționale tot atît de mari: 1967 rămîne în istorie ca anul în care știința și tehnica Uniunii Sovietice au realizat pentru prima dată o comunicație interplanetară prin coborîrea lină a unei stații automate pe planeta Venus, după un zbor de 350 de milioane km

efectuat în 129 de zile. Sînt doar două dintre cele mai elocvente demonstrații ale realizabilității și perspective pe care le deschide omului noua orînduire socială, care a intrat în 1967 semicentenarul Revoluției din Cuba.

În ceea ce privește lumea a trecutului, anul care a trecut a fost marcat prin Conferința celor 77 de țări de la Alger, iar 1968 va intra în februarie, la New Delhi, a doua Conferință a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare. Fără a subestima însemnătatea acestor conferințe, trebuie să constatăm că ele se concentrează asupra problemelor imediate, care sînt atît de presante: decalajul de pe piața mondială capitalistă între prețurile produselor de bază și cele ale produselor industriale, barierele tarifare, dobinzile înalte la credite, sporierea ajutorului economic etc. Experiența arată însă că, chiar dacă s-ar obține o ameliorare oarecare a acestor stări de lucruri — ceea ce este puțin probabil în 1968 cînd țările capitaliste dezvoltate vor avea suficiente dureri de cap cu propria lor economie — problema fundamentală, și anume prăpastia creată între nivelul țărilor imperialiste și cel al țărilor din Africa, Asia și America Latină, rămîne deschisă. Iar între timp creșterea demografică — pe aceste continente de 3-4 ori mai înaltă decît în țările occidentale — amenință să anuleze efectul incidental prea scăzut al dezvoltării economice. Care este deci perspectiva?

Într-o lucrare recentă, «Geografia subdezvoltării», profesorul francez Yves Lacoste susține că la originea stagnării țărilor lumii a treia se află «absența burgheziei constituite ca clasă, așa cum a fost burghezia europeană». O asemenea teorie care scoate basma curată pe colonialiști convine de minune urmașilor acestora, care n-au făcut decît să-i adauge prefixul neo, mai ales că ei trag concluzia că trebuie creat ceea ce a lipsit — o burghezie «indigenă». De altfel aceasta se și căznesc să o facă. Implantarea de industrii în țările colonizate — susține Lacoste — provoacă sporierea populației, fără a provoca sporierea exploatării resurselor, ceea ce el numește «capitalism denaturat». Nu știm cum ar trebui să fie denumit «celălalt» capitalism, dar știm că i-a trebuit un secol și mai bine pentru a crea o industrie națională și întrebuințarea care se pune este dacă popoarele lumii a treia vor avea răbdare să aștepte atîta.

Cunoscutul savant brazilian Josue de Castro, autorul cărții «Geografia foamii», a împărtășit recent unui ziar din Chile concluziile la care a ajuns un seminar științific latino-american cu privire la modul cum va arăta societatea în anul 2000. Spre deosebire de colegul său francez, De Castro nu caută explicația fenomenului subdezvoltării în forțe sociale care au lipsit, ci în cele care au existat. «Pentru mine — precizează el — America Latină este un continent dominat, cu economii dependente; este un continent exploatat ca o colonie de către o minoritate internă sau externă. Cine exploatează sau domină America Latină? — este o întrebare care pe acest continent nici nu are nevoie de răspuns direct, deoarece îl știe toată lumea. Concluzia seminarului a fost rezumată de Josue de Castro în modul următor: «Încercarea de a vorbi de neocapitalism sau neocolonialism nu înseamnă decît intenția de a conserva vechiul. Viitorul este al socialismului, și fiecare popor își creează propriile sale metode pentru implantarea acestui socialism. Dar direcția rămîne aceeași: țelul final este redistribuirea bogățiilor tuturor oamenilor care muncesc și produc».

Viitoarea carte a lui Josue de Castro se va numi «Geografia disperării» și va înfățișa nemulțumirea maselor latino-americane care caută o ieșire din situația actuală. Ceea ce demonstrează că, în ultimă instanță, pentru lumea a treia nu este vorba atît de geografie cit de politică.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei».

UN
SFAT
UTIL
PENTRU
REALIZAREA
DORINȚELOR
DV.:
ECONOMIȘII
LA
C.E.C.

